Gretschmer Lipót

bronzműves

1845–46. rézmetszők vasár-
napi tanfolyama.

Gretschmer Lipót, bronzműves, 1845—46 a rézmetszők vasárnapi tanfolyamát látogatta.

dásd Fleischer Bées 46. l.

alól felszabadultak és városi jogosítványokat nyertek. E középkori pecsétek csupán úgy juthattak az 1608. évi óbudai lakosok kezébe, hogy őseiktől örökölték azokat s még akkor is gondosan megőrizték, mikor 1596-ban bujdosásnak indultak. A nevezett pecsétek tipariumait 1785-ben az óbudai református templom építése közben a templom telkén találták meg (Podhraczky: Buda és Pest 40. l.), ami arra látszik mutatni, hogy 1608 után egyszer nagy pusztulás érhette Óbudát, amikor féltve őrzött pecsétei is a földbe kerültek. Az utolsó budai ostromokra gondolunk, amikor hosszú időn át tekintélyes seregek táboroztak Óbuda közelében. Az 1684. évi ostrom idejéből ismeretes Thököly Imrének 1684 október 11-én kelt levele, melyben a nádor seregeinek Óbuda melletti pusztulásáról emlékezett meg. (Óbudánál is penig elszorítván az palatinus táborát az némettől, Eszterházy Pál csak harminczad magával szabadúlhatott, annyira levágta az vele levő magyarságot. — Török magyarhoni okmánytár VI. k. 485. l.) Ez az összecsapás lehetett Óbuda romlásának az egyik okozója s ekkor kerülhettek a földbe az értékes ezüst pecsétnyomók is, melyek ma a Nemzeti

Grétz Otto

Keramikus Dejtén a XIX. sz. második felében egy korsója 1875-ből G. O. D. jellel (Grétz Otto, Dejte) egy korsója 1851-ből G. O. jellel és egy korsója ónfedéllel Gr jellel és ismét egy korsója G. O. jellel a Szent György Céh 1916. évi keramikai aukciójám volt kiállítva.

A Gyűjtő. 1916. 145. l.

Grätz-nek is írva.

~~Antalffy - Zsiros Mihály~~

~~III. 240.~~

Grétzi Péter festő

A gödöllői városi Petőfi Művelődési Ház képzőművész-szakkörének első bemutatkozó kiállítása megvejlt ma, melyen szerepelnek munkái, fantáziaképei.

Losonci Miklós: Gödöllői bemutatkozás.
Pestmegyei Hírlap, 1973. nov. 24.

GRESTA, G. építőmester

az óbudai filatorium építőmester

Műemlékvédelem
1994/3. 154.

Jacques de Grénies

Bronzsjobrok – burgundi udvari öltözetben ábrázolt alakok

repr.

Biblia Pauperorum 1966. XI-o.

B. GRESKOVICS Klára emlék

Isten szabadságában

Sokatmondó ellentét rajzolódik elénk a mai szentmise olvasmányaiból. Pál a szentleckében a szabadságról s a vele járó felelősségről szól. Az ószövetségi olvasmány és az Evangélium viszont az elköteleződés folyamatát írja le: hogyan szánta rá magát Isten feltétlen szolgálatára az ószövetségi próféta, és milyen feltétlen odaadást, azonnali és készséges engedelmességet kívánt Jézus a tanítványaitól.

A szabadság rabságában

Századunk emberének egyik legcsábítóbb célkitűzése az volt, hogy szabaddá legyen. Nagyszerű perspektívák nyíltak előtte. A tudomány és a technika meggyorsult fejlődése lehetővé tette, hogy egyre jobban függetlenítse magát a természettől, egyre kényelmesebbé és biztonságosabbá tegye az életét. Megindultak a szabadságmozgalmak egy-egy társadalmon belül: az új demokráciákban mindenki egyenlő jogokhoz akart jutni. Megkezdődött az elnyomott, gyarmattá nyomorított népek szabadságharca is: az új világrendben legyenek azonos jogai minden nemzetnek.

Évtizedek keserves tapasztalatával kellett megtanulnunk, hogy ezek az önmagukban jogos és igaz törekvések mennyire eltorzulhatnak, milyen pusztító következményekkel járhatnak. Bebizonyosodott, hogy a szabadságnak az igazságra kell épülnie, hogy felelősséggel kell párosulnia, hogy sohasem válhat féktelenné és korlátlanná — ha ezeket a feltételeket nem tartják tiszteletben, féktelen és eszeveszett, ön- és közveszélyes tombolássá válhat. A teremtett világot azért kaptuk, hogy benne és belőle otthont rendezzünk be magunknak — de zabolátlan kizsákmányolásával elpusztíthatja az ember a természetet, s vele pusztul önmaga is. Mindenkinek joga van a szabadsághoz, ezért korlátozott és egymásra utalt minden ember és minden nép szabadságtörekvése: különben szeszélyes és önző zsarnokká torzulnak az emberek, féktelen és tömeggyilkos diktatúrák szabadulhatnak el, veszélybe, pusztulásba sodorva egyes népeket, sőt az egész emberiséget.

Krisztus tett szabaddá

Az emancipációra törő modern ember le akarta rázni magáról Isten törvényeit is. Sokan úgy érezték: ezek korlátozzák őket, és megakadályozzák hogy egészen szabaddá legyenek. Mára nyilvánvalóvá lett: a szabadságot fenyegető legnagyobb veszélyeket önmagunkban hordozzuk.

„A szabadságot Krisztus szerezte meg számunkra", írja Szent Pál. Isten és szabadságunk nem kizárják, hanem éppen ellenkezőleg: feltételezik egymást. Aki Istentől eltávolodik, annak nem növekszik, hanem csökken a szabadsága. Igazán szabaddá egyedül Istenben válhat az ember. Benne találja meg annak a világrendnek végső szerzőjét és garanciáját, amely nélkül nem tud szabadon és boldogan élni. És benne találja meg a szabadság végső célját és beteljesülését: az egymásnak adottságot a szeretetben.

A felebaráti szeretet mércéje az önszeretet, mondja Szent Pál. Önmagunkat pedig Istenben tudjuk helyesen szeretni; így tudjuk elkerülni egyfelől a gőg és az önzés, másfelől az önmegvetés kísértését is. Isten feltétlenül szeret bennünket, bűneink ellenére is, s parancsolta, hogy nekünk is az ő szeretetével kell szeretnünk egymást. Önmagunk, egymás és Isten szeretete egységet alkot a keresztény ember életében.

Isten rabjai

Elizeus próféta meghívásának története rokon a Jézus nyomába szegődők sorsával. Az az igazán szabad ember, aki egy magasabb célért, egy másik ember szeretetéért, Isten kedvéért képes lemondani saját érdekeiről, birtokairól, végső soron önmagáról. Feltűnő, hogy Jézus mennyivel feltétlenebb, radikálisabb, azonnalibb döntést kíván, mint az ószövetségi próféta. „Aki kezét az eke szarvára tette, és hátratekint, nem alkalmas a mennyek országára."

Lehet-e elvárni ekkora elszántságot az embertől? Nem embertelen fanatizmus-e Jézus követelése? Gárdonyi Géza szerint minden ember rabja valaminek, valakinek. A szerzetesek — rögtön helyesbítjük: a keresztények — Isten rabjai: egyedül ők az igazán szabad emberek.

Az ember csak akkor válhat szabaddá, ha nem önmagát teszi sajátmaga mércéjévé, hanem Istent. Ha nem véges dolgokat nevez ki végső céljának, hanem az abszolút, végtelen titkot, Istent. Szabadságunk a szeretetben, emberségünk Krisztus követésében teljesedhet ki igazán. Egyetlen út vezethet el boldogságunkhoz, beteljesült szabadságunkhoz: Istennek reánk sugárzó szeretete. Csak az szereti igazán és helyesen önmagát, aki a tőle kapott szeretettel szereti Istent és embertársait.

L. L.

A HÉT SZENTJE

JÚLIUS 4.

Portugáliai Szent Erzsébet

1271 — 1336

Nemegyszer került viták középpontjába, vált félreértések vagy félremagyarázások elindítójává a kifejezés: „keresztény Magyarország". Negyven év ideológiai egyeduralma után és a folyamatosan beáramló szekularizáció hatására ma valóban hívő és nemhívő magyarok élnek együtt ebben az országban, de nemzetünk jövőjét döntheti el, hogy tudnak-e összefogásban, harmóniában dolgozni hazájukért. Magyarország ma nem keresztény, bár — Istennek legyen érte hála — sokan éltek és élnek hitükhöz hűségesen ma is, ahogyan tették az elnyomatás és a kiszorítottság idején is. Ahhoz azonban nem férhet kétség, hogy szentek öröksége ez az ország, s hogy nemzeti múltunkhoz csak akkor vagyunk hűségesek, ha az ő nyomaikba lépünk. A Szentatya, II. János Pál lelkipásztori működésének egyik fontos mozzanata, hogy sokakat szentté avat, folytonosan bizonyítva ezáltal is, hogy az egyház a szentek közösségének része, az üdvösség jele és eszköze, hogy igen sokan éltek és élnek szentül az egyházban.

Árpádházi Szent Erzsébetet mindnyájan ismerjük. Jóval kevesebbet tudunk azonban másodfokú unokahúgáról, II. Endre király dédunokájáról, aki a keresztségben az akkoriban szentté avatott nagynénjéről kapta a nevét.

„Gyakoroljuk a békességet, mert abban lakik Isten."

Portugáliai Erzsébetet is gyerekfejjel adták férjhez, akárcsak nagynénjét. Tizenkét évesen lett Dénes portugáliai király felesége. Házasságuk nem volt boldog: férje kicsapongó életet élt, nem törődött családjával és országával. Erzsébet hősiesen és hűségesen tűrt el mindent, szüntelenül imádkozott férje megtéréséért, sőt elvállalta férje törvénytelen gyermekeinek nevelését is. Amikor pedig Dénes halálosan megbetegedett, a legnagyobb szeretettel ápolta. Erzsébet hősies kitartása nem maradt eredménytelen: férje megtérve, Istennel és családjával kiengesztelődve halt meg.

Az özvegy minden vagyonát elosztotta a szegények és a kolostorok között, belépett Szent Ferenc harmadik rendjébe, majd egy klarissza kolostorba vonult vissza Coimbrában. Egyszer hagyta már csak el a kolostort: hogy megakadályozza a testvérháborút fia és veje között. Az utazás fáradalmai és a családi viszály felőrölte maradék erejét, s így érte utol a halál. Halála után hamarosan szentként tisztelték, sírja Coimbrában zarándokhellyé vált. 1626-ban avatták szentté hivatalosan is.

Pokop Péter grafikája

Örömhír

A barátságtalan szamaritánusok Mikor közel voltak már műve beteljesedésének napjai, elhatározta, hogy Jeruzsálembe megy. Követeket küldött maga előtt. Azok útközben betértek a szamaritánusok egyik falujába, hogy szállást készítsenek neki. De nem fogadták be, mert zarándokúton volt Jeruzsálem felé. Ennek láttára, tanítványai, Jakab és János fölháborodtak: „Uram, hívjuk le rájuk az istennyilát, hogy föleméssze őket?" De ő hozzájuk fordult és megfeddte őket. („Nem tudjátok, milyen lelkület van bennetek. Az Emberfia nem azért jött, hogy lelkeket pusztítson, hanem hogy megmentsen.") Ezután más faluba mentek.

Jézus követésének feltételei. Útközben valaki így szólt hozzá: „Követlek téged, bárhova mégy." Jézus azonban figyelmeztette: „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét."

Egy másikat fölszólított: „Kövess engem." „Uram, felelte az, engedd meg, hadd temessem el előbb atyámat." „Hagyd a holtakra, hadd temessék halottaikat, mondta neki, te pedig menj, hirdesd Isten országát."

Egy harmadik ezt mondta: „Uram, követlek téged, de engedd meg, hogy előbb búcsút vegyek az otthoniaktól." Jézus így válaszolt: „Senki, aki kezét az ekeszarvára téve hátratekint, nem alkalmas Isten országára."

(Lk, 9,51-62)

Bárdos László

Kétféle szó

Az emberen időnként úrrá lesz a keserűség. Milyen szemléletesek azok a kifejezések, amelyek valamiféle alá- és fölérendeltségre mutatnak rá az érzelmi állapotokban! Úrrá lesz, elhatalmasodik valakin a rosszkedv, birtokba veszi a csüggedés... Igen, ilyenkor fölénk nő valami, ami eredetileg belőlük származott, és már nincs hatalmunk rajta. Az elkeseredettség is szinte éli a maga életét: valósággal színjátékokat rendez földresütött szemünk előtt, amelyben minden és mindenki kiábrándító színben tűnik föl, mindenki ellenséges kifejezésű álarcot visel. Megállás nélkül ontja a riasztónál riasztóbb képeket önnön keserűségünk, nem bízhatunk abban, hogy majd csak elfárad, majd csak kifogy a készlete. Legszebb emlékünknek is fanyar másnapját löki elénk, legigazabb kapcsolatunknak, társunknak is önző elszólásait, fülsértő nyerseségeit visszhangozza, és kedvtelve mutogat történelmi kiábrándultságunk túlontúl szembeötlő okaira és okozóira. S mit tehetünk? Fájdalmas, de könnyű megadni magunkat.

Igen, mintha a negatív érzéseknek megvolna a maguk mámora. Bele lehet szédülni a bánatba, a kitaszítottság, a hiábavalóság képzeteibe is, mint valamilyen részegségbe. Miként mozgató erőinket fogja le az effajta zsibbadtság, úgy helyezi gátlás alá cselekvő energiáinkat, de még gondolataink rendezését, kiútkereső tervezéseinket is.

Olykor elég várni, illetve mást nem is lehet tenni, mint várni. Arra, hogy valami megmozduljon bennünk, amire nem bírt rátelepedni a letargia, hogy valamilyen jel villanjon föl előttünk: ilyenkor egy pillanat alatt erőre kaphatunk, s lerázhatjuk a béklyót. Csakhogy maga ez a várakozás is egy kicsit cselekvés már; figyelő készenlét hatja át. Ha semmit sem tud mozgósítani magában az ember, legalább ezt a készenlétet tanácsos volna megőriznie.

De ha belső tartalmainkra, életünk körülményeire, környezetünk szereplőire (úgyis) hiába figyelünk, akkor csakis nagyobb, magasabb eseményre, mintaképre érdemes. Arra, aki független tőlünk, mert silány körülményeinktől is független. Arra, aki megszólal a viharzó tavon: mitől féltek, kicsinyhitűek? Ezt a hangot meg kell hallanunk, ez a hang nem magának, nem magában és nem hazabeszél, hanem valóban a másikhoz, aki bármikor bármelyikünk lehet.

Azt is érdemes azonban szem előtt tartani, hogy ezt a szigort, az ő szigorát és buzdítását tőle, csak tőle várjuk. Még inkább azt, hogy mi magunk csak igen óvatosan alkalmazzuk csüggedt embertársainkhoz intézett felelősségre vonásként. Csüggedtségén, erőtlenségén ugyanis kinek-kinek magának kell *úrrá lennie* végül: a bárkában ülő erejével. Ha túl hevesen hányjuk valaki szemére elkeseredettségből eredő tehetetlenségét és tétlenségét, előfordulhat, hogy valójában gyengesége ingerel, ez ellen fakadunk ki, és kapkodásunkkal csak még mélyebbre lökjük bajában. S ez az eredmény épp az ellenkezője annak, amit az örök szó, a hit szava ér el.

ÉLETIGE

1995. JÚLIUS

A jobbik rész...

„...csak egy a szükséges." (Lk 10,)

Emlékszel, Jézus hol mondta ki ezt a híres mondatot? Márta és Mária otthonában.

Miközben Mária leült Jézus lábához és hallgatta Igéjét, Mártát teljesen lefoglalta a házimunka, és méltatlankodva így szólt a vendéghez. „Uram, nem törődöl vele, hogy nővérem egyedül hagy szolgálni? Szólj neki, hogy segítsen." Mire Jézus ezt válaszolta: „Márta, Márta! Sok mindennel törődöl, sok minden nyugtalanít. Pedig csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta. Nem is veszti el soha."

„...csak egy a szükséges."

Jézus értékeli, dicséri Mária viselkedését, Mártát viszont szeretetteljes szemrehányással illeti. Pedig Márta jót cselekedett: iránta való szeretetből kötelességének érezte, hogy szolgáljon. Akkor hát mi az oka annak, hogy Jézus ezekkel a szavakkal fordult hozzá?

Természetesen túlzás lenne azt gondolni, hogy Jézus nem értékelte Márta figyelmességét. Ugyanakkor meg akarta ragadni az alkalmat arra, hogy megtisztítsa Márta hitét. Fel szerette volna hívni a figyelmét, hogy a legméltóbb fogadtatás az, ha hallgatja Igéjét, pontosan úgy, ahogy Mária tette. Az Ő szava ugyanis annyira rendkívüli, annyira új, hogy érte mindent háttérbe kell szorítani, beleértve a vendégszeretet szent kötelességét is.

„... csak a szükséges."

Máriában az a bölcsességgel teli szeretet jut kifejezésre, mely oly kedves Jézus előtt; az a szeretet, mely első helyre teszi az Igét, mint minden más tevékenység középpontját és éltető erejét.

Így Mária példakép minden keresztény számára, aki hallgatja és éli Isten Igéjét, tehát számunkra is. Ő nem az, akinek gyakran elképzelik; Mária nem a Márta személyében megtestesülő aktív élettel szemben álló kontemplatív élet szimbóluma. Mária hallgat és él.

Példájával Jézus azt akarja mondani, hogy az a legértékesebb, ha hallgatjuk és életre váltjuk az Ő Igéjét. Minden mást — bármennyire is fontos — a második helyre kell tennünk.

„..csak egy szükséges."

Eddig talán inkább emberi szavakra építettél. Fontosnak tartottál ezer meg ezer dolgot, amit az élet kínál, és nem értetted meg, hogy valami másért születtél.

A tény is, hogy teremtmény vagy, már eleve összekapcsol Krisztussal, az érted emberré lett Istennel.

Az pedig, hogy keresztény vagy, egy meghatározott felelősséggel jár: mindennél fontosabbnak kell lennie számodra, hogy hallgasd és életre váltsd Jézusnak, Mesterednek szavait.

Törekedj arra, hogy éld magasztos, egyetemes és egyedülálló Igéit. Gyökeres változást fogsz tapasztalni; igazi fordulat fog bekövetkezni gondolkodás- és cselekvésmódodban, szándékaidban. Az élet kimondhatatlanul gazdagnak tűnik majd számodra, és az is lesz. A lehető legjobbat teszed ezzel magadnak és másoknak. A társadalom meg fog változni körülötted. Az Evangélium forradalma teljes erővel halad majd előre, s választ ad a mai világ minden igényére és égető problémájára. Ráadásul megmented önmagad és elnyered azt az életet, mely nem múlik el soha.

Neked mindez kevésnek tűnik?

Chiara Lubich

HÍREK

Máltai kitüntetés

A Szuverén Máltai Lovagrend Nagymestere, Kállay Kristóf, a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége elnökének előterjesztésére — Szent György napján — a Rend Pro Merito Melitensi tiszti érdemkeresztet adományozta Barna Sándornak. Az egykori honvéd-, illetve rendőrtiszt a II. világháború befejezése előtti hónapokban Kelet-Magyarországon védelmet és menedéket nyújtott magyar és szlovák polgári lakosoknak, illetve lengyel tiszteknek. Az újjáépítés idején a közrend helyreállításában végzett magas szintű munkájával, a későbbiek során pedig gyógyíthatatlan mozgássérültek érdekében tett szervező tevékenységével, illetve a Rend érdekében vállalt önkéntes tevékenységével érdemelte ki az elismerést.

Szent László király emlékezete

címmel nyílt kiállítás — jeles Árpád-házi királyunk halálának 900 éves évfordulója alkalmából — Körmenden a Városi Kiállítóteremben. A körmendi Művelődési Központ és a Szegények Orvosa Körmendért Alapítvány által rendezett kiállítást július 9-ig lehet megtekinteni Körmenden, ezután a Szombathelyi Egyházmegye Szent László tiszteletére emelt templomaiban mutatják be. Ugyancsak kiállítja a Körmendi Határőr Kiképző Intézet is, egyben fölveszi Szent László nevét. A kiállítást rendezte és a szent király életét is bemutató, igényes katalógus szerkesztette: *Dobri Mária.*

Sziklatábor

Harmadik alkalommal rendezett sziklatábort az idén tavasszal a Táborkereszt közösség, cserkészvezetők számára. A táborozás és a hozzá kapcsolódó tanfolyam résztvevői a cserkésznevelés és a hitélet területén kaptak eligazítást és segítséget lelkipásztoroktól és civil szakemberektől. A tábor végén a cserkészek „kulcspróbát" tehettek, amely igazolja, hogy a lelki képzésen hallottakat elsajátították.

ICRA konferencia Gödöllőn

Nemzetközi Katolikus Vidéki Szervezetek (ICRA) találkozója volt június 15—20. között Gödöllőn, Új gondolatok és tennivalók közös európai jövőnkért címmel. Hazai részről az egyházmegyék képviselői mellett a KALOT, a KALÁSZ, a KOLPING egyesületek képviselői, a külföldiek között elsősorban a közép- és kelet-európai országok küldöttei vettek részt a konferencián. A résztvevők Máriabesnyőn szentmisét hallgattak, amit Seregély István érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke mutatott be, Esztergomban pedig fogadta őket Paskai László bíboros, prímás.

Ezeréves a magyar oktatás

A művelődési minisztériumban, ismertették a jövő évben kezdődő iskolatörténeti kiállítássorozat programját. *Kelemen Elemér*, az Iskolatörténeti Emlékbizottság ügyvezető igazgatója elmondta: jövőre ünnepeljük az első magyar iskola, a Szent Márton-hegyi — a mai pannonhalmi — bencés kolostor alapításának ezeréves évfordulóját. A millennium központi rendezvénysorozatát három iskolatörténeti kiállítás alkotja. A győri Xantus János Múzeumban 1996. márciusban tárlat nyílik a magyar iskola első századairól (896-1526). A második Debrecenben 1996 májusától lesz látható a Déri Múzeumban és a Református Kollégiumban a XVI-XIX. századi magyar iskoláról. A harmadik kiállítás a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumban a modern polgári közoktatás történetét mutatja be. Megnyitója 1996. augusztus utolsó hetében egyben az 1996-97-es tanév rendhagyó, múzeumbeli megnyitója lesz. MK

Zsinati krónika

Megújulva megújítani

Legutoljára 1821-ben tartottak zsinatot a Csanádi Egyházmegyében. A történelem azóta többször megtépázta a Délvidéket. A trianoni békekötéssel az egyházmegye legnagyobb része 160 plébániával és Temesvárral Románia fennhatósága alá került, 62 plébánia (a Vajdaságban) pedig Jugoszláviához, s csupán 31 plébánia maradt Magyarország területén. Az egyházmegye területét és határait a Szentszék 1992-ben rendezte. Az így újjáalakított egyházmegye most tartotta első helyzetfölmérését, közösségi önvizsgálatát, hogy az új evangelizáció szellemében felkészüljön a harmadik évezredre. A cél: önmagunkon kezdve a megújulást megújítani egymást, az egyházmegye életét, lelkipásztori tevékenységét.

Három éve hirdette meg Gyulay Endre megyéspüspök az egyházmegyei zsinatot. Az előkészítés során arra törekedtek, hogy megszólaljon minden egyházközség, felszínre kerüljön mindaz, ami jó, s talán másoknak is követendő, de az is, ami rossz, amin változtatni kell; kirajzolódjék az egyházmegye jelen helyzetének képe, minden értékével és problémájával, s az az irány is, amelyen a jövőben tovább lehet haladni.

Az összegyűjtött írásos javaslatok, helyzetleírások alapján öt tagú bizottság látott munkához a múlt év végén, hogy témakörökbe foglalva összegezze és egységes formába öntse a tapasztalatokat. Így készült el április végére a zsinat munkadokumentuma. Ezt szétküldték az egyházközségeknek, kérve írásos hozzászólásaikat.

Az egy hétig tartó zsinaton 77-en vettek részt, az egyházmegye küldötteiként (18 megfigyelő csatlakozott hozzájuk: a magyar egyházmegyéken kívül a temesvári és a nagybecskereki egyházmegye is képviseltette magát). A résztvevők közül 43 pap, 34 világi volt (közülük 10 nő), a küldöttek átlagéletkora 50 év.

A küldöttekre megfeszített munka várt: naponta általában három témakört kellett feldolgozniuk. A nap kezdetén a téma felelőse ismertette a munkadokumentumot, majd 1-1 szekció alakult arra, hogy a fejezetet és a beérkezett hozzászólásokat megvitassa, s így kialakítsa azt a javított szövegváltozatot, amelyet a délutáni plenáris ülés elé terjesztettek. A délutáni órákban aztán pontról pontra megvitatták a szekcióüléseken kialakított szöveget, és szavaztak a végleges szövegről. Hétfőn az egyház tagjainak három életállapotát tárgyalták meg: a papság, a világi hívek és a szerzetesek életét. Kedden a keresztség és a bérmálás szentségéről, a hitoktatásról, az óvodáról és az iskoláról volt szó. Szerdán az Eukarisztia és a bűnbánat szentsége, az ifjúság pasztorációja és a felnőttoktatás volt a téma. Csütörtökön a betegek kenete, a szentelmények, a zarándokutak és a temetés, valamint az anyagi ügyek. Pénteken a házasság, a templom és a temető, majd a tömegkommunikáció. Szombaton, a zsinat zárónapján, a különleges lelkipásztori feladatokat (karitász, szenvedélybetegek, börtönpasztoráció) és az ökumené helyzetét vitatták meg.

Nagy élményt jelentett a résztvevőknek, hogy Angelo Acerbi érsek, pápai nuncius is részt vett a zsinat szerdai munkanapján. A résztvevőknek elmondta: a Szentatya magyarországi látogatásakor ajánlotta az egyházmegyei zsinatok tartását, a II. Vatikáni zsinat szellemében. A mostani zsinat ennek a felhívásnak tesz eleget, s az újraevangelizáció szellemében készíti fel az egyházat az ezredfordulóra. A résztvevők kérdéseire válaszolva elmondta: a II. Vatikáni zsinat szelleme még nem hatotta át a magyar egyházat, ezért is van szükség a zsinati folyamat megindulására magyar földön.

A zsinat nyitó és záró szentmiséjét a szegedi dómban tartották, a munka azonban Domaszék-Zöldfáson, a nemrég elkészült ifjúsági központban folyt, puritán körülmények között. Ennek ellenére a szervezők minden feltételt megteremtettek ahhoz, hogy a munka eredményesen és hatékonyan folyhassék: a ferences Didák testvér számítógépes szavazóberendezése az esztergomi zsinatra készült, itt már hibátlan biztonsággal működött, a szekcióüléseken azonnal számítógépre került a módosított szövegváltozat, s a zsinat zárómiséjének végén már át is adták a megyés főpásztornak a zsinati jegyzőkönyvet és a végleges zsinati dokumentum egy példányát. Kondé Lajos atya, egyházmegyei ifjúsági referens fiataljai, gimnazisták és egyetemisták, kispapok fáradhatatlanul, kedvesen és szolgálatkészen gondoskodtak arról, hogy a résztvevők jól és otthonosan érezzék magukat.

A munkaülések vitáiban és a szünetek beszélgetéseiben a téma mindig ugyanaz volt: hol tartunk, mit lehetne jobban, az Evangélium szelleméhez hívebben csinálnunk, hogy így teljesíthessük Krisztus akaratát. A résztvevőkben kimondva-kimondatlanul ugyanaz az érzés született meg: itt most igazán egyház vagyunk, s jó lenne, ha mindig ilyen testvéri közösségben, a Szentlélek irányítására figyelve lehetnénk egyház. Az egyházmegyei zsinatból — reméljük — zsinati egyházmegye születhet.

A zsinat záró szentmiséjén Gyulay Endre a nap szentjére, Keresztelő Szent Jánosra utalt, s azt kérte a résztvevőktől: legyenek mindnyájan Keresztelő Jánosok, az Úr hírnökei. Vigyék szét a zsinat légkörét, lelkületét, iránymutatását. A zsinati ülések munkája befejeződött ugyan, a munka dandárja azonban ezután kezdődik. Hiszen amikor — várhatóan az őszi hónapokban — megjelennek majd a püspök által kihirdetett, s így törvényerőre emelt határozatok, akkor kezdődhet el igazán az egyházmegyének most megindult megújulása, megújítása.

„Olyan templomot építünk, amilyen a hitünk"

Beszélgetés B. Greskovics Klára és Becker Gábor építészekkel

A templomépítő házaspárral budai otthonában beszélgetünk. Klára a nappali-dolgozóban ültet le. A háziasszony-tervezőmérnök mögött a rajzasztalt, a vonalzókat, a tekercsbe göngyölt terveket látom. Néhány éve még négy kíváncsiskodó kisgyerek kukucskált át a szomszéd szobából, ha a nappaliban összejött néhány barát. Most számítógépes munkaasztal látszik a nyitott ajtó mögött.

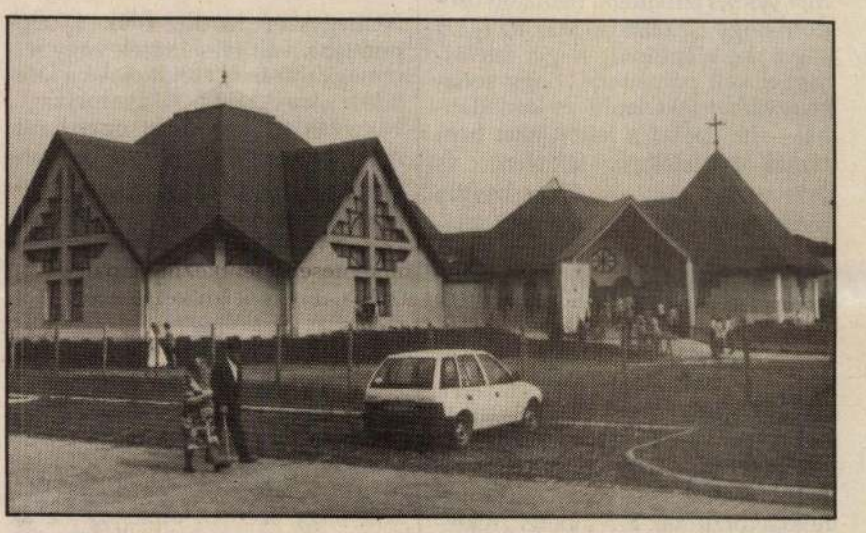

Gábor még nem ért haza, Klára szabódik: egyedül nem szívesen beszél közös munkájukról. „Egymás nélkül nem tudnánk meglenni. Természetes, hogy mások az adottságaink, de nagyon jól kiegészítjük egymást. Kispekulálom az épületet, hogy szép legyen, Gábor meg kiharcolja." Legújabb munkájukról, a június 10-én megáldott káposztásmegyeri templomról nem is nyilatkozik. Inkább az egyetemi emlékeket idézi, ott ismerték meg egymást. „Hihetetlenül szerencsés évfolyam volt a miénk. Kós Károly még élt akkor, az ő szelleme komolyan rányomta bélyegét az induló építészek világlátására. Hívő református volt, sok templomot épített. Az ő hatására számunkra is teljesen 'normális' dolog volt templomot építeni. Emlékszem, térkompozíció órán a fél évfolyam templomot csinált, amikor papír idomokból kellett valamit összerakni." — A házaspár első egyházi megbízása a Polgár melletti Folyás község kápolnája volt, ami legelőször megvalósult az a záhonyi templom. A most felépült káposztásmegyeri a kilencedik templomunk.

Én — mit tesz a véletlen — a szemközti ház „kóskárolyos" tetejét. és homlokzatát látom az ablakon át, Klára az előszoba felé néz a szeme sarkából. De még nem Gábor jön, hanem a legnagyobb lány, aki ősztől már egyetemista. Klára azzal folytatja, hogy a hit, a katolikus elkötelezettség belekerül az épületbe: „Van az embernek egy hívő gyakorlata. Érzi azt a teret, azt a miliőt, amit kívánatosnak tartana a saját közössége számára." A káposztásmegyeri egyházközségben már régebben felmerült az igény, hogy templomot kellene építeni. *Tomka Ferenc* plébános után meghívásos pályázatot írt ki a tervezésre. A Becker-házaspárt korábbi munkáik alapján egy ottani építész ajánlotta. A munka úgy indult, mint egy sakkparti, csináltak valamit, aztán írásban következett a megrendelő újabb „lépése".

A kulcszörgés most már biztos jel, Gábor érkezett meg. Ettől kezdve egymásnak adják a szót: a káposztásmegyeri templom terve is úgy alakulhatott, ahogy most a tervezés története kikerekedik szavaikból. „Egy gépelt oldalra volt leírva, hogy mit szeretnének" — mondja Gábor. Legyen egy többcélú nagyterem, egy szentségi kápolna és közösségi helyiségek. Ez volt a kiindulás. A telek, a környezet adottságait ismerték, az anyagi lehetőségek kezdetben nagyon szerénynek látszottak. A nyertes pályamunkát többször át kellett dolgozniuk. Bár mára alig hasonlít az eredetire, a tervezők vállalják. Eleinte arra törekedtek, hogy a megrendelők gondolatát átvegyék és törekedjenek megvalósítani. Később az egyházmegye akkori főépítésze is arra biztatta őket, bőségesen adják hozzá a saját tudásukat és tapasztalataikat. Nem lehet ugyanis bizonyos közösségi cselekményeket, például azt, hogy a pap mise után beszélgessen a hívekkel, építészeti eszközökkel rákényszeríteni az emberekre. „Arra jutottunk — mondja Gábor — hogy nem kiszolgálni kell a templomépíttetőt, hanem azt adni neki, ami tőlünk maximálisan telik. A hatvanas évek olasz eredetű beton-kocka divatja, a csőfolyosós térmegoldás helyett olyan épületet, olyan közösségi teret kínáltunk, amit hitünkből, szakmai tudásunkból fakadóan az adott lakótelepi környezetben az ottani közösség számára a legalkalmasabbnak tartottunk." Valóban az emberek megőrülnének, ha a lakótelep kockái között a templom is valami ilyesmi lenne. Ugyanakkor illeszkednie is kell a „kubusok" közé. A tervezők szerint fontos, hogy egy lakótelepi gyerek felcseperedése során minőségi építészeti alkotást is lásson, az hozzá tartozzon mindennapos létteréhez. „Más lesz, szabadabb lesz az ember egy olyan térben, ahol kénytelen fölemelni a tekintetét, ha belép." — mondja Klára. Gábor folytatja: „A tér automatikusan befolyásolja az emberi viselkedést. A színháznak nem azért van csodálatos lépcsője, mert csak így lehet eljutni a nézőtérre, hanem azért, hogy áthangoljon egy másik világba. A kápolnának az imádságra kell ráhangolnia. Ha a nagyterem közösségi rendezvénynek is helyet ad, akkor kinyílási lehetőséget is kell biztosítania, hogy az emberek érezhessék a közösséget. A mi elképzelésünk végül egy központi elrendezésű, nem egyenlő oldalú, nyolcszög alakú tér lett, középen fölül bevilágító gúlával. A tér főtengelye a bejárattól az oltárig vezet. Az oltár helyén más is lehet attól függően, hogy mise vagy más jellegű rendezvény van itt."

Az egyházi épületek megvalósításársa többnyire kevés pénz jut napjainkban. A tervezőt is inkább az elkötelezettség vezérli, mint a díjazás reménye. A káposztásmegyeri százhatvan milliós költségvetés látszólag sok, de ahhoz képest, ami elkészült belőle, éppen csak elegendő. Sok ötlet kellett ahhoz, hogy az adott körülmények között elkészüljön a templom. De nemcsak ötlet, nemcsak szakmai tudás és tapasztalat; nemcsak rengeteg utánjárás, nemcsak a megrendelő és a tervező elképzelésének olykor keserves összehangolása, hanem még valami. Gábor mondja: „Az életünk teljes élménye is benne van mindegyik templomunkban. Ha nem ministráltam volna, ha nem csináltam volna misztériumjátékot, ha nem vettem volna részt nagymisén, nem tudnám, mi kell mindehhez. Nem tudnám, mi kell ahhoz, hogy jól körül tudják állni az oltárt; nem tudnám, a templom hogyan emelheti föl az emberek szívét, úgy hogy közben egymáshoz is vezeti őket. Olyan templomot építünk, amilyen a hitünk."

Szikora József

Greus Grożąg

S.

Kertén nyomtatott

133.1.

Greus György

brassói ügyvéd

1583

1.

Korrespondenzblatt

1886. 40. l. - 41. l.

II. kot. I. – XIV. + 1. – 855. ll., 10 képes tábla – Leipzig
J. O. Weigel
1885

Greus György

nyomdász

l.

Könyvtár áll. emlék

145. l

...ect, 19 41. III. hó 1.

CA

... titkán vivak

		P.
... á 80 fill.	=	62.40
... á 80 fill.	=	10.60
	=	1.80
... i cr?	=	2.30
...	=	10–
... ó – 7 p.	=	14–

Greus György

ugomdász

l.

Novák III

42. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Greus György

brassói nyomdász

1583.

l.

Varga N. Sajós: Régi fametszetes magyar vagy magyar vonatkozásu könyvek (1493–1599). Bp. 1942. 294–298. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
802 /10 14 szám
Érk.: 914 cr. nsz. hó 19. n.

XI/17/1947.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KIR. M

1914. évi 24599 számv. sz.

XIII. ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

Nagyméltóságu

báró FORSTER G

a müemlékek országos bizottsága

Folyó évi október hó 7.

Greus György

(nagyszebeni könyv-
brassóiés) ugomtató

l.

Gulyás könyvny

61. l.
62. l.

ER WELT.

Ungarn hat mit seinen Gegnern den
le hat Gesetzeskraft erlangt sowohl in
chte und der Nachfolgestaaten. Gleich-
ss auf den, aus dem Körper Ungarns
folgestaaten seit geraumer Zeit häufig
der Bevölkerung Ungarns und der
taaten auf das grausamste berühren.
jene, durch den ungarischen Genius
erem besten Wissen zufolge, solche
urden durch barbarische Hände zer-

ad der, an den einzelnen genannten
festzustellen, da uns die kompetenten
ssen uns auf die informativen Berichte
chwierigkeiten stösst, weil die kompe-
lem Schauplatze und deren Transport
cht in der Lage für die Authentizität
hnisses die Garantie zu übernehmen.
an den einen Kunstwert besitzenden
gen wäre nur eine, aus den sachver-
Mächte gebildete, an Ort und Stelle
olchen Kommission würden wir das
ndlichen ungarischen Kunstdenkmäler
der Arbeit der Kommission gerne als

setzt neuestens jene Zerstörung die
adt Pozsony (tschechisch: Bratislava)
der Königin Maria Theresia voll-

ur in nationaler Beziehung die Pietät

Greus György

könyvnyomdász

XVI. sz

l.

Kertésznyomtatott

106. l.

112. l.

133

...rzodés még most sem nyert végleges el-
...ásaggyását felsőbbhelyen ujból megsürget-
...telért sürgősen kiutalványozni.

...ó 7.

Vadas Gyula
ny. mk. erdőtanácsos.

Grecus György

könyvnyomdász

Brassóban működött

1583 körül.

Bielz Graphik

9, 27. l.

lásd 2 Könyvdiszci a Honterus nyomdából

származtak.

(408 foto

43

ágos Bizottsága

	száma:		19
iny	kelte:	III. 9.	19 43
	beérkezése:	III. 11.	19 43

ek száma:

elintézett szám:

áma: 310/1943.

záma:

sta:

GRIBIELIN Anton l. CRIBILIE

GRIBILIE, Anton s. CRIBILIE

Gridi-Papp Imre | építés

Kul: Marosvásárhely 1898
Oklevelet nyert 1922

Nér jegyzőmüegyetem | 8. b.

Mellőtti valaszukat

MDK

Gridi-Papp Imre, ép.
Szül.Marosvásárhely,1898-ban

Oklev.kelte: 1922
" száma: 7469

A m.kir.József Müegyetemen okl.-t,absolut.-t vagy ok honositást nyert épitészek névjegyzéke.1873-1928-ig.
EI-ÉM. 17.1. 1931 jan.15.

GRIDL JANOS, textilfestőmester

1819.-Sok vidéki mestert, kik hosszabb ideje a pozsonyi céhben voltak, a budaiak maguknak igényeltek, mert a Helytartó Tanács 1813-ban nem határozta meg pontosan a budai céh területét.-E mesterek egyike volt:
Griedl János, Kalocsáról. 130.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfes
festés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr,
1974.

M.O.K.

Grieb Alfréd, grafikus

Bencrédi Sándor szobrász-
szal és Fest László grafikussal
körösen állított ki. A lap egy
téli tájat ábrázoló rajzát körli.

Utunk Kolozsvár, 1957. ápr. 20.

M.S.M.

Grieb Alfréd
festő

„Őszi hang" c. képe szerepelt a kolozsvári kiállításon.

Jánosházy Győzi: Képzőművészetünk szereg-
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 295. szemléje

Grieb ~~[illegible]~~ Alfréd

Grafikája Repr.
„Táltos" –"–

Korunk, Kolozsvár 1969. II. 214; 263

Gyöngyösi Gábor:

GRIEB ALFRÉD képei alá. /Szatmáron rendezett kiállitásáról./

Utunk, XXVIII.évf. 13./1274./sz. 1973. márc. 30. 10.old.

Grieb Alfréd

Fodor Kálmán ötvenedik születésnapja alkalmából kiállítása nyílt a szatmári Művészeti Galériában. — 1954-ben a kolozsvári főiskola elvégzése után több évfolyamtársával Petrozsényba kérte kihelyezését. 1955-ben megrendezték első kiállításukat a petrozsényi liceumban, amely első kiállítás volt a Zsilvölgyében. Fodor Kálmán, Kusztos Endre, Vremir Mircea, Grieb Alfréd és még többen szerepeltek műveikkel a kiállításon.

Ágopcsa Marianna: a képtovábbgondolásra serkent.

a Hét, 1980. márc. 21.

Ø Griebl Miksa

urad. főerdész

l.

Közlezrkiall

1503. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Greyer ács
1516
Löcse

A löcsei Sperfogel-fele krónika 1516-ból emlitést tesz egy Magister Greyer Zimmermann nevü épitészről, kik. Szakmáry pécsi püspök székesegyházán kiviendő munkálatokhoz Löcse varossatot kikért.

Vajdovszky János dr

A löcsei szent Jakab templom szentely-falfestményeinek értelmezése. A szepesmegyei Történelmi Társulatév könyvt. II. ért. Löcse 1886. 33. l.

Lásd Szakmáry éltrapát
a M. Tört. Eletrajzokban.

Évkönyve, A Sopron-
megyei Régészeti Társu-
lat első —,
MDCCCXXXVI
Szerkesztő Reisei Viktor.
Sopron, 1887.

feld.

Gribel Mór
fegyverdarabjáró
Kassa 1598

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

1. Arch. Ért. 1906.
57. l.

Franklin-Társulat nyomdája

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

.....*úrnak*
úrnőnek

.....

Budapest

.....

Greus György, nyomdász

– 1584 óta ismét Szebenben nyomtat.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II, k. Bp. 1967.

129. l.

Greus György, nyomdász

- 1583-ban a brassói ak áthívták Szebenből. Statua saxonum latin és német kiadása. Piros-fekete nyomású, fametszetekkel, iniciálékkal díszített. Címlapon Báthori István fejedelem címere, hátlapján Lengyelországé. Utolsó levelén Fronius brassói várkapitány címere.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II, k. Bp. 1967.

128. l.

Greiss Georg

nyomtatta Fronius Matthias: „Der Sachsen in Siebenbürgen etc." címü müvét Brassóban 1583-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc közl.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971 4801

Greuss Georg

nyomtatta Fronius Matthias: „Statuta iurium etc." cimű művét Brassóban 1583-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc etc.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600.
Budapest, 1971 480 l

Greiss Georg

nyomtatta Long Georg: „Elegia in nup-
tias etc "cipii" művét Nagyszebenben 1584-
ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc szk.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971 504 l

Greus György, nyomdász

1581–1583-ig működött

3 nyomtatvány

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története. II.k. Bp. 1967.

27.l.

Greus György, nyomdász

- neve két impresszumban szerepel Nagyszebenben. Latin kiadványának helykeltezése: „Cibinii Transylvaniae in Officina Georgij Greus."

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II. k. Bp. 1967.
110. l.

Greuss Georg

nyomtatta „Judicium magyar nyelven stb." cimü müvet Nagyszebenben 1582-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1871

4771

Greuss Georg

nyomtatta Squarcialupi Marcello: „De coeli ardore etc" című művét Nagyszeben-ben 1581-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

4591

MDK

GREUS GYÖRGY nagyszebeni nyomdász

A Honetur féle nyomdát egy időben vezette.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszitès a XVI. században.

Akadémiai kiadó Budapest 1961. p. 37.

ELIASS GREUSIGER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.Kihirdetve:1716.febr.14-én.-A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó metszek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.- E mesterek egyike volt:
36.- Eliass Greusiger, Liblau. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA? A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Greuter Mathieu rézmetsző

és társa Maop P. 1608-ban készült metszetén ábrázolták a kolozsvári Néri Emanuel jezsuita szerzetest.

Velics László: Vázlatok a magyar jezsuiták multjából, Budapest, 1912

13 l.

Ø

Greux

francia királyi festő

Mária Terézia idő-
sebb kori festménye,
mefrol igen sok vér-
metszet keszült.

Emlitve
Marczali Henrik

Mária Terézia.
1717 – 1780
Magy Tört. Élet.
Bp. 1891. 331. l.

IRODALOM

– M. o. tost. Eml. II. k.
322. l. 384 ā.

JEGYZET

MDK

Greux G.

Magyar népfelkelők. Festette Pettenkofen A. Rézre karcolta Greux G. az Orsz.Magy.Képzőm. Társ.mulapja 1880-ban.

SzmKT 50 153.1.

Gustav Greux

rézkarca August Pettenkofen olajfestménye után. „A toborzó helyre siető" parant fiatalok". 543. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Grexa Gyula

Folyóiratok illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 6. számát

32-35. l.

MDK

Grevedon után (1776-860)

Fol. Kiadva: Schott, Mainz. Litogr. Würzbach.

Dr André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern." Jahrg. 1936. Hft. 2: S. 61.

JOH.FRIDRICH GREZMAN, pékinas

1754-ben Mária Terézia zászlót adott a soproni pék-céh-
nek.Ünnepen a zászlót kék sapkában és fehér leibliben a
inasoknak kellett vinniök.A ruhát a céh adta nekik,de
egyizben 50 magyar forintot kellett fizetniök érte.
Joh.Fridrich Grezman beb.Conratz Neut csak 25 forintot
---------- fizetett. 167.old. 42.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: A soproni pékház és a pékek XVI-XIX.
szazadi cénemlékei 143.old

ARRABONA, A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve,17.sz.
---------- Győr, 1975.

M.D.K.

Grgur, építőmester

„azi Zárában működött a XV. sz. első felében ... magyar származásu volt ... mint fia egy bizonyos Ivan de Azale Ungarusnak, azi a termékeny Vránában telepedett le."

Cvito Fisković: Magyarország és Dalmácia müvészeti kapcsolatai a középkorban és a reneszansz idején

Müvészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf. 2.sz.

95. old.

D

Greuze János
festő

Keleti Gusztáv: A régiségtárlat.
Fővárosi Lapok.1867.máj.14.

Ő Gretzmayer Mór
kocsilakkozó
Pozsonyból, 1841-ben virág
festészeti oktatás

Gretzmayer Mór, kocsilakkozó, Pozsonyból, 1841-ben a virágfestészet vasárnapi tanfolyamát látogatta.

lásd
Fleischer Béla 46.l.

A Buda visszafoglalását méltató, több ezerre menő énekek, ujságok, könyvek egyenként való emlitése megvalósíthatatlan feladat volna. A továbbiakban inkább csak csoportosítjuk és jellemezzük ezt az irodalmat és azoknak az egykorú munkáknak ismertetését kíséreljük meg, amelyek irodalmunkban eddig kevéssé voltak ismertek.

A Buda visszafoglalását ünneplő olasz költemények számát 2.000-re teszik.[90]) A visszafoglalás jelentőségének dicsőítésében kétségtelenül az olasz irodalom áll első helyen, aminek magyarázatát a pápai szentszék fontos szerepében és nem utolsó sorban Lipót udvarának olaszos műveltségében találhatjuk meg. Ezeknek az olasz költeményeknek egy részét a közelmultban Molnár Erzsébet ismertette.[91]) Ennek alapján látjuk, hogy a XVII. századi olasz irodalmi életben is a forma kultusza jellemző. A 70-es és 80-as évek az olasz költészet legkritikusabb korszaka. A dagályosság, mesterkéltség, csak szavakban élő heroizmus ezekben az években érte el tetőfokát. A magyarországi felszabadító háború időszaka az olasz költészetnek éppen ebbe a korszakába esik. Buda felszabadításának hírére a költők és akadémiák csak úgy ontják a verseket. Ezek a költemények azonban nem ismerik fel Buda felszabadításának óriási jelentőségét és mély etikai tartalmát. Számukra csak a külső esemény fontos, valamint

Griechisch Kisalföld
Tamás 1996. augusztus 12., hétfő

Feltárt képek

Új utakon a fiatalok

A hétvégén nyitották meg a soproni 78-as Galériában *G. Nagy László, Griechisch Tamás és Újvári Gábor* „Feltárt képek" című csoportos fotókiállítását. A tárlaton köszöntőt mondó *Kovács Gombos Gábor* soproni festőművész elmondta, nagy öröm számára, hogy immár második alkalommal lehet részese a három igen tehetséges soproni fotós színrelépésének.

G. Nagy László:

– Édesapám is fotózással foglalkozott, az alapokat tőle sajátítottam el. Közel tíz éve találkoztam Újvári Gáborral, aki akkor már nagyban művelte a kísérleti fotográfiát. Az elmúlt években én is szakítottam a hagyományos fotózással. Az új útkeresés számomra a fénnyel való képalkotás lehetőségeit hordozza magában.

Griechisch Tamás:

– Vizuális típus vagyok, régebben verseket írtam, ahol mindig megjelent a kép. Ez indíttatott arra, hogy jó két évvel ezelőtt megvegyem első komolyabb fényképezőgépemet. Kedvelem a misztikus helyzeteket, életünk változó világát, az egyszerit, a megismételhetetlent. Nemegyszer egy teljes napot is rászánok arra, hogy úgy sikerüljön megörökíteni egy bizonyos pillanatot, hangulatot, ahogyan azt szeretném.

Újvári Gábor:

– A nyolcvanas évek második felében kialakult bennem a késztetés, hogy egyéni utakat kell keresnem a fotográfia területén. Elképzelésemet egy akkor kevésbé elfogadott, úgynevezett kísérleti fotózással valósítottam meg. A fotográfia számomra az emlékezés olyan megközelítése, ahol nem tudjuk mérni a pillanat hosszát, ahol keveredik a múlt és a jelen.

A három fiatal soproni fotós kiállítása augusztus 31-ig tekinthető meg a Fövényverem utcai 78-as Galériában.

Major Márton

Balról jobbra: G. Nagy László, Griechisch Tamás és Újvári Gábor.

Grief Jónef munkásfestő".

Major Nemzet.

1949. VII. 23., 2. old.

(: Benámoló :)

Szieg Ferenc

a megyei tanács a felszabadulás 30. évfordulója tiszteletére képzőművészeti pályázatot hirdetett. a művész alkotását közületi vásárlásra ajánlotta a Képzőművészeti Lektorátus vezetője.

Vas Vépe, 1975. ápr. 4.

FRANCISEG GRIENSTEIDL,/bábos/,gyertyaöntőmester

1722-ben Pécs város tanácsa újabb összeirást ~~készittex~~ és felmérést készittetett./Grundtbuch Gemainer Stadt Fün Fünfkirchen/.Öt kézirat kötet,754 tétellel.Házzal biró mesterek a Belvárosban:

A telek száma: 229.-A tulajdonos neve: Franciseg Grien-~~steidl~~.steidl.-Foglalkozása:/bábos/,gyertyaöntőmester. 130.old

FETTER ANTAL: Pécs 1722-ben 125.old

A Janus Pannonius Museum évkönyve, XVII-XVIII. 1972-73. Pécs, 1975

MDK

Grieger Gyula

építészmérnök

MMÉE Közl. 1928. jan. 8. 11. 1.
A Kamara uj tagjai.

Griesler György nobrány

1774-ben feloctelét leste a pesti polgárok lőzé, - a pesti nobrányok tiltakoztak a feloctele ellen.

Budapest Története III.Bp.Akadémiai K^{I}adó 1975

241.old

Griessler, Lorenz (1688-ból)

„Zöldségrendelet" o. rézlemez 35x48 cm

s. l. j.: L. Griesler pinxit Anno 1688.

Védett. Kotiáltási ár: 25000 ft.

BÁV 48.Müvészeti Képaukció Bp.1979.május

Griffel

Az Antiimperialista kiállítás 1931 augusztus 1-én nyílt meg a Gorkij kultúrparkban. A magyarokat Biró Mihály és Griffel képviselte.

Nagy Zoltán: Utz és az FMNI
Művészet, 1980. március – 44. lap.

MDK.

Griger György

Müködése a Soprono Képzőművészeti Körben

Kisalföld 1965 május 11. lap -

MDK

Grieger Gyula, ép.

a birálóbizottság megvételre ajánlotta " Revizió" jeligéjü tervét.

Megtörtént a döntés a Tabáni tervpályázat ügyében.
Pesti Napló.1933.dec.17. L8.1.

M.D.K.

Grieger Gyula, építés

Serve megvételben rá-
szolt a Tabán rendezé-
sére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1934. LV. évf.

Jan. 11. sz. 4. old.

MDK

Grieger Gyula, ép.

a biráló bizottság megvételre ajánlotta "Revizió" jeligéjü tervét.

Döntés a tabáni tervpályázat ügyében.
Nemzeti Ujság. 1933.dec. 17. 17.1.

MDK

Grieger Gyula, ép.

Tervében szépen sikerült a Döbrentei térnek a célhoz méltó épitészeti kialakitása, és szép megoldásra inspirálta a Palota-tér emelkedö terepe.

Magyar Világos müépitész: A Tabán problémája.
Pályázat.
Népszerü tudományos és technikai napló. 3.1.

1934.jan.17./A Pesti Napló melléklete/.

M.D.K.

Grieger István, kőműves mester

a Balmazújvárosi templom
tervét készíti el 1856-ban

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: DercsényiDezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

332. old.

GRIEGER István kőmüvesmester. Balmazujvároson a templom tervét készíti el 1756-ban. /Egri érs.gazd.lltár, tervj.202./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Grieger János

a győri rajziskolában ötvösmesternek
képezte ki magát 1792-ben.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútor-
művészet a 18-19 század fordulóján.
Budapest, 1972

651

M.D.K.

Sriel Gábor, kőművessegéd

Bajorországból vándorol Egerbe, ahol Pierler Mátyás kőművesmester legényeként dolgozik, majd 1752-ben Kassára megy.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája, VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 332. old.

GRIEL Gábor kőművessegéd, aki Bajorországból vándorol Egerbe és itt ~~+~~ Pichler György kőművesmester legényeként dolgozik, majd 1752-ben Kassára megy.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....II. 111.l.

Név: Grieglstein Christian

Foglalkozás: sárgaérnűves (Gürtler)

Szárm. hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal. állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1751. VI. 21

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

Grienberger, Leopoldt, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztalosleg-
n ek jegyzéke: "Grienberger, Leopoldt, Vitingau, Morvao.
1679. 116.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr város asztalosművesség ének
történetéhez 93.old

Arrabona, 9. - Antus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Evkönyve

Grienberger L./Leopoldt/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Vitingau, Morvaor z.:Grienberger L." 123.old

Batári
~~Batári~~ Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967. -A Győri Múz.Évkönyve

MDK

Grienwald Mihály kőmives

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

MDK

Grieppe

Görögös hangulatú tervet nyújtott be a csanádi vármegyeháza átalakításával kapcsolatos pályázatra. (A cikkíró szerint helyesen talán: Griesser [József].)

Bálint Sándor: Az építőművészeti klasszicizmus és romantika szegedi korszaka.
Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. X. évf. 4. sz. 275. l.

Griesenhofer Franz

MDK

A Zsolnay-gyár müvészeti munkáiban közremüködött

1885.

66.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár müvészete. Pécs. 1959.

Bp. D. K.

GRIESLER György szobrász

1774-ben Pesten polgárjogot kér

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

T. 123., 201. l.

Griesmüller Edit

rajztanárjelölt

Ferkápzomfoiskávk

1939–41. 149. l.

em a Bizottságot, hogy a 454/944. számu
kat jóváhagyólag tudomásul veszem és hoz-
zottság a folyó évi javadalmának fel -
esetleges megtakaritásait más müemléki
támadások okozta károk helyreállitására

est, 1944. évi december hó 2-án.
miniszter rendeletéből:

Dénes s.k.

Griessl József

épitész

Gentmüeml

10. l.

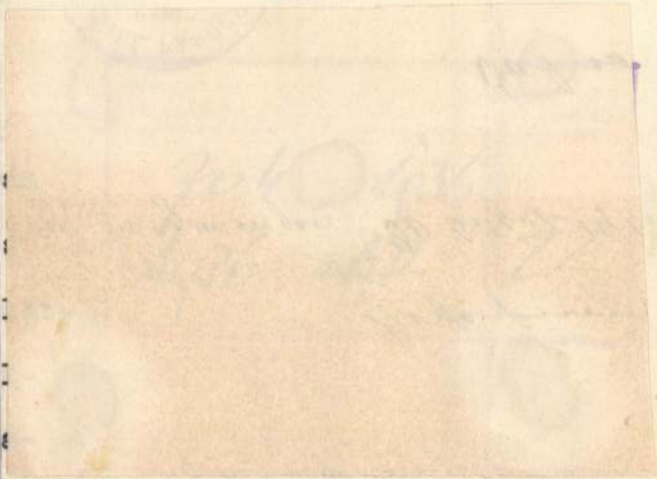

A m.kir. vall. és közokt. m
alatt a keb. számv. VII. os

Utasitom, hogy a
jon ki dr. L u x K á l m á
Rákos-u. 8/10.sz.:/ az eszte
tárására és biztositására IV
Tizezer pengőt. Budapest, 1
rendeletéből: Dr. vitéz Haás
A hivatalos másolat hiteléül

Griessl József

gróf Batthyány Lajos udvari mérnöke. Ő terverte a gróf budavári Diszteri B. H. palotáját, melynek kivitelezését Sigl Márton végezte – 1748–1754-ben.

Réh 88.

tényező a legalaposabban megv
dolat, hogy a Tabán néhány h
ból meghagyassék, de ezt a go
a házak Budapest müvészettört
zetes bizonyitékok gyanánt je
pos és egy világvároshoz mélt
nak. Ugyanezen szempontok sz
kérvényezők által felsorolt h
sát javaslatba nem hozhatom E

Fogadja Nagymél
nyilvánitását.

Budapest, 1934.

Nagyméltóságu

dr. H ó m a n
m.kir. vallás

Griessel József

~~segédi~~ építőmester

l.

Zador-Rados

279. l.

nem azonos

Grippe József-fel.[2]

Nem inkább elírás

és Griessel

József-ről

van-tsó!

ugtatvány.

..... Pengő

apest ..... kerület .....

.....

épületen végzendő átalakitási munká-

rnak 1933.évi 148.728/VII.a.számu ren-

Bizottságának 193...évi ..... szám

a Müemlékek Országos Bizottságát ille-

ek Országos Bizottságának pénztárába

..... hó ..... napján.

.....

.....

Griesmüller Edit

festő

Ferk`pzomfoisk`vk

1939–41. 149 l.

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

50 1925 szám

Érk. 1925 év febr. hó 20 n.

egyidejüleg kiutalványoztat
sodik részlet folyósitásár
tézkedni.-

Budapest, 1925.évi

A Müemlékek Országos Bizott

Griesmüller

l.

Lykanthropie-Romantika
207. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Vigyázó utca 26. IV. 1.

Griesmüller, rajzoló. A Suliguli Máramarosban cz. rajza fametszetben a »Hazánk s a Külföld« 1867. évfolyamában a 329. lapon jelent meg.

Griesmüller

rajzoló

L.

Szudrey - Szentiványi

600 -l.

Esztergom.

A derékon alól ábrázol
bal karján a gyermek Jézust
te. Dicssugártól körülragyog
sarokban pedig Cherub-fejek

Die heil. Jungfra
in Gran.

a lap hátán pedig a kép tört
jelzéssel.

Fm., mér. a

Griesmüller Ferenc

rajztanító

l.

Képm. Mur. Erk.

I. 156. l.

I. 159. l.

160. l

MDK

Griesmüller Ferenc rajztanár

Felvinczi Takács Zoltán: Hollósy Simonról.
SzM évk. I.köt. Bp. 1918. 151-177 l.

M.D.K.

Grieszner József
építőmester

1828-ban a kunhegyesi templom
alapozási munkálatait kezdte el.

Kaposvári Gyula: Műemlékek Szolnok megyeben
Jászkunság, 1959. szeptember - 112 lap. V. évf. 3 szám

MDK

Griesser

~~Griesser~~ József [építész]

készíti a felegyházi városháza terveit (1809). Ő építi Vedres tervei nyomán a régi rókusi iskolát (1832.)

Bálint Sándor: Az építőművészeti klasszicizmus és romantika szegedi korszaka.

Tiszatáj, Szeged, 1956. aug X. évf. 4. sz.

275. l.

M.D.K.

Grisser József
építész

Ő készíti a félegyházi városháza tervét, valamint Vedres tervei alapján a régi rókusi iskolát. Bizonyára tőle származik a terv a csanádi vármegyeháza átalakítására is „Grieppe" néven van nyilvántartva.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959. 94 l.

MOK

Griesser József

l. még: Griepp e

Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. X. évf. 4. sz.
275. l.

Griesser. Pál

Dohányzóantal

repr.

Nádailakásb

20 tábla

Tekintetes

S Z E N T I V Á N Y I G Y U L A M.kir.tar.hd

talból díj általányozva.

B u

XI. Lágym

G r i e s s l e r G y ö r g y
szobrászsegéd

Siklóssy László: Pesti szobrász-harc 1774-ben. Pesti Napló. 1918. szept.17.

Griessler György

nobrán

U. 1735

a

1736

Griessler, Lorenz

festő

l.

Csat Frey Öst Kunsth

XXIV. k.

XXVIII, 175. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
434

Jakab Elek. Kolozsvár története. I-III köt.
Oklevéltár melléklettel és világosító rajzzal.
Pest, 1870-88.

Vász. 5. drb.

Griessler Lőrinc XVII-

bécsi festő a XVIII. század-
ban. A soproni evang.
templomnak ajándékozta
az utolsó vacsorát ábrázoló
festményét.

Brinker J. R. Ueber der
alten Ornat der evange-
lischen Kirche in Sopron.
Sopron é. n. 5. l.

1104

Grieszl Ede
nyomdája

bronzérmet nyert. /Pallas nyomda/

– A párisi világkiállítás kitüntetései
Grafikai Szemle 1900 évf 9sz 126l.

MDK

Griesz József festő

FAE: A csepeli dolgozók képzm.kiáll. Szabad Nép
1949. jan. 11.

MDK

Griessl József

Disz tér 3. sz. 2 em.házatterveztéke

GenZakBpest

Grieszfelder J á n o s, szobrász, l. *Darázs János.*

Grieszfelder János

szobrász

l. Darázs János

L.

Sendrey - Szentiványi

600.l.

Esztergom.

Az Umständlicher und warha
gestalt die Türckische Haupt-Ve
gelegen, von den Christlichen V
aber sehr ernsthafften Belägeru
tober, dises 1683. Jahrs glückl
képen /// GRAN-t szemléljük, a me
város felől ágyúkkal ostromolna
hajóhidon /// egy lovas és gyalo
rázó szövegének kezdete: 1. Das
Christliche Lager.

Rm., mér. a rl. 19.1: 3

Grieszfelder Juris

1.

Liber Bpest vobrai

277-l. 278 l

Grieszfelder János

Hobrász

Hul. Cservenka (Bács-Bodrog m.) 1874 dec. 27.

lásd Fleischer Bács 47. 1.

ızzal a felemelő tudattal, hogy Isten országáért harcolnak. A »Conforti celesti inviati alle milizie Christiane della Sacra Lega contro il Turco«[77] megmagyarázta nekik, hogy a küszöbön álló hadjárat célja nem egyéb, mint Krisztus harca a hitetlenek ellen. Megvilágítja a katolikus egyház álláspontját is, hogy az érette síkra szálló harcosokat eszményi küzdelmeikben lelkesítse. »Auff, auff Ihr Christen!« kiált föl Abraham a Sancta Clara[78] és megmagyarázza, »Weilen aber auch Gottes Hand die Menschliche Würckung erfordert, und Gottes Seegen ohne Menschen-Deegen nicht will den Feind jagen, also habe mich underfangen ein kurtze Anmahnung in Truck zu geben: dadurch alle Christliche Potentaten zur Einigkeit, alle Sünder zur Bekehrung, all unsere Soldaten zur Tapfferkeit, alle Kleinmuetige zur Hoffnung, alle Christen insgesamt zum Heiligen Gebett anzufrischen.« Másfelől pedig ismételten olvassuk: szüntesse meg a császár az összes igazságtalanságokat, amelyek az ártatlanoknak kárt okoznak. Szabályozzák meg a hivatalokat és hatóságokat, csökkentsék számukat a

GRIESZFELDER JÁNOS

51. Meglepetés. Szobor

Műcsarnok 1898.tav.kiáll./nemzetk/11.oldal

MDK

Grieszfelder János

Mellszobor.Gipszszobormű.Magántulajdon.

Képzőm.Társ.1899.tav.nemzetk.kiáll. 42.l.

Grieszfelder János

MDK

Meglepetés, szobormü

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

MDK

Grieszfelder János.szobrászm.

?ellszobor. Gipszszobormü.

MNT.1899. tav.nemzet.kiáll. Kat. 42.1.

MDK

Grieszfelder János, Bécs

Magyar kiállitó művészek névsora. Műcsarnok, 1899.
22.sz. 346-348 l.

MDK

Griszfelder János, szobrászm.

a bizottság egyik tervet sem fogadta el. A beérkezett pályaműveket 3 kategoriába osztotta be.
Munkája a III. kategoriába jutott.

Irodalom és Művészet. - A Vörösmarty-szobor.
Vasárnapi Ujs. 1902. 49.évf. 41.sz. 675.l.

Griedl Károly
festő,
festő fia Pestről, 1802-
ben 25 éves

Griedl Károly, festő és festő fia, Pestről, 25 éves korában, 1802 nov. 10-én iratkozott be.

46

lásd Fleischer Béla 46 l.

évben sem lehetett máskép. Noha Buonvisi a stratégiai előrelátás alapján előbb a kisebb erősségek elfoglalását (Székesfehérvár, Szigetvár, Eger, Szeged, Kanizsa) tanácsolta, mert így Budát, ezt a legfontosabb várat, elkülönítik és a védők sehonnan sem kaphatnak segítséget; végül is Károly herceg véleménye győzött és az egész hadsereg, a Lotharingiai herceg fővezérlete ellen tiltakozó Miksa Emánuel bajor seregét is beleértve, Buda ellen vonult. A különféle nehézségek elhárításában főként Marco atyának volt nagy érdeme, aki Lipótnál is hathatósan iépett közbe az egységes vezetés érdekében.[88])

Az ostrom június végétől szeptember 2-ig tartott. A körültekintő vezetésnek következményeként a fárasztó küzdelmek eredménye ezúttal nem maradt el és Buda lángokban, füstben pusztult el, hogy új falai között helyet adjon egy új érának és egy új kultúrának.[89])

Grieszl

Festö

Gentmüeml

244 l.

694/1943

Alsószelistye, Gernyés
felállitási kérelmét illetékes
megküldöm.

Budapest, 1943 októbe

Melléklet száma: 3.

Tekintetes

Országos Irodalmi

Θ Grieczner József

hevesi építőm

l.

Magyar ref. templomok

I k. 270 l.

tartozott. Egykori pompájára

fordított, de annál finomabbak, bizánci hatásra vallók belső díszítő részletei, nevezetesen a mélyített alapon mozaikkal kitöltött kőtáblákra vésett lapos domborművű alakjai, valamint az oltársátornak készült XI. századbeli faragványokkal pazarul díszített kőmennyezet állati alakokat ábrázoló domborművei és palmettákkal átszőtt hullámos indájú, vagy szívalakú motivumai.

A XII. század egész folyamát és a XIII. század első felét, a tömeges monostor és templom alapítások korának nevezhetjük. Okleveles adataink szerint ugyanis az említett időben mintegy 600 monostor alapításáról történt rendelkezés. Ezek legnagyobb része azonban — a szerzetesi szükséghez mért — kisebb terjedelmű volt. Építőik a bencések, ciszterciek premontreiek, majd az Özséb esztergomi kanonok által 1246-ban alapított magyar pálosok, kik a szerzetesrendi életet meghatározó szabályok szigorú egyszerűségét építményeikben is érvényesítették. Templomaik, monostoraik azonban ennek ellenére is a román, majd a román átmeneti építészetnek nem egy esetben valóságos remekei voltak, úgy, hogy abból a kb. 300 rommaradványból, melyet a pusztító ember és idő az utókor okulására meghagyott, megállapíthatjuk, hogy hazánk ebben az időben nemcsak politikai, de művészeti téren is mindenképen méltó szomszédja volt a keresztény kultúrájú államoknak.

A romok között első helyen áll az esztergomi vár déli sziklacsúcsán levő 13 m. magas, földdel kitöltött falú Lipótbástya, illetőleg az ebből napjainkban kiásott hajdani királyi palota maradványa, mely egyetlen ílynemű emléke az Árpádok dicsőséges uralkodásának. Ebben a palotában laktak 1256-ig a magyar királyok, az 1256—1530 közötti években pedig az

Griffel /Dallos/ László

MDK

Sajtóban megjelent grafikái

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Griffel / Dallos / László M.D.K.

Németországba emigrált müvész

Pogány Ö Gábor: Ék Sándor, Bp. 1961. 11. 1.

Griffel

fedőnév alatt dolgozott Dallos László, akit a németországi kommunista sajtó grafikusként állandóan foglalkoztatta.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1963. Kossuth K., 246 l., képes.

241. l.

Bad. Landesmuseum

Karlsruhe, den (Schloß) 7. Oktober 1929.

№ 1000.

Sehr geehrter Herr!

Mit der Herausgabe eines Quellenbandes zur Kunstgeschichte des ehem. Bistums Konstanz beschäftigt, stieß ich in den Akten auf eine künstlerische Tätigkeit des Konstanzer Malers, Bildhauers und Architekten Ulrich Griffenberg (tätig 1470 bis + 1494/95) am Hof des ungarischen Königs Matthias Corvinus (1458 bis 1490) kurz vor dem Jahr 1480, im Verein mit einem Gesellen, genannt Ruprecht von Gutenstein. Darf ich mich an Sie als den verdienten Mitherausgeber des Ungarischen Künstlerlexikons mit der freundlichen Anfrage wenden, ob dieser Konstanzer Meister und seine eigentliche Tätigkeit dort bereits bekannt sind, etwa aus Untersuchungen über die Kunstbestrebungen von Corvinus. Es heißt in den Konstanzer Ratsprotokollen, daß ihn der König dorthin berief als Oberleiter über geplante Bauten und zur Ausführung von nicht näher bezeichneten künstlerischen Plänen. Vielleicht hat der verhältnismäßig jung verstorbene Ulrich Griffenberg in Ungarn mehr Arbeiten und Spuren seiner Tätigkeit hinterlassen als hier in Konstanz, wo von ihm nur eine schöne steinerne Relieftafel am alten Rathaus Kunde gibt.

Griffenberg Ulrich

Ich würde mich sehr freuen, wenn dort etwas über Griffenberg bekannt wäre und stehe Ihnen hier bei einschlägigen Fragen Ihrerseits zu Gegendiensten jederzeit bereit. Ich bedauere lebhaft, nicht in vollem Maße Ihrer schönen Sprache mächtig zu sein und bitte, sich in einer etwaigen Antwort des geläufigen

Wenden!

Französisch bedienen zu wollen, falls es Ihnen mit der deutschen Sprache in ähnlicher Weise ergeht.

In vorzüglicher Hochschätzung

verbleibe ich

Ihr ergebener

Prof. Hans Rott

Direktor d/Bad. Landesmuseums.

Französisch bedienen zu wollen, falls es Ihnen mit der deutschen Sprache in ähnlicher Weise ergeht.

In vorzüglicher Hochschätzung

verbleibe ich

Ihr ergebener

Prof. Hans Rott

Direktor d/Bad. Landesmuseums.

D 2 1

Grigoire M o l d o v a n

építőmester

Gherlai származás

Petr. ~~Trans. 1938~~

522 l.

D Goiga Simon

ácsm.

1695

l

Baloghfatornyok

179. l.

W. C. HEDA

M. D. K.

GRIGELY József

Bécsikapu tér - ház

Siremléke 1813-ból ism. mestertől)

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 149-150.

M. D. K.

GRIGLEVSZKY festő
(orosz-lengyel)

1898-ban Nagybányán tartóz-
kodott

Réti Bp. 1954. 324. l.

Ø

Griglyevszky

Krakói akadémiai
fertőmüvész 1864-ben
a bártfai templom-
ban egy részletén
dolgozik, meg művét
a pesti műkiállítás-
ra fogja küldeni.

Myskovszky
levelébol

Römer Flóris hagy.

XLII. Cs.

fehérvár és Belgrád látképe díszíti, amely után 24 nyolcsoros versszak következik. A tizedik szól Buda visszavételéről. Mint a költemény címe, szövege is csupa vaskos szitok és gorombaság a török kutya ellen. Ilyen gúnyos tartalmú a »Der Eylende Currier«,[115]) amely 14 versszakban két sírfeliratot közöl a budai török sírjára. Az egyiknek címe »Epitaphium Guardiae Turcicae Budensis«, a másik pedig »Teutsches Epitaphium, oder Grabschrift der Türkischen Guarnison zu Ofen«, amelyben olvashatjuk, hogy »Hier liegen ohne den Turbant, Die Ofner Türckn und Commendant: Weil keiner accordiren wolt, So hat Sie all' der Teufel gholt.«

Külön csoportot alkotnak a különféle latinnyelvű epigrammák, anagrammák, kronosztikonok és epinikionok. A klasszikus példák, a kornak a mitológia alakjai iránt való nagy fogékonysága, a zengő hexameterekben megnyilvánuló formakultusz tág teret nyitott a latin költészet formanyelvének és a mitológia gondolataiban megnyilvánuló gazdag költői képanyag területének kiaknázására. A latin poémák fölhasználnak minden költői kifejezésre alkalmas történeti és mitológiai eseményt. Az »Epinicia

Grigoletti

főoltárképe az esztergomi bazilikában

vród

Számord 23. l.

vegyes

f. 35

1 köt. 8r

Jakab

Elek

Holvarkely vármegye története
a legrégibb időtől 1849-ig.

Irták — és dr. Szádeczky Lajos

Grigoletti Michelangelo

lásd okv

Szépmüvèszet

1943 117. l.

Kiskunlaczháza

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
[illegible], V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Budapest

Grigoletti, Michelangelo

velencei festő Pyrker
ingrendelésére oltárképet
festett az egri szekesegyház
vesszé

Steger. 28. l.

Ez az vet oltárkép:–

1) Szt Mihály arkangyal
az egri plébánia védő-
szentje

2) A szent család

Stoch, David Gottfried IV. 225. — Gáspár

IV. 225.

Grigoletti Michel Angelo

velencei festő

l. Szm Egerzmův

183. l.

2.

y vonatkozó javaslatai alapján.
hely önálló nagyközséggé szervezése

pző és segitő egyesület,
ümölcstermesztők egyesülete megalakitá-

átó ipari szakosztály téli tanfolyama

daságk és közgazdasági szakosztályok

ező bizottság előterjesztése.
mbiztositó Intézet átirata hosszu lejá-

i élelmezés megjobbitása kérdésében tett

yi és balatonfüredi borhetek előkészi-

Grigoletti, Michel-
angelo

l.

Páberkás Casagr
q. l.

Grigoletti Michelangelo

esztergomi székesegyház
főoltárkepe
(Assunta)

Budinis
176. tábla

Magyarország Történeti
Kötet II. 4
Ab Ihr Gutthab

Grigoletti Michaelan-
gelo

Esztergom

irod

Om IV. 516

Mer Eell

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta.

Kelt ....., 191.... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Grigoletti Michelangelo

festő

A szent család
oltárkép az egri
székesegyházban

Budinis

172. tábla

[illegible]

dört és jár el.

Grigoletti, Michelangelo

Liab I. 25, 26 (* 1801

II. 40

III, 109, 182

IV. 35, 36. 150.

Grigoletti

festő

esztergomi főoltárképei

vod Velvánd

162. l.

Grigoletti

velencei festi

Esztergom

ired

Velics 1894

62. l.

vtöredék, Pécs, székesegyházi kőtár
(Szőnyi 146. szám)

Grigoletti festő

Esztergomi székesegyh-

ród

Velics László: Az egyházi

művészetek tanulmányo-

zásáról. Bpest 1894. 62. l.

Grigoletti Michel-
angelo

l.

Biró – Barabás

217. l.

VASÁRNAP

20

Kath. István kir.
Prot. István kir.

HÉTFŐ

21

Kath. Ch. Franc.
Prot. Sámuel

Újhold 6 ó. 48 p.

KEDD

22

Kath. Timót
Prot. Menyhért

Izr. Ab 30. Ros Khodes

SZERDA

23

Grigoletti, Michelangelo

1801 – 1870

festő

Budinis

157.l.

Wlassics

miniszteri tanácsos.

A Müemlékek Országos B i z o t t

Grigoletti, Michelangelo

egri oltárképe

repr.

157

Budinszky. 135, 136. l.

CL. XXII. tábla

eiztergomi főszékes-

egyházi főoltárképe

festő

Repr.

M. o. CL. XXVI. t.

Grigoletti, Michelangelo

1801–1870

festő

Esztergomi fő sikeres egyház

főoltárkéje (Assunta)

cód

Budinis. 157. l.

Patak Jenő

Esztergomi bazilika.

Grigoletti olasz festő oltárképe a bazilikában.

Fővárosi Lapok 1864.I.IX.3.839.old.

Alkalmazott tárlatrúp. Patak Jenő

Egyházmüvészet.

Grigoletti olasz festő oltárképe az esztergomi bazilikában.

Fővárosi Lapok 1864.I.IX.3.839.o.

M.D.K.

Grigoletti , festő

Velencei származásu. Ő festi az egri székesegyház egyik mellékoltárának képét az 1830-as évek akadémikus festésmodorában.

Gerő László: Eger, Bp. 1957. /Magyar Müemlékek/ 60.old.

Grigoletti, Michelangelo 3.

A fő oltár képéért 1000 Napóleon aranyat kapott.

Zádor Anna: Az esztergomi főszékesegyház
Bp. 1970 Corvina 20.old

Grigoletti

"velencei festő" az esztergomi bazilika
vészenra festett oltárképét.

Cseke László: Dunakanyar, Budapest,
1973. 1391

721

Grigoletti

velemei festő

XIX. sz

irád

Gerevich Tibor – Genthon

István: A magyar tör-
ténelem képeskönyve.
Bpest. 1935. XXXVII. l.

Grigoletti M.

festō

Budínis

135, 136, 157. l.

172, 174. tabla

134.480-1915. szám.

III.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának

Budapest.

Folyó évi november hó 9-én 455. sz. a. kelt fölterjesztésére, tudomás és további eljárás végett másolatban kiadom.

Budapest, 1915. november hó 26.

A miniszter rendeletéből:

Dr Majovszky Pál

miniszteri tanácsos.

Grigoletti Michelangelo
olaszfestő
1807-1870

irod
z
Kat. Lex
II. k. Bp. 1931
220. l.

Grigoletti Michel

Angelo

velencei festő

az esztergomi bazilika

főoltárképe Tizian

után

Kőrösy László dr

Esztergom. Esztergom

1887. 180. l.

Grigoletti

C.

Lykanemzromantika

45. C

DEMETER ISTVÁN
könyv- és papirkereskedő
— DÉVAVÁNYA —

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Grigoletti olasz festő

cród

Kőszegi László:

Az esztergomi dóm.

Művészet 1915

406. l.

Gelléri Mór: A műipar fölemelése 56
A Kéve hadiérme 119
Az Éremkedvelők Egyesületének hadiérme ... 262
Kürthy György: Az ember tragédiájának egy új képzőművészeti megoldása 409

ROVATOK

Krónika 79, 141, 234, 283, 334, 378, 427, 470
A Műcsarnokból 81, 139, 183, 218, 273, 375
A Szépművészeti Múzeum közleményei 83, 140, 188, 230, 276, 323, 375, 420, 459
Adatok művészetünk történetéhez 91, 144, 240, 334, 430
Művészeti irodalom... ... 94, 238, 285, 335, 379, 432
Félévi lapszemle 286, 472
Kitüntetések 144, 286, 336
Lejáró pályázatok 95, 144, 192, 240, 288, 336, 381, 432, 471

Lásd a 474-ik oldalon.

Grigoletti olasz festész
oltárképe az egri székesegyházban.

Haránk sa külföldt. 1868. cs. 631 lap

ÉS EMBERTANI TÁRSULAT

NDÓ VÁLASZTMÁNYA 1903-BAN

bor Béla, Dr. Forster Gyula, Dr. Fejérpataky
Dr. Kammerer Ernő, Ráth György, Br. Révay
Schulek Frigyes, Szumrák Pál, Dr Thaly

gyel, Bubics Zsigmond Kassa, Odescalchy
ajó-Kaza. Dr Thallóczy Lajos Bécs.

Grigoletti

vehancei testö
hirsiti az esztergomi
nagyasszonyház fóoltartarját

Kabren 202. 1.

Arad vármegye X. 82

Grigoletti Michelangelo

urod

Koltay olasz magyar

75. l.

Lyrigoletti, Michel-
angelo

l.
Lepold-Homor Esztergom
51.l.-54,
55,l.

---

l.
Lepold-Lippay Esztergom
26.l.-28.l.

Grigoletti

l.

LykaMagyműI300-50

20, 21, 138, 178,
363, 367, 412

Grigoletti Mihály

Angelo

velencei festő

ivőd

Nagy Magyarép

I. 148. l.

r.

-

...ott kérésem... – mondta kissé üpefogott
...pok, vapontalan nemesember és gyret-

...hát gó? Kancellista vap ilyesmi gyret-

...a jusnak kepelmes uram – s az ifjú mély
...tnál fendüli meg előzőr magában bizto-

...a fejét s biztató mosollyal néjett az ifjú
...Pest?

...tehát tud olaszul?
Excelenciás uram
...em. Az anyám olasz volt – tette hozzá

...hozzam erről a dolgról. Et votre type,

Grigoletti

Müvenet 1915. 406

Komáromi múzeum IX. 30.

Grigoletti Michelangelo

iród

Balás-Piri, Ladislao:

Rapporti della pittura ungherese con l'arte italiana nella prima metà del sec. XIX. Corvina. Nuova serie No 1. Bpest 1938.

Grigoletti, Michelangelo

és Mayer Sajós

Szent István oltárképe az esztergomi székesegyházban. Repr.

Serht Istvánemlékk

II. 37. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

DECEMBER

31 nap — 49. hét

3 Vasárnap	
4 Hétfő	
5 Kedd	
6 Szerda	
7 Csütörtök	
8 Péntek	M. szepl. fog.
9 Szombat	

Grigoletti

Szent István felajánlja
a szent Koronát
Magyarország Nagy-
anzonyának, oltár-
kép a Bazilikában. Repr.

Etter Jenő dr =
Esztergom. Bp. é n.

E képet Majer
bécsi festő fejezte
be

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Grigoletti, Michelangelo

festo

Gentmüeml

274. 297. l.

zkedésig fizetés fejében havi

ez Kettőszáznegyven-

~~papír koronát~~ utalvá-

7 évi Február hó 12-én

A miniszter rendeletéből:

Rónay

miniszteri tanácsos

ágos Bizottságának

Budapest

Grigoletti

l.

Gerenzopaihely 2

26. l.

BUDAPEST
983 AUG 13-B
Bb 62 Bb

EGER

Grigoletti

Grégorszegyház, Grigoletti

Gerevich, Ladislao: Influssi italiani nell'arte ungherese dell'Ottocento. Corvina, Uj folyam II/1, 1939, 420 l.

937. CUKORTARTÓ FEDŐVEL, köszörü

938. TALPAS POHÁR, üveg, homoruan k
század közepe.

939. KORSÓ ÉS POHÁR, cseh üveg, zöld
1840 k.

940. KOSÁR, vörös hyalit-üveg. XIX. s

941. TÁNYÉR, barnásvörös hyalit-üveg.

942. KIS PALACK DUGÓVAL, vöröses

943. POHÁR, hyalit-üveg. XIX. sz. e. f.

944. POHÁR, erezett hyalit-üveg. XIX.

945. POHÁR, barnás hyalit-üveg köszörü

946. KIS VÁZA, tojásalaku, erezett rajz

947. TALPAS POHÁN, erezett rajzu vör

948. POHÁR, vörös hyalit-üveg. XIX. s

949. DOBOZ, világosbarna, márványos r

950. KÉT KIS GYERTYATARTÓ, göml

951. TINTATARTÓ-KÉSZLET, vörös hy

952. KORSÓ, vörös hyalit-üveg. XIX. sz

ık. Bécs, 1847.

zással. Bécs, 1728.

eres szárral. Pest, 1810—20.

n csüng, áttört fallal. Délszláv.

ATTAL, ezüst, neobarok diszitéssel. Pest, 1863.

ezüst, két csigás karral, bécsi ellenőrzőbélyeggel. XIX.

velekből áll, kétosztásu. Empire.

tört oldallal. Bécs, 1835.

SENGŐVEL, ezüst, neobarok. Francia.

n lábon. Francia, empire.

Dávid király.

laku szárral, csigás és angyalfejes trébelt diszitéssel.
Illustr. táb. XLV.

ezüst, három gömbös lábon, oldalán trébelt vadász-
Illustr. táb. XLVI.

Grigoletti, Michel Angelo

egri székesegyházi

Szent Mihály oltárképe

és a Szent Család n.o

~~494~~	
Br Kar Egriképesk	50 l

Grigoletti

festő

az esztergomi főegyház
mellékoltárképe, melyet
1864-ben kezdett festeni
s időközben elhalván,
Mayer bécsi művész
fejezett be. Szűz Mária
a kis Jézust ölében tart-
va, lesekint Szent István
ra és családjára.
1874-ben helyezték el
a főegyház mellékoltárára

Uj Magyar Sion

1874. V. évf. 556. l.
557. l.

(Uj kép.)

ERESKEDELMI VÁLLALAT
Y KÁROLY-UTCA 39. — TELEFON: 493-770

zvénytársaság Szent István-körúti fiókjánál, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Tátra-utcai
yi-uti fiókjánál. ● Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla szám: 5237.

Budapest, 194 6. okt. 30.

ottságának,

tatott b. megrendelésükre vonatkozó-
t sz. tudomásukra hozni:
ellékelt papirminőség szerinti de
retlen fam. irodai papirost ki tudjuk
n, hogy egy nagy abfall marad.
1000-ként 156.- forint + számla-
sükre bocsájtjuk.
süket, hogy megfelel e ez Önöknek és

gzőpárnákat is ki fogjuk cserélni.
készen, vagyunk

teljes tisztelettel

„DURIBELL" kereskedelmi vállal

Grigoletti

velencei festő festette az esztergomi nikesfőegyházban levő szt. István oltárkép felső részét. A képet befejezte Mayer Sajos bécsi festő.

Maszlaghy Ferenc. Az esztergomi érseki képtár. Uj Magyar Sion. 1876. I. köt. 110. l.

nyi Gyula úr

Nyl

IX. Üllői út 33/35

Grigoletti.

kèszítette az entergomi bazilika déli kerenthajójának oltárképét, mely Krisztus kerenthalálát ábrázolja; az énakihajó oltárképét szintén ő kezdte, de Mayer bécsi festő fejezte be. I. István koronofelajánlását ábrázolja.

Zolnay Lánló – Lettrich Edit: Entergom. h.n.r é.n. – 285 l., 162 t. (Panoráma.) – 160. l.

Grigoletti

oltárképét. Mária mennybemenetelét ábrázolja, Tiziani velencei Assuntájánál az eredeti méretnél nagyobb, át fogalmazott másolata (13 m. magas, 6.5 m. széles.) (Világviszonylatban is munkaviszi nagyságú.)

Zolnay László – Lettrich Edit: Esztergom. n.n., é.n. – 255 l., 162 t. (Panoráma..) 158. l.

MDK

GRIGOLETTI

Velencei festő,az egri székesegyház mellékoltárképeit részben ő festette.

Gerő László:Eger. Budapest 1954.p.64.

Képzőművészeti "lap kiadása.

Grigoletti, Michelangelo 2.

Művei a Zerenthajók Zét mellizoltára a Golgota ill. Szt István Gelajánlja a Zoronát Máriának.

Zádor Anna Az esztergomi fonékagyha
Bp. Corvina 1970 20. old

1.

Grigoletti, Michelangelo – velencei festő

A Natalmas oltárkép – Tizian

Assuntajának másolata – 1854-ből az

ő műve.

Zádor Anna: Az esztergomi fénékszegyház

Bp. Corvina 1970 20. old

MDK

Grigoletti

a magyar anyag retrospektiv részében szerepel

Nemzetk. velencei kiáll. Képzőművészet 1930.
31.sz. 145. l.

Michelangelo Grigoletti F.mg.XIX.szd.2.

olasz mester. esztergomi főszékesegyház főoltárképét festette, 13 m. magas Tiziáno Assuntája nyomán. 1000 Napoleon d'ort kapott érte

Egyik mellékoltár fölé festette Krisztus halálát, másik fölé megkezdte Szt. István képét, egy bécsi festő, Majer fejezte be.

. . . . . .

Anyakvi sz.: .....

y: .....

cim: .....

ktárgyak: .....

olyam: ..... Vallás: ..... Szül. év.: .....

ktárgyain kivül tud .....

.....

nitást vállal: helyben — vidéken.

pott-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

gjegyzések: .....

MDK

Grigoletti,

a retrospektiv anyagból magas színvonalu művészi munkáival szerepelt a nemzetközi kiállításon.

/gy./:A velencei nemzetközi kiállitás.
Képzőművészet. 1930.32.sz. 165.l.

Grigoletti, olasz festőm.

az egri érseki székesegyház egyik oltárképe

az egri érseki székesegyház egyik oltárképe

Egri festők a XVIII. században. Művészet K3 1904, 343 l.

Grigoletti M.

MDK

Az esztergomi bazilika baloldali keresztha-
jójnak oltárképét /Szt István felajánlja Szüz
Máriának a koronát/ Grigoletti mester halála után
Mayer bécsi festő fejezte. be.

53.o.

ZOLNAY LÁSZLO: AZ ESZTERGOMI VÁR; Bp. 1960.

MDK

e
Grigolatti Michelangelo

Az esztergomi bazilika főoltárának Assuntáját festette.

52.o.

ZOLNAY LÁSZLÓ: Az esztergomi vár. Bp. 1960.

GRIGOLETTI, Michelangelo olasz festő. Egerben 1739-ben fizetik ki a főszékesegyház számára festett Szent József oltárkép árát.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

MDK

Grigoletti Michelangelo és Mayer Ludwig

Lepold A: Szt.István király ikonográfiája. Szent István emlékk. III. 144, 145 l.

Michelangelo Grigoletti festő M.D.K.

veleucei. Az esztergomi bazilika főoltárát festette, Tizian után: Assunta 1846.
A mellékhajók oltárképei ugyancsak tőle.

Genth. Müeml. 1959 I. 91

G

Ol. D. K.

GRIGOLETTI, Michelangelo festő

Esztergom. Bazilika. Oltárkép.

A főoltárom: Tizian Assunta

rétének másolatával

Dercsényi Dezső - Zolnay László: Esztergom

Bp. 1956. 75. l.

MDK

Grigoletti, a velencei Akad. tanára

Esztergomban és Egerben dolgozott

Cch: Könyvszemle. /Kepp könyve/ Szépművészet, 1941. 1.sz. 33 l.

Grigoletti velencei festő M. D. K.

Az esztergomi baziliza főoltárkéjét festette: Mária mennybemenetele a baloldali oltárkéjen: Kálvária a másik mellékoltáron: Mt. István felajánlja Magyarországot Máriának.

Esztergomi emlék. Esztergom 1900, 16

M.D.K.

Grigoletti, Michelangelo, olasz festő

Egerben 1839-ben vezi fel a főszeres oglhar számára, festett Szt. József oltárkép árát.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: DercsényiDezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

332. old.

Grigoletti, L.

MDK

Krisztus kereszthalála,

az esztergomi bazilika mellékoltára.

52.o.

ZOLNAY LÁSZLÓ: Az esztergomi vár. 1966. Bp.

Grigoletti

Az Esztergomi Bazilika részére festett oltárképet és két uj oltárkép festésére kapott megbizást.
Az egyik oltárképen„Esztergom vidéke is látható lesz, melyet a müvész számára a Velencébe utazó fiatal festészünk, Telepi Károly vázolt le." -közli a "Belföld" c. rovat.

Nővilág, Pest, 1857. dec. 6. I. évf.
48. sz. 763. lap

Vas. Ujs. 1854. 267. l

máromi czipót beküldeni.? Ugy hiszszük, hogy azt nemcsak megdicsérnék, de meg is bámulnák, sőt talán meg is kostolnák.

xx *Chapon Lajos*, kedvelt vivó mesterünk szintén megkezdi néhány nap mulva rendes oktatásait, s terjedelmes szállásán, néhány ifjut lakásra és élelmezésre is szándékozik befogadni. Mi annyival ajánlatosabb mert a derék vivó mester született franczia, s ki a franczia nyelvben mindennapi társalgás utján ohajtja magát gyakorolni, nála czélját érheti.

x* *Gönczy Pál* nevelő és tanintézetében, melly két évi müködése folytán elvitázhatlan általános elismerést vivott ki, folyó évi october első napjaiban veszi kezdetét a rendes tanitási időszak. A beiratások már megkezdettek, s minden szüle méltán örülhet, kinek fia már besoroztatott ezen alapos és józan rendszerü intézet ujonczai közé. (Lakása főut, Csernovics-ház.)

— Minden fővárosi lapban megtette a körutat egy inditvány, miszerint a budai hegyek közül vezettessék vizcsatorna Pestre. Az inditvány nagyon ajánlatos, és kiviteléhez nem is hiányzik semmi egyéb, *csupán csak a viz*. A kik a budai hegyek közt szoktak nyaralni, bizonyságot tehetnek róla, hogy csak három négy heti szárazság kell hozzá, miszerint az iható vizek ugy elapadjanak, hogy a künlakók szükségleteit alig lehessen belőlük kielégiteni; arról, hogy valaki még kerti öntözésre is használhassa e vizeket nyár derekán, szó sincs. Egyetlen ivóforrás van a közönség használatában; (az ásott kutak vize nem inni való). A második forrás magántulajdon s az el van zárva. A harmadik forrás vize a várbeli kútba vezettetik, s nyáron és télen az is annyira elfogy *rendesen*, hogy az ottani csekélyszámú lakosságot sem elégitheti ki. Ez a legnagyobb baj, a miért a budai Istenhegyről ivóvizet Pestre vezetni nem lehet. Az egész forrástartalom ott legjobb időben is nem több 300 akónál. Quid hoc ad tantam sitim? (magyarul : mi hat medvének egy vaczkor?) Sokkal czélszerübb és nagyszerübb volna Pesten egy pár *artézi kut* furatása, mert arról csakugyan gondoskodni kellene, hogy ettől az irtóztató meszes, salétromos, kénköves és vasizü pokolbeli italtól, a mi kivált gyermekeknél annyira előmozditja a görvélykórt, valami úton megmeneküljön Magyarország fővárosa. Bizton hiszszük, hogy minden fővárosi lakos örömest adóznék, hogy jó vizet kapjon, s ha felszólitatnék rá, a hány ember lakik Pesten, annyi jó forintot lehetne kapni, s abból kikerülne egy artézi kút, az pedig valódi áldás volna erre a városra. Bár megérnők!

— *Homonnai Imre* tanár, ki már 6 hasznos könyvet adott ki, tanitásban sok évet töltött s most öreg napjaiban élete egét komor fellegek boritják, most ismét egy uj munkát szándékozik kiadni. „*Az állatkinzásról.*“ — Ezt azonban — mint hozzánk irt soraiban irja — csak ugy adhatja kezébe nemzetének, „ha irodalmunkat is szivén viselő egyes ur, közönség, pénzgyüjtéssel vagy mulatságok utján eszközlendik.“ Az iró a pénz mennyiségéhez képest 50—100 példányt osztand ki a falusi tanitók s előljáróknak. Vagy kiknek tetszenék, ezen egészen kész munkáját ajánlja : „Egészségi, illedelmi, erkölcsi és életbölcseségi szabályok versekben, 2 rész, gyenge és nagyobb koru kisasszonyok használatára, helyenként figyermekek oktatására is. Itt is szabad tetszésre hagyatik a pénzajánlás. Elfogadja a pénzt Pesten *Staltmayer* József ur, könyvkötő a zöldkert utczai 1 sz. házban.

— r. Az itteni ág. v. *vasárnapi iskola* ujdon megnyitása mára, azaz october 1-ére van kitüzve.

x* A kolera felől, melly mult nyáron mindenfelé félelmesen kezdé hatalmát gyakorolni, azon örvendetes hireket hozzák angol, franczia és német lapok, hogy enyésző félben van, sőt több helyütt egészen megszünt pusztitani.

x* A Pesti Napló egy számban három levelet közöl egy terjedelmeset, s két kicsit az ujdonságok között, mellyek mind a magyar irók segélypénztára mellett buzgólkodnak, s a két kicsi néhány forint kiséretében küldetett be, a terjedelmesebbik pedig annyira áradozik az ügy mellett emelt ékes szavakkal, s lelkes buzditással, hogy az az igen olvasott lapban vezérczikkül alkalmaztatott. Ajánljuk a jó ügyet részünkről is az olv. közönség forró pártfogásába.

— *Esztergamban* september 24-kén jeles ünnepély vala, Magyarország herczegprimása, ő eminentiája esztergami érsek-bibornok ur m. *Répásy* József urat, a prémontiak jászói prépost-apátjokat ünnepélyesen megáldá. A tiszteletére adott herczegi nagy tábla üdvszózataiból meglepőleg értettük, hogy a prépost urat a bibornok ur keresztelte, bérmálásnál keresztatyja volt, pappá szentelte, mig végre ez alkalommal rendje legfőbb méltóságában is felavatta. — A várbeli bazilika végéhez közelg, a fresko festmények befejezve, a márványzat szinte teljesen elkészitve, az állások kihordva vannak, már az olasz mesteremberek a carrarai márvány talaj egyengetésével, Meixner bécsi művész a domborművek felillesztésével (Jézus a kisdedekkel a szent István kápolna felett, és Jézus diadalmenete Jeruzselemben, a Bakács-kápolna felett); Moser salzburgi művész az óriás orgona (45 változattal, a legnagyobb ón sip embernyi vastag és 3 öl magas valódi mesterm ü) felállitásával; bonni mesterek a fő vaskapu beillesztésével foglalkoznak, Grigoletti velenczei művész e napokban hozandja meg a 8 év óta munkában volt Mária fölvételét ábrázoló fő oltárképet (a continens legnagyobb olajfestvényét, mellynek magassága 7 öl); nem különben útban vannak a szentélybe helyezendő s Bécsben készült remek stallumok. Hild jeles épitészünk e remek építménye hihetőn jövő Nagy boldogasszony ünnepén fog felszenteltetni. Bibornok ő eminentiája áldozatait életre juttatni Németh György püspök ur buzog, ki az épitési felügyeletet a legerélyesb buzgalommal viszi. — Bizonyos, hogy bibornokprimás ur a pápa ő szentsége meghivása folytán a bécsi s prágai érsekekkel együtt jövő hó 20-ka táján Rómába utazandik. Vezérelje őt az ég az egyház javára. Sept. 25-kén mult ki az urban Seiler József a zeneművészetnek egy kitünő veteránja, az itteni székesegyháznak sokáig volt karnagya, több egyházi zeneművek szerzője, s a jelenleg karnagyoskodó derék Seilernek édesatyja. Áldás poraira! —Az időjárást szelek és szárazság jellemzik, mellyek hüves, olykor deres éjekkel járnak, a repcze igen mostohán üt ki; a vetésbe nem kaphatnak; borban minőségre tavalinál kevesebbet de jobbat várnak; a szüret jövő héten kezdetét veszi. — A közönségnek örvendetes tudomására juttatjuk, hogy a vasuti nánai állomástól két rendes omnibus egész Esztergamig a fürdővendéglőbe s onnan ki jár. P. N.

x* Mult számunk e rovatában, az amerikai és afrikai levelezésre vonatkozó közlés, kihagyás által zavart jelentésü, mellyet következőleg kérünk módositani : A Pesti Napló két hazánkfiától kezdett leveleket közölni, kiknek egyike Amerikában tartózkodik, s angol születésü neje nyelvünket szorgalmasan tanulja. Másik hazánkfia *Magyar László* Afrikában, ki még eddigelé a civilizált világ előtt ismeretlen tájait utazta be Afrikának, ott megtelepedett, megházasodott, és kitünő tekintélylyel s befolyással bir a benszülött szerecsenek között.

x* Szőnyi Pál nevelő és tanintézetében — Nádorutcza 9-ik sz. a következő tanfolyam folyó hó első napjaiban kezdődik, a beiratás már javában folyik s oct. 10-éig tart.

*** Egy fiatal ismerősünk, Szabó Béla, a bécsi polytechnicai intézet tanitványa nem rég jó barátait egy általa készitett tökéletes gőzmozdonnyal lepte meg. — Mint tudjuk, a jeles készültségü genialis ifju, gépészeti tanulmányai tökéletesitése végett a külföldet fogja beutazni. Nem lehet örömünket ki nem fejeznünk a felett, midőn látjuk, hogy *tehetős nemesi* családok ivadékai, kik fáradság nélkül is megélhetnének, olly pályán törnek maguknak utat, mellyen a jövendő magyar emberek számára sok uj *babér* és sok uj *tallér* fog teremni; azért kétszeresen üdv azoknak, kik e pályán elsők megjelennek. Csak szerencsés példa kell, s majd akkor átlátja mindenki, hogy más ut is van a magyar ember fiát előtt, mint hogy papnak, vagy prókátornak nevelje, — ha azt akarja, hogy ur legyen belőle.

— r. Az $185^4/_5$-iki tanév ünnepélyes megnyitása a pesti ág. v. *középiskolában* oct. 2-án d. e. 10 órakor tartatik meg.

— A *Csengery* és *Kemény* által szerkesztett „*Magyar nép könyvé*“-ből megjelent a 4-dik füzet. Érdekes tartalma :

Gazdasági rovat : Gazdasági növényeink czélszerü müvelése.

A) Ösziek. — Gazdasági eszközök ismertetetése 4 rajzzal. *Gazdasági lapok szerkesztőségétől.*

Az ember élete. Költemény *Vörösmartytól.*

Megbántott a rózsám . . . Költemény *Petőfitől.*

Egy tót leány az alföldön. Beszély báró *Eötvös Józseftől.*

Az árva leány. Költemény *Petőfitől.*

A levegőről. Népszerü vegytani czikkely Johnston nyomán *Csengery Antaltól.*

Időszerü figyelmeztetések septemberre.

E füzet iróinak sorában egyszerre két olly névvel találkozik a közönség, mellyeket évek óta fájdalommal volt nélkülözni kénytelen azon téren, mellyet náloknál a magyar irodalomban senki jobban be nem töltött. *Vörösmarty* lantja évek óta most pendül meg először, báró *Eötvös* elfoglalja ismét a szépirodalmi tért. Örömmel üdvözöljük érdemdus hazánkfiait!

Bécsi börze september	Táviratí közlés						
	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
Statuskötelezvény 5% . .	$85^1/_4$	$85^1/_8$	—	$85^7/_{16}$	$85^1/_{16}$	$84^{11}/_{16}$	$84^1/_2$
dto. $4^1/_2$ „ . .	—	—	—	—	—	—	—
1834-ki sorsjegyek 100 ftos	—	224	—	—	—	224	—
1839-ki „ „ „	$132^3/_4$	$132^3/_4$	—	$132^3/_4$	133	$132^5/_8$	$132^5/_8$
Bankrészvény darabja . .	1256	1259	—	1256	1260	—	—
Éjszaki vaspálya oszt. . .	$1741^1/_4$	$1742^1/_2$	—	—	—	—	$1737^1/_2$
Dunagőzhajózási részvény	565	563	—	564	565	566	561
Augsburg	$117^3/_4$	118	—	$117^7/_8$	$117^1/_2$	$117^5/_8$	$117^5/_8$
Hamburg 100 bcotallérért	86	$86^3/_4$	—	$86^3/_8$	86	$86^3/_8$	$86^3/_8$
London 1 font sterlingért	11.24	11.27	—	11.26	11.24	11.25	11.25
Paris 300 frankért . . .	$137^1/_4$	$137^3/_4$	—	$137^5/_8$	137	137	137
Cs. kir. arany	—	—	—	—	—	—	—
Ezüst	23	—	—	—	$22^1/_4$	$22^7/_8$	—
Dunavizállás september	**21.** 4′ 8″ 0‴ 0 föl.			**27.** 4′ 7″ 3‴ 0 föl.		**28.** 4′ 6″ 9‴ 0 föl.	

Jelenlegi gabona-ár.

Austriai mérök. — (Pengő pénzben.)

Pest, september 26-kán : Buza 5 ft. 41 kr.—6 ft. 48 kr.—Kétszeres 5 ft. 16 kr. — 5 ft. 28 kr. — Rozs 5 ft. 24 kr.—5 ft. 28 kr. — Árpa 2 ft. 52 kr.—3 ft. 4 kr. — Zab 1 ft. 5 kr.—2 ft. — kr. — Kukoricza 2 ft. 5 kr.—3 ft. 12 kr.

Felelős szerkesztő : **Pákh Albert.**

Előfizetési fölhivás.

Folyó évi oktober 1-jével a „VASÁRNAPI UJSÁGRA“ uj előfizetést nyitunk. Előfizetési ár **évnegyedre** azaz : **oktober, november** és **december** hónapokra postán küldve 48 kr. pp.

A **julius-decemberi** folyamból a még jelentkezhető tisztelt előfizetőknek teljes számu példányokkal még folyvást szolgálhatunk. **Előfizetési ár** postán küldve 1 ft. 30 kr. pp. A pénzesleveleket bérmentesitve és e czim alatt : „A Vasárnapi Ujság kiadó hivatalának Pesten“ küldetni kérjük.

Landerer és **Heckenast,**
a Vasárnapi Ujság kiadói.

---

71 2—0

Megjelent

Landerer és **Heckenast** könyvnyomdájában Pesten, egyetem-utcza 4. szám alatt s ugyanott, valamint minden hiteles könyvárus s előbbkelőbb könyvkötönél is kapható :

LEEL ARCZKÉPÉVEL
s a
régi, hires s nagybecsü jászkürt rajzával
diszitett

Jász-kun nép Naptára

1855-dik évre.

Szerkeszté IMRIK JÓZSEF.

1854. 23 iv 4rét. Ára füzve : 48 pkr. Kemény boritékba kötve : 1 pft.

TARTALOM :

Kor- és egyházi jellemek 1855-diki közönséges évre. — Hónaptár. — Leel. — Jászkunok eredete. — Jászföld. — Jászságbani községek. — Puszták. — Nagykunság s pusztái. — Kiskunság pusztáival. — Jász-kun nép szokásai s ruházata. — Jász-kunok nádorispánjai 1745-diki megváltás óta jelen korszakig. — Orosz-török háboru keletkezete. — III-dik Napoleon franczia császár levele I. Miklós orosz czárhoz, s arra felelete az orosz czárnak. — A török nép jelleme, szokása s vallása. — Naplótöredék egy szegény fiu életéből. — Lánydal. Hozzám jösz-e? — A néger rabló. — Az álbarát.

A lángész. — Állatveszély, állathaszon, állatkinzás, annak okai, vétkessége s következései. — Földmivelés. — Trágyázás. — Baromtenyésztés. — A lóról. — Lovakkali bánásmód. — Lótenyésztés. — Marhatartás. — Borjunevelés. — Adomák. — Találkák. — Földünk népfajai. — Europai államok. — A földgömb fővárosainak népessége. — Ázsia, Afrika, Amerika és Australia fővárosainak neve, fekvése és népessége. — Legnevezetesebb rófmértékek összehasonlitása. **A felséges uralkodó austriai ház.** — Birodalmi tanács. — Az austriai császári birodalom ministerei Bécsben. — Cs. kir. legfőbb és semmisitő törvényszék Bécsben. — Helytartók s illetőleg kormányzók. — Magyarország cs. kir. katonai és polgári kormányzója. — Ő cs. kir. főherczegségének fönséges személye mellé alkalmazottak tisztikara. — Ő cs. kir. fönséges magas személye mellett alkalmazott polgári osztály. — Romai katholika egyház. — Cs. kir. magyarországi helytartóság Magyarország közigazgatási s törvénykezési felosztása a **Pesti kerületben**. — Jászkun-kerület tisztikara. — Jászkun-kerületi községek elöljáróinak névsora. — Hajdan Jászkunsághoz tartozott községek. — A budapesti közigazgatási kerület területére kinevezett ügyvédek. — Soproni kerület. — Kassai kerület. — Nagyváradi kerület. — Pozsonyi kerület. — Cs. kir. kerül. álladalmi ügyvédi hivatal. — Cs. kir. magyarországi pénzügyi igazgatóság. — Pestvárosi utmutató. — Pesten működő ügyvédek s orvosok névjegyzéke. Tanodák stb. — Betüsori utmutató. Fürdők, gyógyszertárak, gyorsutazási alkalmak, gabonakereskedők, kávéházak, könyvárusok, könyvnyomdák, vendégfogadók stb. stb.—Postavonalak Magyarországon a szomszéd koronaországokkali egybefüggésben. — Postarend. — Az élő szarvasmarha hussulyát mutató kulcs. — Mutató tábla, melly szerint, miután a szarvasmarha üzekedése napjától kezdve 40 hétig viseli borját, tudván a gazda mikor üződött meg tehene, azt is megtudhatja, mikor fog borjazni. — Nevezetesebb városok távolsága Pesttől. — Bélyegdij s a közéletben legsürübben előforduló bélyegdijak jegyzéke. — Levélbélyeg. — Külföldi mértékek egybehasonlitása azosztrák birodalmi mértékekkel. — Vasuti vonalok Magyarországon. — Kamatot mutató tábla. — Cselédek bérét, árendát s más jövedelmet vagy költséget mutató tábla. — A gyors számitó, 250 ftos láb szerint ezüst pénzből váltó pénzre, és ellenkezőleg : váltópénzből ezüst pénzre. — Gőzhajói menetár. — Vásárok. — Jegyzéke az austriai birodalomban törvényes forgásban levő pénzeknek.

☞ **Figyelmeztetés.** E naptárra aláirók példányaikat adandó alkalommal, Pesten, egyetem-utcza 4-dik szám alatti nyomdánkból is átvehetik vagy elvitethetik; de ha ez nem történhetnék : valamint a Kunságba, ugy más vidékekre is posta utján elküldjük, s az aláirási ivben kitett mód szerint, példányaikat a tisztelt gyüjtő uraktól megkaphatják.

A kint levő aláirási ivek beküldését előfizetés mellett szivesen elfogadjuk, s a példányok elküldését azonnal eszközlendjük.

Pest, august 30. 1854. **Landerer** és **Heckenast.**

---

103 1—2

OMER BASA

eredeti indulója,
zongorára
szerzette saját neje.
Ára 20 pkr.
Kolozsvárott **Barrané** és **Stein** bizottmánya, Pesten **Treichlinger, Rózsavölgyi** és **Wagner** hangműárusoknál.

---

99 2—3

Heckenast Gusztáv pesti kiadó-könyvárusnál épen most jelent meg és **Edelmann Károly** pesti könyvárusnál (váczi-utczában 7-dik szám) ugy mint minden hiteles könyvárusnál kapható :

Uj teljes

NEMET ÉS MAGYAR SZÓTÁR

tekintettel az egyes szavak helyes kiejtésére, rokonságára, valamint azoknak hajlitása, füzete és különböző értelmeinek körülirás által meghatározott szabatos előadására, különös figyelemmel levén a természettudományokban, az uj törvényhozásban, a kereskedelemben stb. szokásos szak- és műszavakra

irta

Dr. BALLAGI (BLOCH) MÓRICZ,
tanár.
Német-magyar rész.

800 lap széles 8rét füzve ára 3 ft, 24 kr. pp.

Miután Bloch magyar és német szótárából két erős kiadás (8000 példány) elkelt és az két év óta a kereskedésben többé kapható nem lévén, más szótárok által csak igen hiányosan pótoltatott, a kiadó ezen *uj teljes magyar és német szótárra* nézve a közönségesen érzett és kijelentett szükség mellett olly élénk részvétre hitt számolhatni és ennek következtében olly nagy kiadást eszközölt, hogy csak ez által lett lehetségessé egy 800 lapnyi, széles 8adrét velinpapirra nyomtatott nagy kötetet 3 frt. 24 kron p. p. adhatni.

A szerzőnek e téreni képessége sokkal ismertebb, semhogy szükségesnek vagy csak illőnek is látnók a munka dicséretébe ereszkedni, de annyit még is el kell mondanunk, hogy ez nem 3-dik kiadása a régibb Blochféle szótárnak, hanem *egy tervezete és kivitelére nézve egészen uj dolgozat.* A szóban forgó német-magyar része a munkának 4 annyit ád, mint a régi Blochféle szótár utolsó kiadása, melly eddigelé legteljesebb magyar lexiconnak tartatott.

Jelen munka kidolgozásában különös figyelem fordittatott *a törvénytudományi, természettudományi, müipari* és *kereskedelmi* műszavakra; továbbá fölvétettek minden *példabeszédek*, mellyek mind a két nyelven egyforma, vagy csakugyan azon értelmet adó alakokban léteznek; a *szójárások* pedig még azon esetben is beiktattattak, ha nem lehetett is azokat megfelelő szójárásos kifejezésekkel lefordítani.

Az egyes czikkek kidolgozásában a szerző az egyetemes nagy közönséget tartotta szem előtt és különösen arra törekedett, hogy a nyelvkincs bő tartalma összeszerkesztésében a legnagyobb rövidséggel a lehető legnagyobb világosságot és szabatosságot párositson, ugy hogy abban minden ki szótár segitségére szorul minden hosszas tanulmányozás nélkül eligazodjék.

Végezetül nem hagyhatjuk említetlenül, hogy miután a szerző a magyar-német részre nézve a legnehezebb előmunkálatokat megtette, sőt annak kidolgozásában is már tetemesen előhaladt, a t. cz. közönség a második rész megjelenését is 1855 vége felé bizton várhatja.

Pest, septemberben 1854.

---

58 (4, 0)

Geibel Armin könyvárusnál Pesten (Kristóftér) megjelent és minden könyvkereskedésében kapható :

A finom társalgó.

Utmutatás jó társaságokban, ebéd, estély, születési, névnapi és menyegzői alkalmakkor, tánczvigalomban és más társas körökben, udvarias beszéd, illedelmes viselet, és egyéb készültség megszerzésére.

Tartalma : **A társalgási miveltség és illedék szabályai. Módok, magát a társaságban kedvessé tenni.** Minden alkalomra való **üdvözlések.** Különféle visszonyokbani **levelezések** és **czimezések.** Mulattató **társas játékok gyüjteménye.** A **szinek** magyarázata és **virágnyelv.**

Kötve ára **csak 48 pkr.**

Most jelent meg és **Hartleben K. A.** könyvkereskedésében kapható :

Történetekkel
felvilágositott

egyházi beszédek.

Minden vasár- és ünnepnap- és más alkalmakra.

Németből szabadon forditotta
HUSZÁR KÁROLY,
fehérmegyei áldozár.

VI. füzet, ára 24 kr.

Az egész munka ára 2 ft. 24 kr. pp.
Postán bérmentve 3 ft. pp.

93 3—3

---

88 **Geibel Armin,** 2—3
pesti könyvárusnál és minden hiteles könyvkereskedésben kapható :

SZEMÉLYES OLTALOM.

Orvosi tanácsadó
a
nemzőrészek minden betegségeiben,
gyakorlati észrevételekkel és ennek gyógyitása.
40 felvilágositó boncztani ábrával
ára 2 pengő forint.
Postával bérmentesen 2 ft. 20 kr.

---

102 1—3

MÜLLER GYULA,
pesti könyvárusnál épen most jelent meg, és kapható minden hiteles könyvkereskedésben :

Egyházi beszédek

az év minden vasárnapjai s ünnepeire, és néhány alkalmiak, elhirhedett német s franczia hitszónokok nyomán
TALABÉR JÁNOS és **GYÖRGY** által.

I. kötet. Advent 1-sö vasárnapjától Husvét napjáig. Ára 1 ft. 20 kr. p.
II. kötet. Ünnepi rész, függelékkel. Ára 1 ft. 40 kr. p.
III. kötet. Husvét után 1-sö vasárnaptól pünkösd után XXIV. vasárnapig. Ára 2 ft. p.

Nyomtatja és kiadja **Landerer** és **Heckenast,** egyetem-utcza 4. szám, Pesten.

☞ A mai számunkhoz van mellékelve a „Mezőgazdaság könyvérei“ megrendelési iv.

VII.

A székesegyház számára dolgozó művészek közül *Josef Danhauser* (1805—1845) ismeretsége Pyrkerrel még atyja házában Bécsben kezdődött.[113] Ez a barátság folytatódott akkor is, midőn Pyrker a velencei patriarcha székét elfoglalta, és ezidőben váltott leveleikben a főpap „Rudolfiász" c. hősi eposzának Danhauser által tervezett illusztrálását tárgyalják.[114] 1826 februárjában a művész eleget tesz Pyrker meghívásának és leutazik hozzá Velencébe, ahol a nagy olasz mesterek, különösen Tiziano tanulmányozásába és másolásába mélyed. Terveit, melyek Milanó és Róma felé szárnyaltak, nemeslelkű szellemi barátjának kívánsága rombadönti; el kell kísérnie őt bécsi útjára. 1832 őszén azonban új meghívás előtt áll, mikor is Egerbe kerül, ahol 1833 tavaszáig marad. Pyrker újabb segítsége menti meg az apja bútorgyárában reáváró polgári robottól.[115] Megkapja ugyanis az új egri székesegyház főoltárképének elkészítésére szóló megbízatást. A feladaton 1834—35 közt dolgozik s művét Bécsben ki is állítja.[116]

Danhauser kettős főoltárképének tárgya *Olajbafőtt Szent János Vértanúsága.* A kompozíció középpontjában a mártírság extázisába révedt szent szinte már a túlvilágon élő alakja, fénylő színeivel élénk ellentétben áll a környezet mozgalmas, drámai atmoszférájának sötét tónusa. A marcona pribékek arcán a művész jellemtanulmányokat ad, az izmok, a széles vállak, a tett szoborba öntött pillanatai. A barna tónusok és sötét hússzínek fokozzák a drámai hangulatot s az egész alkotás hatását emelik. A csatlakozó félkörívbe komponált *Meg-*

váltó hatalmas és jóságos alakja felszálló szürke füstgomolyagon lebeg. Áldástosztó, szelíd keze a felső képet összeköti az alsó földi jelenettel.

A kettőskép a velencei nagy mesterek, különösen Tiziano művészetébe kapcsolódik és kiválóan képviseli az olasz művészeten iskolázott mestert. Danhauser Pyrkertől 2.000 fl.-ot kapott érte,[117] s ez az egyetlen fennmaradt utalás a székesegyház festményeinek névszerinti anyagi elszámolására.

Ezután sem szűnt meg a szellemi kapcsolat a nagy mecénás és a művész között. Pyrker 1836 januárjában levelet intéz hozzá, amelyben a történelem és a biblia olvasását ajánlja és bírálat tárgyává teszi az egri oltárkép alakjainak ruházatán az ikonográfiailag hibás színösszeválogatást,[118] s végül képtárak látogatására, tanulásra, olvasásra és rajzolásra buzdítja.

Michel Angelo Grigoletti (1802—1870) a velencei Akadémia tanára két képet festett a székesegyház számára. 1838 előtt készült, az egri plébánia védőszentjét, Szent Mihály arkangyalt Luciferrel ábrázoló oltárképe. Alapjában barok felfogású kép. Mihály arkangyal sátánra lépő alakja a felhők, a drapériák, a színek és bravúros fényárnyékok diadalmas lendületében lebeg. Második oltárképe a Szent Család, amely az előbbinek mozgalmas felfogásával szemben higgadtabb, a kor akadémikus követelményeinek megfelelő formavilágba tartozik. Az ülő Máriának a feléje lépő Szent József a gyermek Jézust nyujtja. A kép színezése élénk és érzelmes.

Casagrandehoz hasonlóan Grigoletti is Egerből Esztergomba ment át, ahol Pyrker érsek ajánlására a székesegyház főoltárképét festette meg.

Adeodato Malatesta, a modenai Szépművészeti Akadémia igazgatója[119] a déli kereszthajóban elhelyezett „Jézus megkeresztelése a Jordán vizében" c. oltárképe sematikus tárgyilagossággal adja elő témáját, a háttér

Dlh.

Patak Jenő

Táblakép. Egyházi.

Oltárkép. Grigoletti olasz festő müvé

Pestre hozta. A hercegprimás rendelte

Fővárosi Lapok 1864. I. VIII. 28. 814. o

Grigoletti Michegangelo, festő

Divatcsarnok, 1854. szept. 2o. 52.

1221.

Müvészet.

M.D.K.

Grigoletti
festő

Az esztergomi székesegyház oltárképe az ő műve.

Budapest und Umgebung. Ungarn. Budapest. 70.l.

Grigoletti

Michelangelo

41. szoba.

Képtárban es szerepel!

Szerintem: Mária mennybemenetele 66 × 43 cm.

Grigoletti, Michelangelo: Sz. István felajánlja a koronát Sz. Máriának. Az esztergomi főszékesegyház mellékoltárképének vázlata. Vászon, olaj, 85 × 57.

Maszlagy II. 203. szám?

Szám szerint igen.

Esztergomi primási palota.

Grigoletti, Michelangelo

Esztergomi képtár

-335-337-

S

Maszlagky: 85 cm

Masz 1871.

337. Grigoletti, Michelangelo (~~olasz~~ velencei festő, 1807 – 1870): Szent István felajánlja koronáját Sz. Máriának. Vászon, olaj, 80×57 cm.

Az esztergomi székesegyház mellékoltárának első tervezete. – Maszlagky II. 203. sz.

—

Gerevich PA, 242 l.
Michelangelo Grigoletti: Sz. István felajánlja a koronát. Vázlat a bazilika baloldali mellékoltárához.

—

Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom
H Műgyűjtő, V – 1931, 7 l.

Grigoletti, Michelangelo

Michelangelo Grigoletti: *Ritratto della sig.ra Virginia Sartorelli.*

1928. VI Bien-
nale

Giuseppe Bezzuoli: *La baronessa Elisabetta Ricasoli Peruzzi.*

Grigoletti Michelangelo, festő

Divatcsarnok, 1854. okt. 1o. 56.

132o.

Müvészet.

Michelangelo Grigoletti
festő" (...?), XIX. ud.
„Jézus keresztreresztése"
Esztergom

Religio, 1864. okt.
(...?)
Egyh. Tudositások

GRIGOLETT, Michelangelo festő

Katolikus templomok Magyarországon. Szerk. Dercsényi Balázs. Irta: Török József, Marosi Ernő. Bp. : Hegyi & Tsa., 1991 XXXI. p.

Michelangelo Grigoletti

festette az egri székesegyház mellékoltárának képét

Voit Pál s.t.: Heresmegye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

4271

M.D.K.

Michelangelo Grigoretti,festő

Telepy K.tanára 1856 végén vele jön Magy.országra és itt az esztergomiszékesegyház főoltára számára megfesti Mária mennybemenetelét Tizian Assuntája után.
Vas.Ujs.XI.1864.X.3.468. 558..o. 66.jegyz.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

Michelangelo Grigoletti

Hajfestménye az egri főszékesegyház jobb oldali mellékhajójában. 1840 körül. Reprodukció.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII.

Budapest 1972.

4281

M.D.K.

GRIGORESCU L.

1920-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 334.l.

M.D.K.

GRIGORESCU M.

1920-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 334.l.

Rónay Mária

Grigorescu, Nicolae: A smardáni csata /vázlat/, of.

SZABAD MÜVESZET

1951. jan. 1. sz. 4.l.

/Pogány Ö.G.: A Román Népköztársaság müvészeti kiállitása/

Rónay Mária

Grigorescu, Nicolae/1839-1907/: Leányarckép, of.

SZABAD MÜVESZET

1951. jan. 1. sz. 3. l.

/Pogány Ö. G.: A Román Népköztársaság müvészeti kiállitása/

M. P. K.

G

Nicolae, Grigorescu festő

Aradi Törtfest. 291. l.

Grigorich Mark györi ötrös

Györi Szemle 1934. 420.

Cibb a györi ötrösökről

MDK

HANS GRIGOR
Zimmermann

P.tjkv.I.k.412.f. 1696.nov.20.

Grill Lajos
építész
tovább
Gen Zak Brest

Mecset-u.14. Gül Baba türbéje, faragott kőből épült nyolcszögletü kápolna zsindelyfedéssel, Belül a falakon szamárhátivek, csegelyes félgömbkupola. Négy ovális ablak.

Gül Baba bektási dervis sirkápolnája. A szentéletü harcos Budán 1541-ben hirtelen meghalt. Jakja Zádé Mahomet pasa emelte az épületet 1543-1548 között. Evlia Cselbi 1663-ban leirja. 1689-ben keresztény kápolnává alakitották. 1885-ben Grill Lajos, 1914-16 közt Möller István renoválta.

23.l.

Grill János / 1713 / ...

Kőnegi Tanárok Munla lőtőstéje /

Kőnegi Bp 1958.

aki keresztszárnyának földszintjén két
ős keresztboltozatot. A 25.sz. kapu
középkori telkén áll, a kapualjtól
ozatai részben középkoriak.

egyemeletes, 6 ablakos, kapu nélkül,
azott barok kapu, profil török fej-
ócsarnokban három méter fesztávolságu,
v, gótikus. A kapualjtól balra eső he-
ótikus ablak. Hátsó homlokzat Fortuna-
ben a gótikus boltozaton XIV.századi,
lt elő. (A Főv.Középkori Muzeumban.)

, 5 ablakos, lizénákkal, átalakitott.
oltozott folyosó. Homlokzatában közép-
zolok, a kaputól balra két földszinti
lt.

, egyemeletes, 3 ablakkal, ives barok
zlethelyiség gótikus.

s, 4 ablakos, triglifes főpárkánnyal,
kapun kronosztikonos felirat: AEVO
XTINCTA REDIT azaz 1795. Udvarán re-
t befalazva. Lépcsőházában fájdalmas
omlokzatában gótikus ivtöredék. Palko-
tte 1795-ben. Romos.

letes, az udvarra eső homlokzat falá-

M.D.K.

Grill János, ötvös

Augsburgból jött e. 1714-
ben telepedett le Kőszegen

Somogyi Árpád: Régi kőszegi ötvösökről (253-264.old)
Művészettörténeti Értesitő, 1962.XI.évf. 4. sz.
255. old.

Grill Lajos

1885-ben renováltа a II. Mecset u. 14.
s. a latti „Gül Baba türbé"-jét.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia,
Budapest, 1970. 4631

901

Grill Lajos

Mecset utca 14. Gül Baba türbéje.

1885-ben Grill Lajos, 1914-16 közt Möller István renoválta.

Repr. 138. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 73.l.

M. D. U.

GRILL Lajos építőmester

A Gül Baba türbéjét (Mecset u 4)
a török kormány megbízásából
rendbehozza (1885.)

rem

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 247. l.
246. l.

Grill Lajos műépítész M.D.U.

A 19. sz. ban renoválta Gül Baba sírját.

Gerő Gy.: Buda török műemlékei. Bp. 1957
18.

Grill Lajos

épitőmester hozta rendbe 1885-ben u II. Mecset u. 14 sz. a. Gül Baba türbéjét.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973

13351

3941

Nikolaus Johann Grigorescu

laid

Täslăuanu, Okt. 0

Nikolaus Johann

Grigorescu Dre

Karpathen

1908. II. 503. l

távolmaradását.

tanu.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

az osztályfőnök aláírása.

Enge

a műhelyfőn

Ø

Grill, Balthasar

Ötvös

l.

Csat-Frey Öst. Kunstt

XXIV. K.

146 l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
Gr. 20.

Magyar orvosok és természetvizsgálók munkálatai.

Pest, 1863.
" 1865
" 1864
Pozsony, 1860
Pest, 1868.
Eger, 1869.

Gr. 6 drb.

Grigonich Eötvös Márk

Győr 1615 – 1633.

Jankógyőri ötv. 8. l. 33. l.

1615-ben procatott vall a város előtt. 1633 G. felesége Margit poroskodik Patonay Szabó György özvegyével valami átvett ezüst-párta köve és egy aranyozott ezüst pohár körül.

M. KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTER

Grigonich Eötvös Márk

győri ötvös

échmester volt 1628 – 1632.

Jankó László: Győri

ötvösek a 16-19. [illegible]

Győri Szemle

1936. 196. l.

XI

LXI

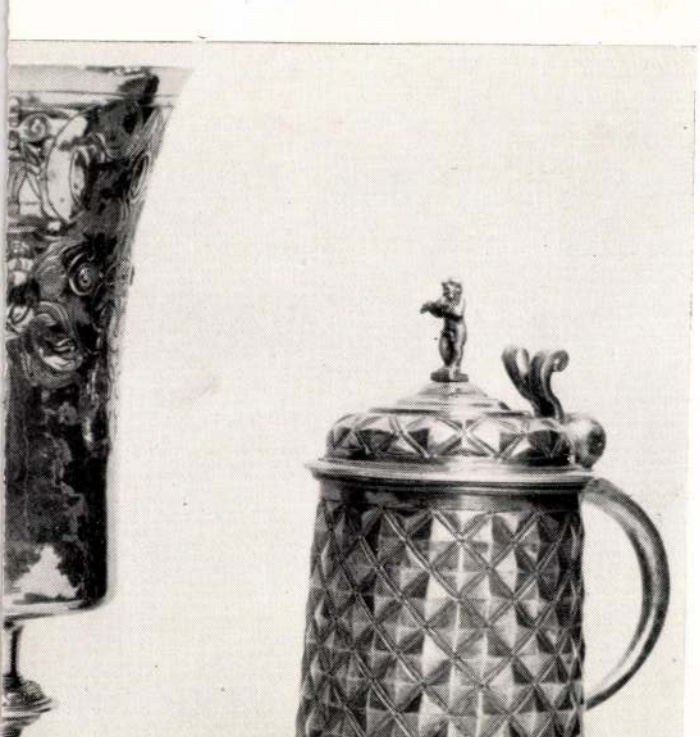

Grim András

volt. Neve utoljára 1783-ban fordul elő a czéh irataiban. Egyik munkáját Mihalik József a kassai evang. tót egyház ötvösművei között találta fel és határozta meg. Ez egy 130 mm. hosszú, 90 mm. széles és 80 mm. magas ellipszis alakú ezüst szelencze, vésett felirattal és 1826 évszámmal. A szelencze azonban régibb a feliratnál s G. műve, mely a kassai liliomon kívül az ötvös mesterjegyével is el van látva.

Mihalik József: Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900. 306—307. l. — *U. az:* A Kassai Múzeum gyűjteményeinek leíró lajstroma. Kassa, 1903. 235. l. — *Pallas Lexikon.* XVII. 625. l.

Grim András, ötvös. Kassán született és ugyanott tanulta az ötvösséget. 1767 jan. 8-án nyert polgárjogot, s ugyancsak ez évben lépett a kassai ötvös czéhbe is. 1775—79-ig első, 1780 és 1782-ben második czéhmester

Grim András

Győr.

Kassa. 1775, 1779.

l.

Arch. Ért.

1915. 361. l.

Simonetti 42, 61
Stockes Adrian 84
Szalay István 72, 80
Szekfű Gyula 81
II. Szilveszter 7
Gróf Széchenyi Pál 38, 39, 45
Gróf Széchenyi István 78
Szőnyi Ottó 28, 40
Szulejmán 39

Sz. Tamás 33
Tantardini József 65
Tárnokházy István 74
Timár Kálmán 86
Tóth István 66
Tudor 58

Ugrin ispán 28
Ujváry Uriel Dávid 56, 57, 58, 72, 79

Vajk 64
I. Vallentinian 81
Vak Bottyán 39
Varga József 86
Várady Lipót Árpád 48, 68, 69, 78, 79
Városy Gyula 11, 48, 63, 66, 69, 79, 81
Vaszary László 66
Vencel magyar király 81
IV. Vencel 56
Verecundus 46
Vörös Antalné 42

Winkler Pál 28, 40
Wagner Ferenc 72, 79
Wenczel József 48

Gróf Zichy Gyula 4, 40, 48, 59
Zsellér Imre 63
Zsigmond 37, 74

Grimm András

ötvös

1767 Kassa

Kassmagyarországi ötvösök 17. l.

~~Bethlen Gábor levele VI. 147.~~

Grimm András

ötv.

l. Kőmagyötöj.

884. n.

Grim András

özv.

L.

Szudrey-Szentiványi

600. l.

Esztergom.

A háttérben látjuk a vára
hegy emelkedik, az előtérben p
és a török seregek állnak egym
lebegő mondatszalagon:

SCHLACHT BEI GRA

magyarázó szövegének pedig kez

7. Tomasberg.

Rm., mér. a vk. 24: 32.6

Grill Lajos
épitesz

Gentmüeml
34. l.

n.kir.minister 1909.évi május hó 4.
.állampénztárhoz intézett rendele-
mása:

II.

ampénztárt, hogy a bárfai régi vá-
ifolyólag, a Balla és Fodor kassai
rszágos Bizottsága ellen inditott
gyvéd részére törvényszéki itélettel
/:22:/ korona 22 fillért, a Müemlé-
nökének hivatalos nyugtájára elszá-
tt fizessen ki és tárcám fent megje-
n számolja el. Budapest, 1909.május
l. dr. K. Lippich Elek s.k., min.

GRILLMAYER, Georg, festő Pozsonyban

G.G. Portraitmahler, meint miniatür festő
hirdeti magát (1804, 636, 661.)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

M.D.K.

Grillmayer Görög, miniatürfestő

1804-ben hirdeti magát
a Preßburger Zeitungban.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között
Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf.
1. sz. 22. old.

Grillus András, beszterczebányai
asztalosmester VII-236.

Muz és Kit-Ért

Grillus András

	884		**AG** Andreas Grimm, M 1767, e. —1783.
		Nr. 820	*a)* Ostyatartó szelence, enyhén bordázott. XVIII. sz. 2. fele, későbbi felirattal. — *Hostiendose, leicht gerippt. 2. H. XVIII. Jh., spätere Inschrift v. 1826.* Ev. egyház, Kassa — *Ev. Kirche, Kaschau.* Mih. K. Ö. 307.
		Nr. 849	*b)* Hasonló cukortartó. — *Ähnl. Zuckerdose.* Özv. Erőss Károlyné, Alsó-Lánc.

Kőmagyötvj. 148. l

30 Jeromos ea. — Szeptember Holdtölte 22 óra 1 pk. — Gergely pk. Izraelita Thisri 14

CSÜTÖRTÖK 1 Remig pk. — Protestáns Malvin; Görög B. A. véd.; Izraelita Szukkoth 1

PÉNTEK 2 Őrangyalok — Protestáns Petra; Görög Ciprián pk.; Izraelita Szukkoth 2

SZOMBAT 3 Lis. Sz. Teréz — Protestáns Helga; Görög A. Dénes; Izraelita Sabbath

1936 Október 31 nap

40-ik hét

Nap kelte 5 óra 53 pk. — Nyugta 17 óra 36 pk.

Kassa

Grim ötvös András, 1767

Arch.Közl.1899. XXI. 306

GRIM JÁNOS, asztalosmester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/1,2/, III. asztalosmester

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1966-67. Székesfehérvár

GRIM JÁNOS, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsorá 1851-1950
GRIM JÁNOS, kőedénygyári munkás, + 1921
Függelék, l 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1886-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

M.B.K.

Grim András, aranynűves

Kassai születésű és Kassán is működött 1767-től kezdve. Jungher Antallal közösen készített beadványa az ötvösmunkák egséges fémjelzését illetőleg, nagyon sok érdekes, adatot tartalmaz. Erényes támogatást kér a kontárok és a háraló zsidók ellen.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.

264. old.

Grün Aug. rézmetsző

Katalogus V 4. ~~Ant~~ Zrinyi Miklós mellképe ovális keretben, ellentétes beállításban. A háttérben Új-Zrinyivár és katonaitábor. 6 soros német vers. Rézmetszet 15.1 x 10.8 cm Signatúra: Grün. Aug. fec. „Schauplatz Serinischer... Helden-Thaten. - S.1. 1664 c. mű illusztrációja. MTKcs. 46 80. 205 old.

Cennerné Wilhelmb Gizella: Zrinyi Miklós, a költő arcképeinek ikonográfiája. 187.o.

Folia Archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bpest

M. D. K.

GRIM János festő

1776-ban nyer polgárjogot Kismárkon

Garas XVIII. 27. 221. l.

Grim János Pál, bécsi születésű ötvöslegény, G. Jeremiás bécsi ötvös fia. 1716-tól négy évre Huszár János György (l. o.) pozsonyi mesterhez szegődött, aki 1720-ban szabadította fel.

Mihalik József: Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 122. l.

Grim, Johan Paul, pozsonyi ötvöslegény

V. 122.

Mur és Kot. Est

Grim, Jerhemiasz, bécsi ötvös V. 122.

Mur és Kot. Ist.

Grim Jeremias

Ч. D. K

GRIM János festő"

Garas XVIII. 27. 143. 221.

Grim, l. még *Grimm.*

Grünnyi József

festőművész

Idénynyitó a B. füredi Balaton Galériában.
1959 óta a „Füredi Milvely" c. áll fenn ez
az alkotói tűrűség.

Nagló (Vengrém)
1981 máj 7

Grim József, grafikus

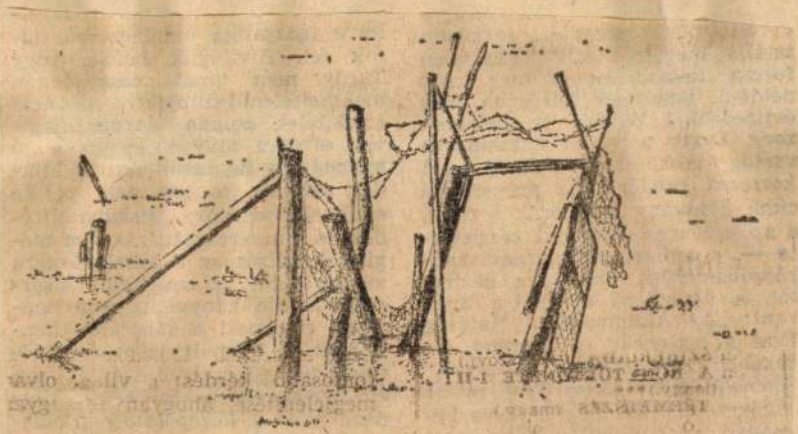

Grim József rajza

Grim József: Rajz

8.

Élet és Irodalom Bp. 1986. ápr. 18. XXX/16

GRIMAYER JÓZSEF, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851-1950
GRIMAYER JÓZSEF, gyári munkás, +1938
Függelék, 298.old

MOLNAR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyar/1866-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

grilmayer JÓZSEF, keramikus

GRIMAYER MIHÁLY, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakképzett keramikus dolgozók névsora 1851-1950
GRIMAYER MIHÁLY, gyári munkás, 1936
Függelék, 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
275. old

A veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

GRIMAIER MIHÁLY, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851-1950
GRIMAIER MIHÁLY, kőedénygyári sgéd 1897-1898
Függelék, 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Grimberg János, festő. A XVIII. század elején Trencsénben dolgozott, művei közül azonban egy sem ismeretes. Andrássi Pál bárónak 1713-ban Trencsénben történt temetése alkalmából hét czímert festett selyemre. Darabjáért egy frt és 15 denárt, összesen tehát 8 frt és 75 denárt kapott.

Thaly Kálmán: A B. Orlay és Gr. Serényi család zábláthi levéltárából. *Tört. Tár.* 1898. 277—279. l.

Griming Domokos, ötvös. G. Simon szobrász (l. o.) fia. 1730 körül Kassán született. Az ötvösséget Schuller János (l. o.) kassai mesternél 1745—1750-ig tanulta. 1762-ben mint kassai mestert említik.

Kemény Lajos: Műtörténeti adatok Kassa multjából. *Arch. Ért.* 1906. 56. l. — *Mihalik József:* Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900. 326. l.

Grimig Simonr szobrász M.D.K.

Tassa, Mária-emlék szoboralakja / többi disz

Vermyessi Tamás /

Kampis Antal: A képzőművészetek története 667.1

A Kultura Világa Bp. 1963.

Griming Simon

kőfaragó MDK

1720-ban a Tornyosi Tamás által tervezett fogadalmi Mária oszlop szobrainak faragója.
E munkájáért a felszentelés évében 1723-ban kassai polgárjogot kapott.
az 1722-ben felállitott Szentháromság emlékének egyik dombormüvén ÉS G S betük az ő nevét rejthetik.
36 o.

Kampis Antal: Egy épitészről.
Müterem 1958 I. évf. 4. sz. 35-37 o.

Grimmig Simon, kőfaragó

volt valószínűleg a mestere a Torenyosi Tamás fervei szerint 1723-ban Kassán emelt Mária-emlékoszlop köből faragott szobrászati díszítményeinek. Grimmig 1723-ban lett Kassai polgár és Torenyosi szőlőbirtokban állott. 1733-ban az eperjesi Szt. Jozsef kolostor részére is faragott szobrokat.

Kemény Lajos: Kassai épitömesterek.
A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 176. old.

Griming Simon, szobrász

munkássága a felvidéken jelentős.

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 466.l.

MDK

Griming Simon képfaragó, Kassa

Mária-emlékoszlop szobrai /1723/

Eperjesi Szt.Józsefről nev. ferencrendi kolostor szobrai, 1733.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek. MMÉK Közl. 1940. 176 l.

 M. D. K.

GRIMING Simon szobrász

Kassán

megh. 1759.

1723-ban nyert polgárjogot

1720. Kassa, ferences templom homlokzat, Immaculata (Reg.)

1722-1723. Kassa, Immaculata-szoborcsoknak

1733. Eperjes, ferences templom és kolostor szobrok

1746. Kassa, dominikánusoknak, Rozália-oltár

Agghazy: Barokk szobrászat... Bp. 1959. I. 202. l.

-/.

K. D. K.

GRIMING Simon szobrász

1756. Kassa, városházának festület

Tornyossy Tamás építőmesterrel dolgo-

zik együtt

Kassa, Szt. Rókus-oszlop. 1732.

Kassa, Szentháromság-emlék(?) 1722.

Agghásy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

I. 69., 131–132., 202., 224., 255.,

II. 78., 79., 130., 131.,

CC. 235. kép · CCII. t.

MDK

Griming Simon képfaragó mester

é Immaculataszobor 1722 aug.-ban készen ~~xxxxxx~~ volt.

Wick Béla dr: A kassai Immaculata-szobor története.
Kosice-Kassa, 1928. 11 l.

MDK

Griming Simon képfaragó

1723-ban polgárjogot nyert Kassán.

Wick Béla dr: A kassai Immaculata-szobor története.
Kosice-Kassa, 1928. 15 l.

GRIMING Simon

hassai summa culataja 1722-23
között készült

Ugyházy Kária: Magyarországi
barokk művészet, Bp. 1960., III
József A. szabadegy. előad. 42.

Simon Griming. szobrász M.D.K.

Készítette az 1729-ben Tornyosi Tamás tervei szerint felállított Kassai Máriacsulék figurális szobrászati díszeit.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

192 old.

Grimmig Simon

1729-ben fejezte a Tornyoni Tamás által tervezett Mária-emlék szobrait

Kampis Antal: A magyar művészet a XIX. századig. Bp. 1968. 167 l., képes. /Minerva zsebkönyvtár/

154.1.

M.D.K.

Griming, Simon, szobrász

Kassán működött a 18. sz. első felében. Szerző hőrli hassai szeplőtlen fogantatás emlékművét, s annak cg mellékalakját (1722/23).

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. ~~XXXXXX~~ 29 1 185 t. 17. old.
236., 239. á.

MDK

Griming Simon

Szabó Adorján: A kassai ferencesek a régmult századokban. Felvidéki Ujság 194o. nov. 29.

Pozsony. Fuhrmann Mátyás, szobrász,
1778.

Pressburger Zeitung
1778, 23. sz.

Grimingh Domonkos

ötvös

1756 Hana

Hapmagyarországi ötvösök. 171.

Lelek, čtvrtkónyi VI. 133.

Griming Simon

Képfarágó

Kassa 1740

l.

Arch. Ért. 1916

221. l. 222. l.

231.

A MISKOLCI AG. H. EVANGELIKUS LELKESZI HIVATALT

357. sz.
1944.

Ngs
Dr. Szentiványi Gyula ud
fotiskár

Budapest

XI. Lágymányosi utca,

Hivatalból.
Egyházi ügyben.
Díjátalányozott.

LUDVIG ISTVÁN, MISKOLC

Gröning Simon

nebrán

l.

Genthon-Kentiváry

Abauj-Torna vár-
megye és Kassa
szücsülchei

Bp. é n. 9. l.

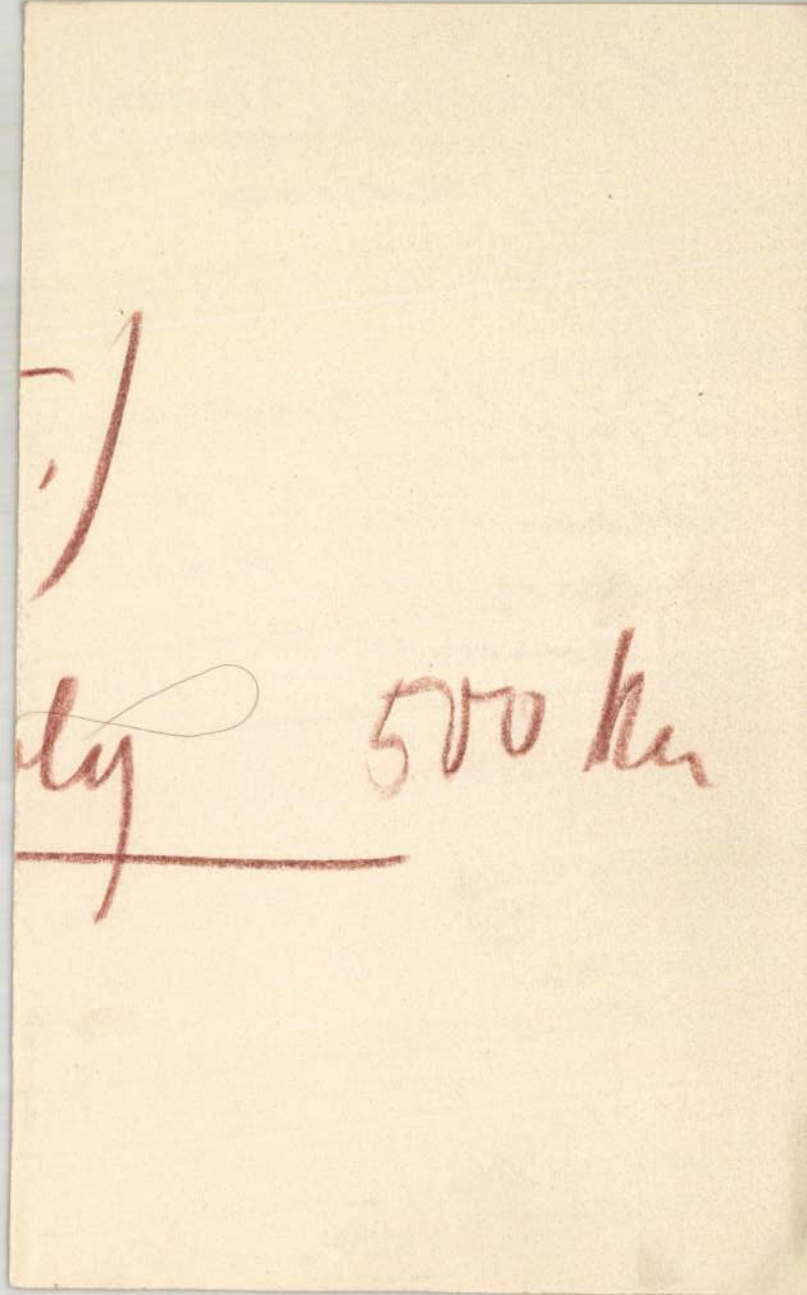

Grüning Simon III

vrod

Kemény Sajos Kassa város
mineralékei. 1917. 22. l.

Fenti 1723-ban nyert polgár-
jegyt Kassán -

II. József:

Lovassági tábornoki

Derékon alól,
parancsnoki boros ta
tán nyugtatja. Re
Mária Terézia s a
ja, wiellén viseli. K
bajusza es szakála n
teje, dolmánya mej
van.

Ceruzarajz,

Grimming Simon

kassai szobrász

1723

Erod

Kemény Lajos:

Kassai képfaragók

és szobrászok.

Kassai Ujság

1927 jan. 30.

Grüning Simon
Nobrász

1.

Kőszeghy Elemér

Kassa műemlékei.
Bp. 1939. hátul 4. l.

Officina

ü Bizottság !

a gyulafehérvári székesegyház helyre-
et hiányában tovább fenntarthatók nem
ó 29.-én ideiglenesen beszüntek.
i előcsarnok bejárója készül, hogy
ünet alatt biztositva legyen.
lvétele Fridli Sándor épitésvezető és
ő pallér közremüködésével folyamatban

elettel jelentem, hogy a még fizetetl

Griming Simon

kassai szobrász

XVIII. 7

vöd

Szabó Adorján:

A kassai ferencesek

a végmúlt században.

Felvidéki Tisztág

1940. nov. 29.

Griming Simon, szobrász. A XVIII. század első felében Kassán élt, hol 1723-ban nyert polgárjogot. 1733-ban szobrokat készített az eperjesi szent Józsefről nevezett ferenczrendi kolostor részére. Kemény Lajos úgy véli, hogy G. faragta a kassai Mária-szobrot is. Az ő műve a kassai Domonkos templomban levő Rozália oltár (1746). Meghalt 1759 jún. 17.

Budapesti Hírlap. 1904 máj. 3. (Régi kassai mesterek). — *Kemény Lajos:* A renaissance és rococo Kassán. *Arch. Ért.* 1899. 114. l. — *U. az:* Újabb adatok Kassa műtörténetéhez. *Arch. Ért.* 1900. 75. l. — *U. az:* Kassai építőmesterek. *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye.* 1904. 176. l. — *U. az:* Műtörténetei adatok Kassa multjához. *Arch. Ért.* 1910. 95. l. — *U. az:* Műtörténeti adatok Kassa város levéltárából. *Arch. Ért.* 1910. 266. l. — *U. az:* Művészet. 1910. 90. l.

T.
EUROPA
film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.
Budapest, V.,
Visegrádi-utca 36.
12f
MAGYAR KIR POSTA
20
MAGYAR KIR

Grimming Simon

w obiór

+ 1759

ivod

Toman 165.l

Grimming Šimon

l.

Wag Dej

194. l.

HELYSÉG

Kassa.

VÁRMEGYE

Abauj-Torna.

ŐRZÉSI HELYISÉG

Székesegyház.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

Szob

KOR

MÉRET

TÁRGY

Főoltár szobrai.

LEÍRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DÍSZÍTÉS, FELIRAT, JE

FÉNYKÉP, RAJZ

Griming Simon

Kassai nobrait.

1723-ban nyert polgár-jogot.

1722-ben faragta a Kassai Szeplőtlen nt Szűz noborunu-vének nobrait. Leírva.

Φ

Wickkassai kat műcsel.

84. l. 85. l. 1923

Φ Azelőtt az obeliszket vörösrez domborművek is di-nitették, melyek az elséget, dög-veszt és a háborut allegorizál-ták. Ezeket a reliefeket a XIX. században tortént restaurálás alkalmával a városi levéltár-ban, majd a muzeumban helyeztékel.

Olvasóterem, népkönyvtár III. 59.

VARJÚ ELEMÉR
Budapest.

Krpelecz György, Nyitra.
Nyomtatott, 1821-ből.
VARJÚ ELEMÉR
Budapest.

Fejér György, történetiró.
(1766—1851.) Kézzel-irott és minden könyvbe beragasztott könyvtárjegy.
VARJÚ ELEMÉR
Budapest.

Esterházy gróf
Fametszet. LEININGEN-WESTERBURG K. E.
GRÓF, *Neupasing, München.*

Esterházy.
LEININGEN-WESTERBURG K. E.
GRÓF, *Neupasing, München.*

Esterházy grófné szül. Plettenberg grófnő.
Két változat. LEININGEN-WESTERBURG K. E.
GRÓF, *Neupasing, München.*

Esterházy Miklós gróf.
(1714—1790.)
LEININGEN-WESTERBURG K. E.
GRÓF, *Neupasing, München.*

249. *Erdődy György Gyula gróf (manyaróh*
† 1859. Rézmetszet.
LEININGEN-WESTERBURG
GRÓF, *Neupasing, München.*

250. *Pálffy Károly gróf.*
(1735—1816.) Zemplén- és Pozsonyme
főispánja. LEININGEN-WESTERBURG
GRÓF, *Neupasing, München.*

251. *Eszterházy Miklós gróf.*
Rézmetszet. COUDENHOVE-BREUNNI
GRÓFNŐ, *Zseliz.*

252-53. *Esterházy Albert gr, Zseliz (galán*
(1813—1845.) Kétféle változatú rézm
COUDENHOVE-BREUNNE
GRÓFNŐ, *Zseliz.*

254. *Nákó Kálmán gróf.*
(1822). Rézmetszet 1853-ból.
COUDENHOVE-BREUNNE
GRÓFNŐ, *Zseliz.*

Grimming Simon

kép faragó

1720

l.

Wick Kassa tört. és ainomlatai

1941

379. l.

410

cserkészünk sem szabad, hogy kimaradjo

A mai nyomorúságos időkben

Ezért azzal a kéréssel fordulunk Nagyméltóságod Méltóságod- Nagyságod- tasson közelebb célunkhoz. Kérjük, ne m lapot, hanem azt az összeget, amelyet szi támogatására, méltóztassék a mellékelt cse

Szíves áldozatkészségét sok sok

Budapest, 1933, június 15-én.

Grüning Simon

u obrázt

l.

Wick Kassa tört

410. l.

nczszemekből
s lombozatot,
álló virágokat,
ületén gazda-
özepét sarkán

való s diszí-
özött a csatt
ia a gyermek
Ilona plasztí-
att ezen kívül

†1630) remek
stjának darab-
va. Talpa vár-
kák és juhász-
ak, pásztor (?)
glalja be. Fedelének gombja, keresztrózsá-

282. ábra. Olajtartó csésze. XV. sz.
Az esztergomi főszékesegyház
kincstárából.

a templom számára készített műalkotá-
saknem elenyészőleg csekély, még sem

nak és morsusok-nak nevezték. A s
az egyik[4] aranyozott ezüstből készült ker
peremén mindkét oldalon rovátkolt élű p
között áttört művezetű s egymásba fo
gyéren megrakott gallyakat ábrázoló dís
A lombozatot az egyik oldalon háromszi
hét gyöngyszem, kilencz apró gránát és két
belül körgyürű idomú lemezke nyugszik
követi, a melyhez lemezes gyürű járul, h
ezüst s kék zománczalapon domborműb
tartják. A boldogságos Szűz, feje köröt
zsámolyon fekvő nyitott imakönyvre mu
ölébe helyezve, jobbjával pedig a kösz
szavak helyett csupán egy s-alakú jegy

A formálium itt látható hátlapj
Az előlapján körökkel s alatta árkádos
angyal lepedőben bocsájtja le az Úr hol

[1] Egyházművészeti lap, VI. k
[2] Dankó: Id. mű, 73. l. — Egyh
[3] Dankó: Id. mű, 121. l. 19. jegyze
[4] Dankó: Id. mű, 77. lap. — Egy

Griming Simon, szobrász. A XVIII. század első felében Kassán élt, hol 1723-ban nyert polgárjogot. 1733-ban szobrokat készített az eperjesi szent Józsefről nevezett ferenczrendi kolostor részére. Kemény Lajos úgy véli, hogy G. faragta a kassai Máriaszobrot is. Az ő műve a kassai Domonkos templomban levő Rozália oltár (1746). Meghalt 1759 jún. 17.

Budapesti Hírlap. 1904 máj. 3. (Régi kassai mesterek). — *Kemény Lajos:* A renaissance és roccoco Kassán. *Arch. Ért.* 1899. 114. l. — *U. az:* Újabb adatok Kassa műtörténetéhez. *Arch. Ért.* 1900. 75. l. — *U. az:* Kassai építőmesterek. *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye.* 1904. 176. l. — *U. az:* Műtörténetei adatok Kassa multjához. *Arch. Ért.* 1910. 93. l. — *U. az:* Műtörténeti adatok Kassa város levéltárából. *Arch. Ért.* 1910. 266. l. — *U. az:* Művészet. 1910. 90. l.

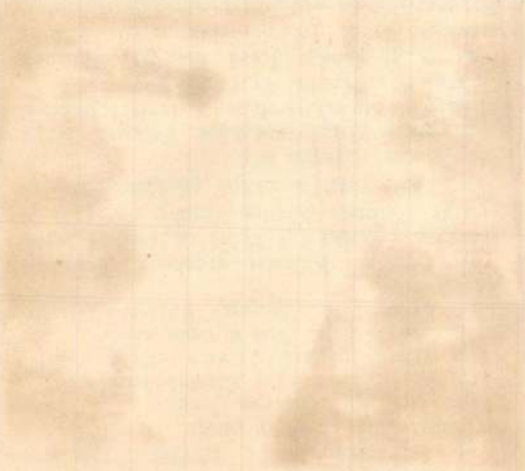

Grimming Simon

Kassai vobrair

Az 1723-ban épült
Maria Immaculata
emlékmű vobrai
fenstot -
vód

Sziklay Kassa

230. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Grim A., testőrm.

Csemlelet. Olv./Sárült./Jelz.

Árv. Közl. 1937. 4. rk. sz. 23. l.

M D K

Grimm A.

Mátyás király és Szép Ilonka, olajf.

Szent György Céh VI. művészeti aukciója. 1911. márc. 13. 1.

Grimm Alajós

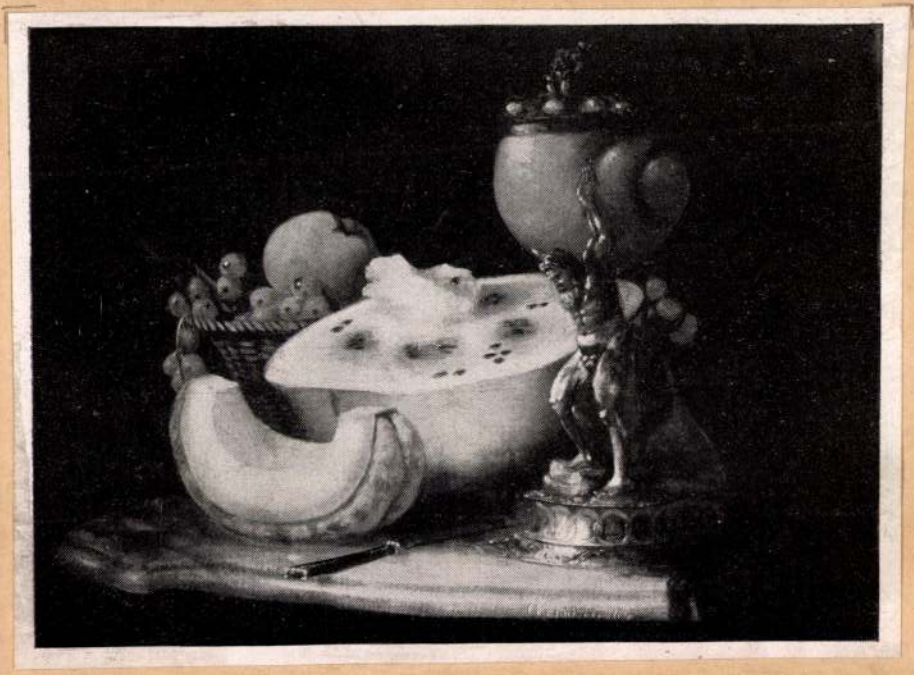

GRIMMALAJOS: Csendélet.
50×60, olaj, jelezve lenn középen
A Postatakarékpénztár 1932 májusi aukciójáról 285. szám.

Táblakép — „Tanulmányfej" — Grimm

Szépművészeti Csarnok

1862. nov. 30. 9. 105.

H. alfrés: Állandó műtárlat.

MDK

Grimm

csónakda, Barabás után Grimm

Heti szemle. Honderü, 1844, I.k. 87-88.

MDK

Grimm

Jankovichné Puchler Terézia arcképe,
Ruprecht után Grimm

Heti szemle. Honderü, 1844. I.k. 333.

Grimm (festő)

Az 1839-ben alakult Pesti Művészegylet kiállításain szereplő művészek egyike. (Adalék Pest-Buda 1848 előjéni lépéshez.)

Dr. Wildner Ödön: Tavasz ébredése a pesti és budai városhatárán. Városi Szemle, Ep. 1928. 402. l.

MDK

Grimm

Grimm és Marastoni reprodukálták Brocky, Orlai, Ligeti, Than, Letz és Telepy képeit.

Szm KT 50 107, 108, 109.lap

MDK

Grimm rajza után

Széchenyi István gr. anyja, ny.

Lantos tudom. antiqu. 1939. okt. 46-49 l.

Стлам гоуза утйа

Зеёонпуу1 1атуёа ёг. апу1а. пу.

Бантое тулом. апитуг. 1999. окт. 46-19 1.

MDK

Grimm rajza után

Teleky József, széki gróf, kőnyom.

Lantos tudom. antiqu. 1939. okt. 46-49 l.

Orlem rajza után

Telaky Ödönné, szobi gyógyszerész, könyvem.

Grimm A. 864

jelzeisel

166. Gyümölcsesendely

Vászon, 52×63

Ernst Muzeum sake

41. 7.

MDK

Grimm Alajos

M.Nemz.Reneszánsz Társ. 2.aukc. 1921.

MDK

Grimm Alajos

Csendélet, o.

Nő mandolinnal, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéje.
Bp. 1952.

Művészeti lexikon

la /Quimper, 1927 -- /: francia fes-
yokat végzett, mint festő autodidakta.
zsban él. A --+ pop art décollage mü-
ője és müvelője. Képei nem mások, mint
tott, véletlenszerü szin- és formaha-
egek /Rue Fernand Cormon 9. 1963.

Gaston Duchamp /Damville, 1875. jul.
és R. Duchamp
n. 9./: francia festő, Rouenban jogi
itt tanult rajzolni és festeni. 1894-
s kedvelt költőjének /Villon/ nevét,
e szatirikus lapokba rajzolt.

Grimm Alajos MDK

Nő mandolinnal

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiállitás

MDK

Grimm Alajos

Nő mandolinnal

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutató, 1937.

nov. Mücs. 27 l.

160

Közl. Ny. – 30

MDK

Grimm Alajos, XIX.sz.

Csendélet

Ernst Mus. aukc. 43. 1929. 46 l.

MDK

Grimm álajos, 19.sz.

Csendélet

Ernst Muz. 43. aukc. 1929. dec.
48.1.

MDK

Grimm Alajos, 19. sz.

Gyümölcscsendélet, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 12 l.

Grimm Alajos (XIX.sz.)

Csendélet.
Olj f.68.5x55 vászon.Ltsz:4939.

Nő mandolinnal.
Olj f.68x78.7 vászon.Ltsz:1773.Sign.876.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke.
Budapest. 1952.

„Grimm Alajos fest."

Hiszpanyarvat
látom és gyümölcs
csendéletet a
XIX. sz. első
felébol.
Elég gyenge
volt

Edeiyszimitó agancsból

VI. 19

Grimm Alajos

Csendélet, olajf. Jelzése
Grimm Alajos

Földsegcsendélet
Gyümölcsendélet
olajf.

valamy.
15 ik Ernst aukció
1921
XIX. sz. első
Jele

Gyűrű ezüstből, római VI. 130.

Grimm A. 865

jelzéssel

180/5. Csendélet,

olaj. 70 × 118 cm.

P 700.—

Almásy-Telkki X. 1942

WALDERNE, UNGER MARGIT

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1942. SZEPTEMBER 20. — OKTÓBER 4.

Grimm Alajos

Művészeti Lexikonjainkban teljesen ismeretlen Grimm Alajos is, kinek neve nem először merül fel árveréseinken. Mostani kiállításunkon kissé naiv, de mégis ügyes Csendélettel (130.) szerepel, mely a századközép csendéleteinek obligát gyümölcseiből és leveleiből van összeállítva.

Árverési Közlöny

1937. 7. sz. 2. o.

Grimm

pesti archépfestö

biedermeier

l.

Arch. Ert. 1913.

283. l.

Grimm Alajós

rajztanár és festő

meghalt Buda-

pesten 1882.

márc. közepén

Vas. Ujs. 1882. 190. l

a lexikon első

kötetéből ki-

maradt.

Műemlékek Országos
Bizottsága Méltóságos
Elnökségének

Budapest
Hőgyész Endre utca 10.

R Ajánlott
Tápé
257

MDK

Grimm

Busongó leány

Az országos képzőm. társulat. Vas. Ujs. 1872. 202.l.

Grimm Ádám

könyvkötő Sopron-
ban. 1804-ben anyja
eladja neki Kolos-
tor utcai házrészét.

Csatkörl.

A CSODÁS HALFOGÁS

MDK

Grimm Alajos, 19. sz.

Jelenetek a szabadságharcból, 2 drb

18.1.

Ernst Mus. 30. aukc. 1926.

M.D.K.

Grimm Alajos /XIX. század/

265. Csendélet. Olajf. 68.5x55 vászon.
266. Nő mandolinnal, Olajf. 68x78.7 vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 18. l.

MDK

Grimm (festő)

(A Fővárosi Múzeum anyagában képviselt művészek körét.)

Dr. Feleky Géza: A művelődéstörténeti múzeum problémája és a Fővárosi Múzeum.

Városi Szemle, Bp. 1914. 82. l.

Grimm

Szerepel a hagyat biedermeier kiállításon a műszaknál ban

Nemzeti Cyrág 1937 IX 7 · 12

Grimm

Kerejel az akt kiáltásos a
bűnarnokban

Magyarság 1925 XV·4

Grimm

Egy arcképpel vett részt a főváros művészeti szerzeményeinek kiáll.-án a Műcsarnokban.

M.932.VI.16.

Grimm

Egy arcképpel vett részt a főváros művészeti szerzeményeinek kiáll.-án a Műcsarnokban.

M.932.VI.16.

Grimm Alajos (igg!)

iederm. kiáll. 1937.

XI. terem.

Nő mandolinnal, olaj

Ø Grimm Béla

csendélet festő

1860-as években Ujpes-
ten. Grimm
Rezső testvérőcese volt.

Ugro 462. l.

Lelet.

A mai napon a helys-
lat alkalmával megál-
mellékelt kiviteli szám-
latok úgy mennyiség, m-
szakszerűen, a műszaki
felelőleg lettek végrehaj-

Tekintve, hogy a köl-
idő kitüzve nincs, a m-
gesen átvétetett.

A kiviteli számla
alapját képező költség-
vannak elszámolva, — a
tezett munkákat vállal-
leg ezért, hogy a torony

GRIMM, Christian, bevitercabányai könyvkötő

C. G., Buchbinder in Neusohl, könyveket kínál megvételre. (1797, 101, 301)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

M.D.K.

Grimm Conrad Ludwig:

hannoveri származásu
rézműves legény

Egerben 1767-ben a rézműves céh legifjabb segédjeként Schajrer József rézműves mester mellett dolgozik.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája, VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 332-old.

M.D.K.

Grimm, Conrad Ludwig, hannoveri
születésű rézmüves

nevét emlitik, mint Cegfiata-
lebbat, az 1757-évi egri rézmü-
ves „kompánia" segédei körök.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 265. old.

GRIMM, Conrad Ludwig hannoveri származásu rézmüves legény, aki Egerben 1767-ben a rézmüves céh legifjabb segédjenként --+ Schairer József rézmüvesmester mellett dolgozik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Grimm Dersö

Szerepela Karátsony
gyűjtemény árverésén

Budapesti Hirlap 1937 II. 11

MDK

Grimm Dezső

Huszárbravur, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.

1927. jan.

Grimm Dezsó

Alkotása, a szfőv. műgyüjteményének kiáll.-án a Műcsarnokban.

N.U.932.VI.17.

Отдел Пасс

Grimm (Stephan) István

8525.

1698 ápr. 18. – Stephan Grimm, Goldschmied in Wien, geb. zu Tirnau in Ungarn, Maria Apollonia Risin.

Nősült 1698-ban Bécsben

Starzer VI. B. № 8525.

Kozmáry Ferenc, ifj., szőlőmives V. 61

Ø Grimm J.

1855

l.

Eperjessy 1929

43. l.

OSTFFYASSZ

Semmi.

RMV 5, 376 l.

Jan Grimm, festő

A Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep kiállításan szerepelnek a művész művei, melyeken derűs, játékos felületeket igyekezett teremteni.

Székelyhidi Ágoston: A Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep Kiállítása.
Hajdu-Bihari Napló, 1977. aug. 17.

GRIMM, Conrad Ludwig hannoveri származásu rézműves legény, aki Egerben 1767-ben a rézmüves céh legifjabb segédjenként —+ Schairer József rézmüvesmester mellett dolgozik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Grimm Károly

aranyműves

1843-44 rézmetszők va-

tárnapi tanfolyama.

lásd Fleischer Bécs 77. l.

nak egy újabb figyelmeztető jelet magyarázza. Budával kapcsolatban a város megszállásának kísérleteit is megéneklik ezek a népénekek. Különösen erős visszhangra talál az 1598. évi ostrom, amelyről a »Warhafftige Newe Zeitung« mint Buda visszafoglalásáról emlékezik meg. Az ének azonban Óbuda elfoglalása után keletkezett s így a szerző a visszavonulásról még nem szerzett tudomást.

Anélkül, hogy e korszak népénekeinek és ujságlapjainak részletekbemenő ismertetését nyujtanók, megállapítjuk, hogy valamennyin vallásos hangulat vonul végig. Alig van ének, amely ne szólna a keresztények bűneiről s arról a megállapításról, hogy bűneikért sujtja az Úr a keresztényeket a török veszedelemmel. A nagy veszély elhárításának egyetlen módja a bűnbánat. Alig találunk egy-egy éneket, amely imádkozás helyett fegyverre szólítaná a kereszténységet. Ez az általános jellemvonás azután annyira gyökeret vert, hogy az énekek beosztása és alaphangja szinte megegyezett egymással. Az első szakasz általában a kereszténységhez szól, majd néhány további szakasz az általános romlottságról emlékezik meg.

Grimm Károly
könyvkötő
Nagyszeben
XVIII. 22.

l.
Steinhofer
I. 74. l.

Grimm Kereszt

könyvkötő-

Besztercebánya

XVIII. sz.

l.

Steinhofer

I. 74. l.

GRIMM KÁROLY, sütőmester

1884.nov.2-án Grimm Károly polgármester/eredetileg sütőmeter volt/kezdeményezésérea szombathelyi iparosok kimondták az ipartestület megalakitását. 109.old

DOMONKOS JÁNOS: Kefekötőmesterség Szombathelyen 108.old.

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

GRIMM KAROLY, sütőmester

Szombathelyen az ipariskola felett bizottság. Ez a bizottság 10 tagu volt. 3 évenként választották a város iparosaiból. Az elsőbizottsag elnöke feltehetően Grimm Karoly polgarmester volt, aki azelőtt sütőmester volt. 292. old. 28. jegyz

SIMON ENDRE: A szombathelyi szakmunkásképzés és ipariskola története 286. old

VASI SZEMLE, XXIV. évf. 1970. 2. szám, Szombathely

LEOPOLD GRIM, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 91.-Leopold Grim
Felvétel ideje: 1782. 1. Febr.
Hová vették fel: Psth 156.old

DOMONKOS ORTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Kantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

MDK

Grimm Lajos, 19.sz.

Zöldségcsendélet

Gyümölcscsendélet

Csendélet

Ernst Muz. 15. aukc. 1921. 17 l.

17 I.

MDK

Grimm Lajos

Csendélet, of.

Árv. Közl. 1937. 7.rk.sz. 84.sz. 19 l.

Ø Grimm, Max
režim

d.

Hadtört, Kötl
1911. 117. l.
164. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Grimm Max

d.

Stadtarch. Köln

1911. 384. l.

Wlassics Gyula:

Csaknem térdig, ál
velykúját nadrágjának z
ra támaszkodik, hol két
választja ~~[illegible]~~; ~~[illegible]~~ barkót, ki
gallérjának sarkai lehajt
hajtókás mellénye kivágott
irata a kép alatt ~~[illegible]~~ (három) sorb

„Wlassics Gy
vallás és közoktatásügyi
orsz. képvi
a jobb karnál: „Giehsz A.
alól balra: „kiadta özv. Ve
középütt: „utánnyom
s jobbra: „Ny. Légrády
Könyomat, az alak nag
Köre rajzolta: Giehsz Alf

Ltsza 86
86

Grimm Márton, ötvöslegény. 1740—1745-ig Kassán Schuller Jánosnál (l. o.) tanult.

Mihalik József: Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900 326. l.

D Grimm Matild

1915.

Ki tud völa?

MŰENLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
262 1922 szám
Erk.: 922 ér 11/C. hó k.

és munkaügyi miniszter urnak a
s a m. kir. honvédség tagjainak gyógy-
tése tárgyában 28.092/1922. szám
közlönynek 1922. évi 120. számában
latban tudomásulvétel és az alkalma-
gett értesítem Címedet, hogy a nép-
urhoz intézendő kérvényekhez szük-
irlapok a szükséges példányszámban
terium számvevőségének I.a. osztályá-

hó 2.

Grimm Mátild

1909/10 – 1914/15

Ferképzőmfoiskèvk

I 87 l.

M.D.K.

Grimm Mátyás, ceri ács

1775-80 körök szerepel
a városi adókönyvekben.

Heves negye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: DercsényiDezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 332 old.

Grimm Rezső

KÉPZŐMŰVÉSZET.

** **Grimm Rezső özvegye meghalt.** Vasárnap temették el a farkasréti temetőben néhai Grimm Rezsőnek, uttörő festőink egyik legérdemesebbjének özvegyét, ki néhány nappal ezelőtt hunyt el 82 éves korában. Grimmné franczia származásu volt; mint az idősebbik Andrássy Gyula gróf családjának társalkodónője került hazánkba s ugy lett az akkor elismert művésznek hitvese. Grimm Rezső halála után özvegye a nyolczvanas években másodszor is férjhez ment és második férjét is tulélte. Grimm Rezső művészi hagyatékát azonban végig féltékeny szeretettel őrizte és a szorultság napjaiban sem vált meg tőle. A sárosi oroszdulás károsultjainak felsegitésére rendezett sorsjátéknak azután egész gyüjteményét felajánlotta ingyen. A nemeslelkü matrónának ez a cselekedete reá irányitotta a figyelmet és a Képzőmüvészeti Társulat ettől fogva a művészek nyugdijalapjából rendes segélylyel támogatta. Grimm Rezsőné végső tette az volt, hogy 19.700 koronányi vagyonkáját a művészek segély- és nyugdijalapjának hagyta.

11-918 VIII/13

Az Ujság

Érkezett 1904. január 11.

24/1904. sz. (Budapest, 1904. január 8.)

Számvevőség érvényesíti Radisics Jenő orsz. felügyelő temesvári utiszámláját (A pénz felvétele végett kiadatott az érdekeltnek, 1904. I. 13.)

Grimm Rezső

Pótlás Szendrey-Szentiványi Lexikon 6ol.lapjához.

1853.Einsle után több másolatban festi Ferenc József arcképét, Wagner müárusnál láthatók.Nagyváradra a v.városházára is ő festi

Budapesti Hirlap.1853.2o8.84.lap.

Grimm Rezső

Szakrai

Brabant

Maria Theresia 1751

Av. Körirat: MAR. TH. D. G. IMP. G. HUN. BOH. R.
Középen stöbb ol-ali mellkép; lenn: R

Rev. Körirat: ARCH. AUS. DUX – BURG. BRAB. C. FL.
Középen díszes 4 részre osztott kerenés cimerpajzs (magyar, cseh, brabant, milanói cimer); szivpajzs: osztrák, burgund cimer; alatta: mezitöttkoz; lenn: 1751

Peremén: IUSTITIA ET CLEMENTIA

Átm 42 m/m Suly: 34 gr

MDK

Grimm Rezső festő, litografus

Szül. 1832. dec. 17. Pesten Carl Rahltól tanult.

Album a 1861. évre a Magy. képz. Társ. tagjainak. Pest 1862

MDK.

Grimm Rezső

1863. A KT albuma számára Than Mór: „Az ember tragédiája" c képét sajnolja hőre.

MDK-A-T.-1/80.

MDK.

Grimm Rezső festész

1862. Brochy Károly „Ámor és Psyche" c képét höre nyomja, s a munkáját ért bírálatok miatt kilép a KT-ből.

MDK-A-I.-1/60.

Grimm Rezső

Petőfit családi csoportképen bemutató litográfiája mint objektív irodalomtörténeti adatközlés vonta el a figyelmet a politikai magyarázat lehetőségétől.

(emlétve)

Rózsa György: Petőfi arca a képzőművészetben.
Kritika, Budapest, 1972. dec.

MDK.

Grimm Rudolf

1862. KT felhéri, hogy Brochy Károly „Ámor és Psyche" c. festményét köre rajzolja.

MDK-A-I.-1/51.

Grimm Rudolf, körajzoló

készitette Than Mór festménye : "A mohácsi csata" után . A Hölgyfutár 1857. évi melléklete.

Than Mór: "Jelenet az Ember Tragédiájából. Köre rajzolta : Gr.R. Az Orsz. Képzőm. Társ.műlapja. 1863.

Bibl.: Föv.Kvt. Bq 769/106. - MTKpcs.Kat.52. -Föv. Muz.Graf. gyüjt.

Nagyzlito. 124-126.l.

MDK

Grimm Rudolf

Ujházy Ferenc: Fővárosunk művészeti állapotai
a mult szazad közepén.

Nyugat, 1922.márc.16. 381.l.

MDK

Grimm Rudolf

Az Orsz.Magy.Képzőművészeti Társulat műlapja 1861.Visegrád délről.Festette Ligeti Antal. Kőre rajzolta Grimm Rudolf.

SzmKT 50 152.1.

MDK

Grimm Rudolf

Kőre rajzolta "Amor és Psyche" c.Brocky művét.
Az Orsz.Mágy.Képzőm.Tars.műlapja.1861.

SzmKT 50 152.1.

MDK

Grimm Rudolf

Szép Ilonka.Festette Orlai P. Soma.Kóre rajzol Grimm Rudolf.Az Orsz.Magy.Képzőm.Tars.műlapja 1862.

SzmKT 50 152.1.

MDK

Grimm Rudolf

Jelenet az Ember tragédiajából. Festette Than Mór. Kőre rajzolta Grimm Rudolf. Az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. műlapja 1863.

SzmKT 50 152.l.

MDK

Grimm Rudolf, graf.

A magyar képzőművészeti társulat albumának III.-ik füzete megjelent és 3 beszéd képet tartalmaz.

Köre rajzolta Than Mór festményét: Jelenet az ember tragédiájából" /A föld szelleme visszaszólítja Ádámot a földre, ki dacos önbizalommal Lucifferrel a megmérhetetlen ürben ismeretlen czél felé röpül.

Diszes albumlapok.

Vas.Ujs. 1864. 62.l.

MDK

Grimm Rudolf

"Parasztmenyecske".tanulmanya a szombathelyi művészettörténeti és kulturhistóriai kiallitason.

Cikk: Szombathely kincsei

Magyarság 1934.szept. 16. 6.1.

Grimm Rudolf.

A Marastoni festőiskola dicsérő oklevelet adott a tehetséges növendékének 1850 es évek eleje.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek történetes,kézirat.

TK. 214.

II
391.

214. Grimm R.

Sz. Pesten 1832. deczember 13-án. † Budapesten 1885. márczius 6-án.

Joachim József.

Csaknem térdig, kissé balra fordul, de visszanéz, áll. Jobb kezével, melyben keztyüket tart, a talapzatra könyökölt, hol Beethoven mellszobra van. Balról elválasztott hullámos haja hosszú, szemöldöke barna, szeme szürke, arcza és bajusza leberetvált. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendőjét csokorra kötötte, mellénye kivágott, nadrágja fekete, felsőkabátját barna prém szegélyezi. Szemüvegének zsinórja látszik. Jelzése a talapzaton: »*Grimm R. 857*«.

Vászon, méretei 117 : 89·5 cm. — Magy. Képt. 96. — Lelt. sz. 214. — Dr. Joachim Vilmos ajándéka 1858. február 8-án.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1868: VII. 4. — 1870: VII. 1. — 1871: VII. 1. — 1873: VII. 2. — 1876: VII. 26. — 1878: VII. 26. — 1880: VII. 26. — 1881: VII. 26. — 1883: VII. 311.

A Tört. Képcsarnokban. 1894: X. 409.

M. 96.

Grimm Regio

fotó.

Grimm Rudolf

„Szentpétery Zsigmond," civil mell-
képe, olaj, 1864. 63 x 51 cm.

Magyar színészportrék 2.: Cenner
Mihály: Festmények, szobrok, dombor-
műrek a XIX század. Budapest, 1966.
Katalógus, 39 l.

Grimm Rudolf

„Egressy Gábor" mellképe fekete díszmagyarban, olaj; 63 x 50 cm

C 73.190

Magyar sinészportrék, 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX. század, Budapest, 1966. katalógus 291. C 38.931/1-2

Grimm Dezső (1833-1885 festő

Pásztortűz, 1928. 15 sz.
337. l.

Albrecht Dezső: Tíz év szerzeménye
+ Magyar Nemzeti Múzeum Ballitára 1919-1928.
338: gróf Széchenyi (skrónt ábrázoló olajfestéri,
életmagyságú balticégér, Grimm Dezső (1832-1885)
FM 3/355 | nérbetűivel jelezve

MDK

Grimm

magyar tánc, hangjegyfüzet cimlapja,
Ruprecht Adél urán Grimm

Mümelléklet. Honderü, 1843, I.k. 784.

MDK

Grimm

Forray Brunsvik Julia, grafika. Barabás után kőre edzve Clarrottól, nyomt. Grimm

Pesti Hirlap 1844 396.sz. 716.l.

évi pályázatára benyujtott

j e g y z é k e:

; 24 rajz, 33 fénykép, 1 térkép/ -
267/65./

és ragadványnevek"

Grimm Rezső

önarckép

Tört. Képes.

Grimm Rezső, festő; szül. 1832 deczember 13-án Pesten, megh. 1885 márczius 6-án Budapesten. 1872 junius 13-án rajztanári képesitést nyert. A helytartóság azonban még 1867 márczius 7-én a kecskeméti kath. főgimnáziumhoz rendes rajztanárul neverte ki, hol négy évig működött. Ugyanott a prot. főgimnaziumban és a vasárnapi iskolában is tanitotta a rajzot. 1871 julius 13-án a körmöczbányai áll. főreáliskolához végleges rendes tanárnak nevezteteti ki, s ott két évig tanitott. 1873 október 1-én a pécsi állami főreáliskolához helyeztetett át. 1878 november 3-ától már nem működött, mert mint elmebeteg a budai elmegyógyintézetbe szállittatott. 1880 augusztus 2-án nyugdijazták. Ugyanez év augusztus 28-án távozott a tébolydából, hova F ~~azonban~~ 1882 január 31-én ujra felvétetett. Ez időtől haláláig a tébolydában volt. A budapesti kiállitásokon kivül részt vett a bécsi, prágai és amsterdami kiállitásokon is. 1861-ben a követek hára Palóczy László korelnök életnagyságú arczképének a Nemzeti Múzeum számára való megfestésével bizta meg; ez a kép jelenleg a Tösteneti Képcsarnokban van.

F – mintán rövid ideig a löcsei állami főreáliskolánál óraadó tanár volt s ujra sulyosan megbetegedett –

Grin (Grinn, Grün) László

ötvös

L.

Szendrey – Szentiványi

604. l.

T. 297.

fftiger Bericht, Welcher
stung Gran, in Nider-Ungarn
ölckern nach einer kurzen,
ng mit Accord den 27. Oc-
ich erobert worden czimü lát-
lyet Baracanból és a Rácz-,
k. Az előtérben a leégett
gkatona halad jobbra. Magya-
Schloss és befejezése: 8. Dasz

.4 cm.

Grin (Grinn, Grün) László, ötvös. 1697-ben avatták mesterré Pozsonyban. Meghalt 1711-ben.

Mihalik József: Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 88, 91, 122. l.

(Grinn)

Grin László, pozsonyi ötvös V. 122.

Mur és Kot Ést

Grün László, pozsonyi ötvös V-88.

Grin László, pozsonyi ötvös V. 91.

Mur. és Kft. Ert.

GRIMM Mátyás egri ács. Egerben a városi adó-összeirásokban az 1775-1780. években szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Grimm Mauritz 38

Nines magar
Bonathofalle

Schoen Anna Templ.

diákjóléti intézményeivel a kezdő lépéseket erősen megkönnyíti. Ami a művészi nevelés egyéb eszközeit, a múzeumokat illeti, állaguk ugyancsak örvendetes fejlődést mutat. A Szépművészeti Múzeum, e szempontból vezető intézmény nemcsak a régi mesterek nevelő hatásával szolgálhat, egyre szebben és sokoldalúbban bontakozik ki a vezető modern francia művészet alkotásainak kollekciója s főműveiben tanulmányozható az új magyar festészet százharminc éves története. Budapest székesfőváros képtára újabb magyar mesterek vásznait gyüjti; kollekciója máris jelentékeny, de e téren még nagy feladatok várnak reá.

E környezetben, beleértve egyes intézmények gazdag művészettörténeti könyvtárait, fiatal művészek pályakezdése, ami a szellemieket illeti, nem mondható göröngyösnek. Kétségtelen hogy, ha vidéken még nem is, de Budapesten a művésznevelés széles lehetőségei megvannak teremtve. Ennek tulajdonítható, hogy festőink javarésze itthon kezdi meg tanulmányait s csak később, az alapismeretek megszerzése után indul külföldre, ak-

MDK

Grimm Matild

polg.isk. rajztanár- és kézimunkatanitónői okl. szerzetek

Képzőm. Főisk. Évk. 1914-15. 66 l.

Grimm Rudolf

wód

Hankiss János

Francia kritika a
muzeum képtár
gyermekkorából
Magyar Művészet
1928. 278. l.

Grimm Renö

~~Müvinet 1918. 42, 43~~

Rózsaffy D:

G. R. képei és rajzai

Mův 7. 1915.

463-69. l.

képpel

Kézdiszentléleki tánczospadi ásatás

IX. 102.

GRIMM Rezső

CENNERNÉ Wilhelmb Gizella: Teleki László arcképei.=

Folia Historica, 14. 1989

33.p.

MDK

Grimm Rezső festmőmüv.

Ajándék Pécs városának.
Müvészet, 1918, 43 1.

, címeres talapzatán két lámpás angyal
Nerii Sz. Fülöp szobra. Talapzaton
Zichy Miklósné, Berényi Erzsébet ál-
olymosy Mária 1913-ban renováltatta.

Grimm Rezső

litográfiája: „Dessewffy Emilgróf."
135. sz. reprodukció. 1863.

Rózsa György – Spira György: Negyvennyolc
a kortársak szemével. Budapest 1973
575 l.

Grimm Vince

litográfiája: „János vitéz és az óriás."
144. sz. reprodukció. 1845.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével. Budapest 1973.
575 l.

490 **Kecskeméti népviseletek.** Rajz: Grimm R. Lithográfia. Pest.
Méret: 27–21 cm. 6.–

Tek.

Europa Könyv - Lapterjesztő.

Rt.

Budapest V

Visegrádi út 36.

Grimm Rudolf

GRIMM RUDOLF festőről 1852-ből a műegylet kiállítása alkalmával azt olvassuk, hogy pesti arcképei igen szép reményekre jogosítanak, 1855-ben, a február—márciusi műtárlat idején, hogy 21. számú gyermekarcképe bár Jakobeynek utána állnak is, de színezete erőben s a gömbölyűség fel-

193

folyt. a Komplett példányban —

Művészet 1911. 193, 194 l.

Gyarapodás.

fordultan van ábrázolva hosszú

. kissé jobbra néz. Oldalt elválasztott (ha-
és szakálla szőke, szeme kék. Álló gallé-

0.9 cm. — Leltsz. 378. — Értéke 5 K —
385.

1131

Lotz Károly

~~Grimm Rezi~~

Lotz Károly Gulya-
itatai c. képet fenti
rajzolta köre. Az
alábbi társulat 1868
évi albumlapja -

Nefelejts 1869. 323. l.
(A képzőművészeti
társulat albumlapja.)

Grimm Rezső

Gróf Dessewffy Emil
arckeje, kőrajz fenti
tól.
Repr.
Zichy Szech
II (89 l
113 kapár

Báró Perenyi Zsigmond
Fenti kőrajza 1861
repr.
n. o. 113. l.

638.

~~részről látható vár falait a honvédek a~~
~~ellő kiindelme daczára is folyvást előre ha-~~
~~g. Jobbról a nemzeti szinű lobogóval~~
~~, s a házakon innen a megsebesült Hentzi~~
~~ünek sebét egy osztrák tiszt kendővel fogja~~
~~ében kardja van s baljával a vesélyeztetett~~
~~parancsot osztogat. Jobbra a Gellért-hegy,~~
~~ain a tricolor lobog s a hegyoldalon az apró~~
~~münket.~~

~~log lemezre, méretei 67:89 ¼m.~~
~~reklye muzeumból 107/95 № 2.~~
~~az ekredeves kiállításra engedetett át~~
~~96. XII. 31-én érkezett vissza [416/96]~~

107/95: 2.

A ~~kiadvány hiteléül~~:

irodavezető

vi szeptember hó 10.-én.

A miniszter rendeletéből:

dr. Takács Menyhért s.k.

miniszteri tanácsos.

Grimm Rudolf

"Hazánkfia festette a "Gyászoló leány" c. képet, mely távozó huszárkedvese után busongó pórleányt ábrázol".
A képről most acélmetszet készült, -irja a Müvészet c. rovat.

Divatcsarnok Bp. 1854. dec. 1o.
68. sz. 1606. lap

Grimm Rezső

Lásd

Rózsaffy-cirr

Művészet.

1915. 465, 466. l.

Fontos újabb adatokkal.

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA
ORGONA- ÉS HARMÓNIUMGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30.

Orgonák, harmóniumok javítása, átépítése, új homlokzatsípok, villamos fujtatóberendezések. — Méltányos feltételek, művészi kivitel.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszán

.....	18·55	Füzesabonyból	19·38
.....	19·04	Püspökladányból ...	21·30
.....	19·06	Ungvárról	21·37
ra (Sín-		Tiszalökről	21·40
.....	22·12	Kőrösmező—Király-	
etibe ...	22·17	házáról.....	21·50
ugatira .	22·20	Nagyváradról	21·51
		Budapest keletiről (Sinautó)	22·02

TARTALOM:

küszöbén.
: Élet és iskola.
yházmegyékből — Irodalom — Halottaink — lék — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdet- — Vasúti menetrend. — Hirdetések.

MISKOLCZY LAJOS
papi palást készítő
KASSA, Fő-utca 59.
UNGVÁR,
Pázmány Péter-u. 3.

Selyempalástot készít már 140·— P-től kezdve, süveget 15·— pengőért.

MDK

Grimm Rezső, 1832-1885.

Danae, of. /Tizián után/

Madonna, of. /Raffael után/

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

2o 1.

MDK

Grimm Rezső, 1832-1885.

Danae, of. /Tizian után/

Árverési Közl. 1938. 6.rk.sz.
19 l.

Grimm Rudolf

"Perc a müvész életéből" c. müvét a kritika gyöngébbnek találja eddigi müveinél, pedig véleménye szerint a müvész „egyike a legtehetségesebb fiatal festőinknek"-mint a "December-januári mütárlat" c. beszámoló irja a lap "Művészet" c. rovatában.

Családi Lapok, Pest. 1854. I. félév.
1. sz. 39-41. lap

Grimm Rudolf

"Nedélyes tájképe veszedelmes tanulmány a természet után!.egy magyarvidéki bika elől menekül maga a festő, "s feldönt képet polczot,- az elrémült müvészt a deszkázaton tul kergetvén."
A festményről igen komoly elismeréssel ir a Müvészet c. rovatban közölt kritika "Julius-augusztusi mütárlat" cimmel.

Családi Lapok, Pest. 1854. II. félév.
2. sz. 86-87. lap

Grimm

Gr. Zichy Ferencről készitett arcképrajzot
a folyóirat cimlapja számára.
Repr.

Családi Kör. Bp. 1864. dec. 4. V. évf.
49.sz. cimlap

Táblakép „gróf Kéchenyi István",
Grim m. Dersó

Pásztorház, 1928. 15 oc.
337. l.

Albrecht Dersó: Tíz év szerzeményei

Ybl

Szent Margit legendája XIV-XV.sz.
Gelencei r.k.templom falképe.

Középkori falfestmények Székelyföldön.

Budapesti Hirlap 1882. VII.18.
196.sz.Melléklet. 2.o.

Grimm Rezső

Számos, esetenként itt dolgozó művészről is tudunk, pl. Grimm Rezső és Raskovics Ignác, Kecskeméten, - akik az itt készült, vagy ide került műveikkel árnyalják a képzőművészet helyi történetét.

Sümegi György: Bács-Kiskun művészettörténete, 9. rész
a romantika idején.

Forrás, 1976. 11. 95. old.

Grimm Rudolf

"Pesti arcképei igen szép reményekre jogositanak"- méltatja müveit "A mükiállitásról" c. beszámoló a Müegylet tárlatáról.

Családi Lapok, Pest, 1852. évf. II. félév 3. sz. 139-141. lap.

Grimm Rudolf

"Müvei igen kielégithetik a közönség igényeit" irja a "Mütárlat február-márciusi kiállitás" c. kritika, s egyben közli, hogy a müvész festményét a Müegyesület megvásárolta.

Családi Lapok. Pest. 1854. I. félév.
4. sz. 183-185. lap

Grimm Rudolf

"Fiatal festészünk arczképe szorgalmat és ügyes ecsetkezelést mutat",-irja a Müvészet c. rovatban az "Augusztus-szeptemberi mütárlat" cimmel közölt kiritka.

Családi Lapok, Pest. 1854. II. félév
4. sz. 187-188. lap.

Grimm Rudolf

A "December-januári mütárlat" c. kritika birálja a kiállitáson bemutatott festményt, mely "hibás felfogásánál fogva, eltér a természet hü utánzásától." Óvja a müvészt, hogy ne keressen védelmet a nagyhirü mester /akit nem nevez meg/ árnyékában, hanem önálló müvészetre törekedjék. Müvét nem ismerteti.

Müvészet c. rovat.

Családi Lapok, Pest. 1855. I. félév.
1. sz. 39-4o. lap

MDK

Grimm Rezső festőmüv.

Alapitvány Grimm Rezső emlékére.
Müvészet, 1918, 42-43 l.

5 ablakos, épült 1774-ben.

ros castrúma, polgárvárosa és temetője
retes telep, melynek nagyrészét 1929-

magni regni Hungariae. Bécs, 1750, 142,
curioso. Firenze, 1815, 249–250, 281–285, 301 l
-szöngi római táborban. AÉ, 21–1886, 329–
ékkel — Paulovics István: Újabb kutató-
11–1935, 134–140 l, képekkel — Barkóczi
Brigetióból. AÉ, III. folyam, V–11–1945,

Grimm Rezső

Bayer József:
Grimm Rudolf
Shakespeare-arcképe. M. Shakespeare
-Tár. 1908.

Grim Rudolf

MDK

Horváth Henrich: Zur Aesthetik der altpester Firme-
tafeln. A Mügyüjtő, 1931. 8-10. sz. képpel
209-212. o.

GRIMM Rezső festő

BASICS Beatrix: Kiállítás Féltoronyban : Az osztrák és magyar történeti festészetről. = Pavilon, 5. 1991
25 p.

Rózsa Rodostóban (1862) c. képéről

Grimm Rezső

festő

Önarchép 1864

Petr EM magy. művészarchépek

3. l.

repr. 19. l. 1971

147. R. Grimm
Sz. Pesten 1832-~~ben~~ december 13-án Budapesten (+ ~~1870-ben~~ 1885. marczius 6-án.

147. Palóczy László. Magy. Képt. 126.

Jk 126 TK

384

Egész alak, balra fordul, áll és jobblábával kilép. Leeresztett jobbkezében piros bélésü prémkucsmát, baljában pedig felemelt diszkardot tart. Rövid haja, szemöldöke, barkója és nyirott bajusza őszbevegyült, szeme kékesszürke, arcza leberetvált. Nyakravalója, atillája, vállra vetett prémes mentéje és nadrágja fekete, öve aranyzsinorból való, magasszárú csizmája sarkantyús. A négyszögletes márványlapokkal kirakott teremben, jobbról, félrevont piros függöny lóg, mig balról, a talapzaton álló diszedényen túl, kertre és hegyes vidékre nyilik kilátás. Jelzése az oszlop alján: GRIMM R. 1861.

Vászon, méretei 238: 158 cm. — Magy. Kept. 126. — Lelt. sz. 147. —
~~Festette: Grimm R. 1861. (Sz. Pesten 1832-ben + 1870-ben.)~~
Az 1861-iki képviselők ajándéka 1861 October 4-en.
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Kifüggesztésére vonatkozó adatok.
A Nemzeti Muzeumban. 1868: I. 22. - 1870: I. 29. - 1871: I. 29. - 1873: I. 49. - 1876: VIII. 90. - 1878: VIII. 52. - 1880: VIII. 52. - 1881: VIII. 52. - 1883: VIII. 379. -
A Tört. Képcsarnokban. 1884: X. 152. - 1894: X. 408. -

904: V. 2.

Képviselők ajánt 1861.

Viselet. T. 1919.

Férfi- és női viselet.

Az ábrázolt három hölgy, egy férfi és kis fiú magyar nyári ruhát hordanak, sőt az előbbiek egyike mentét is visel.
Felirata:

Nyári magyar viselet.
Közli Bodrogi János, polg. nőruhaszabó. és Viller Imre pog. férfiruhaszabó.

alól balra: Rajz. Grimm R. 1860.
jobbra: Nyomt. Walzel, Engel és Mandello, Pesten.
legalól: Ily női öltönyök s hozzá való kelmék Alter Antal, s Kuzmik és Monasterly, váczi-utczai divatcsarnokaiban kaphatók.
ez alatt: Kiadja: Vahot Imre a Napkelethez.

Kny., mér. 23.5: 38.8 cm.

Deák Ferenc:

Derékig, hétnyolczad balta. Rövid hajat és bajuszt hord, arcza pedig leberetvált. Nyakkendőjé fekete s magas melleinye s kabátja zsinóros. Felirata a kép alatt aláírásának másánl:

„Deák Ferenc"

balta: „Grimm 861"
jobbra: „Nyomt. Pollák Testvérek Pesten 1861"
alól balta: „Mindenféle új kiadás fentartatik"
s jobbra: „Jede Vervielfältigung vorbehalten"
s legalól középütt: „Wagner József tulajdona Pesten."

Könyomat, az alak nagysága 20.5 cm
Rajzolta: Grimm R. 1861.
Ltsza 363. (chin. pap.)

2788

365

32 Grimm R.:

(Sz. Pesten 1832-ben † 1870.)

Konyhai csendélet.

A ⊥ deszkán a jó nagy darab nyershús körül, káposzta, két vöröshagyma, a nyitott üvegben ecetbe rakott ugorka, koppasztott csirke s nagy számú gomba képez csoportot, ~~a mely~~ Előtte egy kibontott csuka fekszik, melynek ~~kiszedett~~ kolyagja és máját ~~kiszedett~~ kiszedték ~~közelében látható~~. Jelvése alól balra: Grimm 872. k.

⊥ három

Vászon, méretei 55:68·5 hm.
Vétetett 1890. Ára 100 frt.
M. képt. 522.
Ujcza 365.
II: 32.

II: 112.

291

Grimm Rudolf

l.

Szana 1890

98. P.

Grimm Rudolf

Brocky Károly /1
rajzolta Grimm Rudolf.Az Orsz.M.Kép

Anstalt Steindruckerey und Rastrier

7-1855/.Amor és Psyche,1861.Kőre
.Társ.mülapja.-

-kék,piros,arany és fekete- van nyo
va.Grimm Vince kották készitésével
is foglalkozott,erre 1843-ban kapot
engedélyt/xx/.1845-ben Rajzolatok a
állatvilágból cimmel az első ilyne
illusztrált magyar könyvet adta ki.
~~ő is részt vett a szabadságharc ban~~
~~jegyeinek a készitésében,miért is~~
~~ben Törökországba menekült/xxx/.~~

Grimm vállalkozásának szint
nem lehetett sok sikere,mert 1846-b
már a Walzel-féle kőnyomda vezetője
volt.A Vahot:Magyarföld és népei c.
1846-ban megjelent kiadványnak egri

~~x.xxx~~ ~~Lö~~ Faragó Miksa: A Kossú
Bartók Kora, Bp. é. n. és Szenti
ír nivés nobeli közlése.

Brocky Károly (1807 – 1855.) Amor és Psyche. 1861.

Id. ~~köre rajzolta~~ Grimm Rudolf.

~~Az Orsz. M. Kézr. Társ. mülapja 1861.~~

Grimm Rudolf

Az egén pontsgan leírandó!

Visegrád. T. 6644.

A középtérben látjuk a várost és várat, a Dunán bárkák, tutaj és az ÁRPÁD nevü gőzhajó, a háttérben balra gőzkocsi közeledik Maros felé, az előtérben pedig balra az uszályhajónál és a csolnaknál ketten nézik a várat, mig jobbra vizet-merő leány figyeli a hajót. Felirata:

közlekedik

lok

WISSEGRAD
romjai Magyarországban.

ettől balra: WISSEGRAD
Ruine in Ungarn.
jobbra: WISSEGRAD
Rouine en Hongerie.
alól balra: Nach d. Natur aufgenom. v. R. Grimm.
középütt: Gedr. b. J. Höfelichs Wwe.
jobbra: lith. v. F. X. Sandmann.
legalól balra: Eigenthum v. F. X. Sandmann.
jobbra: Mit Vorbehalt gegen Nachdruk.
Szines kny., mér. 31.6: 46.1 cm.
140-95

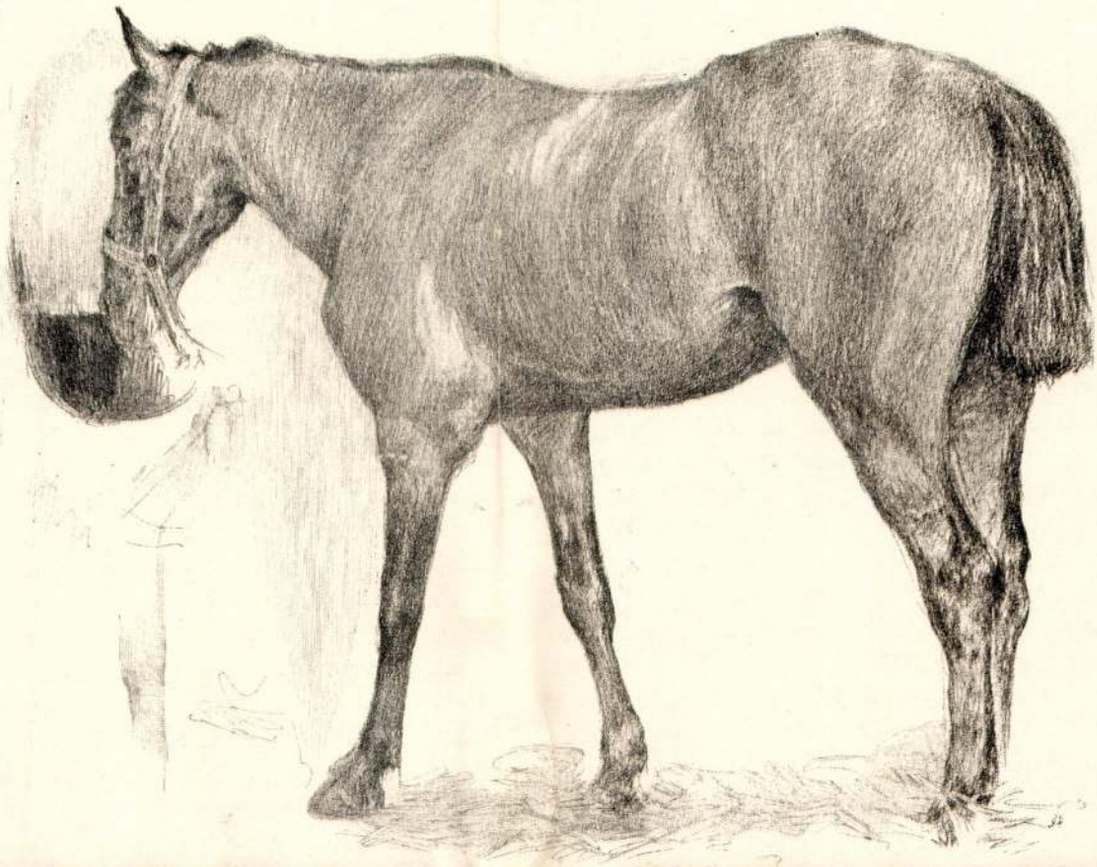

GLATZ OSZKÁR
VÁZLATKÖNYVÉBŐL

kalommal beszélte egyik barátjának, hogy Bécsben mindene oda veszett; ő nejével Pozsonyba húzódott; neje ismét nevelőnő lett s ő meg szobafestők részére, útiköltséget szerzendő, dekorativ napi munkákat készített.

A bécsi epizódból következtethetünk egyik jellembéli sajátságára, mely élte során bajt bajra halmozott.

Bizonyos fokú nagyravágyás, epekedés a fényes ragyogó élet után s a józan, biztos mérlegelő számítás hiánya volt gyengéje. Tőről metszett bohém természet, mely egy nagy kultúra körében mindig megtalálja mentsvárát, ha küzködéssel is, de egy kicsinyes, szűkkörű nyárspolgári társadalomban, uzsorások martalékaként vergődik. A hatvanas évek végén is ismét a fővárosban tartózkodhatott. A Képzőművészeti Társulat kiállításán egy nagyobb képe volt látható

A Gellért-hegy déli oldalát ábrázolta. Elől pásztorfiú juhokat őrizve, sziklák, fent magasan a Citadella s az égen hatalmas kumulus felhők tornyosultak. Megkapóan igaz benyomást keltett a kép, szélesen, egyszerűen odaírva s a felhők ezüstös meleg színökben, szinte mozogni látszottak. Ugyanez időtájt állandó műkereskedése volt a Dorottya-utca két kapualjában, egy igen élelmes zsidó embernek. Régi képek leginkább, néhány modern tákolmány s Grimmtől erőteljes, mély színezetű csendéletek, különösen egy pár hús és hal csengélet a legjobbak közé tartoztak. Szerzőjük akár egy-egy igen jó modern francia mester lehetett volna, annyira erőteljes s igaz volt szinezetük s bravuros előadási módjuk.

Ezek mellett tájdolgok közvetlen benyomás alatt készülve, jellegzetesen tükrözték vissza a magyar Alföld színgazdag tájait. Már ezeket Kecskemétről küldözte, hol mint tanár működött a községi és felekezeti iskoláknál.

Kecskeméten is nagyban űzte az arcképfestést s a jobbmódú polgári házaknál még ma is láthatók arcképei.

A fizetés azonban igen rendetlenül járván a község részéről s az óraszám túl nagy lévén, Kecskemétet otthagyva, a hetvenes évek elején Pécsre költözött s az állami főreáliskolánál nyert biztos alkalmazást.

És itt azt hihetnők, biztos révpartot találva, mint békés polgára a hazának a napi élet gondjaitól menten, sorsában megnyugodva tölti napjait.

A végzet másként határozott.

A csendes város, az egyhangú napi foglalkozás lassan-lassan unottá válhatott előtte, el-elkesereghetett művészi pályája meddőségén s a bajok okát nem önmagában kereste. Az üldözési mánia egy neme fejlődött ki benne, bizonyos fokú nagyzási hóborttal kapcsolatban. Tanártársaival lépten-nyomon összekülönbözött s bár ezek sok jóakaratot, elnézést tanusítottak, a zaklatott életű jeles művészt tisztelve benne, a vég mégis katasztrófához vezetett.

Töltött pisztolyt hordott magával a tanári tanácskozásokhoz s az iskolába is, folyton hangoztatta, hogy megsemmisíti ellenségeit s végre mégis hozzájut a király által részére tartogatott, gazdagon jutalmazandó nagy megrendeléshez, mely utolsó s utolérhetetlen remek alkotása lesz.

Pár évet töltött a lipótmezei tébolydában, honnan gyógyultan bocsájtották el a hetvenes évek végén.

Szótlan, apatikus emberként járt-kelt, automata módjára dolgozott élte utolsó éveiben; míg a nyolcvanas évek elején, rövidke gyászhír jelentette a fővárosi lapok hasábjain, hogy Grimm Rezső is elment oda, honnan nincs többé visszatérés.

Kacziány Ödön

gyermekifjú Lotz Károlyt, Grimm Rezsőt, Szemlér Mihályt, a korán elhúnyt kiválóan eredeti Palinay Györgyöt s Ujházy Ferencet.

Grimm egyike volt a legfiatalabbaknak s a legtöbb reményre jogosítóknak már pályája legkezdetén. Folytonos versenyben a fiatal Lotz gyerekkel, kettőjöket tekintették Szemlér Mihállyal együtt az iskola csillagainak.

Az öreg Marastoni nagy kompozitornak tartva magát (mint Lotz mester egy ízben humorosan elbeszélte) egyetmást elárult a komponálók titkaiból, úgynevezett szabad előadás keretében rájöttek, hogy a „teremtés titka", mint Marastoni többször nyomatékosan emlegette, voltaképen az öreg rézmetszetektől duzzadó mappáiban rejtőzik. Élénk gesztusokkal magyarázta több ízben, hogy ő miként komponál. Eszébe jut egy jelenet, behúnyja a szemét s ott látja maga előtt (itt szünetet tartott, keresve a megfelelő német kifejezést) s egy hamis tanítvány félhangon közbe szólt: a rézmetszetet.

Grimm igen gyorsan haladt, úgy a rajzolásban, mint a festésben s már a Marastoni iskolájában is festett arcképeket. Meglehetős színesen dolgozott s a bátor ecsetkezelés mellett, bizonyos szélesség jellemezte műveit. Időről időre azonban kimaradt az iskolából s ilyenkor vagy otthon festett bolti címereket és csendéleteket, vagy a főváros környékén tájtanulmányokat.

Arra nézve, hogy meddig volt Marastoni növendéke, nincsenek biztos adataink.

Úgyszintén arról sincs támpont, hogy hol volt s mit művelt a forradalom alatt.

Az ötvenes évek elején a bécsi akadémiát látogatta s mint Rahl-tanítvány később részben ennek modorában dolgozott. Nővére egy Schmidt nevű cukrászhoz ment férjhez, s ez később Bécsbe költözött. Valószínű tehát, hogy az ifjú Grimm némi támogatásra számítva, költözött a császárvárosba. Nyoma van annak is, hogy itt, mint kőrajzoló működött s e téren is igen kiváló dolgokat alkotott. A hatvanas évek elején számos arcképe ismeretes, köztük több életnagyságban (Deák, Széchenyi) kőre rajzolva. A hatvanas évek közepén pedig a Képzőművészeti Társulat néhány műlapját is ő rajzolta kőre. És pedig Brocky Károly „Ámor és Psyche"-jét, Than Mór „Ádám, Lucifer és a Föld szellem"-ét, úgyszintén ugyancsak Than „Attila lakomáját", a vigadó kis termében levő falkép nyomán.

Mint arcképfestő meglehetősen sokat dolgozhatott úgy a fővárosban, mint a vidéken a hatvanas évek elején. Ez időtájt festette a hatvanegyediki országgyűlés elnökét Palóczy Lászlót, ez arckép, mint ajándék a Nemzeti Múzeum tulajdona lett s innét a történelmi arcképcsarnokba került.

A Rahl-iskola befolyása látható e képen, színezése kissé száraz, rajza széles, törekvéssel az egyszerűen monumentálisra. Felfogásában megérzik a történelmi festészet stílusa. Kartársai nem tartották a legsikerültebb arcképének s száraznak s részben elhanyagoltnak mondották.

Ez időtájt sokat tartózkodott a báró Podmaniczky-családnál, valószínű, hogy Podmaniczky báró, akkoriban ismert író, kinek arcképét szintén kőre rajzolta, pártfogolhatta. Itt ismerkedett meg későbbi nejével (francia nevelőnő a bárói családnál) s saját tűzhelyet alapítva, a fővárosban telepedett le.

Arcképfestés, kőrajzolás s apróbb eladásra készült munkák festése közben egy nagyobb életképet készített. „Búsongó leány a temetőben."

A képet a Képzőművészeti Társulat 700 frtért sorsolásra megvásárolta. Az előtérben ül egy paraszleány, fejét kezére hajtva. Fenn zöldesbe játszó ege a késői alkonyatnak, az esthajnali csillaggal. Festése, rajza széles és egyszerű, színe eléggé erőteljes s az egész képen érzés, bensőség s poétikus hangulat ömlik el.

A képért fizetett hétszáz forintot oly hatalmas összegnek tartotta a művész, hogy a fővárost itthagyva, Bécsbe költözött s mint egyik kartársa beszélte, hatszáz forintos nagy lakást bérelt s ebben berendezkedve a császárvárosban óhajtotta jövőjét megalapítani.

Reménysége mihamar füstbe ment, mert alig egy év s nehány hónap letelte után ismét a magyar fővárosban bukkant fel, mint átutazó, Erdélybe igyekezve, hol egy főúri családnál arcképmegrendelései várták. Ez al-

TANULMÁNY
KÓBER LEO AKVARELLJE

TANULMÁNY
EDVI ILLÉS JENŐ RAJZA

GRIMM REZSŐ

A mult század magyar festőművészei közt a nagytehetségű s fölötte érdekes Grimm Rezső művészete s változatos életsorsa a legteljesebb mértékben megérdemli, hogy véle a lehetőség szerint tüzetesebben foglalkozzunk.

Sajnos, a tehetségéhez fűzött reményeket, a mostoha körülmények miatt a természetében rejlett disszonancia folytán nem bírta valóra váltani. Az akkori művészi élet kicsinyes korlátolt mivolta s a lépten-nyomon felbukkanó nehézségek, oly korlátokat emeltek e szélesen gondolkozó s teljesen eredeti egyéniségű művész elé, amelyeken átjutni minden törekvése sikertelen maradt. Mint festő, mint grafikus egyike volt a legjelesebbeknek s bár művésztársai osztatlan elismeréssel adóztak művészetének, az élet folytonos s eredménytelen küzdelme, időnap előtt megtörte, elméje egy időre elborult s mint letört ekszisztencia letünt az élet színpadáról.

A mult század harmincas éveinek legelején a fővárosban született. Születési éve 1832 vagy 33-ra tehető.

Atyja a régi műegyesületnél szolga volt s a gyermek az akkori művészet időszaki alkotásai közt növekedett fel. Tehetsége korán nyilvánult s a fővárosi rajziskolának az öreg Landau Alajos rajztanár vezetése alatt, egyik legkiválóbb növendéke volt. Tanulótársai közt találjuk: Szemlér Mihályt, Molnár Józsefet s többeket a mult század közepén szerepelt kevésbbé neves művészek közül. E század negyvenes éveiben a fővárosban Marastoni akkoriban széles körben ismert olasz festőművész, egy úgynevezett festészeti akadémiát alapított. Az akadémia fenntartására buzgó hazafiakból, előkelő állású emberekből bizottság alakult, felhívást bocsájtva a városokhoz és megyékhez: hogy tehetséges ifjakat ösztöndíjjal ellátva küldjenek az akadémiára kiképezés végett. A főváros Grimm Rezsőt és Szemlér Mihályt küldötte ösztöndíjas növendékként Marastoni mester védszárnyai alá.

Marastoni Jakab nem volt valami kiváló tehetség, de mint gyakorlati ember, ki maga is sokat látott és tapasztalt s a művészet elemeiben eléggé otthonos volt, aránylag rövid idő alatt növendékeivel szép eredményt bírt felmutatni. Mint kiváló üzérszellem, szép gyűjteménnyel rendelkezett tanügyi célokra. Jó régi olasz mesterek kézi rajzai, festményei, vázlatai s az ismertebb görög szobroknak gipszöntvényei állottak a tanulni vágyók rendelkezésére.

Nemes verseny indult meg a tehetséges ifjak között s ezek sorában találjuk a még

80. tábla

152

GRIMM REZSŐ (Pest, 1832 – Budapest, 1885)

Szegény családból származott. A fővárosi rajziskolában Landau Lénárd volt tanára, innen a főváros ösztöndíjjal küldte Marastoni festőakadémiájába Szemlér Mihállyal együtt. Az ötvenes évek elején Bécsben Karl Rahl tanítványa volt. Az 1860-as években Pesten számos litografált arcképet, történeti jelenetet és népéletképet jelentetett meg.

Művészet Magyarországon 1830-1870
MTA MKCS - MNG Bp. 1981.

rohanása-képét használta fel munkájához, több részlet elhagyásával (lásd Kat. 131).

Peter Krafft képét Stőber Ferenc bécsi mester 1836-ban metszette rézbe a műfaji követelményeknek megfelelően, némi módosítással. Stőber metszetének közvetítésével Krafft Zrínyi kirohanása műve a polgári otthonokba is eljutott.

Az ismeretlen mester a metszetet leegyszerűsítette, főleg a kép két oldalán tolódott el a rajz, kevesebb lett a figurális ábrázolás, s így megnövekedett a háttér. Az aprólékosan, gonddal megfestett barnás-lila-kék tónusú kép naív történeti levegője egykor jól beleillett a XIX. századi polgári szalonok egyikébe.

K.V.

Grafikai portréin elsősorban a 48-as eszmék politikusait népszerűsítette; életképeivel, mitologikus jeleneteivel a kor kiváló festőinek alkotásait reprodukálta. Budapesti és rövid bécsi működés után Kecskeméten, majd Pécsett lett rajztanár. A hetvenes években a lipótmezei tébolydában gyógykezelték.

Irod: Kacziány Ö.: G. R. 1912. 211–15; Gerszi 1960, 72–3., 67–7., 84, 86–8., 100., 144–46.

C.W.G.

117. Rákóczi Rodostóban, 1862–63 *80.*

litogr., p., 485x632 mm
Jelezve a képben b.l.: G.R.; a kép alatt kétoldalt: Kőre rajz. Grimm R. – Nyomta Reffeinstein és Rösch Bécsben
Felirata: Rákóczy Rodostóban
MNM TKCs ltsz. 6646.

Nagy merészség volt az 1860-as években Rákóczi bárminő megörökítése. Grimm a kőrajz alapjául szolgáló festményt a Műegylet 1862.X.16–XI.16. között megrendezett 110. kiállításán mutatta be (Művek jegyzéke 9.sz.). Témáját igyekezett úgy bemutatni, hogy azon a cenzúra fenn ne akadhasson. A kuruc szabadságharc fejedelmét Rodostóban, Mikes emlékirataiban is említett foglalatosságaira utaló tárgyakkal környezve, melankólikus hangulatban mutatja be. A környezet bármely biedermeier életképnek is megfelelne, Rákóczi arctípusa viszont nem a fejedelem ismert, és éppen az 1860-as években kőrajzban többször megjelent portréja nyomán került a kőre. A haj-, a szakáll- és bajuszviselet láttán Kossuth-reminiszcenciák ébrednek bennünk, s feltételezzük, hogy a száműzetésben élő Rákóczi és az ugyancsak száműzött Kossuth párhuzamára hívta fel Grimm a figyelmet.

Irod: Gerszi 1960, 145. 80.sz.

C.W.G.

116. Két lap a Magyar és Erdélyország története rajzolatokban c. sorozatból, 1842–44 *30.*

a. I. András és a Vata-féle pogánylázadás
litogr., p., 332x450 mm
Jelezve b.l.: Peter J N Geiger – a felirat alatt középen: Nyomtotta (sic!) Rauh János Bécsben.
Felirata: A'VATA ÁLTAL FELLÁZÍTOTT NÉP/ a' pogányságnak visszaállítását követeli. 1049./ DAS VON VATA AUFGEWIEGELTE VOLK/ verlangt die Wiederherstellung des Heidentums. 1049./ Magyar és Erdélyország Története rajzolatokban Geiger Péter N. János akadémiai képírótól; tervezte és magyar 's német nyelven magyarázta D[r]. WENZEL GUSZTÁV a' bécsi cs.k. Teréziai lovag akademiában r.ny. professzor. Kiadja Ehrenreich Ádám akad. rézmetsző c. sorozat lapja.
MNM MTKCs ltsz. 10.371

A XIX. század negyvenes éveiben megjelent sorozat bemutatott lapja ritka témát dolgozott fel, mert a pogány lázadás emléke ebben az időben éppen szégyellnivaló volt. Az osztrák mester I. Andrást nehéz helyzetben ábrázolja, a pogány lázadást támogató, az ősi hithez visszatérő, ugyanakkor királyhű vezérei körében mutatja be. A főalak és két társa, bár zárt tömeget alkotnak, mégis dinamikus átmenetet biztosítanak a tekintetnek a háttér lóáldozati jelenete felé. A centrális csoportnak mintegy kiegészítője az előtér jobb sarkában látható három figura a ledöntött kereszt mellett. Geiger jó kompozíciós érzékkel választotta meg az epizódot, és különös gonddal rajzolta a viselet „nemzeti" jellegzetességeit, amelyek azonban nem a kora-Árpádkor emlékeiből, hanem a kora-középkor historizálva „átjavított" mintáiból származnak.

b. Szent László párviadala a kun vezérrel
litogr., p., 331x456 mm
Jelezve lent középen: Peter Jo N Geiger – a felirat alatt középen: JÁNOS RAUH BÉCZBEN (sic!)
Felirata: SZ. LÁSZLÓNAK PÁRVIADALA AKUS. KUN HADFŐNÖKKEL 1089./ ZWEIKAMPF LADISLAUS DES HEILIGEN MIT DEM KUMANISCHEN/ FELDHERRN AKUS. 1089.
„Magyar és Erdélyország története rajzolatokban..." c. sorozat lapja.
MNM TKCs ltsz. 10.373

Már a középkorban kedvelt volt Szent László párviadalának ábrázolása a magyarországi

Grimm Rerso

1853.

C. Varsanyi

Csomagjaba

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KRITIKA
Budapest II
Grimm Rezső

1972 DEC 5

1021 PETŐFI ARCA A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

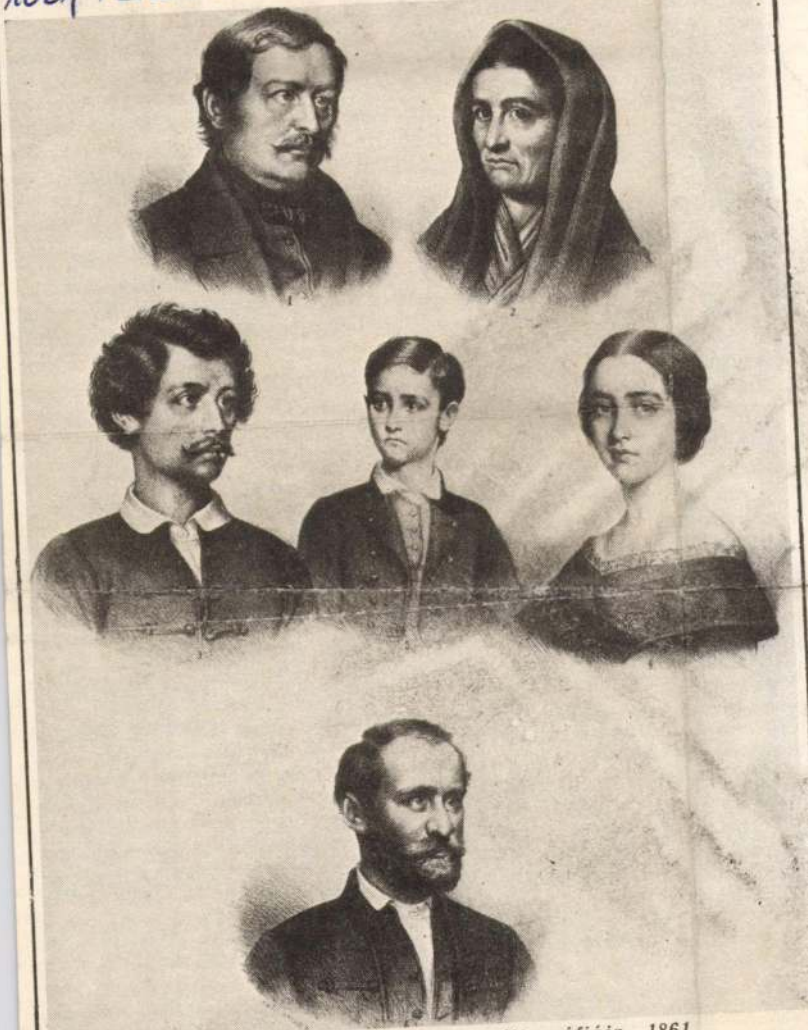

A Petőfi család. Grimm Rezső litográfiája, 1861

KRITIKA

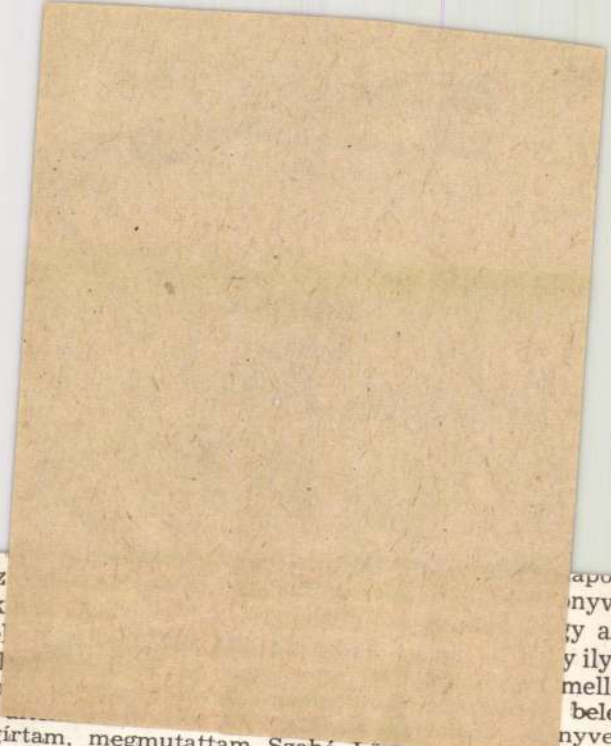

nál volt. Az
az előfizetők
koriban az é
írassanak vel
pontosan an
fér. Hát így
Amikor megírtam, megmutattam Szabó Lőrincnek; jó véleménye volt róla. Nézd, egy kicsit bajos lesz, mert az Est-lapok nem pontosan ezt a véleményt táplálják, amit te. Valóban visszautasították. Azonközben megmutattam Babitsnak is és Gellért Oszkárnak; ők azt mondták, akkor ki fogja adni a Nyugat. De hát fölmerült az, hogy nem kobozzák-e esetleg el? Át kellett ismét néznem, hogy hol vannak olyan pontok, amik a könyv megjelenhetőségét veszélyeztetik. Így jelent meg, azt kell mondanom, szerencsés időben; előző évben jelent meg ugyanis a *Puszták népe;* ez igen erős támadásokat hozott a fejemre, szinte a köztudatban volt, hogy amihez hozzányúlok, abban valami keményebb szókimondás is lehet; a könyvet tehát várakozás előzte meg, és ennek a várakozásnak, úgy látszik, meg is felelt. Petőfi egyszerű verseivel engem is meghódított, mint mindnyájunkat. Ahogyan eszmélődni kezdtem, akkor döbbentem rá arra a merész útra, amit ez a közvetlen, egyszerű, bájos költő számomra kínált. Magam is nagyon jól tudom, hogy mikor gimnáziumban megtanultuk a királyszeretetet, a király becsületét, megbecsülését, ezzel volt tele az egész ország. Aztán az ember Petőfi műveit lapozta, és egyszer csak arra bukkant, hogy *Akasszátok föl a királyokat!* A szívem már nyitott volt, mindnyájunk szíve nyitva volt Petőfire, hogy amit ez az ember mond, az igaz, az nekem való. Tehát amikor olyat mondott — változatlan elevenséggel —, ami ellentétben állt azzal, amit máshonnan hallottam, és választanom kellett: kinek van igaza? A hittantanárnak vagy a március 15-én is még szónokló önképzőköri tanárelnöknek, aki azt mondta, hogy a nemesség önként mondott le a jogáról és becsüljünk meg ma is mindenkit, aki fölöttünk áll, mert a jogunkat úgy nyertük, hogy lemondtak erről uraink; vagy pedig neki higgyek, ennek a kemény hangú és igen erőszakos véleményű embernek? Hát természetesen — mivel ez volt hozzám közelebb — Petőfinek hittem.

Mi tökéletesen véljük ismerni Petőfit, de a saját kora nem ismerte föl a társadalmi-politikai erejét. Már Eötvös, a báró, igen nemesen és nagyon mélyrehatóan meghajtotta a szellemi élet lobogóját Petőfi előtt, de senki nem látta a kortársai közül, hogy ki is ez az ember. Mire lehetne ezt fölhasználni, ezt a hatalmas gyújtóerőt. Kivéve egy embert, azt, aki egy sorát nem olvashatta

GRIMM RUDOLF, grafikus

A Soproni Muz grafikai gyüjteményében Kb.100 portré, sok Széchenyi ábrázolás.-Ezek jegyzéke:

13./-Gróf Széchenyi István élete utolsó évében, vállkép. Gasser mellszobra után rajzolta Grimm Rudolf, 51832-1885/.Kőrajz.Nyomda:Rohn A.Pest.1860.Kiadta: Vahot Imre,68+52 cm. Előkép:Gasser szobra. 167.old.

DAVIDNÉ ASKERCZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 157.old.

ARRABONA, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

MDK

Grimm Rudolf festő

„Konyhai csendélet" – Vánon (7. lap)

Debrecen város nyilv. könyvtárának tárgymutatója

D. 1919. 6 lap

Grimm Rudolf

"Az állandó mütárlat" cimmel Apafi számol be a lapban a kiállitáson szereplő müvészekről.
Két müvész nevét emliti meg: Strohmayer és Grimm Rudolf, akik tanulmányfőket küldtek a tárlatra.

DÉLIBÁB, Bp. 1853. dec. 18.
XXV. sz. 786. lap.

Grimm Rudolf

"Madonna" c. képét elismeréssel méltatja M.J.A.: "Állandó Mütárlat" cimmel. Zárójelben feltünteti:/"Nemzetközi tárlat, Pest junius 15 - julius 15"/

DÉLIBÁB, Bp. 1855. juli. 1.
3. sz. 32-33. lap.

Grimm Rudolf

M.Tud.Akad. Széchenyi Muz. kiáll. 1902. máj.

19, 22 l.

M.D.K.

Grimm Rudolf
litográfus

Gerszi Teréz: A magyar történelmi litográfia
M.M.M. Évkönyve 1952. 55 l.

MDK

Grimm Rud.

Egressy Gábor szinmüvész.Kőnyomat.Kőre rajzolta Grimm Rud. 1860.

Tört.Képcs.graf.kiall.1907. 84.l.

GRIMM REZSŐ

„Batthyány Lajos gr. arcképe" című litográfiáját említik

Kondics József: Sátván és a sárváriak a magyar zéjszőnűvészetben I. rész

Vasi Szemle 1983. 4.

MDK

Grimm Rudolf

Parasztmenyecske, of.

Állami képletétek a Nagyváradi Muzeum számára.
Muz.és Könyvtári Ért. 1918. 158.1.

Nagyító

G r i m m R e z s ő /Rudolf/,1832-1885.Először a pesti rajztanodában tanult Landau Lénárdtól,majd a Marastoni Akadémiában képezte tovább magát.Bécsben Rahl tanitványa volt.Pesten és több vidéki városban müködött mint kőrajzoló és rajztanitó,mig végül a pécsi reáliskola rajztanára lett. A Sz-Szi.Lex-ban felsorolt kőrajzain kivül még a következőkről van tudomásunk: 1.Magyar fejedelmek és vezérek.Mellképek ovális keretekben.Jelz: "Rajzolta Grimm Rudolf 1861"./Előd,Botond,Almos,Tunutum,Csörsz,Szabolcs, Árpád,Attila,Zsolt,Gyula,Lenel,Taksony,Géza,Bulcsu/.- 2.Visegrad délről. Festette Ligeti Antal.Kőre rajzolta Grimm Rudolf.Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ. mülapja,1861./Visegrád romjai Magyarországban cimen Sandmann litográfiájában is megjelent/Jelz:"Nach d.Natur aufgenom.v.R.Grimm.lith.v.F.X. Sandmann"/.- 3.Damjanics János mellképe.- 4. A magyar szabadságharc vértanui 1671-ben.Jelz:"Rajzolta Grimm Rudolf,1861." 45x38 cm.-Bibl:Lantos VIII./.Kat.1024.-Lantos X.A.Kat.575.sz.- Kun S.32-739,789.-M.T.Kos. Kat.- Sz-Szi.Lex.I.603.l./Életrajz,bibliográfia és kőrajzainak felsorolása./.-

601

egy igen szerencsés kezü fiatal művészt szereztünk",ami bizonyitja To idegen származását.

A privilégiumot Schmid 1833-szerezte meg,de ezután lassan sik kezéből a vezető szerep.Háttérb szorul a Trentsensky-Walzel-féle vá lat mellett.A 30-as évek második fe ben nyomdájában készült Borsos Józs egyik legkorábbi müve,Psyche ajándé c.litográfiája/X/,könnyed klasszici ló stilusban/XX/.

Pesten és Budán már nagy fej désnek indult a litogr fia,amikor a vidéken az első kőnyomdák keletkez-nek.Kivételt csak Biletz Mihály nag szebeni,privilégiummal rendelkező kőnyomdája képez,amelynek felálli-

Grimm Rudolf grafikus
/próbanyomat a Képz.Társ.albumának/

Hazai müvészeti mozgalmak, Magyar Képzőmüvész 1864 jun.5.78-79.

Patak Jenő

Táblakép.

"Zsuzsanna" /a fürdőben/. Grimm Rudolf müve a Mütárlati szemle c. cikkben. /és három "Tanulmányfője/

Fővárosi Lapok 1864. I. III. 3. 203. old.

Grimm Rudòlf grafikus.

Divatcsarnok, 1854. december 1o.

68. 1606.

Müvészet.

Grimm Rudolf festő
/Zsuzsánna a fürdőben /

A Magyarországi Müegylet, Magyar Képzőmüvész 1864.ápr.5.I.1.11. és ápr.2o.I.2.29-3o.

Grimm Rudolf, festő

Divatcsarnok, 1853.nov.3.62.1256-1257

A pesti állandó képtárlat

Grafika, acélmetszet.

A gyászoló leány. Grimm Rudolf.

Divatcsarnok, 1854. dec. lo. 68.

1606.

Művészet.

MDK

Grimm Rud.

Egressy Gábor szinművész.Kőnyomat.Kőre rajz.Grimm Rud.Melléklet a "Hölgyfutárhoz" 1860.

Tört.Képes.graf.kiáll.1907.84.l.

Grimm Rudolf MDK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Grimm Rudolf

MDK

Rákóczi Rodostóban

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Grimm Rudolf
A megcsufolt öreg, olaj

Szent György Cék IX. aukc. 1911. nov.
17 l.

MDK

Grimm Rudolf

Hirlapirodalmunk a 19. sz.-ban. Vas. Ujs.

1866. 574 l.

Grimm Rudolf

A kiállitáson szereplő arczképein "dicséretes haladás" látszik, -irja a Müvészet c. rovatban a "Szeptember-októberi mütárlat" c. kritika.

Családi Lapok, Pest, 1854. II. félév.
6. sz. 283-284. lap

Grimm Rudolf

Hányatott éltü festő, aki élete végén megőrült. Revatai lovasok és testvére portréja szerepelt a modern magyar müvlszet 1920-ban átrendezett kiállitás sán a Szépmüvészeti Muzeumban.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965. 28.l

M.D.U.

Grimm Rudolf kőrajzoló

litográfálta Grim Rezső Egressy Gábor c. Nejét. 1860

Gerszi, A magy. kőrajz. 1960 144

Grimm Rudolf

Önarcképe a magy. művészképmések kiállitásán.

B.H.931.V.6.

M.D.K.

Grimm Rudolf körajzoló

portrélitográfiái Langer Ede kőnyomdájában jelentek meg.

Gerri, A magy. körajz. 1960 72

Grimm Rudolf festő Dr. D. K.

körajzait töblenyire a Légrády testvéreknél sokszorosították.

Gerszi, A magy. körajz. 1960 73

Grimm Rudolf M.D.K.
litografus

A hatvanas évek végén a „Családi kör" arcképeit litografálta

Gerszi, A magy. körajz. 1960 77.

Grimm Rudolf litografus M.D.K

1861 ben Brocky: Amor és Psyche
s Ligeti: Visegrád délről c. képét
rajzolta köre, majd Orlay és Than
festményeit litografálta

Gerszi, A magy. körajz. 1960 76.

MDK

Grimm Rudolf

Tört.Képcs. műtárgyainak lajstroma. Bp.1907.

142, 193 l.

Grimm Rudolf litografus M.D.U

rajzolta köre Ligeti A. Visegrád
C. lépét

Gerszi, A magy. körajz 1960 100

A SÁROSI MŰVÉSZ-SORSJÁTÉK KIÁLLÍTÁSA

A közönség már ismeri azt a plakátot, amely megrázó egyszerűséggel invitálja egy művészi esemény falai közé. Az utcán, az élet forgalmas pontjain mindenütt ott van e plakát, amely ily irányban egy frappáns képességű művész — Biró Mihály — munkája, s amely a nézőre nem téveszthetí el mély hatását. Egyszerű, paraszti nő tekint a távolba, ahol üszkös romok látszanak, a haját viszi a szél, a mozdulata kétségbeesés, az ég csupa tűz, s a vörös és sárga lángokból egy kozák alakja rajzolódik ki, ijesztő rém gyanánt...

A művészi esemény, amelyre e plakát figyelmeztet: a sárosi művész-sorsjáték kiállítása. Egy tárlat, amely minden eddigitől különbözik abban, hogy nem oszt kitüntetéseket, nincsenek díjai, s amely ime mégis egy monstre-tárlat gazdag képét nyújtja. Mi a kulcsa ennek az egybesereglésnek, ahová annyian elhozták jó és még jobb munkáikat, anélkül, hogy bárminő materiális elismerés rejtegetnének magukkal?

Azt hisszük, a lelki rugót fölösleges magyarázni, amely a tárlatot ennyire imponálóan összekovácsolta. A közönség tudni fogja magától, amint végig járja a termeket, hogy nem egyéb ez, mint a magyar művészek magyar szívének megmozdulása. Érezni fogja, hogy itt egy spontán megnyilatkozással áll szemközt, amely ünnepi hangulatot áraszt a tárlaton, ahol a dalnokversenyek szokásos aranykoszorúját egészen más pótolja. Egy láthatatlan valami: kárpáti falvakból iderezgő hálája névtelen, szürke, szegény embereknek. Mindazoké, akiknek szétvert tűzhelyét majd újra fedélhez juttatja a művészmunkák kisorsolásából befolyó jövedelem, gyöngéd fátyollal igyekezvén betakarni a ma még sajgó emlék tragikus sötétjét.

A kezdeményezők, akik a segítésnek e módját felvetették, s akik a tárlat ügyét a megnyitásig eladminisztrálták: örömtől büszke arccal tekinthetnek végig a kiállítás nagy és rendbe sorakozó anyagán. Elmondhatják, hogy akciójuk, amely a megindításkor kis patak volt, folyammá dagadt.

Aki átlapozza a tárgymutatót, alig talál művésznevet, amelynek itt ne volna nyoma. Ha hiányzik valaki, fiatalabb ismert művész: úgy az a harctéren van. De még azok közül is, akik hosszú idő óta hordják a csukaszürke katonakabátot: nem egy művész a táborból, egyenest a harctérről intézkedett, hogy műterméből valamely — jelenleg árván megvonuló munkája idekerüljön, hogy ne maradjon ki a művészek e hazafias sorakozásából. Egyaránt van itt festmény, szobor, plakett, rajz, metszet az első mesterektől, van azoktól, akik könnyebb fajsúlyúak, de azért kedveltek, népszerűek, van az arrive-któl s az erős fejlődésben lévő fiataloktól. Némelyek egész kollekciót küldtek. Zala György például öt szobrának gipszöntvényét ajándékozta, Siligai Ferenc majd tíz festménnyel szerepel, Beck Ö. Fülöp négy plakettel, Zádor István, Pajtás (Szmrecsányi) Ödön, Nagy Sándor stb. mind többrendbeli munkát küldtek, vegyest képet, rajzot és metszetet, s számra nézve még nagyobb bőséget találunk Grimm Rezső régiesen csengő neve mellett s aztán Mühlbeck Károlyénál, akinek kisebb-nagyobb akvarelljei és rajzai túlhaladják a százat.

A tárlaton a közönség legkülönbözőbb ízlésű rétege fogja megtalálni mindazt, amit a művészi gyönyörködtetéstől vár. Nem marad azonban kielégítetlenül a nagyobb skála iránt fogékonyabb, kényes amatör-igény sem. A kiállítás ugyanis, habár zömét tekintve, csupa modern, ma élő művész munkájától népesült be: egy-egy kép révén nagy távolságokat köt össze, művészetünk sorsát, változásait illetőleg. Az u. n. úttörő időből is megcsillan itt egy-egy már patinás vászon, amikor festőink még szinte kizárólag a bécsi iskolát járták, a császárvárosi akadémia volt az irányadó. Művészetünk e fázisából jelen van Jakobeynek egy kis kompozíciója, felfogásban, előadásban jellemző darabkája korának, Brodszky, Ligeti, Telepy tájképei, a festők nesztorának, Ujházy Ferencnek egy férfi-feje. Egészen más a bélyeg azon a három mesteri tanulmányon, amelyeket Liezenmayer Sándor műveinek mond a katalogus. Ez már a «müncheni iskola», amelyhez ma is még az idősebb nemzedék legtöbb tagját fűzik bizonyos szálak. Mindez műgyűjtőktől került ide, az ő révükön szerepel a három nagymester is: Munkácsy Mihály, Lotz Károly és Székely Bertalan. Lotz leánya, Kornélia, atyai örökségéből szintén küldött egy

klasszikusan egyszerű rajzot s friss szinekkel játszó vízfestményt.

Művészek hátramaradottainak ajándékozása, nem egy oly művész nevét hozza elénk, aki tegnap még köztünk járt, a közelmúlt halottja. Ezek sorában Pataky László festménye valóságos reveláció számba megy, szinte fölfedezi a művész valamikor gyönyörűen indult, duzzadó tehetségét azok előtt, akik őt utolsó éveinek már sajnosan hanyatló képeiből s főleg illusztrációiból ismerik. Sokan fogják örömmel viszontlátni Tahy Antal két apart művét, akinek igazi területe az akvarell volt, Eisenhut Ferencz egy kicsi, de pompás állattanulmányát, a korán elhalt, jobb sorsra érdemes Pap Henriket, Bruck Lajost, ezt e működése első, párisi szakában annyira friss nyomokon járó, finom művészt. Egy munkás eröteljes alakjáról mintázott szobor, amelyet a közönség a Műcsarnok egy tárlatáról ismerhet, Szamovolszky Ödönt s egy festmény Löschinger Hugót juttatja eszünkbe, mint a magyar művészet idő előtt elmúlt, tegnap még annyira tevékeny és biztató tehetségeit.

A tárlat speciális műtörténeti érdekessége azonban, amit külön kell megemlíteni, hogy egy oly művésztől hozott felszínre műveket, aki már rég feledésbe ment s akinek képeit művészetünk multjával foglalkozó kutatók is alig ismerik. A művész Grimm Rezső, aki a nyolcvanas években halt el, miután előbb már tehetetlen, elborult elméjű emberként élt a fővárosban. E sorok írója tanuja volt, amikor a rendező-bizottság hivatalos helyiségében megjelent egy ősz, feketébe öltözött uriasszony, aki félénken és szerényen ajánlotta fel férjének kőbányai lakásán levő képeit, miután hallotta hogy «a művészek segíteni akarnak a háborúban sokat szenvedetteken». Eljött hát ő is, mondta, s azt hiszi, hogy ezzel férje szellemében cselekszik. A jelenet szép volt, sőt megható. Kitünt, hogy az ősz urasszony, aki még élő özvegye Grimm Rezsőnek: mindenét odaadta, ami számára értéket jelentett.

Lassankint kivilágosodik, hogy a múlt század hatvanas-hetvenes éveit nem lehet oly könnyű kézmozdulattal elintézni, mint ahogy szokásos, hogy művészetünk e korszaka nem oly szegény és sivár, mint ahogy már közhelyszámba menő módon szerepelt az irodalomban. Legalább is tehetségek dolgában. Az újabb kutatás folyvást több művészről derítette föl, akik ebben az időben a legteljesebb hivatottság fegyverével dolgoztak. Grimm Rezső is ennek a példája, egy-egy képe, tanulmánya előtt meglepödéssel fognak megállani az amatőrök. Viszont igaz, e művész mögött is ott kisért bizonyos tragikusság, amely képességeinek, vágyainak s a viszonyoknak, a rajta kivül álló tényezőknek összeütközéséből alakul. Lotztzal együtt úgy emlegették, mint hasonló kaliberű tehetséget. A Marastoni-iskola büszkesége volt a fiatal Grimm Rezső, de oly magaslatra, ahová Lotz jutott, nem ért el, az élete korántsem volt zavartalan festői virágzás; egymást érik benne a hányattatások és zökkenések. A «Művészet» 1912. évfolyamában egyébként Kacziány Ödön irt róla rövid jellemzést, életrajzi vázlatot, de művészetének méltatása, a rája vonatkozó ismeretek kiegészítése még hátra van. Abból az alkalomból, hogy a tárlat Grimm Rezsőnek egy csomó, eddig a kutatók előtt ismeretlen művét hozta elő: a Szépművészeti Muzeum tett oly lépést, ami némi lerovása a művész iránt való tartozásnak. A művész özvegyénél volt hagyaték nehány legjobb darabját sietve szerezte meg a muzeum agilis igazgatója, dr. Petrovics Elek. Ezzel segített a muzeum magyar anyagának abbeli hiányán, amely Grimm Rezső műveit eddig teljesen nélkülözte s másrészt művészi kulturánk nevében bizonyos elismerést font a holt művész emléke köré.

A tárlat nagyobb, uralkodó része természetesen az, amelyben a mai művészgárda vonul fel. Egymást érik itt, e változatos és imponáló bőségben, oly művek, amelyek az illető művészek java képességeit tükrözik. Egyik régibb, másik újabb alkotás, de mindegyik arra vall, hogy a beküldő művészek a legkomolyabban fogták fel a sárosi művész-sorsjáték célját. Szinyei-Merse Pál egy nagyobb tájképpel, — amelyen a késő nyár sugarai játszanak — dokumentálja, hogy szívéhez közel álló ügyet szolgál. Nem is csoda, hisz' arról a földről van szó, amelyből vére és művészete kisarjadt, amelynek más és más formációja, színe, csöndje tér vissza képein. Benczur Gyula művészetét a tárlaton egy tanulmány jelenti, amely a «Vajk keresztelése» cz. ismert és híres kompozicióhoz készült, amely befejezettségével azonban

ragadja. Hiába akar a politikától távol maradni, az idők erősen demokratikus és még erősebben magyar árja őt is magával sodorja. És az évek, melyek megteremtik a magyar népies lirát, a népies époszt, a népszínművet, — megajándékozzák a magyart a népies genreképpel is. A «Cigány muzsikusok», a «Vásárra induló oláh család», a «Nagybányai fazekas» stb., ilyen tárgyú kompoziciók gyors egymásutánban követik egymást. A muzeum gyűjteményében egynehány vázlat van ebből az időből: a kitünő «Cigányok», 45-ből egy «Juhász a pusztán» és 55-ből a «Kupaktanács». Ugyanezen évből való az «Alföldi bőrkupec» is, a gyűjtemény egyetlen ilyen genreű befejezett aquarellje, egyben Barabás legnaposabb képe. A puszta felől jövő nap átsüt a három ló lábán: a pej lába egészen rózsaszínűvé lesz tőle.

*

Barabás művészi fejlődése harmonikus, mint az élete, mely bőven hozta neki a sikereket. Brocky, sokkal erősebb tehetsége dacára, utolsó éveit Londonban elkedvetlenedve és a várt elismerés híjában töltötte, mások, otthon, nem tudtak elismerést kapni és fölhagytak a küzdéssel. Borsos előbb fényképész, végül kocsmáros lett, Ferenczy, a szobrász, elkeseredve visszavonult Rimaszombatba. Barabást elhalmozták elismeréssel, megrendelésekkel. Az ő szerencséjét még a magyarországi művészeti viszonyok sem tudták megölni.

DR. HOFFMANN EDITH

GRIMM REZSŐ KÉPEI ÉS RAJZAI. Grimm Rezső hátrahagyott összes műveit neje, aki azokat mostanig kegyelettel őrizte, nemrég odaajándékozta a sárosvármegyeiek javára rendezett sorsjáték-kiállításnak. Ez ráterelte a figyelmet erre a hányt-vetett életű, korán elhalt művészünkre,[1] s egyszersmind módot adott arra, hogy a Szépművészeti Muzeum nagyobb sorozatát szerezze meg műveinek.

[1] Szendrei-Szentiványi lexikona fölsorolja Grimm Rezső főbb életrajzi adatait és műveinek jegyzékét, valamint a művészre vonatkozó bibliografiát is tartalmazza. A művész özvegyével folytatott beszélgetésünk alapján módunkban van most ez adatok egynémelyikét helyesbíteni, illetőleg kiegészíteni. — Grimm családja németországi, ulmi eredetű. Atyja, Grimm Mihály, kalapos mesterséget folytatott, majd a Pesti Műegyletnél nyert őri alkalmazást. A művész maga már tökéletesen bírta a magyar nyelvet, 1850-ben Bécsbe ment a Landau és Marastoninál megkezdett művészeti tanulmányait folytatni. Lützow azonban nem említi őt Rahl akadémiai tanítványai sorában. Lehet, hogy a mester magániskolájában tanult, melyet az 1851-ben nyitott, s amelynek vezetésében Than és Lotz is résztvettek. (V. ö. Gesch. d. kais. königl. Akad. d. Bild. Künste. Wien 1877. 113. l.) Csak nagyon rövid időt tölthetett Bécsben. Atyja elhalván, vissza kellett térnie Pestre, hogy árván maradt ifjabb testvéreinek eltartásáról gondoskodjék. Pestről kijárogatott Cinkotára, ahol egy Dobruczky nevű útmester (?) gyermekeit festette s magára vonta ezáltal az ottani Beniczky (és nem Podmaniczky) család figyelmét. Beniczky Ödönnél ismerkedett meg leendő nejével, szül. Barbecot de Lamontesière Michaelával, aki ott francia társalkodónő volt. Beniczkyék révén összeköttetésbe került a gróf Almássy, továbbá báró Podmaniczky családokkal s ezeknél bizonyára több képe rejtőzik. — Egy nagyobb művét, melynek «Busongó leány» volt a címe (ez valószinűleg nem más, mint felnagyítása a sárosi tárlaton 308. szám alatt kiállított hálózott rajznak, mely sirhanton üldögélő búsuló leányt ábrázol, jelenlegi holléte ismeretlen), a Képzőművészeti Társulat 1860-iki kiállításán 700 frt.-ért megvásárolták a sorsolás céljaira. Ezzel a pénzzel Grimmék Bécsbe mentek. A művésznek úgylátszik szándéka volt ott letelepedni. Számitása azonban nem vált be. Felesége ismét nevelőnőnek ment Pozsonyba, ő maga pedig még egy ideig Bécsben tengődött és díszműárúkereskedők, szobafestők részére különböző munkákat végzett: albumképeket festett stb.

Egy évi bécsi tartózkodás után ismét Pestre jött, ahol nagyobbára arcképfestéssel és litografálással foglalkozott.

A Rahl-iskola reminiszcenciái is kisértik s néhány történeti, mythológiai, bibliai tárgyú képet is készít ez időben.

A hatvanas évek végén Erdélybe ment, hol Bornemissza Albertnét tanította festeni. 1867-ben Kolozsvárt tartózkodott, onnan Kecskemétre hívták rajztanárnak s néhány esztendeig az ottani ref. kollégiumban és a piarista gimnáziumban működött. (Nem községi iskolánál!) Ugyanott arcképeket is festett. 1871-ben a körmöcbányai reáliskolához helyezték át. A vidéki élet egyhangusága azonban nem elégíthette ki művészi ambicióit. A fővárosba szeretett volna kerülni s egy épen akkor létesült budai tanintézetnél jelölték is. Utóbb azonban mellőzték s ezt az érzékeny kedélyű művész nagyon zokon vette. Körmöcbányáról saját kérelmére 1873-ban Pécsre helyezték. Ugyanazon évben a francia világkiállításra nejével együtt Párisba ment. Hazajövet egészségi állapota rosszabbodott s lassankint üldöztetési mániává fajult. 1878-ban Pestre hozták és hosszasan kezelték. Látszólag felgyógyult. 1881-ben próbaképen Lőcsére helyezték a reáliskolához, azonban itt sem maradhatott: 1882-ben a Lipótmezőre internálták, hol 1885-ben meghalt. Sirja a kerepesi-temetőben van, nem messze a Munkácsyétól.

GRIMM LAJOS ARCKÉPE SZÉPMŰVÉSZETI
GRIMM REZSŐ OLAJFESTMÉNYE MÚZEUM

A Muzeumban két képe volt eddig Grimmnek: egy Konyhai csendélet és a Vérey Józsefet ábrázoló arckép, az utóbbi a folyó évnek szerzeménye.

A Történelmi Képcsarnok szintén két képét őrizte: Palóczy László és Joachim József arcképét.

Ezekhez járul a most megvásárolt következő négy olajfestmény: 1. A művész önarcképe (a Tört. Képcsarnok részére); 2. Parasztmenyecske; 3. Grimm Lajosnak, a művész öccsének képmása; 4. Fiú-arckép. Továbbá három olajvázlat, ú. m. 1. Pusztai lovasok; 2. Az ember teremtése és 3. Kútnál.

Ezenkívül most szerezte meg a Muzeum a művész következő grafikai műveit: Faun-család, Bacchansnő, Páris ítélete, Ádám és Éva (sepiarajzok); Öregasszony (akvarell) és Folyammenti táj (tus-rajz, báró Hatvany Ferenc ajándéka). Az első három 71-ből van keltezve.

Vegyük sorra először a rajzokat, azután a festményeket és ezekből egyéb munkáinak bevonásával igyekezzünk megállapítani a művész pályájának fejlődésmenetét.

A vásárolt rajzok mind későbbi, érett korszakából, a hetvenes évek elejéről valók. Egy korán szignált ceruzarajza látható a sárosi kiállításon. Ez Józsefet és Putifár feleségét ábrázolja (Kat. sz. 318; jel. G. R. 855). A művész még egészen ifjú ember, 23 éves volt ekkor. Rajza a Rahl-iskola inspirációjának hatása alatt egészen naiv, iskolás modorban készült.

A Muzeum tulajdonában levő ecset-rajzok széles, erőteljes vonásúak — s noha az iskola nyers konvencionalismusa érzik rajtuk — az alakok jól konstruáltak, eleven mozgásúak.

Ezek a rajzok is azonos tárgyú kompozicióihoz szolgálhattak tanulmányul. A 70-es évekből származhatik a «Folyammenti táj» is, melyen a víz fodrozó tükrének naturalisztikus kezelése az impresszionizmushoz hozza közel.

Grimm kevés kompozíciót készített és egész lényével, tehetségével és hibáival sokkal inkább mondhatni őt Marastoni, mint Rahl tanítványának. «Pusztai lovasok» című olajfestésű vázlatán dombos, homokos vidék középterében érdekes felosztásban foglal helyet a három magyaros viseletű lovas. Az eget nagy felhőzet borítja és a kezdetlegesen odadobott vonásokból valami szokatlanul üde légáram csap felénk.

Friss ötletesség nyilvánul egy másik, ugyancsak a magyar népéletből vett, fürgén odavetett vázlatán. A Kútnál barátságos beszélgetésbe elegyedett négy magyar paraszt-menyecske és egy ködmönös atyafi. Feltűnik különösen az utóbbi, a kút szélén ülő alak és egy odasompolygó fehér juhászkutya mozdulatának élethűsége.

A sárosi kiállításon látható arcképe (326. sz.) 17—18 éves ifjúnak mutatja. Kedvesen naiv egyszerűséggel festett iskolás munka ez a képmás. Ugyancsak ebből az időből való a 320. sz. alatt kiállított pontos megfigyelésű, szabatos mintázású férfiakttanulmány.

A Történelmi Képcsarnok tulajdonában levő Joachim-arckép, mely a fiatal zeneművészt prémes bundában ábrázolja, amint balkarjával a mellette levő pillérre támaszkodik, 1857-es jelzésű. A dúshajzatú markáns művészfej igen jól van jellemezve, színezése is friss, kellemes, csupán a mezitelen balkéz megcsinálása nem sikerült. A rákövetkező esztendőből való a Szépművészeti Muzeum részére ez év tavaszán vásárolt arckép, mely Vérey Józsefet, az Athenaeum

egykori igazgatóját ábrázolja. Ha ezt a két művét a fönnebb említett fiatalkori Önarcképével hasonlítjuk össze, megállapíthatjuk, hogy művészi fejlődésének első etappeja jelentkezik. Nekilendülő pályájának szerencsés, friss, reményekkel teli korszaka ez. A remények — sajnos — nem egészen váltak be. A biztató rügyezést alattomos, kegyetlen fagy pusztította el . . .

Láttuk, hogy Bécsből csalódottan jött csakhamar ismét vissza Pestre. Hogy kenyerét megkeresse, a 60-as években nagyszámú litografált arcképet készít közéleti jeleseinkről, továbbá néhány nagyméretű reprezentativ arcképet. Így a gróf Széchényi Istvánét (valószinűleg 1860-ból, jel.: G. R. az Andrássy-úti Wagner-féle vendéglőben)[1] és Palóczy Lászlóét a következő

[1] A Vasárnapi Ujság 1860. évf.-nak 226. lapján ezt olvassuk: «Grimm Rudolf hazai festészünk egy vidéki kaszinó számára gyöngyörűen festi le olajba gróf Széchenyi István életnagyságú arcképét. Úgy halljuk, hogy ilyet több kaszinó is szerzend.» — A hatvanas években számos másolatot is készített (lásd a jegyzéket cikkünk végén) nyomatok vagy metszetek után. Ezek az eredeti művektől természetesen sok tekintetben eltérnek. A művészt sanyarú anyagi helyzete indította arra, hogy igen szerény dijazás fejében ily feladatra vállalkozzék.

HEGYES VIDÉKEN, KISEBB KÖZSÉG HATÁRÁBAN TERMÉSKŐBŐL RAKOTT ALAPON FARAGOTT KŐTÁBLA, VÉSETT ARANYOZOTT BETÜKKEL. ISTEN KARDJA VASBÓL VAGY BRONZBÓL. MEGCSINÁLHATÓ 800 KORONÁÉRT. JANSZKY BÉLA MÜVE

AZ ISTEN KARDJA — HŐSÖK EMLÉKE C. KIADVÁNYBÓL

évben. Bár emez az előbbinél sikerültebb, a cablónos reprezentativ ábrázolások mértékét semmiben sem haladja túl.

Egy igen üde szinezésű, erőteljes rajzú Férfiarcépe került most a Székesfővárosi Muzeum tulajdonába, mely Muraközy János festőt ábrázolja. Az ábrázolt bal háromnegyed arcával fordul a néző felé. Fekete attilát visel. A háttérben balról pillér, e fölött függöny, jobbról kék ég (jel. alul a bal sarokban: Grimm 1867.). A kép Kecskeméten készült. A 60-as évek végén vagy még inkább a 70-es évek elején készülhetett a szőke, göndörfürtű, csipkegalléros Fiú arcképe is.

Grimm a Marastoni-Rahl iskola hagyományaihoz képest a velencei arcképfestőművészet remekeit vette mintául. Tiziant, Veroneset, Tintorettot és ezek távolabbi leszármazóit tanulmányozza és gyakran a külső megjelenítésben is utánozza. Korhű viselet helyett csipkegallért ád alakjaira; oszloptő, vörhenyes függöny melléi felhős égboltra nyílik kilátás. Hogy az előkelő egyöntetüséget adó, ú. n. galléria-tónust s a Tizián arcképek meleg színharmóniáját elérje, csontfekete és aszfalt vegyítéséből származó lazurréteggel vonja be kész műveit. Nem tudta, hogy az aszfalt-vegyülék rövid egy-két évtized mulva piszkos tompaságot fog eredményezni, hogy az árnyékolt részek szinei feloldódnak és kellemetlen szürkévé változnak.

Ezt tapasztaljuk a Lajos öccsét velencei viseletben csipkés gallérral ábrázoló arcképen, mely egyike különben legérettebb alkotásainak. Rajztudása, formai érzése, izlése tökéletesedett. Igen szép a mellen nyugvó bal kéznek mozdulata.

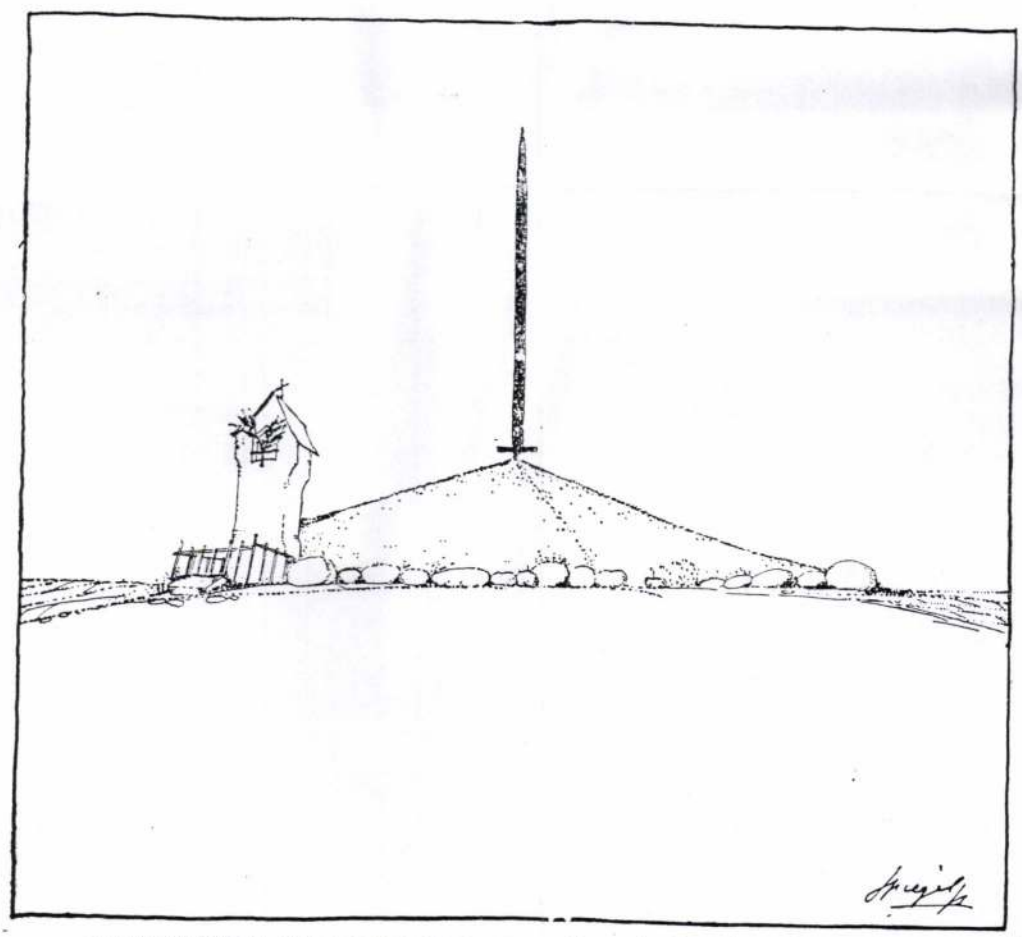

NAGY SIKSÁGON FÖLDPIRAMIS ISTEN KARDJÁVAL ÉS ÚTSZÉLI TÉRDEPLŐVEL
SPIEGEL FRIGYES MŰVE AZ ISTEN KARDJA — HŐSÖK EMLÉKE C. KIADVÁNYBÓL

Korábbi arcképei azonban színben frissebbek, üdébbek. E körülménynek oka imént említett technikai eljárásában keresendő.

A hetvenes évek elején Körmöcbányán festette a Parasztmenyecskét (mellen alul ábrázolva kissé jobbra fordul és előre néz, bal kezében lenfonalat tart). Színei itt sem tudnak érvényesülni. A zöld szegélyű piros pruszlik és a kék szoknya alig hoz a képbe élénkséget.[1]

Kora után ítélve a 70-es évek közepén készülhetett szalmakalapos Önarcképe. Erre is a fönnebb mondottak állanak.

A hetvenes évek végén kezdődik betegsége s azzal együtt hanyatlása, aminek példája feleségének 1881-ből való arcképe (a Székesfővárosi Muz. tulajd.). Formai érzése, rajza bizonytalanná lesz, szinezése teljesen eltompul, kifejezéstelenné válik.

Grimm a mult század 50—60-as éveinek érdemes, elismert, arcképfestője volt. A vásárolt művek erről a jellemző oldaláról, termékenységének legjobb korából mutatják be, s igy magyar művészettörténelmi anyagunk gazdagodását jelentik.[2]

RÓZSAFFY DEZSŐ

[1] Ugyanott és akkoriban készült a feleségét kivágott ruhában ábrázoló arckép. (Székesfővárosi Muzeum tulajdonában.)

[2] A fönnebb felsoroltakon kívül még a következő Grimm-képekről van tudomásom:

Jelenet Mátyás király életéből (jel. Grimm R. 1863.). Konyha-csendélet (jel. Grimm 1863.). Andromeda (jel. Grimm R. 1864. Másolat ?). Aeneas és Dido (jel. Grimm R. 1868. Másolat ? A kiállításon «mitológiai kompozició»-nak jelzett 342. számú tusrajz és a 338. számú Lótanulmány az utóbbi képhez készült.). Garibaldi arcképe. I. Károly arcképe (Másolat Peter Lely után). Özv. Pfeifer Istvánné tulajd. Budapest. — Zsuzsánna a fürdőben (jel. Grimm R. 1863. — Veronese drezdai képének nem egészen hű másolata). Ugyanaz a tárgy még egyszer. (Másolat ? V. ö. Magyar Képzőművész 1864.). Gyümölcshordozó gyermekek (Másolat Rubens után. dr. Pfeifer István tulajdona Budapest). — Férfi arckép (jel. Grimm 1867.). Felesége arcképe (kivágott ruhában). Felesége arcképe (jel. Grimm 1881.). Női arckép (kis méretű) Székesfővárosi Muzeum tulajd. — Női arckép (jel. Grimm R. 1866.) Bauer Lipót. az izr. tanoncmenhely gondnokának tulajd. Budapest. — Több másolata van Wagner Sándor vegyész (?) tulajdonában (Tizian: Lavinia). — Európa elrablása, másolat Veronese után. Glück Frigyes tulajdona Budapest. — Ker. Szt.-János mint gyermek. Műcsarnoki sorsolás 1868. — Házi nyulak. Műcsarnok 1876. — Egy képe: Madonna a gyermekkel a Lipótmezei tébolydában. Arcképei vannak néh. Niedermann tébolydai igazgató családjánál.

FALUSI SIRKŐ VÁGÓ JÓZSEF MÜVE
AZ ISTEN KARDJA — HŐSÖK EMLÉKE
C. KIADVÁNYBÓL.

Grimm Rezső

Grimm Rudolf litografus M.D.K.

harastoni Jakabnál, majd Rahl-nál tanult. Számos portrélitográfiát készitett.

Gerszi, A magy. körajz. 1960 87

Grimm Rudolf litográfus

M. D. K.

Magyar művészek életrajza és arcképe csarnoka c. kiadvány egy részét litografálta.

Gerard, A magy. közrajz. 1960 88.

Grimm Rudolf litografus M.D.K.

Széchenyi portréját Gasser szolva után készítette.

Gerri, A magy. körajz. 1960 84

Grimm Rudolf litografus M.D.K.

Teleki László archége

Gerri, A magy. Mőrajz. 1960 86

Grimm Rudolf M.O.K.

litografus

Garibaldi portrélitográfiája
ma már nem ismeretes.

Gerri, A magy. Körajz. 1960 86

MDK

Grimm Rezső

A vallás-és közokt. min. vásárlásainak kiáll. a Szépm. Muzeumban. Szépmüvészet 1941. 206.l.

MDK

Grimm Rezső

A középosztály aukciója. A Mügyüjtő 1928. 1o.sz. 286.1.

Grimm Rezsö, festöm.

hagyatékának néhány legjobb darabját a Szépmüvészeti Muzeum sietve megszerezte, némi leróvása az elfelejtett müvész iránti kegyeletnek. dr Petrovits Elek ezzel segitett a Muzeum magyar anyagának abbeli hiányán, amely Gr.R. müveit eddig teljesen nélkülözte, s ezzel bizonyos elismerést font a holt müvész emléke köré.

A városi müvész-sorsjáték kiállitása.
Müvészet.1915. 337,338.l.

MDK

Grimm Rezsö, festöm.

a Marastoni -iskola büszkesége volt. Lotz-al együtt hasonló kaliberü tehetségként emlegették, de oly magaslatra, ahová Lotz jutott el, nem ért el. Életében egymást érik a zökkenések, hányattatások. Egy-egy képe, tanulmánya meglepetést fog kelteni.

A városi müvész-sorsjáték kiállitása.
Müvészet.1915. 337.338.l.

MDK

Grimm Rezsö.

régiesen csengö neve mellett számra nézve bösé-
ges müvet találunk.

G.R. képeit müvészetünk multjával kutatók is alig
ismerik, s ez alkalom felszinre hozta müveit, mit a
rendezö bizottságnak özvegye ajánlott fel, meghallván
h. "a müvészek segitenimakarnak a háboruban sokat szen-
vedetteken". G.R. a 80-as években halt el, miután
elöbb már elborult elméjü emberként élt a föváros-
ban.

?: A városi müvész-sorsjáték kiállitása.
Müvészet. 1915. 337,338.l.

MDK

Grimm Rezsö, festöm.

A müvész/Szemlér M./ arcképe. 1859. Vászon.
A müvész/Szemlér M./ elsö felesége sz.
Taborszka Szidonia arcképe. 1859. Vászon.

Római fürdö 1933.
Szemlér Mihály szül.-nek 100. évf.-án rend. emlékkiáll.
Kat.9.1.

MDK

Grimm Rezső

Andromedája, a Műcsarnok akt-kiállitásán.

Gerő Ödön: Az akt-kiáll.

Magyar Művészet, 1925. 373.lap

MDK

Grimm Rezső

Képzőművészet, 1933. 230.l.

Grimm Rezsö, festöm. MDK

egy-egy lapjával a 7o-es,8o-as, 9o-es évek naturalista müvészetét hozta a közönség elé.

Müvészet.1918, 23.old.

MDK

Grimm Rezső

Művészet 1917. 61.l.

Grimm Rezső MDK

Tanulmányfő, olf.

Mücsarnok 1880.máj.1.

Grimm Rezső

„A Petőfi család" c. litografiájának (1861)

reprodukciója a 7. oldalon

Kritika 1972 decembu

Grimm Rezső (1832–1885)

„Gondolat" o.v. 57×48,7 cm

J. l. j.: Grimm R.

Kikiáltási ár: 5000 Ft

BÁV 44. Képaukció Budapest, 1977. december

MDK

Grimm Rudolf /? 1832-85/

Alvó Bacchánsnő, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 12 l.

MDK

Grimm Rudolf, festö
1832-1885

Rákoczi Rodostóban.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. A magy. uttörö mustorek gyüjt.kiáll. OMKT-Mücsarnok. Kat. 6.1.

Táblakép. Andromeda Grimm.

Magyar Müvészet 1925. 369-392. o.
Gerő Ödön: Az akt-kiállitás.

Festészet, XIX.sz.,önálló táblakép

A fogoly, Grimm Rudolftól.

Divatcsarnok,1853.nov.3.62.1256-1257.

A pesti állandó képtárlat.

Grimm Kelemen (Pest, 1832 - Bp. 1885)

„Pásztorjelenet" o.v. 50x63 cm

J.l.j.: Grimm K. 1863 (Szerelt) Védett

Kikiáltási ár: 15000 Ft.

BÁV 56.Képaukció Bp.1981.december

Grimm

Több kitünő festménnyel szerepelnek az itt felsorolt művészek a "Belvedere" Művészeti Társaság első kiállitásán:
Telepy Károly, Mihalik Dániel, Hegedüs László, Zemplényi Tivadar, Pataky László és Grimm nevü művészek.
Az uj művészeti társulat megalakulásáról a lap Művészet c. rovata tájékoztat.

A HÉT, Bp. 1921. május 1.
XXXII. évf. 12. sz. 2o7. lap.

Grimm Rezső

Magyar Vízfestők és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán a Műcsarnokban "Vörössapkás férfi" c. képével szerepelt.

PH. 929. X.G.

Grimm Rezső MDK

Paraszt menyecske, olf.

Pusztai lovasok, olf.

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

Grimm Rezső

Műve szerepelt a Fővárosi Kisztár új szerzeményeinek kiállításán.

NU 1939. I. 21.

Grimm Dezső

MDK

Női arckép

Műcsarnok 1932 Budapest közönségének képzőművészeti gyűjteményéből rendezett kiállítás

Grimm Dezső MDK

Női arckép

Mücsarnok 1932 Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

MDK

Grimm Dezső, 1832-85.

Férfi képmás

Ernst 11. sukc. 1920. ápr. 1o l.

Grimm Rezső MDK

Az ember teremtése

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Grimm Rezső

Fiu képe

M. Biedermeier kifil. képes tárgymutató

1937.nov. Mics. 27 l.

MDK

Grimm Rezsö, festöm.
1832- 1885

Gyümölcscsendélet. Olf. -

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk. 35.l.

Grimm Rezső

MDK

Vörössapkás férfi

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

Grimm Rezső festőművész

Női arckép

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1934.

MDK

Grimm Rezső

Rákóczi Rodostóban

A középosztály aukciója. A Mügyüjtő 1928.1o.sz. 286.1.

MDK

Grimm Rezső

Virágcsendélet

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutató, 1937.

nov. Műcs. 27 l.

Tolnóci Lert

MDK

Grimm Rezsö, festöm.
1832-1885

III. Károly. Másolata Van Dyck után.
J. a lul jobbra: Grimm 1863.
95 x 79 Vászon.

Magy. Nemz. Reneszánsz Társ. I. aukciója. Bp. 1921.

Kat. 13.1.

GRIMM REZSŐ

326. Női arckép.

KnTárs Biedermeier kiáll. 1937-38. 26.oldal

MDK

Grimm Rezsö,

Önarckép.

A Vall.és Közokt.Min. vásárlásainak kiállitása. Az O.M.Szépmüv.Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug.1.-ig. Bp.1941. Kat.5.l.

MDK

Grimm Rezső

Az ember teremtése, of.

Akt kiáll. OMKT. Mics. 1925. dec.

22.1.

MDK

Grimm Rezső

Andromeda, of.

Akt kiáll. 1925. OMKT. Mücs. dec.

8. l.

MDK

~~[illegible] 11. [illegible]. [illegible]. 1918. nov.~~

Grimm Rezső festőművész

Lyka: Régi pesti cégérek. UI. 1922. 12.sz. 294.l.

Grimm Rezső

MDK

Faun és nimfa. elf.

Magy. Nemz. Reneszánsz Társ.IV.aukciója.
Bp.1923. 9-10.o.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85

Huszárbravur

Ernst Muz. 43. aukc. 1929. dec.
48.1.

MDK

Grimm Rezső, 1832-1885.

A klastrom pohárnoka

Ernst Múz. aukc. 53.sz. 1936. máj. 14 l.

MDK

Grimm Rezső

Andromeda, of.

Art-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Grimm Rezső

Az ember teremtése, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Grimm Károly festő

Meghalt a Bécsi kórházban 1885. március 6. (?)

53 éves korában

MDK- A-1-1/1446.

M.D.K.

Grimm Rezső

"Alvő bacchansnő" c. képének repr.-ját bemutatja a lap, amely a gróf Karátsonyi palotában rendezett aukció keretében szerepel.

Aukció a gróf Karátsonyi palotában c. Szinházi Elet. Bp. 1937. febr. 21-27. XXVII. évf. 9. sz. 9o. lap.

M.D.K.

MDK

Grimm Rezső

Az ember teremtése. (Államtulajdon.)

Műcsarnok, 1925/26. Akt kiáll. 22.1.

Grimm Rezső MDK

Andromeda, olf.

Műcsarnok 1925-26 Aktkiállitás

MDK

Grimm Rezső

Művészet 1918. 42.l.

Grimm Rezső MDK

Huszárbravur, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

MDK

Grimm Rezső

Női arckép

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutató
1937. nov. Műcs. 26 l.

6000 — 63,8632 Pátria ny.

Grimm Renő

F. N. 19.2.

60-a évek vége. Kenzemben vagyik.
1867 Murakány János lépnése.
Kolmácbányán, 73-tól Pénelt hanes.
1871 Lőcse - de 72 Lipótmező.
1872 Kompla-csodálat. (Ly. III.117)

Gömör

Ref templom 1694

XVII k. egyh. edények

Mo. vm. Gömör 74.

G 329

Grimm Rezső körajzoló M.D.K.
festő

82) Necskeméti népviseletek – 1853
83.) Divat képek a Férfi Divat Futár és a Napkelet c. folyóiratokhoz
84.) Amor és Psyche – Brocky után 1861
85.) Jelenet az Ember Tragédiája ból than kór után – 1863
86). Lép Honka – Orlai Soma után, 1863
Gerni, A magy. körajz. 1960 145

Grimm Rezső körajzoló festő M.D.K.

77.) Ungarns Verluste im Jahre 1864

78.) Kont

79.) A mohácsi csata – Than Mór Lépe után

80.) Rákóczy Rodostóban

81.) Gulyaitatás – Loh K. után – 1868

Gerszi, A magy. körajz. 1960 144

Grimm Rezső körajzoló
festő

M. D. 11.

72.) B. Vay Alajos – 1864
73.) Gr. Zichy Pál Ferencné – 1864
74. Férfi derékképe – 1860
75.) Magyar irónők arcképcsarnoka
1862
76.) Petőfi család – 1861

Gerni, A magy. körajz. 1960 145

Grimm Rezső kőrajzoló jestő M.D.K.

65.) Gr. Teleki Lánló – 1861
66.) Gr. Teleki Lánló – 1861
67.) Thaly Kálmán – 1860
68.) Thaly Kálmán – 1865
69.) Thur Erzsébet – 1865
70.) Tisza Kálmán – 1861
71.) Toldy Ferenc – 1865

Gerszi, H magy. kőrajz. 1960 145

Grimm Rezső körajzoló M.D.K.
Jestő

60.) Széchenyi Ferencné – 1860
61.) Gr. Széchenyi István – 1860
62. " " – 1864

63.) Könyi Pál – 1864
64.) Gr. Teleki József – 1864

Gerni, A magy. körajz. 1960 145

Grimm Rezső körzijzoló M.D.K.
jestő

54.) br. Sina Simon – 1863
55.) " " 1863
56.) Somssich Pál – 861
57.) Stettner Lajos – 864
58.) Szalay Lánló – 1861
59.) Gr. Szapáry Gyula – 1865

Gerszi, A magy. körzijz. 1960 145

Grimm Rezső körajzoló M.D.K.
jestő

42.) Mány Lajos – 1865
43.) Moróch István – 1865
44.) Gr. Nádasdy Lipót – 1864
45.) Nagy Mihály – 863
46.) Nagy Sándor József
47.) Ordódy Tódor – 864

Gerszi, A magy. körajz. 1960 144-45

Grimm Rezső körajnoló M.D.K.
festő

48.) Palóczy László – 1861
49.) br. Perényi Zsigmond – 1861
50.) Posner Károly Lajos – 1864
51.) Gr. Reviczky Ádám – 1863
52.) Tárosy Gyula – 1861
53.) Sillye Gábor – 864

Gerszi, A magy. körajn. 1960 145

Grimm Rezső körajzoló M.D.U.
festő

36) Lincoln Abraham – 1865
37) Lisznyai Kálmán – 1863
38.) Lits Antal – 863
39.) Madách Imre – 1865
40.) Majláth György – 1865
41.) " "

Gerszi, A magy. körajz. 1960 144

M.D.K.

Grimm Rersö Körajzoló
festő

26.) Ft. Gelentsér Privatus
27.) Hollán Ernőné – 1865
28.) Horváth Anna – 1865
29.) Horváth Boldizsár – 1865
30. Hunyadi János – 1865.

Gerni, A magy. Köraji. 1960 144

Grimm Rezső kőrajzoló M, D K
festő

31.) Mispalmdy Sándor fiatalkori archége

32.) Gr. Kohány István – 1863

33.) Korizmics Lánló

34.) Ifj. Lendvai Márton

35.) Ábrahám Lincoln – 1865

Gerszi, A magy. kőrajz. 1960 144

Grimm Renő kőrajzoló
festő

M.D.K.

20.) Gr. Festetich György – 1863
21.) " " 1865
22.) Festetich Tanilló – 1863
23.) Finkmann Jurtus – 1863
24.) Gr. Forgách Antal – 1863
25.) Gelencsér Privatus – 1865

Gerevi, A magy. kőrajz. 1960 144

Grimm Rezső körajzoló M.D.K.
festő

15.) Degré Alajos
16.) gr. Dessewffy Emil – 1863
17.) Egressy Gábor – köre rajz. Grim
Rud. 1860
18.) flg. Esterházy Pál – 1864
19.) Falk Miksa – 1863

Gerszi, A magy. körajz. 1960 144

Grinom Rezső körajzoló, M.D.K.
festő

11.) Alighieri Dante ifjukori arcképe
Giotto után – 1865

12.) Deák Ferenc – 1861 Eybl után

13.) " " 1861

14.) " " 1861

Gerszi, A magy. körajz. 1960 144

Grimm Rezső körajzoló, M.D.K.
Jertő

5.) Gr. Batthyányi József György – 1863
6.) " Lajos – 861
7.) Gr. Csáky Rudolf – 1864
8.) Csányi Lánló – 1861
9.) Lamjanich János – 1861
10.) Ösz. " né – 1865

Gerszi, A magy. körajz. – 1960 144

M. D. U.

Grimm Rezső körajzoló, festő

1832 – 1885

Főleg Pesten és Erdélyben mük.

1.) Aul József – 1861

2.) " " 1864

3.) Balázs Bognár Vilma 1865

4.) Bartakovics Béla – 1861

Gerszi, A magy. köraji 1960 144

MDK

Grim Rezső, 1832-85.

Huszárbravur

Ernst Muz. aukc. 43. 1929. 48 l.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85.

Csendélet

Ernst Muz. 29. aukc. 1924. 17 l.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85.

Nymfa és szatyrok

Ernst Muz. 13-14. aukc. 192o. 15. 1.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85.

Danae, of .

Árv. Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.sukc.
21 l.

GRIMM Rezső

cégéreket festett.

Csatkai Endre, Budapest, 1971 "CÉGÉREK" 64 l

26/

Grimm Rezső

"Aeneis" /lehet, hogy az elnevezés, sajtó - hiba, s a festmény Aeneas-t ábrázolja. Bár az is lehet, hogy a művész Vergilius:Aeneis c. époszának egy jelenetét festette meg./
A Képzőművész eti Társulat uj tárlatán szerepel a mü.
Budapesti Hirvivő c. rovat közleménye.

Családi Kör. Bp. 1869. juni. 6.
23. sz. 546-547. lap.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85.

Deák Ferenc képmása

Férfi képmás

Szép Ilonka

L$_o$vak a pusztán

Ernst Muz. 15. aukc. 1921.

Grimm Bernd, 1832-85.

Deák Ferenc képmása

Párti képmás

Szép Ilonka

Lovak a pusztán

MDK

Grimm Rezső

Huszárbravur

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927. 29.1.

MDK

Grimm Rezsö, festöm.
1832~~-~~1885

177. Gyümölcscsendélet. Olf. 43x53. Jelzett.

Festmények, rajzok, metszetek. - 97. aukció.
Árv. Közl. 1941. márc. 2. rk. sz. - Kat. 2[illegible].1.

MDK

Grimm Rezsö, festöm.
1833- 1885

232. Puttók gyümölccsel. Olf. 80x100

Árv. Közl. 1933 dec.hó. 4. rk.sz. 68.aukció. 18.l.

MDK

Grimm Rudolf festő, Pest

Gyászoló gyermek
Női tanulmányfő
Bacchansnő
Fürdő nő

Szatmári Gy: Adatok 61 müvész 28o müvéről. Pesti Müegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat.

MDK

Grimm Rudolf

Fürdő nők, olaj

Szent György Céh 14. auk. 1913.

4 1.

1.

1869. jun.: Vergilius Aeneise, of. Grimm Rezső

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a következő művekkel vett részt:

1875-ben kiáll.: Házi nyulak, 200 ft.

1880. tavaszi kiáll. II. sor.: Tanulmányfő, olajf., 150 ft.

1876 (tegzek): Házi nyulak, of.

Grimm Rezső

hagyatékából

egy ~~jó csomot~~ 45 rajz és festy az

ötvegy a sárosi sorsja-

ték céljaira ajánd-

ékozott. Ki voltak

állítva a Mű-

csarnokban

1915–16 sárosi

sorsjáték kiáll-

Pannonia II. 106

1904. június 30. 3R

Helmár Ágostnak: bizalmas tájékoztatás kéretik Baumann István régiséggyűjteménye felől (430/1904.)

TK. 147.

II

384

147. R. Grimm.

Sz. Pesten 1832. deczember 13-án. † Budapesten 1885. márczius 6-án.

Palóczy László.

Egész alak, balra fordultan áll és jobb lábával kilép. Leeresztett jobb kezében pirosbélésű prémkucsmát, baljában pedig felemelt díszkardot tart. Rövid haja, szemöldöke, barkója és nyírott bajusza őszbevegyült, szeme kékesszürke, arcza leberetvált. Nyakravalója, atillája, vállravetett prémes mentéje és nadrágja fekete, övje aranyzsinórból való, magasszárú csizmája sarkantyús. A négyszögletes márványlapokkal kirakott teremben, jobbról félrevont piros függöny lóg, míg balról, a talapzaton álló díszedényen túl, kertre és hegyes vidékre nyílik kilátás. Jelzése az oszlop alján: »*Grimm R. 1861*«.

Vászon, méretei 238 : 158 cm. — Magy. Képt. 126. — Lelt. sz. 147. — Az 1861-iki képviselők ajándéka 1861. október 4-dikén.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1868 : I. 22. — 1870 : I. 29. — 1871 : I. 29. — 1873 : I. 49. — 1876 : VIII. 90. — 1878 : VIII. 52. — 1880 : VIII. 52. — 1881 : VIII. 52. — 1883 : VIII. 379.

A Tört. Képcsarnokban. 1884 : X. 152. — 1894 : X. 408.

M. 126.

Grimm Rudolf

Jestö

Grimm Rezső

Magyarska

Sárosi művészi
sorsjáték kiall.
Szépm. Muzeum
1915–16.
A Műcsarnok
katalogusai
közl.

2788

32. Grimm R.

(Sz. Pesten 1832-ben. † Buda-Pesten, a Lipótmezőn 1885. március 6-án.)

Konyhai csendélet.

Három deszkán, egy jó nagy darab nyers hús körül, káposzta, két vöröshagyma, a nyitott üvegben eczetbe rakott ugorka, kopasztott csirke és nagy számú gomba képez csoportot. Előtte egy kibontott csuka fekszik, melynek hólyagját és máját kiszedték. Jelzése alól balra: »*Grimm 872.*«

Vászon, méretei 55 : 68·5 cm.

1891: II. 112. — 1892: II. 112. — 1893: II. 144. — 1894: II. 31. — 1895: II. 31. — 1896: II. 32. — 1897: II. 32. — 1898: II. 32.

~~Vétetett a belépti díjakból 1890-ben. — Magy. Képt. 522. — Lisza 365.~~

228

— 1900: II. 32. — 1901: II. 32. — 1903: II. 32. — 1904: II. 32. — 1905: II. 32.

— Magy. Képtár 522. — Uj lelt. sz. 365. — 1905. átv. jegyz. 146. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 1796 és a leltárban 2788. — Vétetett 1890-ben a belépti dijakból 100 frton (200 K)

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Ns 522.
Uyl. 365

Vét 1890.
Belépti dij.

141

Csányi László:

Derékig, kissé balra nézve. Haját előre fésüli, bajusza hosszú s leberetvált álla körüli szakála rövid. Atillája be van gombolva s prézugallérú s szegésű mentéjének vállvetője össze van kötve. Felirata a kép alatt két sorban:

„CSÁNYI LÁSZLÓ
1849-ben közlekedés és közmunkák minisztere"

alól balra: „Grimm
1861"

s jobbra: „Nyomt. Pollák Testvérek Pesten 1861."

s legalól középütt: „Wágner Jósef tulajdona".

Könyomat, az alak nagysága 23.5 cm.

Ltfa 8190 (chin. pap.).

178/94 № 2.

Szalay László:

Mellig látható kissé jobbra fordult. Simára fésült hajat, bajuszt és lebe-
retvált álla körül szakált hord. Ingének gallérja lehajtott, csomóra kötött
nyakkendője rojtos, mellénye ki vágott és kabátja zsinóros. Felirata
a kép alatt:

„SZALAY LÁSZLÓ."

a jobb karnál: „Grimm
1861."

a balnál: „NYOMT. POLLÁK TESTVÉREK. 1861"
s legalól középütt: „Kiadja Pfeifer Ferdinand."

Könyomat, az alak nagysága 19 cm.
Köre rajzolta: Grimm

Ltpa 8536 (chin. pap.)

192/94 No 8

Nagy Sándor:

Derékon alóli látható áll, kissé balra néz. Jobb kezében kezty ű t tart. Kalapja mellé tollat tűzott, haja és bajusza hosszú, szakálla leberetvált. Mellét érdemjel díszíti. Zsinóros atillájának gallérja és hajtókája paszománt, köpenyét vállaira vetetten viseli. Felirata a kép alatt két sorban:

„NAGY-SÁNDOR JÓSEF
magyar Tábornok"

alól balra: „NYOMT. POLLÁK TESTVÉREK PESTEN 1861."
jobbra: „Grimm
861"

s legalól középütt: „Kiadja Wágner József".

Könyomat, az alak nagysága 26.5 cm.
Köretette: Grimm.

Lassa 8770 (chin. pap.).

107/95 № 165.

Esterházy Pál:

Mellig, ~~ötnyolczad~~ balra fordult: Haját előre fésülte, bajusza és szakálla leberetvált. Nyakravalója felett szalagon az aranygyapjas rend jelvezét hordja s a mellén látható rendjelnek szalagját jobb vállán átretve viseli. Atillája zsinóros, prémes mentéjének kötőjén a csatok bogláralakúak. Felirata a kép alatt:

„GALANTHAI
HERCZEG ESTERHÁZY PÁL"

a jobb karnál: „Grimm
1864"

s legalól középütt: „Nyomt. Pollák Testvérek Pesten 1864."

Könyomat, az alak nagysága 12.6 cm.
Köre rajzolta: Grimm.

Lapza 8908. (chin. pap.).

161/95 № 2.

Grimm R.

Perényi Zsigmond:

Derékig látható ~~kétnyolczad~~ kissé jobbra fordult. Előrefésült haja, bajusza és hosszú szakála ősz. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendője rojtos, végig begombolt kabátja zsinóros. Feliratai a kép alatt két sorban:

„Báró Perényi Zsigmond
1848/9-ben a' felső tábla elnöke"

a jobb karnál: „Grimm 1861",
a balnál: „Nyomt. Pollák Testvérek Pesten 1861."
o legalól középütt: „Wágner József tulajdona".

Könyomat, az alak nagysága 22.5 Cm.

Ltsza 7922 (chinai papiroson)
8640 (a ~~kiadó~~ tulajdonos neve nélkül).

160/93 № 21.
107/95 № 35.

Posner Károly Lajos:

Csaknem térdig, ülve, hétnyolczad jobbra. Simára lefésült rövid hajat, bajuszt és szakált hord. Gyűrűs jobb kezével a párnázott támlás szék karfájára nehezedik. Ingének gallérja álló, keskeny nyakkendője csokorra van kötve, atillája zsinóros s orrcsiptető szemüvegét zsinóron viseli. Mellét az érdemkereszt diszíti. Feliratai a kép alatt két sorban részben aláírásának másakép:

„Posner Károly Lajos

Arany érdemkeresztes, 's Abb kereskedelmi kamarák okleveles tagja s.a.t."

a szék karfájánál: „Grimm."
alól balra: „Hazafiúi tiszteletből,"
középütt: „Nyomt. Pollák Testvérek Pesten 1864"
s jobbra: „Kiadta Vereby Soma"

Könyomat, az alak nagysága 23.4 Cm.

Ltfra 7763 (chinai papiroson)

109/93 № 45.

Palóczy László:

Mellig, hétnyolczad jobbra. Rövid haja s oldalszakála ősz, bajusza lenyirott, s arcza leberetvált. Körülcsavart nyakkendője fekete, atillája be van gombolva s prémgallérú s szegésű mentéjének díszes kötőjén a csatok bogláralakúak. Felirata a kép alatt három sorban:

„Palóczy László
az alsóház korelnöke
sz. 1783. Okt. 14. – † 1861. Apr. 27."

alól balra: „Köre Rajz. Grimm R."
jobbra: „Nyomt. Pollák Testvérek Pesten 1861."
s legalól középütt: „Kiadja: Pfeifer Ferdinand."

Könyomat, az alak nagysága 19 c/m.
Körerajzolta: Grimm R.

Ltsza 8288 (chin. pap.)

4/94 № 149.

Szőnyi Pál:

Derékig, hétnyolczad balra. Jobbról elválasztott haját előre fésüli, bajusza hegyesre pödrött s arcza leberetvált. Ingének gallérjá lehajtott, csomóra kötött nyakkendője rojtos, mellénye ki van vágva s atillája zsinóros. Felirata a kép alatt aláirásának másául:

„Szőnyi Pal mk."

a jobb karnál: „Grimm R. 1864."
alól középütt: „Nyomt. Pollák Testvérek, Pesten. 1864."
s legalól két sorban: „Hazafini tiszteletből kiadta
Vereby Sorna"

Könyomat, az alak nagysága 17 c/m.
Rajzolta: Grimm R. 1864.

Ltsz. 4169 (chinai papiroson)

Szapáry Gyula gr:

Mellig, kissé balra nézve. Hátrafésült haja hosszú s bajuszt s legyet hord. Ingének gallérja álló, csokorra kötött nyakkendője rojtos, atillája be van gombolva, s prémes mentéjének kötője ékköves. Felirata a kép alatt:

„GRÓF SZAPÁRY GYULA."

a bal kárnál: „Grimm"
salól jobbra: „Nyomt. Pollák Testvérek, Pesten. 1865."

Könyvmat, az alak nagysága 13 c/m.
Kőrerajzolta: Grimm

Vereby S: Magyar mágnások életrajzi s arcképcsarnoka.
VI. évf. Pest. Nosédu Gyulánál 1865.

Ltfra 8372 (chin. pap.). 72/24 № 13
6143. (a nyomtató neve nélkül) 43/92 № 36.

Roskoványi Ágoston. 10273.

Térdig, ül, kissé jobbra fordul. Kezeit egymásra téve térdén nyugtatja. A vaskorona-rend jelvényét szalagon hordja és a csillagja mellét disziti. Keresztjét kettős lánczon viseli. Felirata tizenkét soros:

EXCELLENTISSIMUS, ILLUSTRISSIMUS AC REVERENDISSIMUS
DOMINUS DOMINUS
AUGUSTINUS ROSKOVANYI
DE EADEM
DEI ET APOSTOLICAE SEDIS GRATIA
EPISCOPUS NITRIENSIS

kezdettel és

I. FACULTATIS THEOLOGICA PENES SCIENTIARUM UNIVERSITATES
R. BUDAPESTIENSEM C. R. PRAGENSEM MEMBRUM COLLEGIATUM c.

befejezéssel

Jelzése balra: R. Grimm.

Kny., mag. 25.7 cm.

Szn. 782-98.
398-98-4.

11624.

Grimm

Damjanich János.

Csaknem derékig, kissé jobbra fordultan, katonai egyenruhában, mellén pedig kitüntés jelvényével van ábrázolva. Felirata a kép alatt:

„DAMJANICH JÁNOS
magyar Tábornok";

a jobb karnál: „Grimm";

a balnál: „NYOMT. POLLÁK TESTVÉREK, PESTEN 1861.";

legalól: „Wágner József tulajdona".

Könyomat, méretei a chinai papirosnak 20:19·7 cm.

Szaklelt. 266-914

Lelt. n. 14446.

897-914-12.

2K.

Deák Ferencz 10037

Egész alak, jobbra haladva s fején kalappal, Jobbjára, melyben égő szivart tart, felöltőjét vetette és baljával botjára támaszkodik. A háttér hegyes vidék. Felirata a kép alatt három sorban:

DEÁK FERENCZ
az 1861 évi országgyülésre egyhangúlag megválasztott
pest-belvárosi képviselő.

balra: Grimm
861.
alól balra: Mindenféle uj kiadás fentartatik.
középütt: Nyomt. Pollák Testvérek Pesten 1861.
jobbra: Jede Verfielvaltigung vorbehalten.
s legalól középütt: Wagner József tulajdona, Pesten.

Kny., chp., mag. 36 cm.

Szn. 853-98.
415-98-66.

Grimm Rudolf

Kisfaludy Sándor 10163

Mellig, balra, diszmagyarban és vállra vetett mentével. A kép alatt irattekercsek vannak és ezeken innen a felkoszorúzott lanton kiterjesztett szárnyú sas ül. Felirata két sorban:

KISFALUDY SÁNDOR
fiatalabbkori arczképe, a Himfylanttal.

alól balra: Rajz. Grimm R.
jobbra: Nyomt. Reiffenstein Rösch.
és legalól középütt: Kiadta Vahot Imre, 1860.

Kny., mag. 17 cm.

Szn.) 945-98.
437-98-1.

8507

Deák Ferencz:

Mellig, kétnyrenad balra. Rövid hajat s bajusza kord, szemöldöke dus, s szakála lebocsátvált. Nyakravalója mellét is fedi, kajtórás mellénye fehér s álló galléri kabátja zsinóros. Felirata a kép alatt:

„DEÁK FERENCZ."

s alól jobbra: „Grimm 861"

s a bal kanál: „Nyomt. Pollák Testvérek Pesten 1861."

Könyomat, az alak nagysága 51.5 /m.
Kőre rajzolta: Grimm.

Ltsa 8507

75/94 N° 3.

M.D.K.

Grimm Rezső /1832-1885/

267. Női arckép. Olajf. 39.5x33.5 vászon.
268. Női arckép. Olajf. 63.5x50 vászon.
269. Szerelmes pár. Olajf. 64x50.5 vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 18., 19. l.

MDK

Grimm Rezsö,festö
1832-1885

Amazon. Jelezve. Olf. Vászon.

v.Ernst Muzeum VI.művészeti aukció. Kiáll. 1947.okt. 12-19.

Kat. 12.1.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85.

Önarckép, of.

Hugó Károly, of.

Ernst Muz. aukc. Árv. Közl. l.rk.sz. 1939.jan.

22 l.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85

Alvó nimfa

felfelé tekintő férfi

Ernst Muz. 18. aukc. 1921. dec. 15 l.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85.

Shakespeare képmása

Ernst Muz. XVII. 1921.

15 l.

Grimm Rezső(F.M.19.2

Pesten elad Busongó lány 7oo Ft.ért
Bécsbe ment- tönkrement. Pozsonyba menekül.
(Ly.N.r.118.)

60-a évek eleje:
Rákóczi Rodostóba
jelentek Mátyás ételéből. (Ly.N.r.174.)

1855 Mátia. (Ly.N.r.183)
1857 Huszár bravúr. (-"-195)
1850 Megszúfalt öreg (-"-197)
1853 Gyanáló gyermek (-"- 198)
1864 Zsuzsánna tört. (" 199)
1863 Komyhaczendélet ("210)

Lapokba rajzolt., Brocky K. Ámor c. Ps. nobe rajzolta.
(Ly.N.r. 212-215)

Fest. mg. Gyulai László 850-67.

Wenckheim Rudolf segélyezte bécsi akadémián.

MDK

Grimm Rezső, 1832-1885.

Aenas és Dido, olaj
Öregasszony imakönyvvel, olaj
Alvó Bacchánsnő, olaj

Szfvárosi Képtár uj szerzeményei. N. Szal. kiáll.
1939. jan. 6 l.

Grimm Kerső

MDK

(1833-1885).

Miskolcon 1943-ban Szépműv. Múzeum kiállításán szereplő képe:

„Fiú képe". Olaj vászonra. 50×39.4 cm

Vétel 1915. Ltsz. 4898.

Csanky Dénes: A magyar festőnet mesterei.

(Kiáll. kat.) Miskolc 1943. 14. l.

MDK

Grimm Rezső, 1832-1885.

A klastrom pohárnoka, festm.

Ernst Muz. auke. 55. 1937. ápr. 15 l.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85.

Fiuarckép

Uj szerzemények kiáll. Szépm. Muz. 1918.

8 l.

MTK

Grimm Rezső, 1832-85.

Pusztai lovasok

Uj szerzemények kiáll. Szépm.Kuz. 1918.

8 l.

Grimm Rezső
festő

M.D.K.

Méltatás.

Bényi László: A Szolnoki Galéria
Művészet, 1960. október. – 21 lap.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85.

Arckép, kőrajz

Almásy-Tel. Int. 8. gukc. 1942. febr.
14 l.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85

Velencei nő

Almásy-Teleki 7. aukc. 1941. okt.

37 l.

Grimm Rezső MDK

Női arckép

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

Grimm Rezső MDK

Fiu képe

Virágcsendélet

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiállitás

Grimm Rezső

MDK

Női arckép

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

MDK

Grimm Rezső

Női arckép

Műcsarnok 1937 Magyar Nőedzmelet Kiáll.

Grimm Rezső

Szerepel a hűnarnok akt kiállításán

Nemzeti Ujsag 1925 XII. 8

Grimm Rezső (1832-1885)

Női arckép.
Olj f. 39.5x33.5 vászon. Ltsz: 1723.

Női arckép.
Olj f. 63.5x50 vászon. Ltsz: 1724.

Szerelmes pár.
Olj f. 64x50.5 vászon. Ltsz: 4608. Sign. 1864.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke.
Budapest. 1952.

Grimm Rezső

Szerelmes pár, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéje.
Bp. 1952.

Művészeti lexikon

ia /Quimper, 1927 -- /: francia fes-
yoknt végzett, mint festő autodidakta.
sban él. A --+ pop art décollage mű-
je és művelője. Képei nem mások, mint
tott, véletlenszerű szín- és formaha-
ogek /Rue Fernand Cormon 9. 1963.

Gaston Duchamp /Damville, 1875. jul.
n. 9./: francia festő, Rouenban jogi
itt tanult rajzolni és festeni. 1894-
s kedvelt költőjének /Villon/ nevét,
e szatirikus lapokba rajzolt.

Grimm Rezső

MDK

Női arckép, o.

Női arckép, o.

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke.
Bp. 1952.

Művészeti lexikon

ia /Quimper, 1927 -- /: francia fes-
yokat végzett, mint festő autodidakta.
sban él. A --+ pop art décollage mű-
je és művelője. Képei nem mások, mint
tott, véletlenszerű szín- és formaha-
gek /Rue Fernand Cormon 9. 1963.

Gaston Duchamp /Damville, 1875. jul.
és Raymond
n. 9./: francia festő, Rouenban jogi
itt tanult rajzolni és festeni. 1894-
s kedvelt költőjének /Villon/ nevét,
e szatirikus lapokba rajzolt.

Grimm Rezső

Amor és Psyche, kőnyomat

A XIX.-XX. századi magyar grafikája 1924. június
Orsz. Szépm. Múzeum katalógusa 10 lap

Grimm Rezső

Házi nyulak

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat által
Szegeden rendezett kiállitás 1876. katalogusa

MDK.

Grimm Rezső

1864. „Tájrészlet Csepel szigetéről" c. képét a KT-nek eladja.

MDK-A-I.-1/285.

MDK.

Grimm Rezső

1864. „Gellértheg a déli oldalról"
„Barát"
„Magyar vitéz"
„Tájrészlet a Csepel szigetről"

} a készít a KT megvení.

MDK-A-I.-1/278.

MDR.

MDK.

Grimm Rezső

1865. Egyik fertményének birálatára 2. zsüri kiküldérét kéri, mert az 1. zsüri nem szakavatott emberekből állott.

MDK-A-I--1/270.

MDK

Grimm Rezső

1864. aug. 15. Egy képét (?) a KT műnje birálja. A határozatot (?) elfogadja.

MDk-A-I.-1/209.

MDK

Grimm Rezső

1864. jún. 29. A KT-nak jelzi, hogy július végéig egy mellékletet fog beküldeni.

MDK-A-T.-1/189.

MDK.

Grimm Kezső

1863. „Tajkép" c képét a KT megvette.

MDK-A-T.-1/94, 108.

M. D. K.

GRIMM Persö festö

Suszem. 222. l. 223.

M D K

Grimm Rezső

Rákóczi Rodostóban, festm.
Jelenetek Mátyás király életéből

Lyka Károly : Történeti festészetünk az elnyomatás korában. Uj Idők 1942.nov.7. 45. sz. 543. l.

Grimm Rezső 1832-1885

Gyümölcscsendélet, olaj

Mü- és Régiségkereskedelmi Váll. IX.Művészeti aukció. Bp. 1948. 12 l.

MDK

Grimm Rezső

Vas. Ujs. 1863. 267 l.

MDK

Grimm Rezső, 1832-85
A klastrom pohárnoka, karton

Ernst Muz. 55. aukc. 1937. 15 1.

Grimm Rezső, 1832-1885.

Gyümölcscsendélet, olaj

N.Szal. III. sokc. 1924. 6 l.

Grimm Rezső, 1832-1885.
Faun és Nimfa , olaj

Magy. Nemz. Reneszánsz Társ. IV. kiáll. 1923. 9 l.

Grimm Rezső, 1832-1885.

Faun és Nimfa, olaj

Magy. Nemzeti Reneszánsz Társ. IV. aukciója,
Bp. 1923. 9 l.

Grimm Rezső, 1832-1885

Gyümölcscsendélet, olaj

[illegible]

35 l.

MDK

Grimm Rezső, 1832-1885.

Arckép, kőrajz

Almássy Teleki VIII. 1942.

14 1.

MOK

Grimm Rezső, festő

A Kúthoz, of.

OMSZM. - 27. kiáll. - 1918 márc. - 19-20. k. rajz. - II. sorozat

Jegyz.

MDK

Grimm Rezső festő

KT-nál lévő tanulmányfőjét kéri kiállitani.

1881.

MDK-A-1-1/942.

MDK

Grimm Rezső festő

„Tanulmányfőt" a képét (felszége) vételre kinálja a KT-nek. 1881.

MDK-A-I-1/904

MDK

Grimm Rezső festő

„Szent János ka" és
„Tanulmányfő" c képeét a KT megvem: 1867.

MDK-A-I-1/439

MDK

Grimm Remő festő

1879. „Hári nyulak" képét a KT megvette

MDK-A-1-1/842.

MDK

Grimm Rezső festő

1876. „A borkostoló barát" c. képét a KT értékesítette

MDK-A-I-1/692.

MDK

Grimm Rezső festő

„Öregasszony" c tanulmány főt (Bécsben és Amsterdamban is ki volt állítva) vétele kínálja a KT-nek. 1872.

MDK-A-I-1/639.

MDK

Grimm Dezső festő

1872. Bírósági iratok Ráth György festő és rajztanári működéséről.

MDK-A-I-1/629.

MDK

Grimm Rezső festő

1870. „Aeneas és Dido" c képét Pfeifer (?) tör-
vényének utján lefoglaltatta.

„Kispusztai kép"-ének vételárát kéri a KT-tól,
s be akarja mutatni Lotznak a „Kis merítlikas Cármeli-
tát."

MDK-A-II-1/532.

MDK

Grimm Rezső

1870 Kecskemétről egy genre-képet küld a KT-nek sorsolási vételre.

MDK-A-1-1/533

MDK

Grimm Rezső

M.Nemz.Reneszánsz Társ. 2.aukc. 1921.

MDK

Grimm Rezső

Fiu képe, festm.

Nő mandolinnak,"

Virágcsendélet,"

M. Biedermeir kiáll. Műcs. 1937. nov.

27 l.

MDK

Grimm Rezső

Női arckép, festm.

M. Biedermerier kiáll. Mücs. 1937. nov. 26 l.

Grimm Rezső festőművész

Fővárosi Lapok 1866. XI. 3. 1030.

Hír a Képzőművészeti Társulat kiállításáról

Grimm Rudolf festő

Magyar képzőművész 1964

ápr. 5. I. 1. 11. – ápr. 20. I. 2. 29-30.

A Magyarországi Művészet.

Fanulmányfej Grimm Rensö.

Jeskményéről

Fővárosi Lapok 1866. XI. 3. 1030.

pár

Táblakép - Zuzsanna a fürdőben

Grimm Rudolf

Magyar képzőművészet, 1864

ápr. 5. I. 1. 11. - ápr. 20. I. 2. 29-30

A Magyar Nemzeti Múzeum lt.

Gellérthegy a déli oldalról —

Grimm Ferső festményéről

Fővárosi Lapok 1866. XI. 8. 1048.

Hír

Grimm Rudolf festő, grafikus

Magyar képzőművész, 1864

Gim. S. I. S. 78-79.
Hazai művészeti mozgalmak.

Grimm festőművész.

Archaeologiai Értesítő

XXXIII. 1913., 282.

Grimm Rezső festő pgrafikus
(1833 – 1885)

Képművészeti Csarnok, 1862. nov. 30.
(9.)–105.

L. alfréd: állandó műtárlat.

Grimm Rezső

205. Férfiarckép vermetszet

108

Almásy Teleki V. 1941

1941. VI. a.: Velencei nő (1862) of

1942. VIII. a: Arckép, kiragz

1943. XI. Csendélet of Hegyoldéri Táj

MÜRKV 1947 okt VI: Amazon, of

1948. IX: Gyümölcs csendélet, of

1
2
3
4
5
6
7

Grimm Rezo

d.

Hel Lotz

20, 44, 390 d.

2163. Lotz Károly:

Muzsa.

A szerelmi és mennyegz
ülő és arczélben látható bar
bérkoszorúval. Jobbkezét fe
tatja, balját pedig lógatja.
~~sajka is látható~~ bal melle f
sé felhúzta és térdeit sötét
láján a kissé előrehajolva s
A háttérben balra babér és a
fehér rózsa tűnik szeműnkbe.

Vászon, méretei 144.7:
Perlaky Kálmán hagyomá

II. FŐÚRI GYŰJTEMÉNY

(537-től 648-ig.)

Kikiáltási ár pengőben

537. AMERIGHI MICHELANGELO DA CARAVAGGIO (1569—1609) KÖVETŐJE, A tékozló fiú. Olajfestmény. 167×115 1500

538. BASSANO, GIACOMO (1510—1592) ISKOLÁJA, XVII—XVIII. század, Krisztus az Olajfák hegyén. Olajfestmény. 55×43 200

(Illusztrálva a VI. táblán.)

539. —, Krisztus megkoronázása. Olajfestmény. 94×126 . 1000

(Illusztrálva a VIII. táblán.)

540. BOLOGNAI ISKOLA, XVIII. század, Szent Sebestyén. Olajfestmény. 63×50 1000

(Illusztrálva a VII. táblán.)

541. BORGIANI ORAZIO (1577—1620)?, Borromei Károly. Olajfestmény. 173×132 500

542. CARRACCI, FRANCESCHINO († 1622), Venus Olajfestmény. 143×200 3000

(Illusztrálva a XVIII. táblán.)

543. CORTONA, PIETRO BERRETTINI DA (1596—1669) ISKOLA, Virginia halála. Olajfestmény. 123×157 . . 800

544. FIRENZEI FESTŐ, XVII. század, Allegoria. Olajfestmény. 200×146 800

(Illusztrálva a XVIII. táblán.)

545. GIORDANO, LUCA (1632—1705) KÖVETŐJE, Sámson. Olajfestmény. 202×258 300

546. GRIMM REZSŐ (1833—1885), Venus. Olajf. J. l. j. 1000

547. HAMILTON, JOHN GEORGE VON (1672—1737), Antilopok. Olajfestmény. 118×162 1000

(Illusztrálva a X. táblán.)

548. —, Vadkanvadászat. Olajfestmény. 118×163 . . 1000

549 ISMERETLEN FESTŐ, XVI. század, Lakoma. Olajfestmény. 73×104 500

550. ISMERETLEN FESTŐ, XVII—XVIII. század, Tájkép. Olajfestmény. 100×82 200

551 ISMERETLEN FESTŐ, XVIII. század, Tájkép. Olajfestmény. 68×100 200

552. ISMERETLEN FESTŐ, XVIII. század, Dohányzó paraszt. Olajfestmény. 135×101 200

Árverési Közlöny. 1931. 3. sz.

Kikiáltási ár pengőben

553. ISMERETLEN FESTŐ, XIX. század, Caritas. Olajfestmény. 152×106 1000

554. ISMERETLEN FESTŐ, XIX. század, Hágár a pusztában. Olajfestmény. 228×215 500

555. MOMPER, JODOCUS, (JOOST, JOSSE) DE (1564—1635)?, Tájkép. Olajfestmény. 110×190 2500

556. NÁPOLYI FESTŐ, XVII—XVIII. század, Furulyázó koldus. Olajfestmény. 132×90 200

557. NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVI. század, Mária a kis Jézussal. Olajfesmény. 88×68 500

558. OLASZ FESTŐ, XVII. század, Szent Cecilia. Olajfesmény. 115×138 800

559. OLASZ FESTŐ, XVII. század, Pásztor a Campagnában. Olajfestmény. 56×56 200

560. OLASZ FESTŐ, XVII. század, A Megváltás allegóriája. Olajfestmény. 110×86 400

(Illusztrálva a VII. táblán)

561. OLASZ FESTŐ, XVII—XVIII. század, Bacchanália. Olajfestmény. 64×80 1000

(Illusztrálva a IX. tábián.)

562. OLASZ FESTŐ, XVIII. század eleje, Ábrahám áldozata. Olajfestmény. 174×124 500

563. OLASZ FESTŐ, XVIII. század, Ábrahám áldozata. Olajfestmény. 167×131 1000

564. PANNINI, GIOVANNI PAOLO (1695—1768)?, Antik romok. Olajfestmény. 64×49 1000

(Illusztrálva az V. táblán.)

565. PIAZETTA, GIOVANNI BATTISTA (1682—1754)?, Öregek. Olajfestmény. 46×38 400

(Illusztrálva a XIX. táblán.)

566. PIAZETTA, GIOVANNI BATTISTA MODORÁBAN, Móra-játék. Olajfestmény. 115×92 500

567. —, Kártyázók. Olajfestmény. 115×92 500

568. PITTONI, GIOVANNI BATTISTA (1687—1767), Dávid bevonulása Jeruzsálembe. Olajfest. 188×149 . 3000

(Illusztrálva a II. táblán.)

569. QUAST, PIETER JANSZ (1606—1647), Tudós. Olajfestmény. 71×60 3000

(Illusztrálva a XII. táblán.)

570. RICCI SEBASTIANO (1659—1734) ISKOLÁJA, A pásztorok Betlehemben. Olajfestmény. 46×37 . . 200

(Illusztrálva a VI. táblán.)

571. ROSA, SALVATORE (1615—1673), Diana. Olajfestmény. 170×117 2500

(Illusztrálva a IV. táblán.)

572. —, BACCHANALIA. Olajfestmény. 170×117 . . 2500

(Illusztrálva a IV. táblán.)

214. Grimm R. ~~Sz. Pesten 1832. ben~~ + ~~1870-ben~~ 1885. marczius 6-án
december 13-án
Budapesten

214. Joachim-József. Magy. Képt. 96.

Mk. 96

390

Csaknem terdig, kissé balra de visszanéz,

~~Derékon alól~~, ~~jobbra~~ fordul, áll. Jobb kezével, melyben keztyüket tart, a talapzatra könyökölt, hol Beethoven mellszobra van. Balról elválasztott hullámos haja hosszú, szemöldöke barna, szeme szürke, arcza és bajusza leberetvált. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendőjét csokorra kötötte, mellénye kivágott, nadrágja fekete, felsőkabátját barna prém szegélyezi. Szemüvegjének zsinorja látszik. Jelzése a talapzaton: Grimm R. 857.

Vászon, méretei 117: 89.5 cm. — Magy. Képt. 96. — Lelt. Sz. 214. —
~~Festette: Grimm R. 1857 (Sz. Pesten 1832-ben + 1870-ben) —~~
Dr. Joachim Vilmos ajándéka 1858 február 8-án.
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Kifüggesztésére vonatkozó adatok.
A Nemzeti Muzeumban. 1868: VII. 4. - 1870: VII. 1. - 1871: VII. 1. - 1873: VII. 2. - 1876: VII. 26. - 1878: VII. 26. - 1880: VII. 26. - 1881: VII. 26. - 1883: VII. 311. -
A Tört. Képcsarnokban. 1894: X. 409. -

904: V. 3.

Joachim Vilmos ajd 1858

174

Grimm Rezső

ród

Ybl Ervin dr. Magyar
bidermeier-művészek
kiállítása.
Magyar Nemzet
1913. ápr. 30.
U. 584.

Vasárnap
27
Kat. Laetare

Hétfő
28
Kat. Kap. Ján.

Kedd
29
Kat. Auguszta

Szerda
30
Kat. Ker. vt.

Csütörtök
31
Kat. Guidó ap.

Március

Újhold 19 ó 52 p.

Péntek
1
Kat. Hugó pk.

Szombat
2
Kat. Paulai F.

Izr. 1 Nizan S. Hakh.

kiállitott iratban üdvözölte. Az ünnepelt nagy hirének és érdemeinek hódolt a bécsi orvosi egyetem tanári kara is, midőn diszoklevelét küldte el neki. Üdvözlő iratokat küldtek ezenkivül a bécsi és pozsonyi orvosegyletek s a berlini, jenai és düsseldorfi egyetemekről, valamint számos hazai orvosegylettől érkezett üdvözlő sürgöny.

MI UJSÁG?

A trónörökös-pár utazása. A trónörökös-pár déli utazásáról nagyon kevés hir érkezik, s csak rövid távirati tudósitások emlékeznek meg a szives fogadtatásáról, melyben a fejedelmi vendégek részesülnek. Kis-Ázsiában Bejruthot és Damaskust tekintették meg, s innen térnek Görögországba, hol a görög király fogadja őket. Visszajövet Montenegrót is meglátogatják. Aztán Fiumében kötnek ki, hol ünnepélyes fogadtatásra készülnek.

Az országos kiállitás területén minden nap katonai zenekar fog játszani. Az iparcsarnokban föláliitott zongorán is naponkint hangversenyeket tartanak. Lesznek felolvasások és ismertetések is. *Magyar szini előadásokra* szintén gondolnak, habár egy kissé elkésve. A kiállitás területén ugyanis nem engedték meg a szinházat, pedig már épitették is. Csak most tünt föl aztán a visszásság, hogy a magyar országos kiállitás alatt a városligetben csakis német szini előadások lesznek. Alkudozásokat kezdtek tehát a városligeti német szinkör igazgatójával, nem volna-e hajlandó a szinkört minden másod napra bérbe adni. Feld igazgató természetesen hajlandó, ha kellőleg kárpótolják, előadásonkint 600 frttal, a mi összesen 36,000 frt. Ily összegből külön szinkört lehetett volna állitani. Evva Lajost a népszinház igazgatóját és Feleki Miklóst, a budai szinházak igazgatóját felszólitották, hogy tegyenek ajánlatot, mennyit hajlandók átvállalni a 36,000 frtból.

Márczius 15-ikét az egyetemi ifjuság most is megüli. Az ünnepély az egyetem előtti téren kezdődik, hol Kroob Géza joghallgató elszavalja Ábrányi Emil alkalmi költeményét, legifjabb Szász Károly beszédet tart, Takács Ádám joghallgató pedig Petőfi «Talpra magyar» költeményét szavalja. Aztán a Petőfi-szoborhoz vonulnak, hol Rakovszky Géza tart alkalmi beszédet. A vidéken is sok helyen készülnek a nevezetes nap megülésére.

Vetter tábornok siremléke. A Vetter honvédtábornok sirja fölé állitandó diszes emlék elkészült. Vasból öntött hatalmas oroszlán ez, melyet, mielőtt a vitéz tábornok örök nyughelyét jelölné, az országos kiállitáson is bemutatnak.

A Kisfaludy-szobor Győrött. A győriek Kisfaludy Károlynak, Győrmegye szülöttjének, emlékszobrot akarnak állitani. E végből bizottság alakult, mely gr. Laszberg Rezső megyei alispán elnöklete alatt megkezdte müködését, a teendőket három osztályra bizva. Az egyik osztály Lacza Ferencz elnöklete alatt a gyüjtésekkel foglalkozik, a másik gróf Laszberg elnöklete alatt a műszaki teendőket teljesiti és a harmadik dr. Kautz Gusztáv elnöklete alatt az irodalmi teendőkkel és az ünnepélyek rendezésével bizatott meg. Az adakozásra való felszólitást Kisfaludy Árpád győri tanár szerkesztette, s többi közt ezeket mondja: «Nemzeti nagylétünk uj ezerbe néző reményei — Isten után — csak a jeleseink szerzette érdemekben köthetnek gyökeret: hadd álljon tehát a haza szent földjén minél több nyilvános bizonysága annak, hogy ez a nemzet méltó örököse az érdemeknek, melyeknek remélni meri jutalmát.»

Egy franczia iró a magyarokról. *Claretie* magyar tárgyu szinműve «Zilah herczeg története» melyet regényéből alakitott drámává, nagy tetszésben részesül Párisban. A szerző ez alkalomból a «Gaulois» szerkesztőjéhez hosszabb levelet irt, melyből a következő rész bennünket is érdekelhet:

«E regényt azért irtam, hogy ismét ott találjam magam Magyarországban, melynek tájai ott lebegnek szemem előtt, mint egy tünni nem akaró vizió és a melynek szeretem zenéjét, bátorságát, lelkét. Meséltem, hogy emlékezzem. A magyar — kard, ló és dal, ez a magyar ember, mondta valaki — kiválóan lovagias typus; költő és hivő marad még politikájában és irodalmában is. A hazában és régi becsületében való hit mentette meg a magyart, a ki, habár 1849-ben Oroszország és Ausztria egyesült seregei legyőzték, visszahóditotta függetlenségét és most a birodalomban külön nemzetet képez. Élő példája annak, hogy mire képes egy nép lelkesedése. «Szerelmemért feláldozom életemet. Szabadságért feláldozom szerelmemet!» mondá Petőfi Sándor, a ki csakugyan a harcztéren esett el. A magyar szereti Franciaországot és mi ezért szeretjük őt. Szenvedett ugy, mint mi és megszánta szenvedéseinket. Egy napon, a Páris környékén vivott harczok egyikében, az ostrom alatt nagy csodálkozásunkra a franczia egyenruhás holttestek közt találtunk egy fiatal embert, és ennek zsebében több névjegyet, ilyen szöveggel: X. hadnagy az X. magyar huszárezredben. Csakugyan magyar ember volt, ki álnév alatt belépett egyik ezredünkbe és — noha otthon tiszt volt — hozzánk jött, hogy mint közember meghaljon értünk a verriéresi erdőben. Könyvemnek ez a jellege, regényes, ha ugy tetszik, de vitéz. Marsának, a czigánynőnek alakját láttam Budapest utczáin. A regény előszavában nem neveztem meg a nemes hölgyet, a ki ezen erélyes és mégis gyöngéd jellem eszméjét nekem sugalmazta. A hölgyre, Magyarországra, a Dunára, Attila földjének végtelen rónáira gondolva irtam meg «Zilah herczeg»-et egy kis maisons-laffittei nyárilakban és természetesen az előttem levő tájakat irtam le. Időközönkint Zichy, a magyar festő becses adatokat szolgáltatott hazájáról, Görgey katonáiról és Verescsagin az orosz mester, eljött hozzám dán vizsláival, himalayai ebeivel és beszélt nekem a török-orosz háboruról, melyet oly szépen lefestett és mutatta nekem ragyogó moszkvai és indiai képeit.»

Jules Verne magyar tárgyu regénye. *Jules Verne* «Mathias Sándor» czimü regényt ir. Ugy látszik a franczia regényirók ujabban kiváló előszeretettel foglalkoznak magyar tárgyakkal és a közönség is szivesen veszi azokat.

Jules Verne uj regénye tárgyában levelet intézett Claretiehez, a «Prince Zilah» irójához, melyben elmondja, hogy már három hónapja dolgozik a «Mathias Sándor» czimü három köteles regényen. A regény hőse a magyar összeesküvés élén áll és az osztrákok ellen hazája szabadságáért küzd. A különbség közte és Zilah herczeg között az, hogy mig ez oly akcziót kezd, melyben a szív szenvedélyei forognak szóban, addig Mathias Sándor sok kalandba bonyolódik, melyek a Földközi-tenger körül fejlődnek. Verne kifejezi azt a reményét, hogy azért senki se fogja plagiátornak mondani, mivel Mathias Sándor nyomon követi Zilah herczeget. — *Claretie* válaszolt Vernenek erre a levelére; válaszában azt mondja: nem pretendálja, hogy ő fedezte fel Magyarországot, a Földközi tengert pedig, melyet Verne készül meghóditani, az öreg Dumas fedezte fel. Megnyugtatja Vernet, hogy senki se fogja plágiummal vádolni korunk leggazdagabb, legbámulatosabb képzelő tehetségét.

Turolla Emma kitüntetése. Operánk kitünő vendégét ő felsége kamarai énekesnő czimmel tüntette ki. Ez első ilynemü kitüntetés nálunk, s a hivatalos lap következőleg közli:

Ő császári és apostoli királyi felsége, f. évi február hó 24-én kelt legfelső elhatározásával, Turolla Emma magyar királyi operaházi énekesnőnek a császári és királyi kamarai énekesnői czimet méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

Paprika nevü csillag. A Jupiter, Saturnus, Neptun, meg a többi ó-klasszikus istenek és istennők nevére keresztelt nagy és apró bolygók nem kevéssé fognak csudálkozni, ha megtudják, hogy egy ujabban felfedezett társukat a legmagyarabb füszer után keresztelték el, Paprikának. Az eset az, hogy Palisa bécsi csillagász, a hires bolygó felfedező, a legujabb-fölfedezett bolygónak keresztapát keresett, a csillag elkeresztelési jogát 1250 frankra szabva, az összeget tudományos czélra szánván. Schlesinger Róbert első magyar paprika raktára erre kijelentette, hogy kész az összeget hifizetni, ha az uj bolygó az üzlet czikke után «Schlesinger-Paprika» nevet kap. Ha ajánlata elfogadtatik, az égen is lesz Paprika, mely Schlesinger Róbert üzletét fogja hirdetni a földieknek.

Előfizetési fölhivás

a «Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok» 1885. április—szeptemberi folyamára.

Lapunk azon t. előfizetőit, kiknek előfizetése márczius hó végével lejárt, fölkérjük az előfizetés mielőbbi megujitására, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Negyedévre (április—junius).

A Vasárnapi Ujság	2 frt — kr.
A Vasárnapi Ujság a „*Világkrónikával*" együtt	2 « 50 «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	3 « — «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a „*Világkrónikával*" együtt	3 « 50 «

Félévre (április—szeptember)

A Vasárnapi Ujság	4 frt — kr.
A Vasárnapi Ujság a „*Világkrónikával*" együtt	5 « — «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	6 « — «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a „*Világkrónikával*" együtt	7 « — «

A «Politikai Ujdonságok» ujabban **«Magyar Gazda»** czim alatt két-hetenként megjelenő **gazdasági képes lappal van bővitve.**

A **«Világkrónikát»** a **«Vasárnapi Ujság»** előfizetői **félévre 1** frt., **negyedévre 50** kr. pótdij beküldése mellett még folyvást megrendelhetik.

A **«Világkrónika»**, mióta **bővitett terjedelemben** jelen meg, eddigi közleményei mellett **állandóan nagyobb elbeszéléseket és regényeket** is nyujt olvasóinak. — A **Világkrónika** ezen felül, mint hetilapjaink közleményeinek kiegészitője, a hazai és külföldi **átalánosabb érdekü eseményeket**, az azokban kiválóan szereplő **személyiségeket népszerü** nyelven irt magyarázatokkal kisért **képekben** mutatja be; közöl **tájékoztató czikkeket, utirajzokat, nép- és tájismertetéseket, szemléltető jelentéseket**, a hazai és külföldi közérdekü mozzanatokról, találmányokról, fölfedezésekről, ugy szintén **mulattató apróbb közleményeket**, s **közhasznu tudnivalókat**, stb.

T. előfizetőinket fölkérjük, hogy sziveskedjenek az előfizetés megujitásánál, vagy a «Világkrónika» megrendelésénél *czimszalagjukból* egy példányt a posta-utalványra ragasztva beküldeni, s minden reklamációt és egyéb a szétküldésre vonatkozó közleményeket a kiadó-hivatalhoz küldeni.

A Vasarnapi Ujság és Politikai Ujdonságok
kiadó-hivatala (Budapest, egyetem-utcza 4. sz.)

A «Jogtudományi Közlöny» márczius 13-diki (11-ik) száma a következő tartalommal jelent meg

Közjogi irodalmunk. Sgr.-től. — A szabadalmi jog szabályozásának alapelvei. Dr. *Dell'Adami Rezső* budapesti ügyvédtől. — A magyar öröklési törvénytervezet érdemetlenségi és kitagadási esetéről. Dr. *Vasdényey Géza* aljárásbirótól. — Törvénykezési Szemja: Az anyakönyvek. *Mikulik József* kir. közjegyzői helyettestől. — A végrehajtási törvény 136. §-ához. *Serly Antal* budapesti kir. aljárásbirótól. — Különfélék.

MELLÉKLET: Curiai Határozatok. — Rendkivüli melléklet: A telekkönyvi törvényjavaslat ministeri indokolása.

—x— **Unger F. W. fia** rövid-, szövött és fehérnemü áruk üzlete Budapesten, Deákutcza 7. nagy ünnepélyre készül; e napokban fogja ugyanis ezen, még 1835-ben szilárd alapon szervezett czég fenállásának 50-ik évfordulóját megülni. Természetes, hogy ilyen, a kereskedő világban fölötte ritkán előforduló örvendetes esemény ugy a hazai, mint a külföldi első rendü czégek előtt, valamint a vevőkörökben is a jól megérdemlett bizalmat még növelni fogja.

HALÁLOZÁSOK.

Bátori Sulcz Bódog, a szabadságharcz e nagy emlékü vitéz tábornoka elhunyt e hó 9-én Kövesden, hol az agg katona szerény csendben élt, s honnan holttestét Esztergomba szállitották, és a lakosság nagy részvétele mellett e hó 11-én a honvéd-temetőben helyezték el örök nyugalomra. A koszorukkal és virágokkal boritott diszes ravatal a Hamar-féle kápolnában volt felállitva. Ide zarándokolt ki az egész város; az egyesületek kivétel nélkül gyászlobogókkal jelentek meg. Palkovits Károly és Rényi Rezső ügyvéd, volt honvédek, tartottak nagyhatásu beszédet. A szabadságharcz e jelesének életrajzát és arczképét lapunk mult évi folyamának első száma közölte az agg honvéd nyolczvanadik születésnapja alkalmából. Sulcz, kinek a «Bátori» nevet honvédjei adták, 1804. jan. 14-én született Körmöczbányán. Atyja magyar érzületü mérnökkari őrnagy volt, anyja Benkó Jozefa erdélyi magyar hölgy. A tábornok 1823. január havában állt be katonának, s 1847-ig katonáskodott, ekkor fülbaja miatt nyugalmazták, de mikor Milanóban 1848 márcziusban kiütött a forradalom, Sulcz mint önkéntes ismét századába lépett, bebizonyitandó, hogy fülbaja daczára is képes hivatásának megfelelni. Egy előcsapat vezényletét bizták rá, és Sulcz megmutatta, hogy vitéz katona. A szabadságharczban mint önálló parancsnok Szikszónál, Kassánál, Bodrog-Kereszturnál működött, harczolt Kápolnánál, Mező-Kövesdnél, Szolnoknál, Tápió-Bicskénél, Isaszegnél, Váczнál, Nagy-Sarlónál, Komáromnál, Budánál, a vágmelléki hadmüveleteknél s ismét Komáromban 1849. julius végén és augusztus elején. A kormány egy hadvezéri és egy harmadosztályu érdemjellel diszitette fel. A szabadságharcz leveretése s a komáromi vár kapitulácziója után a minden vagyon nélkül való Sulcz ép oly szegényen tért vissza, mint a hogy odament. Egy ideig testvérénél éldegélt, de nem volt nyugta, mert háromszor fogták el s sanyargatták, de mindig sikerült kiszabadulnia. Több tudományban s a hadtanban alapos jártassága volt. 23 csatában vett részt, de baja sohasem esett. Csákójáról nyolczszor lőtték le a tollat, fehér köpönyegét pedig számtalan golyó furta át. A vitéz tábornok jó szivü, kedélyes ember volt, a ki szivesen megosztotta mindenét azzal, a ki segélyeért folyamodott. Vele a szabadságharcznak egyik legvitézebb s legkitünőbb alakja hunyt el.

Dr. Say Mór, a tud. akadémia levelező tagja, a budapest-vidéki tankerület főigazgatója, a magyar tanügy egyik kiváló tagja, elhunyt e hó 11-ikén Budapesten, 55 éves korában. Az érdemes férfiu a társaséletben is igen kedvelt volt, s halála mindenütt nagy részvétet keltett. Sokáig mint a budai főreáliskola igazgatója működött. Tanügyi kérdésekben, ugy a tanférfiak értekezletén, mint a testületek ülésein és az irodalomban, nagy nyomatékkal birt szava, és nem is mulasztotta el hozzá szólni a kérdésekhez. Számos tankönyvet irt, melyek ma is több iskolában hivatalos tankönyvül használtatnak. A természettudományi társulatnak egyik legbuzgóbb választmányi tagja volt s tudományos munkálkodásáért az akadémia levelező tagjául választotta. Részt vett az 1848/49-iki szabadságharczban, melyet a honvédtüzérségnél küzdött végig. Több év óta volt a fővárosnak bizottsági tagja s minden fontosabb kérdésben és különösen tanügyi dolgokban fölszólalt. Ő felsége két izben is kitüntette: a királyi tanácsosi czimet s a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta neki.

Elhunytak a legközelebbi napokban még: Vidovich Ferfncz, Szabolcsmegye törvényhatósági tagja, a bogdányi járás volt országgyülési képviselője, a kisvárdai járás volt szolgabirája, thassi földbirtokos, 57 éves korában, Thasson. — Kalaba József, a podolini kegyes tanitórendi társház tagja, házfőnök, gymnáziumi tanitó, tanári működése 29-dik évében, 51 éves korában, Podolinban. — Andrásy Román, a ferenczrendiek szamosujvári társházának főnökhelyettese. — László Cziprián, kath. lelkész, ki a szabadságharcz küzdelmeiben is részt vett, Gavosdián. — Végh Dániel, kollegiumi tanár, Eperjesen. — Szabó Lajos, lévai ref. lelkész, 40 éves korában. — Döry Mihály, Tolnamegye volt törvényszéki birája, 68 éves korában, Szegzárdon. — Grimm Rezső, festész és fővárosi rajztanár, kinek pályája azonban már halála előtt jóval véget ér, mert elméje elhomályosodott, s az országos tébolydában fejezte be életét. — Szelényi Gusztáv, Koburg herczegi udvari tanácsos, és Fülöp herczeg központi irodájának igazgatója, 67 éves korában, Budapesten; ugyanitt Békessy Mayer, a szabadságharczban tüzérhadnagy, 62 éves korában. — Szalay Antal, ügyvéd, volt honvédőrnagy, Pestmegye solti járásának tizenhét évig szolgabirája, 66 éves korában, Félegyházán. — Jenny Antal, nyug. sótárnok, volt honvédkapitány, a hasonló nevü budapesti kir. alügyész édes atyja, 68 éves korában, Sopronban. — Tamaska Károly, előbb gálocsi földbirtokos, utóbb ungvári lakos. — Csala Gerő, birtokos, a szabadságharczban huszár-főhadnagy, 59 éves korában, Mező-Turon; ugyanott Erdős Áron, ügyvéd, nyug. kir. aljárásbiró, 66 éves korában. — Dr. Déghy Antal, nyug. jogakadémiai tanár, 77 éves korában, Pozsonyban. — Polláк János, Vácz város bizottságának veterán tagja, 87 éves korában. — Mészáros Sándor, muraszombati ügyvéd, 52 éves korában. — Korda István, 1848—49-ben a nemzetőrök kapitánya, s a szent-tamási érem tulajdonosa, törvényszéki irodaigazgató, 60 éves korában, Szegeden; ugyanott Rupp Ferencz, városi számtiszt. Saly Mátyás, kataszteri becslőbiztos, volt honvédtiszt, Ruszton. — Rödiger Alajos, az aradi Széchenyi gőzmalom pénztárnoka, 67 éves korában. — Horváth Béla, 16-ik huszárezredbeli főhadnagy s a kishörcsöki sirkertben temették el. — Pasztélyi Viktor, Pasztélyi János kuriai biró 17 éves fia, Budapesten. — Schwimmer Aladár, dr. Schwimmer Ernő egyetemi tanár 17 éves egyetlen fia, ki Meranban hunyt el, hová üdülést keresni vitték, s honnan holttestét haza szállitották Budapestre. — Lőrinczy Ferencz, ügyvédjelölt, tiszteletbeli szolgabiró-segéd, 27 éves korában, Rimaszombatban. — Ligeti Ede, dr. Ligeti József egyetlen fia, 20 éves korában, Székesfehérvárt. — Farkas Gyula, okleveles gazdász, Farkas Zsigmond nyug. uradalmi tiszttartó egyetlen fia, Békés-Gyulán. — Slavkay Zoltán, postatiszt, 21 éves korában, Debreczenben. — Becsághy Miksa, fővárosi ügyvéd, volt honvédszázados. — Makay Béla, ügyvéd, Nagy-Bányán. — Id. Ludwig János, a főváros egyik kiváló polgára, 73 éves korában s halálát nagy rokonság gyászolja. — Mály Ferencz, buziási birtokos, volt honvédhadnagy, 60 éves korában, Buziáson. — Dindár József, nyug. aranyosszéki főtiszt, római szent birodalmi lovag, 80 éves korában, Kolozsvártt. — Kunst Ferencz, nyug. kapitány, ki a Napoleon elleni hadjáratokban szolgált, s mint megsebesültet 1819-ben nyugalmazták, Galgóczon. 93 éves korában.

Györffy Gézáné szül. Vachott Ida, néhai jeles költőnk Vachott Sándor és neje szül. Csapó Mária leánya, hosszas betegeskedés után, mikor a sulyos beteget Abbaziából haza felé hozták; anyja, férje, két testvére és számos rokon gyászolja a fiatal nő elhunytát. — Németh Jánosné szül. Neurihrer Lujza, kir. táblai tanácselnök neje, 58 éves korában, Budapesten. — Özv. Konrád Sámuelné szül. Szathmáry Sára, 71 éves korában, Piskolton. — Özv. Gosztonyi Lajosné szül. Triangi Jozefa grófnő, Gosztonyi János cs. kir. kamarás és földbirtokos édes anyja, 81 éves korában, Vácz-Hartyánban; halála előtti estén fiának jó barátja, gróf Kuun Géza társaságában érkezett hozzá gróf Gubernatis, s az agg nő örvendezett, hogy szülőföldjéről, Olaszországról oly jeles férfiuval beszélgethet. — Gróf Kornis Károlyné szül. Markovics Jozefa, 39 éves korában, Nagy-Váradon. — Csiszár Györgyné szül. Ajtai Ágnes, 85 éves korában, Székely-Kereszturon. — Özv. Legény Jánosné szül. Forster Juliánna, 73 éves korában, Kis-Komáromban. — Kozák Zsigmondné szül. Dancs Borbála, beregszászi törvényszéki biró neje, 39 éves korában. — Bogyay Máténé szül. Bogyay Irén, Zalamegye egyik legtekintélyesebb nagybirtokosának neje, Puszta-Dörögdin. — Kóssy Sándorné, fogarasi tagositási mérnök neje, Brassóban. — Szöllősy Józsefné szül. Verhovay Lujza, Verhovay Gyulának, a «Függetlenség» szerkesztőjének nővére, Sátoralja-Ujhelyen. — Dr. Schmidt Józsefné szül. Biró Erzsébet, Győrött. — Alacs Györgyné szül. Rózsa Mária, Szegeden; ugyanott Tóth Mihályné szül. Kocsis Viktória, városi nyugalmazott főpénztárnok neje, 51 éves korában. — Bethlen Polixena grófnő, Kolozsvártt. — Bogdán Vinczéné szül. Kutsuba Emilia, 36 éves korában, Nagy-Szent-Miklóson. — Hörl Antalné szül. Blaskovics Erzsébet, 22 éves korában, Budapesten. — Takács Mária, Orsolya-apácza, 64 éves korában, Pozsonyban. — Némethy Józsefné szül. Antal Irma, ügyvéd neje, Pécsett. — Lissauer Emilné, Tornallyán. — Böhm Mórné szül. Politzer Johanna, vásárhelyi orvos neje.

SAKKJÁTÉK.

1321. számu feladvány. Fechter L.-től.

Sötét.

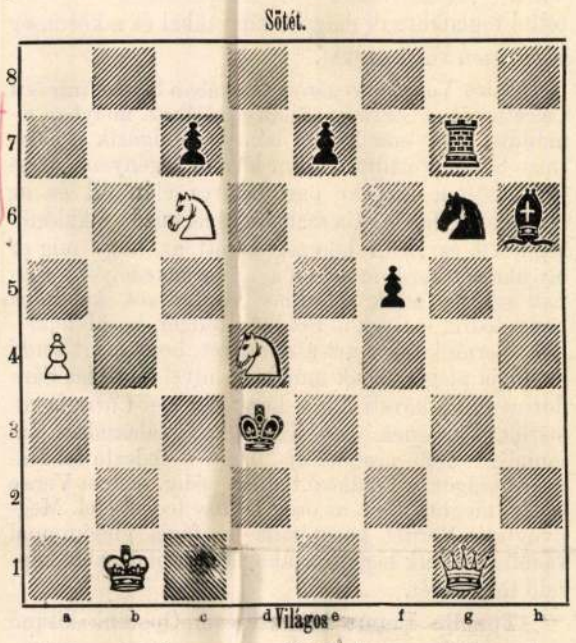

Világos indúl s a negyedik lépésre mattot mond.

Az 1316. sz. feladvány megfejtése

Sargeaunt J.-től.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. Hg4—h2	g7—g6
2. Bf4—h4	a6—a5
3. Hh2—g4	F. t. sz.
4. Hg4—e5 matt.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. Andorfi S., Kovács J. — *Az Erkel-sakktársaság nevében:* Exner Kornél, Senki Ede. — *Tarnóczon:* Németh Péter. *A pesti sakk-kör.*

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

A menyasszony. Nagyon hosszadalmasan van elbeszélve, azért a kis point-ért a mi a végén kipattan. A verselés meglehetős, de az sem valami különös. — A prózai dolgozattal, mivel kevéssé érdekes részleteket ad az elhunyt tudós életéből, kivánata szerint tettünk.

Bünös leány. Már a czim — nagyon didaktikai; a tárgy, elkezdve minden nép balladáitól, százszor ki volt dolgozva s nagyon bajos benne valami uj vonást találni; itt sem sikerült; a kidolgozás különben nem volna rossz, ámbár itt-ott mesterkélés, — rimekben, fordulatokban — látszik rajta; sok az ismétlődés is. A másik (Merengés) jobban indul s elég csinosan megy végig, mig a végén az a «czuppanás» meg a chablonszerü — álom és felébredés, egészen elrontja. A nélkül is be lehetett volna fejezni.

Messze tőlem. Kezdetnek elég jó; de még sokat kell érnie. Nagyon közönséges, elhasznált húrokat penget, ámbár elég csinosan. Csak folytassa.

†. Gyöngécske. Nem csak rimei (parton — gondolaton) de egész kidolgozása, mely öt strófán nem tud mozdulni egy helyből; folyvást azt hajtja: alattatok, álmodni.

Ibolyadal. Hóvirágra. Csinosak, de szerzőjüktől talán jobb is kikerülhet még.

Emlék. Sok erő van benne, — itt-ott nagyon is sok, majdnem a dagályba csap. Általában az egésznek hangja nem egyezik tartalmával; ez: lyrai s elegiai lágyabb hangulatot kivánna, a mibe csakugyan a végstrófa bele is olvad — de addig oly szenvedélyes, több mint ódai a hang, mintha szándékosan keresné a dagályt. Ezen azonban gyökeres átdolgozás s szelidités által lehetne segiten,i, a nélkül hogy a költemény egész mivoltából következtetnék. Kisértse meg.

Atyám sirjánál s a vele jött más kettő, jó igyekezetre mutatnak, de a közölhetés mértékét meg sem közelitik.

Szánakozó. Ballada Dehogy ballada, egy igen gyöngén, hosszadalmasan elbeszélt rém-történet; közölhetésről szó sincs; nem segitne rajta semmi csiszolás.

Kritikán alul. Téli hang. Merengés (Ifju voltam). Tavaszkor. — Egy fiatal leány halálára (Byron). Hajótört.

Tartalom.

Szöveg: A padisa kaftánja. Visszaemlékezés Mészáros Lázárra. Teleki Sándortól. — A kenyér. Költemény. Inczédi Lászlótól. — Utazás ismeretlen állomás felé. 1849. április 23-tól május 5-ig. 4. Hammersberg László. 5. Kiindulás Budáról. 6. Ismerkedő estély a gróf Brunszvik-féle kastélyban Martonvásáron. — A cremonai hegedü titka. — A Kongo-állam. — Egyveleg. — Az aradi vértanuk szobra. — Márczius 15-ike — Az Arlberg és Brenner-vaspályáról. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Egyház és iskola. — Mi ujság? — Halálozások. — Sakkjáték. — Szerkesztői mondanivaló. — Hetinaptár.

Képek: Mészáros Lázár. Teleki Sándor jerseyi fényképe után. — Tiroli képek az Arlberg- és Brenner-vaspályákról: 1. Trient. 2. Arco a Garda-tó mellett. 3. Landeck, az arlbergi vasut mentén. 4. Wiesberg vára és a Trisanna-hid. 5. Az Alberg alagut nyilása St.-Antonnál. 6. Langen, az Arlberg-alagut nyugati nyilásánál. — Az afrikai Kongo-államból: 1. Főnök Nguvi Mpandából. 2. Halászmadár. 3. «Vizi kutya» 4. Cobus antilope. 5. Galléros varjak a parton Banana mellett. 6. Leopoldville kikötője. — Az aradi vértanuk emlékszobra. Huszár Adolf mintája után.

HETI NAPTÁR. Márczius hó.

Nap		Katholikus és protestans		Görög-Orosz		Izraelita
15	V	D 4 Longin vt.	D Laetare	3 F 4 Kutróp	28	Anti. v.
16	H	Heribert pk. †	Czirjék	4 Gerazim	29	
17	K	Gertrud sz. †	Gertrud	5 Konon	1	Niz. R.
18	S	Jer. Cyr. egy. †	Anzelm	6 42 vt. Amór.	2	
19	C	József nevaty. †	Jozsef	7 Vaz. és t. vt	3	
20	P	Joákhim hitv. †	Hubert	8 Theofilakt.	4	
21	S	Benedek ap. †	Bekény	9 Szeb. 40 vt.	5	S. Vaj.

Holdváltozásai: ☽ Első negyed 23-án 6 óra 39 pk. este.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Fekete Satin merveilleux (egész selyem), **1 frt 15 kr. méterje,** egész 8 frt 60 krajczárig (16 különb. minős.) szállit egyes öltönyökre és egész végben vámmentesen a házhoz **Henneberg G.** (kir. udv. szállító) selyemgyári raktára, Zürichben. Minták posta fordultával. Levéldij a Schweiczba 10 kr.

Az első o. általános baleset ellen biztositó társaság Bécsben, melyet hazánkban a cs. kir. szabad. trieszti általános biztositó társulat: «Assicurazioni Generali» magyarországi vezérügynöksége képvisel, miután közgyülését f. é. márczius hó 2-án Bécsben megtartotta, közzéteszi második zárszámadási jelentését.

Az igazgatóság kimeritő jelentésében örömmel észleljük, hogy ezen legifjabb biztositási ág mind jobban megnyeri a közönség pártolását. Ennek bizonyitékául vehetjük a folyó évben a dijbevételeknek 75,219 frt 12 krral történt szaporodását, a melyből magára az egyéni biztositásra 44,557 frt esik, a mi a mellett szól, hogy a közönség e biztositási nem iránt előszeretettel viseltetik.

E mellett megemlitendőnek tartjuk, hogy m. é. deczember hó 31-én 13,821 személy vette igénybe az egyéni biztositást s nem kevesebb mint 126,939 munkásról lett gondoskodva az együttes biztositásban.

A felszerelési költségek és a leltár teljes leirása, valamint a különféle tartalékalapoknak 136,876 frt 15 krról 218,707 frt 94 krra történt emelése után 58,453 frt 53 krnyi tiszta nyereség maradt a részvényeseknek, kiknek ép ugy mint a mult évben, részvényenként 10 frt osztalék fizettetik.

A teljesen befizetett egy millió frtnyi részvénytőkével, továbbá a fentemlitett 218,707 frt 94 krnyi tarlalékalapokkal szemben állanak első rangu értékpapirok, a m. é. deczember 31-iki pénzárfolyam szerint 1.209,874 frt 20 krnyi értékben és 49,771 frt 10 kr. készpénz és pénztárjegy, mi mellett nem hagyhatjuk érintetlen azt, hogy e fiatal bécsi intézet tárczájában 760,000 frt névértékü magyar állam- és értékpapirt mutat ki.

(Egy kitünő szer.) Budapest. Folyó hó 5-én hozzám intézett becses tudakozására, ezennel van szerencsém értesiteni, hogy a Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsai igen jó hatásuak s az én gyomorbajomban és székrekedésemben a legjobb szolgálatot tették s bajaimon alaposan segitenek. Ezért a svájczi labdacsokat (a gyógyszertárakban egy doboz ára 70 kr.) mindenkinek legjobb meggyőződésemmel ugy ajánlom, mint a leghasznosabb gyógyszert. Fogadja a tekintetes ur legbensőbb köszönetemet értök. Örökké hálás lekötelezettje: Ebenführer Oszkár, VII. ker. Dob-utcza 8.

Grimm Rezső

1832 – 1885

l. Vayer Kecheny

112. l.

6.

8.

Grimm Rezső

— **A műcsarnok javára** a képzőművészeti társulat által rendezett sorsjátékon a királyné is nyert, s pedig a 24. számu képet, Grimm Rezső „Busongó pórleány"-át. Az egész sorsjáték 48,000 frtot jövedelmezett az épülő műcsarnok javára. A társulat kéri azokat, kik a sorsjegyeikért járó pénzt még nem küldték be, hogy mielőbb tegyenek eleget ebbeli kötelezettségüknek.

Vas. Ujs. 1875. 748. l

Pesten dr. Szabóky Adolf kegyesrendi tanárnál, Ráth Mór könyvkereskedésében, Horváth Imre könyvkötőnél (zsibárus-utcza 2 sz., hova minden a szerzőt illető iratok küldendők) és Müller Emil könyvnyomdájában, a hova a munka kézirata ideiglenesen már le is tétetett.

\+ (*Thali Kálmán*), a „Ne bántsd a magyart“ czimü versfüzér szerzőjétől f. é. martius végén egy kötet lyrai s elbeszélő költemény fog megjelenni. Kiadják Lauffer és Stolp könyvárusok.

△ (*Egy német gyorsirási egylet*) létezik Bécsben, mellynek czélja a gyorsirást tökélyesitni és terjeszteni. Az egylet egy folyóiratot is ad ki, mellynek egy példánya hozzánk is beküldetett. E füzet gyorsirási mozgatható betükkel van nyomva s a bécsi államnyomdából kerül ki. Az első évi folyam 10 füzetből álland, az előfizetés, 2 ujft., Bécsbe (Landstrasse, 445. sz.) küldendő.

— (*A szegedi hirlap ügyében.*) Minap emlitettük, hogy e nagy alföldi városnak egy nemsokára megjelenendő magyar hirlapra van kilátása. Örömmel üdvözöltük a vállalkozókat s érdekesnek véljük, ottani levelezőnknek e tárgyra vonatkozó nézeteit közölni. A szegedi tudósitó ezt irja : Minthogy elértük az időt, mellyben gondolkodásra s gyakori számadásra utalnak a körülmények, közérdekeinkről gyakran kell nyilatkoznunk lapok utján. A helyzet és a kor leszoritott bennünket sok megszokott térről. A csöndesebb, de szintolly üdvös irodalmi tér van kijelölve, hol életbevágó kérdéseinkhez hozzá szólhatunk. S igy örömmel tudatjuk, hogy e derék tiszavidéki városnak egy hirlapja van keletkezőben. — Nem uj dolog; egy pár éve halljuk emlegetni nyomda-tulajdonosunk e szándokát s azóta meg is vitattuk egymás között, vajjon millyen lap birná magát vidékünkön föntartani? — Talán csupán e vidékkel foglalkozó? tán szépirodalmi? politikai? gazdászati? s minden más elemet kizáró? Nekünk mind erre szükségünk volna együttvéve. Egyoldaluság nem felelne meg e vidék vágyainak. — Nem mintha valami nagy dolgokat kivánnánk; elég lesz talán eleinte egy szerény félives lapocska, de az egy héten legalább kétszer megjelenő legyen. S hozzon e vidékről s e városról, hozzon a külvilágról minél több hirt, hozzon egy kis politikát, hozzon az iparművészet, gazdászat, tudomány és szépirodalom s a kereskedés köréből meritett czikkeket, tudósitásokat. — Szóval : a Vasárnapi Ujság s a Politikai Ujdonságok szellemében szerkesztett lap a mi vidékünkre való. — Ezzel nem azt akarjuk sejtetni, mintha e testvérlapokba halálosan beleszerettünk volna, (fájdalom, igen érezzük, hogy e nagy alföldi magyar városból és vidékéről sokkal lángolóbb szeretet telnék ki, mint a minőben — aránylag részesülünk — de ezt sem panaszképen mondjuk. *Szerk.*), de ők az okai, hogy az olvasni szerető nagy közép osztály izlését s igényeit hiven eltalálva kénytelenek vagyunk, mintául csak őket ajánlani. — Tudjuk, hogy két illy erőre kapott lap nem terem a semmiből, s azért kisebb, szerényebb térben kell kezdeni. (Mindenek előtt kiadó kell hozzá és nyomda, azután jön a többi. *Szerk.*) — A szerda és szombat reggelek igen alkalmasok volnának a lap megjelenésére. — Különben megindulhatna e lap bármilly alakban, de azt mindig tekintetbe kell venni, hogy lehető jutányos áru legyen, minthogy az *effélékre* a pénzhiány nálunk mindig *örökös* marad. S mi mégis bátran kimondjuk, hogy a lelketlen fényüzés mielőttünk mindig csak másodrendü fog maradni a szellemi igények után. Hiszen sokszor egy nem épen szükséges ruhadarab fele ára is elegendő, sőt gyakran fölösleges egy évi hirlapi szükségleteink beszerzésére.“

— (*Felszólitás Tompa Mihály „Egyházi beszédei“ előfizetőihez.*) Miután nevezett egyházi beszédek, az igért 11—12 iv helyett 14 nagy 8-ad rétből álló teljes kötetre terjedének : tisztelettel fölkéretnek a t. cz. előfizetők és gyüjtők, az előfizetési pénzösszeget, legfölebb *februárhó* végeig alulirthoz beküldeni; mert azon tul csak *magas bolti áron* fognak a jeles műhez juthatni. Miskolcz, februárhó 8-án. — *Fraenkel Bernát*, kiadó-könyvárus.

\+ (*Halmágyi Sándor*) „Saphira“ czimű három kötetes regényét még e hónap végén szét fogja küldeni. Jelenleg egy uj társadalmi regényen dolgozik, mellynek tárgya a falusi életből van meritve, s czime : „A kis világ emberei.“

\+ (*Goethe „Faustja“*) nemsokára megjelenik magyar forditásban.

\+ („*A sirkő-faragó*“) czim alatt egy forditott szindarab fog nemsokára előadatni a nemzeti szinpadon. Idősb Dumas Sándor után forditotta Bulyovszky Lilla. A főszerepeket Egressy, Jókainé s a Lendvai-pár játszsza.

\+ (*Illési György*), ki Berangernek sok szép dalát sikerülten magyarra forditotta, s az irodalmon kivül zenével is foglalkozik, mint a „Hölgyfutár“ irja, egy igen szép magyar zenegyüjtemény birtokában van, melly mintegy 40 darabból áll, a következő szerzőktől : Bihari, Lavotta, Árvai, Ruzitska, Arnold és Sárközy. Illési e gyüjteményt örömest átengedné a müárusoknak, megelégedve azon egyetlen jutalommal, hogy e szép müvek a közönség elé kerültek.

\+ Megjelent : „*Domonyi Csárdás*“ zongorára szerzé *Farkas* Lajos. Kapható Pesten minden müárusnál, s Kecskeméten a szerzőnél.

\+ (*Sopronban*) a csudálatos czepperli olly nagy divatban van, hogy a szép magyar tánczot egészen háttérbe szoritotta. A nőegyleti bálban azért nem tánczoltak csárdást, mert a zenészek azt mondták, hogy nem tudnak csárdást huzni. Micsoda trombitások azok az érdemes zenészek?

\+ (*László József arczképét*) a „Hölgyfutár“ előfizetőinek mümellékletül a jövő évnegyedben szét fogja küldeni.

\+ (*A mütárlat*) közelebb a következő képeket vásárolta meg : 1 „Téli tájkép“ *Stademanntól* Münchenben. 2. „Tengerpart,“ *Keimtől* Düsseldorfban. 3, „Berni táj.“ *Schmidtől* Bécsben. 4. „Szüret,“ *Molnár* Józseftől Pesten. 5. „Visegrád,“ *Markó* Ferencztől Pesten. 6. „Bacchansnő,“ *Grimm* R-tól Pesten. 7. „Horvát tábor,“ *Goebeltől* Bécsben.

— (*Rövid irodalmi hirek.*) Több igen érdekes munka jelent meg a mult héten, mellyeket, mig róluk bővebben szólhatnánk, elég legyen egyelőre röviden érintenünk, s addig is a közönség figyelmébe ajánlanunk. A *magyar remekirók* gyöngykiadásából Heckenast Gusztávnál megjelent ujra 3 kötet (a 3., 4. és 5.) — Kisfaludy Károly és Sándor, s Kazinczy F. versei; — *Aszalay* Józsefnek „Szellemi röppentyük“ czimü több tekintetben eddigi müveinél is becsesebb munkája; — *Királyi* Páltól, egy 4 kötetes regény „Szigetvár 1566“-ban; — a *Révész* Bálint által szerkesztett „Egyházi könyvtár“ 3-ik füzete; — *Irinyi* József kis röpirata „A zsinati előkészületekről“; — *Nagy* Iván „Magyarország családainak“ egy uj füzete, ügyesen készült czimerekkel és leszármazási táblákkal. Bővebben is meg fogjuk e müveket ismertetni.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

△ (*Markus J. bécsi gépész javitott távirója*), mellynek szerkezete a mostaninál tetemesen egyszerüebb, a kisérletnél sikert aratott. A feltaláló a fele tulajdoni jogot egy ismert német publicistának Warrens urnak engedte át s most a franczia kormánynak kinálja megvétel végett.

— (*Mézromlás Balassa-Gyarmat vidékén is.*) Méhes gazdáinkat érdekelni fogja e tudósitás, mit a nevezett helyről veszünk : „A Vasárnapi Ujság f. e. 6-ik számában azon panaszkodnak Szarvasról, hogy ott nemcsak borhiány, de mézromlás is van. — Körülbelől igy van ez nálunk is, s félhetünk még gonoszabb következésektől is — mert a már két év óta folyvást tartó szárazság, már majd minden szőlőtőkéinket és gyümölcsfáinkat kiöli — adja Isten, én csalódjam! — Most azonban csak a mult évi mézről kivánok szólni. — Mintegy 40 éve már, hogy én is méhészkedem, s kisebb-nagyobb mézszüretet tartok évenkint — de ollyan szüretem, mint az 1858-ki, még soha sem volt. Dzirdzon-köpüim még nincsenek — a fiókcs köpük pedig legelőbenszegény határunkban nem alkalmazhatók — s igy ha szüretelni akarunk mézet is, természetesen csak az öldöklő füsttel tehetjük azt. — Mult őszszel kifüstöltem vagy 8 köpümet s csodálkozva tapasztaltam, hogy mindezeknek legalsóbb sejtjeikbe alulról mintegy 4—5 ujjnyira hordott mézük, a fölebbi sejtekben lévőtől, egészen elváló, mondhatni fekete szinü és nagyon ritka, s folyékony volt, s ennek ize is sokkal alábbvalónak találtatott. — Illyesmit még soha sem tapasztalván, e fekete ritka mézet természetesen külön szedettem s rakattam el — de ezzel is csak azt tanultam, hogy ez a felsőbb sejtekbe rakott méznél, nem csak csunyább, de kevésbé édes is, és a vevőknek sem kellett. — Méheim e fekete és ritka mézet honnan s mi virágokból szedhették? ki nem puhatolhattam. — A réti fü az egész mult éven át, silány volt, csak augusztusban, midőn e fekete méz gyüjtethetett, volt egy-két esőcskénk, de ezek csak a szokott virágainkat elevenitették fel, s igy augusztusban is csak a határunkbeli virágokból szedhették azt. — Negyven évi méhészkedésem alatt többször voltak már illy száraz s legelő-nélküli éveink; — — mézünk azonban fekete, ritka és izetlen még soha sem volt, csak most. — Érdekes volna talán, ha több s tapasztaltabb méhészeink is felszólalnának, s kivált azok és ollyanok, kik a mult évben tán szintén illy rendkivüli mézet szüreteltek. A méhészség ugyis, ugyszólván, egyedül a tapasztaláson alapul; cseréljük ki tapasztalásainkat, s okulni fogunk. — *Kalmár István.*

⊙ (*Gyógyszerészi ipart illető.*) Legmagasb kibocsátott engedélynél fogva a gyógyszerészi ipar realtulajdoni jogának elismerésére Erdélyben az 1851-diki év határoztatott meg normalis esztendőül, és mindazon gyógyszerészi iparokra érvényesnek ismerendő el, mellyekre nézve az adományozási okmányban nincs világosan megjelölve, hogy személyiek, vagy eladathatlanok. A gyógyszerészi-ipar tulajdonosainak iparuk vélt reáltulajdoni joga kimutatására kétévi zárhatáridő engedteték, melly a fönnebbi legmagasb határozat kihirdetésének napjától veszi kezdetét, és ezzel azon gyógyszerészek is élhetnek, kiknek iparuk realtulajdoni jogának elismertetése végett előbb beadott kérvénye az eddigi szabályok szerint netán visszautasittatott.

△ (*A bécsi hitelintézet*) fölülosztaléka a mult évre, mint hirlik, egy részvénytől 8 ft. lesz.

⊙ (*A Rajna mellől a szőlők*) állapotáról nem sok jót irnak. Nagyszámu tőke megfagyott s igy a jövő termés aligha szük nem leend.

Közintézetek, egyletek.

△ (*A magyar Akademia*) febr. 14-ki mathematikai és természettudományi osztályülésében *Pólya* József ur székfoglaló beszédét tartá, s ez alkalommal a gerjről (fermentum) átalában értekezett. *Nendtvich* ur Buda vidékének dolomitjairól értekezett.

⊙ (*Az országos Kertészeti Egyesület*) csarnoka e hó 15-én megnyilt, hol magvak, facsemeték stb. kiállitása, részint pedig eladása is folyamatba lép. A csarnok helyisége a Dunaparton levő régi hidfőépületben van.

⊙ (*Az első magyar általános biztositó-társaságnál*) több morvaországi község is tömegesen biztositott.

⊙ (*A Magyar Gazdasági Egyesület*) — *Somssich* Pál választmányitag inditványára — valamint már a jelesb gazdaságok leirását megkezdte, ugy a jelesb szőlők leirását és ismertetését is eszközlésbe veendi. Legelső lesz a villányi szőlőhegy.

⊙ (*Magyarország intézetei.*) Magyarországban jelenleg több száz intézet áll fenn, mellyek a magyar nemzetnek köszönik fennállásukat és lételüket. Ezekből a tudomány és müvészet osztályába 92, az ipar és kereskedelem osztályába 101, a jótékony és kegyes czélokat ápolók osztályába 156 tartozik. Meglehet, hogy mindez kevés, de idővel majd több is lesz.

— (*Olvasóegylet Tenkén s készületek a tenkei fürdőszakra.*) Febr. 4-ről veszszük ez örvendetes sorokat : Nekem jutott a szerencse, tudatni az olvasó-

közönséggel, hogy Délbiharmegyének Tenke mezővárosában, (melly egy évtized előtt még jelentéktelen falu volt), egy felsőbbleg helybenhagyott olvasóegylet alakult, eddigelé aláirott részvényes tagjainak száma 50-re megy. A megerősitett alapszabályok felolvasása f. évi január 19-én tartott közgyülésen történvén, az egylet magát alakultnak kimondá, és tiszti személyzetét megválasztá. — E még kisded-társulat büszke elnökére, a helybeli köztiszteletben és szeretetben álló r. kath. lelkipásztorra, b. B. ő nságára, ki a közkérelemnek engedve, különben is a magyar irodalom pártolásával foglalkozó nemes keblének gyönyöreül tartja, e számban kevés, de akaratban és tetterőben dus egyletet szent törekvéséhez vezérelhetni. — E gyülés után következett az egyleti tánczvigalom, a szó teljes értelmében, mert tánczoltunk is, vigadtunk is eleget és elegen. — Folyó hó 2-án tartá az egylet első választmányi ülését künn a fürdőben; több jeles irodalmi mű meghozatása határoztatott el, — és mert a lelki élvek feletti tanakodásban a test megfáradt, az ülést a fürdő vendégszerető bérlője, és választmányi tag barátságos vacsorával váltá fel, itt két testvér találkozott ugyan, lélek és bor, de mert „omne trinum perfectum," a sziv is feljajdult, hogy vidulás nélkül ne maradjon, mert miként menyegző zene nélkül, ugy éljenzés tus nélkül semmit sem ér, — öszpontosult a közkivánat, és egybeforrt az akarat abban, hogy Tenkének kivált a fürdési szakra jó zenekara legyen, ollyan, hogy annak hirére a vidulni, testben és lélekben gyógyulni kivánó nagy közönség egybeseregelve, vidám perczeket élvezhessen, — és e közakarat teljesülteért kezeskednek azon tekintélyek, mellyek ez eszmét megpendité, és kivihetőségét közremüködésükkel biztositák. — Mire ugyan még elég idő van, és a sikerkor róla többet. — *M. J.*

Jótékonyságok.

△ *Főherczeg Albrecht Főkormányzó* ur ő cs. kir. Fensége a nagy-senki kath. templomnak Erdélyben főoltára ékitésére egy ő Fensége vasöntödéjében különösen e czélra megrendelt 6 láb magas öntött vas-keresztet ajándékozni méltóztatott.

⊙ (*Főt. Fábry, kassai püspök ur*), a csanádi érsekmegye püspökének 2205 ujftot küldött, következőleg szétosztandót : a szegény plebánosok jövedelmének javitására 420, a papnöveldének 420, a csanádi székesegyháznak 400, a csanádi székeskáptalannak azon kötelezettséggel, hogy az alapitóért miséket olvasson 525, az érsekmegyei papság nyugdij-alapjának 210, végre a sz. Gellért első csanádi püspök tiszteletére épitendő templomra Csanádon 210 ujforintot.

⊙ *Pávai Vajna Elek* ur a magyar Akademia által részére itélt 30 db, valamint a magyar Természettudományi társulattól nyert 8 db. arany pályadijt az alapitandó erdélyi muzeumnak adta át. (K. K.)

\+ (*Nemes megemlékezés.*) Bauer Tódor spanyol consul, és Bauer Ignácz madridi bankár, annak emlékére, hogy szülőik egykor Pesten laktak, a helybeli izraelita községnél 10,000 ftnyi alapitványt tettek örök időre, hogy ez összeg kamatai évenkint e községbeli szegények fölsegelésére forditassanak.

Mi ujság?

△ (*Pesten a városi német szinháznak*) Császár Ő Felsége 40 esztendőre kizárólagos szabadalmat adni méltóztatott, egyrészt a német nyelveni előadásokra, másrészt arra, hogy a nevezett idő alatt a városban már fenálló német szinházak- és arenákon kivül többet épiteni meg van tiltva.

△ (*A személyszállitó-gőzösök járása*) Pest és Győr közt, febr. 16-án kezdetét vette, az indulás mindkét helyről egyelőre csak a párosszámu napokon történik, ugymint 20., 22, 24-én stb. Ugyanazon napon a helybeli gőzösök járása is megkezdődött. A Duna megtisztulása következtében a malmok is beállnak.

△ (*Rózsa Sándor fölött a végtárgyalás*) a budai cs. kir. megyetörvényszéknél, számos belépti-jegyes közönség jelenlétében, e hó 15-én kezdetét vette. A végtárgyalás befejezése után bővebben a Pol. Ujd.-ban.

△ (*Uj találmány*:) Escheback nevű berlini könyvkötő olly szert talált föl, melylyel mindenféle ón, kréta és egyébb illy anyaggal készült rajzokat meg lehet óvni az eltörlődéstől. Egy illy szert Magyarországon régtől ismerünk már, s ez a hideg édes tej; evvel kell a rajzónnal készült képet bevonni s ez letörölhetlen marad. Természetesen e bevonás nagy feladat, kivált a fekete kréta rajzoknál; különben a szer igen jó. Azért nagy nyereség lesz a rajzolókra nézve, ha a fönebbi találmány valami könnyebben alkalmazható szer.

\+ (*Franciaország bizonyos helyén egy uj cséplőgépet találtak föl,*) melly olly titkos szerkezettel bir, hogy a cséplett gabonából egy részt mindig elrejt a cséplő számára. Hanem végre ezt a jó tulajdonságát is fölfedezte valaki, minek következtében a cséplőgép föltalálója szabadalmat nyert — 15 havi ingyenlakásra.

\+ (*Két üstököst jósolnak*) a csillagászok a f. 1859. évre; az egyik már a jövő hónapban fogna mutatkozni. Két versenytárs fenyegeti egyszerre Kakas Mártont!

— (*Hevesmegyei Demend községhez közel*) egy porczellán-agyagu bányát fedeztek fel. Az agyag vegytani kisérlet alá vétetett.

— (*Egerben a községjegyzői tanácskozmányban*) határoztatott, hogy az olly községekben, hol czélnak meg felelő bábák nem léteznek, azok helyett pályázat utján okleveles szülésznők fognak behozatni; évi fizetésük már ezen évi költségvetésbe fel is vétetett. Ugyanott, az egész járásra nézve egy központi községi takarékpénztár fog felállittatni.

\+ (*Sohatjsunk egyet!*) Az amerikai „New-York-Ledger" czimű lapnak 350,000 azaz: háromszázötvenezer előfizetője van.

\+ (*Vakmerő hajós.*) A „B. Hirlapban" olvassuk : „Tegnap (febr. 11-én) délben sok kiváncsi ember tódult össze a felső Dunaparton. Eleinte nem tudtuk megmagyarázni, mi lehet kiváncsiságuk tárgya, a mig végre reá jöttünk. A Duna közepén egy körülbelül nyolcz négyszöglábnyi nagyságu jégtábla uszott lefelé, melly valószinüleg a Margitsziget partjától szakadt el. A jégtáblán egy gyermek állt, s ha jól vettük ki, azt egy darab deszkával kormányozni látszott. Hogy jutott reá, és miért vetette fejét e merészségre, nem tudjuk, valamint azt sem, mi volt az aranygyapju, mellyért a fiatal argonauta életét koczkáztatta?" — Mi nem voltunk szerencsések e hajókázást látni, de nem tartjuk valószinünek, hogy az illető józantából vállalkozott volna a veszélyes utazásra. Ezt kellett föltenni minden józangondolkozásu embernek, s azért nagyon csudálnók, ha senkisem gondolt volna a fiu megmentésére.

\+ (*Vasuti szerencsétlenség.*) A Hernád vidékéről irják lapunknak : A Szerencstől Harangodon keresztül vonuló vaspálya épitése már annyira előrehaladt, hogy három mozdony naponkint egész Bócs alá felrobog az épitéshez szükséges kavicsért, mit a Hernád folyó medre bőven szolgáltat. Maga magának készíti az utat. Az épitéssel talán már Nyiregyházán is tul vannak, s valószinüleg april végeig elkészül annyira, hogy majusban átadathassék a forgalomnak. Nagy örömünkre szolgál, hogy vidékünk is bevonatik a vaspálya-hálózatba, de fájdalom! ez uj közlekedési eszközünk még el sem készült, s már is áldozatot kivánt. Egy bócsi fiatal házasember valószinüleg kiváncsi volt látni a gőzmozdony szerkezetét, melly a leggyorsabb paripán is tultesz, s midőn azt egész figyelemmel vizsgálgatná, egy kavicscsal megrakott kocsit összekötés végett nagy sebességgel toltak előre, anélkül, hogy a vizsgálódót valaki észrevette volna. A vigyáztalanságnak borzasztó eredménye lett. A szerencsétlen kiváncsi fején olly iszonyu lökést kapott, hogy az menten ketté hasadt, s természetesen legott szörnyet halt bele. Szolgáljon ez iszonyu eset intő például!

\+ (*Érmelléken*) a mult hóban erős földrengést tapasztaltak.

\+ (*Angolországban a vaspályai utazást*) igen kényelmessé kezdik tenni. Most már olly vaggonokat is alkalmaznak, mellyek kényelmes ágyakkal vannak ellátva.

— (*Pécsett vigan farsangolnak.*) Nem is csuda, mert talán egy városnak sincs hazánkban, olly könnyüvérü, tánczra hajlandó lakossága, mint Pécsnek. Itt még nyáron is alig mulik el egy hét bál nélkül, hát még farsangon! Különös dicséretben részesülnek az ottani „szinházi álarczos tánczvigalmak," mellyekkel a méltán közpártolásban részesülő derék szinigazgató, *Molnár*, elősegitve a casinó buzgó tagjaitól, ollykor egy-egy hazafiui vagy művészeti czélt tud egybekötni. Igy például az első tánczvigalom jövedelme *Kazinczy Ferencznek* a folyó évben Pesten tartandó százados ünnepélyére volt szánva, s ez alkalommal Molnár szinigazgató egy sikerült előadásban megmagyarázta a közönségnek, ki és mi volt nekünk Kazinczy? A febr. 8-i tánczvigalomban az uj *palotás tánez* lőn bemutatva. Ez utóbbi eseményt igy irja le pécsi tudósitónk : „Éjfél eljött! — Szünidő, midőn minden ember sóvárogva néz az étterem felé : kivált nálunk, hol az étterem olly kicsiny, hogy a vendégek egy ötöde férhet csak bele. A zene elhallgat, de a teremből senki sem távozik, várva valamire, a mi bizonyosan kedves előtte. — Végre megszólal a *palotás* előzenéje s mindenki figyelemmel néz az ajtó felé, melly megnyilván, rajta hat délczeg ifju lép be, kék s veres bársony uj nemzeti diszöltönyökben, arany és ezüst sinórozással, ugyan ennyi nővel, kik szintén fehér kék atlasz magyar öltönyökben jelentek meg a terem közepén, hol a néző sokaságtól alig képezhetve kört, ellejték e valóban szép s köztetszésben részesült uj szerkezetü tánczunkat. — Zajosan megtapsolók, s annyira megszerettük, hogy a jövő casinó-tánczvigalmi estélyen (hova az egész szintársulat, mint hallám, meg lesz hiva), fel lesznek kérve az illetők, hogy azt az addig begyakorlandó pécsi ifjusággal együtt ismét eljárják. — Becsüljük *Tóth Somát* a jó gondolatért, hogy e nemzeti jellemünkhez illő szép tánczot szerzé, és köszönetet mondunk Molnárnak, ki ezt nálunk bemutatta. Szinészeink, kik ezt olly ügyesen bemutatták, ezek voltak: Zádor, Timár, Bényei, Kovácsi, Kendy, Tóth; nők : Molnárné, Heténviné, Feketéné, Timárné, F. Karolina, D. Lina."

— (*Egy alföldi nagy falu fájdalma és téli mulatsága.*) Komádiból veszszük e kis rajzot : Biharmegye szélső határán fekszik *Komádi*, mint egy 3700 reformatus magyar népséggel biró község. E község lakosai ezelőtt még csak négy évvel is részint halászatból, rákászatból (mellyből Pest is évenkint több ezer darab rákot elfogyasztott), csikászatból, nadályfogásból, részint baromtenyésztésből élt; de mióta a Sebes-Körös kiáradása megszünt, a mi senkinek másnak, csak a száraz éveknek rovandó föl érdemül, a földmivelés és baromtenyésztés lett főfoglalkozása. Ezért sohajtnak föl gyakran az ugynevezett pákász emberek (mocsárvadászok), hogy hova lettek azok a szép vizek, mikor csólnakkal állott a háza küszöbéhez! egy darabka kenyeret „bakójába" tett! az árnyékos rétben egész nap elhalászott és rákászott s gond nélkül élt, s most künn az árnyéktalan mezőségen kell izzadni, dolgozni, ha kenyeret akar keresni! — Időjárásunk, életmódunk egyet fordult, de nem sokat változott még eddig szellemi mivelődésünk, mert egy-két embert kivéve, kikben az olvasási vágy fölébredt, most is csaknem a régiek vagyunk. Azt be kell mégis vallani, hogy ujságunk 10 példányban jár, és két-három taggal a M.-Keresztesen fölállitandó casinó is szaporodik Komádiból. — Mulatságai közé tartozik az itteni népnek a disznótor, névnap és lakodalom, ha ugyan mulatságnak lehet mondani, mikor az embert néha jól megöklözik. Ugyanis ritka lakodalom, melly vérontás nélkül végződjék; este a vacsora fölkelte után betódulnak a falu hivatlan fiatalai, kik egy-két táncz után egymáson jó sort öklöznek és botolnak; hogy ha az nem használt, néha a

Grimm Rudolf

lásd

Szinnyei X

1000. h.

OLOSSVARY MIKLÓS H. VEZÉRIGAZGATÓ.

. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

Grimm Rektō

Ney Ferenc archépe
1861. Kórajz -

Szinnyei
IX. 1041. h.

...k által folytatott iskolánkívüli nevelés
...alános irányelveinek megfelel-e, hanem
...lmi szervezetek által folytatott iskolán-
...politikai szempontok miatt netán felmerül-
...öbölése és összeegyeztetése is - beosztott
...K.M. sz.r. 4.§. /1/ bekezdésének a./ pont-

...e az, hogy a neveléstudomány eredményeinek
...az iskolánkívüli nevelési munka.

... az alelnök.

...§.

... vezeti a Tanács munkáseágát és eljár a

...désben megállapitott feladatköréből kifo-

Grimm Rezső (irodalom)

Szépművészeti Múzeum. (Magyar Művészeti Adattár).

Grimm Rezső

festő

l.

Szépm. Múz. Ekh

IX. 275. l.

MUZEUMOK ÉS KÖNYVTÁRAK ÓRSZ. FŐRIGYELŐSZÉK

Tanácsa I. 61

684/1905 sz. júl. 25.

Hivatalból: felszólítás a debreczeni ev. ref. főisk. gazdasági tanácsához és a nagykönyvtár igazgatójához az 1902-4 évi áll. segélyekről szóló kimutatás s a nagykönyvtár elmaradt évi jelentéseinek és statisztikai adatainak beküldésére.
(Felavatott póstán. VII. 29.)

Grimm Rezső

l.

Szépm. Múz. Évk

I. 186. l

Grimm Rudolf

l. Srana 1890

79. l.

98

vészetre, a
ai és külföldi
tása, hogy
t fejlesz-
s munkai
pest együtt-
Iskolával és
tal.
közös veze-
ot tartalma-
a Hopp Fe-

és munka-ter-
izgatótaná-

·RT·VEGYÉSZETI GYÁR

ESZ U. 63

FORRÁSA

RG RICHTER GEDEO
BUDAPEST X, CSERKESZ UCCA

BUDAPEST X

Grimm Rezső

wód

Petujrégi

55 l.

1923

Grimm Rezső

irodalmához.

Várady Ferencz: Baranya
multja és jelenje. I. k. Pécs,
1896. 438. l.

Fiumében létesítendő óhajtott magyar
közművelődési ház programmja

VI. 71.

Grimm Rudolf

l.

Va Ylö Ernst gyűjt

VII/III. 1. VII/IV. 14,
16, 18 (9).

e a kormánnyal, hogy megállitsam azon az uton,
yzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
iselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

ggodalom és választóim ezreivel való személyes
djek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
sági megélhetést veszélyezteti.
a eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
és

s zászlaját a fővárosban!
ályért, Hazáért"

Grimm Rudolf Pest.

1854-ben Gyászoló gyermek c. képét 30 frtért megvette a nincsylet.
PMÉvk. 1853-ra. 108. l.

1857-ben Női tanulmányfő c. olajf. 100 frtért megvette a nincsylet.
u. o. 1856-ra. 20. l.

1858-9-ben Bacchus papnője c. olajf. 105 frtért megvette a nincsylet.
PMÉvk 1858 ra. 20. l.

Flaubert III

1904. VIII. 8.

Budapest Élő egylet.

Term. Múzeum jelentése (436/1904.)

Grimm Rezső

Perálltöstképes

378, 424, 467 l.

561

Kérjük, hogy a programmot őrizze meg!

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
Budapest, VIII., Nemzeti Muzeum

A TÁRSULAT októberi programmja

Választmányi ülés folyó évi október hó 4-én déli 12 órakor a Pázmány Péter Tudományegyetem Művészettörténeti Intézetében (Gerevich-szeminárium) VIII., Múzeum körut 6—8 sz. I. emelet. Választmányi Tagjaink pontos megjelenését kérjük. Tárgy a folyó ügyek mellett az őszi társulati programm megállapítása.

Október 4-én d. u. fél 5 órakor.

Kirándulás Aquincumba

Repülő lapok 55 szám.

L A U F F E R

-.-.-.

Grimm Rezső

Nagyslito 94. l

GRIMM REZSŐ (Rudolf), 1832—1885. Először a pesti rajztanodában tanult Landau Lénárdtól, majd a Marastoni Akadémiában képezte tovább magát. Bécsben Rahl tanítványa volt. Pesten és több vidéki városban működött mint kőrajzoló és rajztanító, míg végül a pécsi reáliskola rajztanára lett. A Sz-Szi. Lex.-ban felsorolt kőrajzain kívül még a következőkről van tudomásunk: 1. Magyar fejedelmek és vezérek. Mellképek ovális keretekben. Jelz.: „Rajzolta Grimm Rudolf 1861." (Előd, Botond, Álmos, Tuhutum, Csörsz, Szabolcs, Árpád, Attila, Zsolt, Gyula, Lehel, Taksony, Géza, Bulcsu.) — 2. Visegrád délről. Festette Ligeti Antal. Kőre rajzolta Grimm Rudolf. Az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. műlapja, 1861. (Visegrád romjai Magyarországban címen Sandmann litográfiájában is megjelent.) Jelz.: „Nach d. Natur aufgenom. v. R. Grimm. lith. v. F. X. Sandmann.") — 3. Damjanics János mellképe. — 4. A magyar szabadságharc vértanúi 1671-ben. Jelz.: „Rajzolta Grimm Rudolf, 1861." 45×38 cm. — Bibl.: Lantos VIII. A. Kat. 1024. — Lantos X. A. Kat. 575. sz. — Kun S, 32—739, 789. — M. T. Kcs. Kat. — Sz-Szi. Lex. I. 603. l, (Életrajz, bibliográfia és kőrajzainak felsorolása.) —

M. kir. államépitészeti hivatal .....

..... állami utmest

A ..... számu .....

.....

Napszámfizet

az 19.... évi ..... hó ..... napjától,

a fenti állam közutszakaszon dolgozó napszámosol

A bent felsorolt napszámosok és fuvarosok tér
mennyiségét és végrehajtását igazolom.

....., 19..... évi .....

4	5	6	7							8	
u n k á s											
előző munkaadója üzemének neve és helye	munka-helye, község	munka-kábalépés napja	munkanapjai							összesen	
	az út-szakasz km		egyenként								
			H	K	Sz	Cs	P	Sz	V	kézi	igás
	-tól -ig	kilépés napja								napszám	

Grimm Rezső

Művészeti lexikon
3 09 l.

Férfi képe.

Derekig van ábrás
ha, szemöldöke, sze
szakálla leberetva
atilláján s fehér pr
Kát öv szorítja L s
szíj halad nagy
markolatán bal

L melyalá jobb
kezét dugta,

Vászon, méret
N. Mur.

Grimm Rezső

Művészet 1915 ~~3[illegible]~~, 465–
469, 466

Magyar Művészet
1925. 373, 497, ~~573, 574~~
~~1928. 278~~

1931 326 (Dömötör cikk)

Romaion IX. 39

FIATAL NŐ
GRIMM REZSŐ FESTMÉNYE

A SÁROSI MŰVÉSZ-SORSJÁTÉK
KIÁLLÍTÁSÁBÓL

Művészet 1915. 7 kép

Az új adományozók:

Balla Frigyes, Bednár János, Benkhárdt Ágoston (Kéve-tag), Börcsök Samu, Csapó Jenő, Csiszér János (2 bronz plakett), Csillag István, Dezső Alajos, Erdei Viktor, Fehérváry Erzsi Körmendi Frimm Jenővel együtt (két majolikaszobor), Fényes Adolf, Ferraris Arthur, néhai Göröncsér Gundel János (Kéve-tag, 2 drb olf.), Gulácsy Lajos, Helbing Ferenc (20 saját litográfia, továbbá Garay Ákos, Glatz Oszkár, Rippl-Rónai József és Olgyai Viktor egy-egy lapja), Haranghy Dénes (6 darab eredeti rajz), Hornyay Ödön dr., Horváth Béla, Ihrig Sarolta, Kampis János, Knopp Imre (egy eredeti rajz), Kunffy Lajos, Kövesházi Kalmár Elza (Kéve-tag), Koszta József, Komáromi Kacz Endre, Komáromi Endréné, gróf Lázár Árpádné, Lohwag Ernestin (Kéve-tag, 4 olf.), Lukácsy Lajos (3 drb relief), Lénárd Robert (Kéve-tag, 8 drb rézkarc), Markup Béla, Murai M. Stefi, Markos Béla, Magyar Mannheimer Gusztáv, néhai Máté Ilona (Kéve-tag), Mihalovics Miklós, Mühlbeck Károly (106 darab eredeti akvarell és rajz), Moiret Ödön, Náray Aurél (2 olf.), Nagy Lázár, Nagy Vilmos, Porter Paula, L. Propper Aranka, Pilch Dezső, Papp Sándor, Pentelei Molnár János, Rottmann Mozart, Rápolti Lajos, Reissmann Gizella, Remsey Jenő (Kéve-tag), Remsey Zoltán (Kéve-tag, 2 drb olf.), Rózsaffy Dezső, Senyei József (4 drb), Siligai Ferenc (3 olf. és 1 pastell), Sassy Attila, Sidló Ferenc, Szirmay Antal, Tury Gyula, Udvardy Flóra (2 drb olf.), Vajda Zsigmond, Várady Gyula, Vaszary László, Wágner Géza és Zombory Gyula (3 eredeti rajz).

Művészek hozzátartozói, műbarátok, magánosok részéről a következő adományok érkeztek:

Bischitz Arthur dr. (Eisenhut Ferenc és Pállya Celestin egy-egy festménye), Bischitz Matild (báró Mednyánszky László festménye), Fixler M. (K. Madarász Adelin rajza), özv. Grimm Rezsőné (több mint negyven olajfestmény, rajz és akvarell), Hoffmann Béla (Nagy Zsigmond és Bihari Sándor egy-egy festménye), Hamvay Gyula (Markó Henrik festménye), Hodossy Gida dr. (Szödy Szilárd szobra), Könyves Kálmán Műkiadó Társaság (10 darab színes litográfia: Barta Ernő, Fényes Adolf, Garay Ákos, Helbing Ferenc, Kosztolányi Gyula, Márk Lajos, Rippl-Rónai József, Ujváry Ignác és Vaszary János), Majovszky Pál dr. (Mendlik Oszkár és Katona Nándor egy-egy olajfestménye, Kőrösfői Kriesch Aladárnak színes krétarajza), jánoshalmi Nemes Marcell (Feiks Alfréd olajfestménye, Vészi Margit és Uitz Béla egy-egy rajza). Rákos Ernő (7 darab eredeti műlap: Ágoston Ernőtől, Gyenes Lajostól, Krón Bélától, Kron Jenőtől és Prihoda Istvántól), Tamás Henrik (Lotz Károly rajza).

A HÁBORÚ
BERÁN LAJOS
PLAKETTJE

A SÁROSI
MŰVÉSZ-SORSJÁTÉK
KIÁLLÍTÁSÁBÓL

Grimm Rudolf

László

Magyar művészképzés

66. sz.

P = passzát

A = Antit passzát

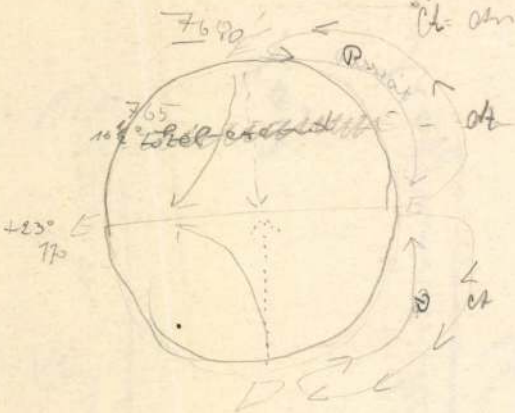

I.

A föld belsejében működő erők.

1. Kéreg mozgások
2. Vulkánosság
3. [illegible]

II

A föld felületén működő erők

Grimm Rudolf

MAGYAR MŰVÉSZET

~~1928. 278~~ Haeberlin

~~1931. 326.~~

1929. 358; 602

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Grimm Rezső

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 373, 497, [illegible]

T. 576.

városa foglalja el, mig a he-
; környéke látszik. Az előtér-
ét [redacted] leány képez csoportot.

ET ÉS SZLATINA.

cm.

Grimm Rerso

l.

Lykakörös

117. l.

müv.

h. 56

1 Kōt. 8°

Theophilus Presbyter

Schedula diversarum artium.

I. Bd. Revidirter Text, Uebersetzung und Appendix
von Albert Ilg.

Anonymus Bernensis
Zum ersten Male herausgegeben und übersetzt
von Prof. Dr. Hermann Hagen.

Quellenschriften für Kunstgeschichte und Kunsttechnik

Grimm Rersö

l.

Lykanomzromantika

34. 35, 90, 118,
159, 174, 183, 195
197 – 199, 210,
212, 215. l.

Ifj. Czervesz Alajos
Magyar Hirdető Iroda rt., ujvidék megbizottja
ZRINYI ILONA UTCA 3
POSTAFIÓK 27 --- TÁVBESZÉLŐ: 34—41

Tek.

Európa Könyv- és Lapterjesztő Vállalat

Budapest., V

Visegrádi-utca 36.

Grimm Kerső

Öregasszony imakönyvvel, olaff.

566. l.

LykaMagymű1800-50

Őrkori urnák VII. 196

Grimm

l.

LykaMagyműI300-50

121, 171, 492
499, 501. l.
566. l kép

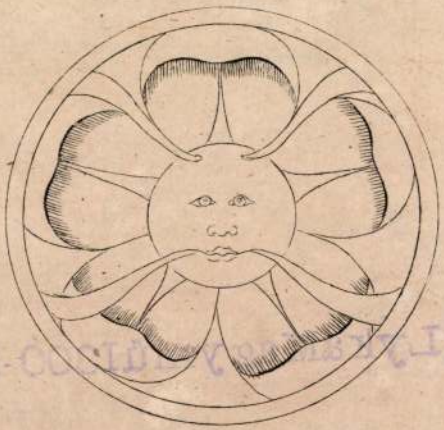

9.

5.

Grimm Rudolf.

Életrajza:

Ligeti Antal: A Nemzeti Múzeum Képesarnokának ismertető lajstroma, Buda, 1870. 14 l.

T. 5446.

don lovasok haladnak, az elő-
om gyalog katona köti le fi-

gh.

ag. 23.
gge is 5. Duystse Mylen Lang.
1. 4 Wacht-Toorens és befeje-
schip-Brug over de Rivier

3 cm.

Grimm Rudolf

Festo

[illegible]

Kruck I. 417. l.

Kelta vaslándzsahegy VI. 18.

Grimm Rekső

festő.

1832–1885

l.

Hántizer

29. l.

egyházkerület élén.

Makláry Károly, te az Isten bizonyság bere voltál, kinek egyik kezed mindig az Isten volt, s akinek élete jelszavát most így foga nók meg:

i és világi előkelőségek a temetési menetben.

Testvéreim ! Lássuk meg és tegyünk bizonyságot hogy Makláry Károly a *békesség embere* volt. ltő így kiált fel :

„*Óh mennyi harc az életutakon,*
Most vért fakaszt, majd Golgotára von."

világkataklizma borzalmai két évtized óta dnak elcsitulni. Félelmes harc tüze lappang a alatt s ki-kitör, mint nyugtalan tűzhányó...
belső csöndje sajnos még egyházi életünkben

Spitzer Rezső

és szépmű

Csányi László
arckepe, litogr.
repr.
Graeza I. 227. l.

tulajdonos költségére hivatalból intézkec

A prefektus előtt jegyzőkönyv formájában kiállítható az eladási okirat vagy a nyugta.

A kisajátított kérheti, hogy a letett vagy a neki kifizetendő összeget a minisztérium közjáradékba fektesse be.

72. czikkely.

Ha a kisajátítandó dolog kiskorúak, gondnokoltak, távollévők vagy oly személyek tulajdonát képezi, akiknek a törvény nem engedi meg a javuk feletti szabad rendelkezést, a gyámoknak és a kezelőknek az 1865. évi június 25-iki törvény 57. és 58. §-ai értelmében meg van engedve, hogy fentemlített személyek érdekében elfogadhassák a kisajátítóktól felajánlott kártérítést, vagy hogy azt magánúton megállapíthassák. Szükséges azonban, hogy a terület szerint illetékes polgári törvényszék, az ügyész meghallgatása után elfogadja az arra vonatkozó határozatokat. Hasonlóképen a fentemlített gyámok és kezelők a letett vagy a lefizetendő összegeket csakis a polgári törvénykönyvben említett módok szerint és csakis ily esetekben vehetik fel.

Nem szükséges azonban a polgári törvény- beleegyezése, midőn a szakértőktől ajánlott kártérítés elfogadásáról, vagy az árnak közjáradékba való befektetéséről van szó.

Grimm Rezső

festő

írod

Gent Bpestnův

65. l.

ZSEBÓK ZOLTÁN
hírlapbizományos
TAB. Somogy megyei

ZSEBÓK ZOLTÁN
hírlapbizományos
TAB. Somogy megyei

Grimm Rezső

Fővárosi Lapok 1875. I. 636 l. P

[illegible] Zholgygyel.

* **Hibaigazitás.** Tollhibából a lapunk tegnapi számában a műtárlatról közölt cikkben a »Busongó pórleány« cimű festmény Klimkovics Bélának van tulajdonitva, holott az a Grimm Rezső műve.

* [illegible]

A második és harmadik terem olajfestményei s egyéb képei közt körűltekintve: minden oldalról régi ismerősök köszöntenek bennünket. Sőt némely szögletből nagyon is régi ismerősök mosolyganak ránk fanyaron. Emlékezünk rá, hogy van köztük olyan is, mely már körűlbelől nyolc év óta kisérti a tárlatokat látogató közönséget, meghurcolták mindenütt, ahol csak lehetett és seholsem képviseltek egyebet, mint az unalmat, mely legjellemzőbb sajátságuk. Ilyen a többi közt ~~Klimkovics Béla~~ »Busongó pórleány«-a, egy alkonyi kép, annyi affektáltsággal és erőszakolt szentimentalizmussal, s oly »se-szinekkel« csinálva, melyek a maguk nemében valóságos kuriózumok. Az előtérben majdnem körzővel kimért szabályosságú sirhalomra egy lányka dől le, fejét (hihetőleg, hogy szépsége ne zavarjon meg bennünket) a a háttér felé forditja, mely szürkésen fekete és hamvasan sárga alkonyi eget mutat a falu közel templomternyával. Lehet, hogy e lány szüleinek halálát siratja, lehet, hogy meghalt kedveseért ejti könyjét, minden meglehet, mert lelke világából nem látunk egy vonást sem, az egész nagy képnek ő lenne egyetlen egy élő beszélő alakja s ő hátra fordult arcával, szemével (a lélek e tükrével) s gyászának mélységéből csak izmos és feszesen hajlitott hátát mutatja. Ez a kép már nyolc éve utazik tárlatról tárlatra s nemsokára a régiségtárban illőbb helyet foglalhatna el, mint e képek között. Ugyancsak hasonló vándorszellem és unalmasság jelemzi Grimm Rezső egy nagyobb

P (A műtárlaton.)

tájképét, mely a Gellért-hegyet ábrázolja, a déli oldalról felvéve. Sziklás hegyoldal koronkint egy-egy pázsitos részszel, vagy szakadékkal megbontva : egy ily szakadékon keresztbe pásztor ember fekszik hanyatt (szép tót typusa van) s testével jóformán keresztülhidalja az árkot. Merész gondolat, csakhogy az illető pásztornak (ha mindjárt tót is) kissé kényelmetlen lehet ez a szituáció s az ember nem akarja elhinni, hogy ilyen fárasztó helyzetben még jóizű pásztorálmokat is tud alunni. A feje fölött egy sziklalépcső

(– folyt. köv.)

pázsitos lapján kosok legelnek, melyeket az ember eleinte jeges medvéknek gondol, oly feltünően jó hus- pan vannak s ugy kimagasodnak a háttér zöldségéből. Egyéb semmi. Ez képezi a hegyi idylt és ennek han- gulatát. Szintén nyolc éve tévelyeg az alvó pásztorral s a jeges — kosokkal.

X. HÓ	31 NAP	OKTÓBER

Vasárnap
16
Gál apát

Hétfő
17
Al. Margit

Kedd
18
Lukács ev.

Fritsch F.

157. „THE ENGLISH POLITICIANS“ Edward Penny képe után.
Szines metszet. 41 × 30,5.

Gauermann Friedrich (1807—1862).

158. LÓTANULMÁNY. Jelzés lent balra: Gauermann.
Ceruzarajz. 10,5 × 15,5.

Gaupmann (19. század).

159. FÉRFI KÉPMÁS. Jelzés a jobboldalon: Gaupmann 859.

Gebler Friedrich Otto (szül. 1838).

160. A KAKAS.
Vászon. 17,5 × 13.

Gebler Friedrich Otto (szül. 1838).

161. FIATAL BÁRÁNY.
Lemezpapir. 19 × 13,5.

Gergely Imre (szül. 1868).

162. VELENCEI RÉSZLET. Jelzés lent balra: Gergely Imre 1910.
Vászon. 95 × 55.

Gerhard Alajos (1837—1889).

163. PARKRÉSZLET.
Fa. 17 × 31.

Gerhard Alajos (1837—1889).

164. FÉRFI KÉPMÁS.
Vászon. 56 × 46.

Gobra Béla (19. század).

165. NŐI KÉPMÁS. Lent balra: Gobra Béla.
Vászon. 42 × 31.

Göhry St. (19. század).

166. NŐI TANULMÁNY. Jelzés lent jobbra: St. Göhry.
Vászon. 56,5 × 44.

Gran Daniel (1694—1757).

167. SZENT JÁNOS EVANGELISTA.
Vászon. 85 × 70.

Green Valentine (1739—1813).

168. AZ ANGYALI ÜDVÖZLET. Szines rézmetszet Maria Cosway képe után (1799).
73 × 59.

Grimm Rezső (1832—1885).

169. ANYA GYERMEKÉVEL.
Vászon. 95 × 71.

Ernst aukció XII.
1920. okt.

Francia festő, 18. század.

145. FÉRFI KÉPMÁS.
Miniatür. 4,5×3,5.

Francia festő, 18. század.

146. FÉRFI KÉPMÁS.
Miniatür. Átmérője 3. cm. Mint arany melltű montirozva.

Francia festő, 18. század.

147. FÉRFI KÉPMÁS.
Miniatür. 4×3,5. Aranykeretben.

Francia festő, 18. század.

148. NŐI KÉPMÁS.
Miniatür. 2×1,5. Aranyozott ezüstkeretben.

Francia festő, 18. század.

149. FÉRFI KÉPMÁS.
Miniatür. 3×2,5.

Francia festő, 19. század.

150. FÉRFI KÉPMÁS.
Miniatür. 6,5×5,5.

Francia festő, 18. század.

151. FÉRFI KÉPMÁS.
Miniatür. Átmérője 3,5. cm. Aranykeretben.

Francia festő, 19. század.

152. LEÁNYKA KÉPMÁSA.
Miniatür. 3,5×3. Aranykeretben.

Francia festő 19. század.

152a. GRÓF TELEKY PÁL ARCKÉPE (állitólag Cougniet Leo műve Páris 1828.)
Miniatür. 11×8.

Id. Francken Frans (1544—1616).

153. A BETHLEHEMI GYERMEKITÉLET. Jelzés lent a középen: F. Francken 1594.
Fa. 66×106. Illusztr. II. táblán.

Frecskay László (1844—1916).

154. NŐI KÉPMÁS.
Lemezpapir. 32×26.

Frey Jacob (1681—1752).

155. A SZENT CSALÁD.
Rézmetszet Raffaello festménye után. 43×31,5.

Fidler A. (19. század.)

156. KÉT DARAB CSENDÉLET. Mindkettő jelezve lent jobbra: A. Fidler 1860.
Fa. Mindkét kép mérete 21×26,5.

Francia festő, 18. század.

132. NŐI FEJ.
Vizfestmény. 6,5×5,5.

Francia festő, 18. század.

133. Két festmény:
1. FÉRFI KÉPMÁS.
2. NŐI KÉPMÁS.
Miniatürök. Mindkét kép mérete 5,5×4,5.

Francia festő, 18. század.

134. FÜRDŐ NYMFÁK. Lent balra olvashatatlan jelzés.
Vászon. 90×72.

Francia festő, 18. század.

135. NŐ TÜKÖR ELŐTT.
Vizfestmény. 22,5×18.

Francia festő, 18. század.

136. ZEUS SZÜLETÉSE.
Vászon. 66×89. Illusztr. IX. táblán.

Francia fetső, 19. század.

137. A MEGSEBESÜLT TISZT.
Vászon. 74×100.

Franica iskola, 18. század. (1753).

138. A LONDONI VÁMHÁZ.
Szinezett metszet. 25×39,5.

Francia iskola, 18. század.

139. A TUILLERIÁK PÁRISBAN.
Szinezett metszet. 28×42.

Francia iskola, 18. század.

140 AMSTERDAMI RÉSZLET.
Szinezett metszet. 30,5×40.

Francia iskola, 19. század.

141. FÉRFI KÉPMÁS.
Miniatür. 6,5×5.

Francia festő, 18. század.

142. FÉRFI KÉPMÁS.
Miniatür. 5×3,5. Aranykeretben.

Francia festő, 18. század.

143. FÉRFI KÉPMÁS. A hátán: Á moi.
Miniatür. 5×3,5. Aranykeretben.

Francia festő, 18. század.

144. FÉRFI KÉPMÁS.
Miniatür. 3,5×3. Aranykeretben.

Ferg de Paula Franz (1689—1740).

120. Két festmény:

1. JÁRÓKELŐK A VÁROS ELŐTT. Lent balra a művész jelzése.
   Fa. 20×25,5.
2. JÁRÓKELŐK A VÁROS ELŐTT.
   Fa. 20,5×26.

Ferrari Carlo (1813—1871).

121. ÖREG ASSZONY. Jelzés balra: Ferrari C.
Vászon. 28,5×21.

Feti Domenico (1589—1624).

122. HERO ÉS LEANDER.
Fa. 44,5×103. (Feti rokonképe a bécsi állami gyüjteményben.) Illusztr. V. táblán.

Feuerbach Anshelm követője.

123. A NŐVÉREK.
Vászon. 108×82,5.

Feszl László (1847—1914).

124. TÁJ VIZESÉSSEL. Jelzés balra: Feszl L. 69.
Vizfestmény. Átmérője 22 cm.

Feszty Árpád (1856—1914).

125. HOLDVILÁGOS ÉJ. Jelzés lent jobbra: Feszty Á.
Lemezpapir.

Feszty Árpád (1856—1914).

126. IMÁDKOZÓ NŐ. Jelzés lent jobbra: Feszty Árpád.
Vászon. 55×40,5.

Feszty Árpád (1856—1914).

127. HAVAS TÁJ. Jelzés lent jobbra: Feszty Árpád.
Vászon. 22,5×61.

Fragonard Jean Honoré állitólag (18—19. század).

128. CSIBÉKET ETETŐ LEÁNY.
Fa. 31,5×24. Illusztr. XIII. táblán.

Flamand-francia festő, 17. század.

129. FÉRFI KÉPMÁS.
Vászon. 103×80. Illusztr. V. táblán.

Francia festő 17—18. század.

130. ALLEGÓRIA.
Fa. 66×69.

Francia festő, 18. század.

131. NŐI KÉPMÁS.
Miniatür. Átmérője 6 cm.

Grimm Rezső

Biederm. kiáll. 1937

XI. terem.

Női archép, olaff.

Fin kéje, olaff.

Virágcsendélet, olaff.

Grimm

G. 2. *Rezső*, festő és grafikus. Pesten 1832 dec. 13, † u. o. 1885 márc. 6. Tanulmányait szülővárosában és Bécsben végezte s már itt festett és litografált arcképeket. Ezt folytatta Pesten, aztán rajztanárkodás közben Kecskeméten, Körmöcbányán és Pécsett. Munkálkodásának súlyos idegbaj vetett véget. Különösen nagyszámú kőrajzai tették nevét ismertté. Művei közül Az ember teremtése, Grimm Lajos arcképe, Férfi képe, Fiú képe, Konyhai csendélet, Parasztmenyecske és Pusztai lovasok című olajfestményei a Szépm. Múzeumban, Önarcképe, Joachim József és Palóczy László arcképei a M. Tört. Képcsarnokban vannak.

E. G. I. 418 l

Opera Mur: (ovalopust 1930. kiáll)

Teaky Géza gr. ifjabbi arak

Föv Tört Mur"

Felesége arck. of

Lipótmező

Madonna opera-el

III

676 (1298).
821 (78).

és szentekkel.

nna és gyermekét, kinek jobb lábát is
Jobbján ~~egy~~ egy püspök ~~pásztorbottal~~ ~~és pein bőrkel~~
~~könyvvel és keresztbel~~," balján
áll. Alól középütt szent Kristóf
szent Bernárd tart nyitott köny-
iát látjuk edénynyel, melyben em-
vszámot olvassuk, MDXV.4.

félkörű, méretei 250: 278 cm.
5: VII. 26-án 1500 lirán. (693 frt. 75 kr.)
. 31-én. (246/95.)
az 54347/95. min. számot.

üvészeti Muzeumban helyeztetett el. (480/97)

ítetett vissza (366-907)

24

G r i m m R e z s ő
festő

Fővárosi Lapok.1869.jun.1. /Fővárosi hirek./

Grimm Dezső
talán Rezső

1) Női arckép 1881.
2) Női arckép

1932 főv. új szerzem. kiáll. Műcsarnok

Az aranyosmeggyesi rom.kat. egyházközségtől.

Aranyosmeggyes
Szatmárvm.

Grimm Rezső

hagyatékából való
Hamos kép a sajosi
Sorsjáték kiállításra
1915-16.

Férfiakt, d
Ker. fit Jacsy

Fúrarebép, a vízi ifj. kori arak
Fiatal nő
a tenger utcaszonya lída
Fiatal hölgy
Arch. tan.
Virág díszes asszony
Fürdő nő
" " K
Herkules
of

Katalogus 26-28 b.

akttanulmány
szekér
Temetőben
Fiatal nő
Nero
Jusgsanna kere I-II
Férfiakt
Dunaresztet I-II
Női akt
Akt tan.
Kovács mukely
József és Putifárné
Róka vadászat I-II
Női tan fay

Kompoz.
Fürdő nő I-II
Lótanulmány
Ökrös szekér
triklák
Mitologiai kompoz. I-III
Várakozás
Csárdajelenet
Pihenő nő
Női akt tan.
Ökörcsorda

rajzok

Temesvár III. 112.

Grimm Rezső

Ernst Museum aukciói.

VII–VIII. (1918) 407. Ülő nő, vászon, 89×74. — 408. sz. Venus és Amor, vászon, 200×140, jelzett.

XI. 1920 ápr.:

XIII–XIV. (1920) 150. Nymfa és satyrok, jelzett, vászon 71×89.

G r i m m R e z s ő
rajzoló

Fővárosi Lapok.1869.ápr.9. /Fővárosi hirek./

Grimm Rezső

Petőfi arcképe

l.

Ernst Lajos: Petőfi arcképei. Bp. 1922.

4. l.

† Ernst Múzeum

III.

Grimm Rudolf

cród

Dömötör István

Magyar művészképmá-
sok

Magyar Művészet

1931. 326 l.

3—

ZIRÁK

Salzburg-vidéki festő 1450 körül

13 Kalázros Madonna ~~Salzburg-vidéki festő~~ műve 1440 körülről
Fa, tempera 60·5 × 45 cm. Térdelő lovaggal. A lovag lábánál vörös lópeges címer

Pigler Evag 134 l. (repr. 135 l.)
Klasius Höpel 1839 árv. 30 sr.

—

Pigler: Pótlások AÉ XLVII – 1935, 169 l.
Benesch szerint a halleini mester.

—

Pigler: La vierge aux épis. Gazette des Beaux Arts, 74 évf. II. kötet, Paris, 1932, 176 l.

1450 körül

Grimm Rudolf

Deák Ferenc archége
Kőrajz 1861.
Repr
Domanovszky Sándor
Magyar művelődéstört
V. k. Bp. é. n.
73, 665. l.

HELYSÉG

Kassa.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Festmények.

ALCSOPORT

KOR

SZÁRMAZÁSI HELY

ŐRZÉSI HELYISÉG

Székesegyház, sekrestye.

MESTER

TULAJDONOS

MÉRET

SZEMÉLYI VONATK

TÁRGY

Szt.Florián oltárkép.

EGYÉB ADAT

MILYEN KÉP VAN RÓLA?

Grimm Rezső

Gróf Dessewffy Emilarc-
kepe, fenti kőrajza 1863
repr.

Dézsi Lajos dr.

Báró Jósika Miklós
1794–1865. Magy. Tört.
Életrajzok. Bp. 1916.
243. l.
430. l.

Grimm Rudolf

ferto

ivod

Kert. Ung. 126 l.

Rembrandt - arcképek TV. 45

Grimm Rudolf

1.

Kassai Vidor emlé-
kezései. 210 l.

Grimm Rezső

Irod

Kacziány Ödön: Pesti mű-
vészélet az ötvenes és hatva-
nas években. Művészet
1910. 14. l.

Miklós. (V. 6. Sz.-Szt.

Pesti dinnyevásár. Weber rajzáról készült színes kő-
28×19.5 cm. Arnz &Comp. in Düsseldorf. — Kremmer: ~~A régi~~
354. sz.

Piaci kép a régi Széna téren (Kálvin tér). Színezett kő-
nyomat bal sarkában „*Veber*“ jelzéssel. Főv. Múz. Kat. 55.

Budai Szüret-tor, Színes könyomat. 28×19.5 cm. Arnz &
Comp. in Düsseldorf. — Kremmer: ~~A régi~~ 356.

„*Dunavízhordogató.* — Wassermann. Le porteur de eaux.“
Sterio. — M. le baron de Prónay: ~~Esquisses de la vie popu-~~
~~laire en Hongrie“ bőll~~ — Arnz & Comp. in Düsseldorf. Eigen-
thum und Verlag v. Geibel in Pesth. — 284×199 mm. — Lanfr.
—SJ —
~~Gyüjt.~~ 237.

Egy művész társaság vigassága a vaskutacskánál. Sterio
Károly 1848. — Lyka K. Tbv. m. IV. 34.

Grimm Rezső

A betyár bucsuja
c. kepe
dr Fellner F.
tulajd. Bp.
Jml

Debreczen.

A református templom lá
tomrajza és DEBRECZEN Várossa

A DEBRECZENI REFOR

Szines rm., mér. a rl.

Grimm Rudolf's

Grimm, **Rudolf**, Maler, geb. 1832 oder 1833 in Budapest, gest. ebenda 1885, begann seine Studien 1847 in der Schule von Marastoni und setzte dieselben in den 50-er Jahren an der Wiener Akademie bei Rahl fort. In den 60-er Jahren malte er viele Portraits und lithographierte die Portraits *Deák's*, *Széchenyi's*, *Amor und Psyche* von Karl Brocky, *Die Hochzeit Attilas* von Moritz Hahn, etc.

Knick I. 467. l

KIADÓHIVATALA
cím: Vilmos császár út 34.
telefon: 113-933

Tek.

EURÓPA r.t.

Budapest.

V. Visegrádi-u. 36.

Grimm Rud.

Egressy Gábor köd. 1860

Wg. Rohn A.

Hölgy futár melléklet. Emich

G. tulajdona

Meine Frau.

Herrn Felix Nöt 1910

Mf. Perle 4.

Postkarte mit Adresse. Text

Herrn Felix

G r i m m R e z s ő /Rudolf/ 1832-1885.Először a pesti rajztanodában tanult Landau Lajostól,majd a Marastoni Akadémiájában képezte tovább magát;Bécsben Rahl tanitványa,~~azután~~ Pesten és több magyar vidéki városban müködik,mint kőrajzoló és rajztanitó,mig végül a pécsi reáliskola rajztanára lett.Szendrei-Szi Lex.I.603.l.felsorolt ~~is~~ kőrajzai ~~[illegible]~~ kivül még a következőkről van tudomásunk:1./ Magyar fejedelmek és vezérek.Mellképek ovális keretekben. "Rajzolta Grimm R.1861"./Előd,Botond,Álmos,Tuhutum,Csörsz,Szabolcs,Árpád,Attila,Zsolt,Gyula,Lehel,Taksony,Géza,Bulcsu/.- 2./ Visegrád délről.Festette Ligeti Antal.Kőre rajzolta Grimm R.Az Orsz. M.Képzm.Társ.mülapja,1861./Visegrád romjai Magyarországban cimen Sandmann litográfiájában is megjelent.Itt jelzése:"Nach der Natur aufgenom. v.R.Grimm.lith.v.F.X.Sandmann."-/ .- 3./ Damjanich János mellképe. 1861.- 4./ Magyar szabadságharc vértanui 1671-ben."Rajzolta Grimm Rudolf 1861" jelzéssel. 45 x 38 cm.-

Bibliográfia: Lantos VIII.Aukció Kat.1024.sz. X.Aukció Kat. 575.sz.
Kun S.32.-739,789.sz.
M.T.Képcs.Kat.1922.
Szendrei-Szentiványi:M.Képzm.Lex.I.603.l.-/Életrajz,bibliográfia és kőrajzainak felsorolása./.-

Az 50-es évektől kezdve

Grimm Rezső (1862)
Rákóczi Rodostóban
A Postatakarékpénztári Árverési Csarnoka
aukciójáról

mennyei. És a közös fedél már ott van egy finoman barokos homlokzat, egy nemes lendülettel vezetett múzeumi palota felett. Jellemző szimboluma ez az épület nehéz születésének: egy eldugott téren, melyet csak ezután fognak rendbehozni, áll Györgyi Dénes remek kis múzeuma. Fínom ékszer a fejlődő, de még kissé avasszagú városban. A történelmi stílust meg kellett tartani helytörténeti okokból. De alaprajzilag, termek, elrendezés, anyagok dolgában szabad keze volt az építésznek. A végsőkig fokozta fel tudását, gondját, szeretetét. Akármelyik középeurópai város szakértői tanulhatnak belőle. Mértéktartó díszei, kitünő előrelátással alkotott helyiségei, bő világítása, hol intim, hol ünnepélyes szobái, egy város egész művészi s kultúréletére alapozott belátás — mintaszerűvé teszik. Nemcsak pompásan ható előcsarnoka van; kellemes lépcsőháza; levegős, téres, jól beosztható galériája és múzeumszobái. Hanem kiállító-termek is a helyitárlatok részére, valamint nagy előadóterem, ami szükség esetén egybenyílik az előbbiekkel. És dolgozószobák, különbejáratos könyvtár amerikai elvek szerint berendezve. Tisztviselőszobák és annyiféle fotografáló, szénkénegező s egyébfajta preparáló helyiség, amennyi csak nagy külföldi közgyüjteményekben található.

*

Igy fog nekiindulni friss életének. Egyelőre azonban kincsei szenderegve, póros ládák fenekén s összehordott asztallapokon várják a csillogó üvegszekrényeket. Romantika, múzeumi tetszhalál, amely a hivatalos urak bűvészpálcájára vár. Előbb akták, költségvetések, számvevői kiutalások hosszú éveinek kell eltelni, míg megnyílik. De a körvonalak már látszanak. Egy nemes egyszerűségű biedermeier-szoba már rendben őrzi a kuruckköltészet debreceni prófétájának, az ősz Thaly Kálmánnak elköltözött szellemét. A városi könyvtár tizenötezer kötetes gyüjteménye is részben már funkcionál: az olvasótermekben már halk ütemben folyik a munka. A volt városi múzeum anyaga a földszinti termekben egész plasztikus mivoltával fog életrekelni. Az ősi kultúrák, a népvándorlás, a honfoglalás archeologiája itt össze fognak

Grimm Rezső

l.

Ernst Muzeum aukcioi

XV -

208, 209. 210, 211. 7.

675
897

XXXIII

Grimm Reza

1832 – 1885

l.

Ernst-Muzeumaukcioja I.

221

Grimm

Hul József 1861. Ny. Pollák
Testvérek Pesten.

Thanks

Grimm Rezső

1

Szent György Céh

42. aukc. (1920)

164. sz

Grimm Rezső, festő

„eleven morgásu Pusztai lovasok c. képével szerepel a Szépművészeti Muzeum ujabb szerzeményeinek kiállitásán.

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 459.

/a cikk megj.: „Világ" 1917. máj. 26. /

Grimm Rudolf

"Tanulmányfő" c. művét elismeréssel méltatja az augusztusi műtárlatról szóló kritika, a Heti Szemle c. rovatban.

Divatcsarnok, Bp. 1862. szept. 2.
35. sz. 557-558. lap.

Grimm Rudolf

"Veszedelmes tanulmány a természet után" c. festményét igen nagy elismeréssel méltatja Solt: "Az állandó mütárlat Pesten" c. kritikájában.

Divatcsarnok, Bp. 1854. aug. 5.
43. sz. 983-989. lap.

Grimm Rudolf

1855. jun. – jul. kiáll.: Madonna a gyermek Jézussal, olajf., 350 ft.

1856. aug. – szept. kiáll.: Arckép, olajf. – Arckép, olajf.

1857. febr. – márc. kiáll.: Férfi tanulmányfő, olajf., 80 ft. – Női tanulmányfő, olajf., 130 ft.

1857. máj. – jun. kiáll.: Harcos, olajf., 150 ft.

1857. szept. – okt. kiáll.: Tanulmányfő, olajf., 100 ft.

1857. dec. – 1858. jan. kiáll.: Az erő, olajf., 150 ft. – Fürdő nő, olajf., 200 ft.

1858. febr. – márc. kiáll.: Arckép, olajf.

1858. aug. – szept. kiáll.: Női tanulmányfő, olajf., 150 ft.

1858. dec. – 1859. jan. kiáll.: Bacchus papnője, olajf., 150 ft.

1860. máj. – jun. kiáll.: Női tanulmányfő, olajf., 150 ft. – Arckép tanulmány, olajf. – Arcképtanulmány, olajf. – Női tanulmányfő, olajf., 150 ft.

Győr 1594-iki ostromának képe.

III. 119

Grimm Rudolf

1853. szept. – okt. kiáll. Müegylet: Gyászoló gyermek, olajf. 35 ft. ~~[illegible]~~

1853. okt. – nov. kiáll.: A fogoly, olajf., 150 ft.

1853. nov. – dec. kiáll.: Tanulmány-fő, olajf., 60 ft.

1853. dec. – 1854. jan. kiáll.: Perc a művész életéből, olajf., 80 ft.

1854. máj. – jun. kiáll.: Tájkép, olajf., 20 ft. – Tájkép, olajf., 20 ft.

1854. jun. – jul. kiáll.: Arckép, olajf. – Esti tájkép, olajf., 45 ft.

1854. júl. – aug. kiáll.: Veszedelmes tanulmány a természet után, olajf., 60 ft.

1854. aug. – szept. kiáll.: Arckép, olajf.

1854. szept. – okt. kiáll.: Arckép, olajf.

1854. okt. – nov. kiáll.: Erdei tájkép, olajf., 100 ft. – Életkép, olajf., 50 ft.

1854. dec. – 1855. jan. kiáll.: Pihenő parasztnő, olajf., 60 ft.

1855. jan. – febr. kiáll.: Arcképek, olajf.

Erdély cz. folyóirat VII. 146.

Grimm Rudolf

1860. aug. – szept. kiáll.: Arckép, olajf.

1860. okt. – nov. kiáll.: Bacchus papnője, olajf., 200 ft.

1860, nov. – dec. kiáll.: Ifjú arckép, olajf.

1860, jan. – febr. kiáll.: Mátyás király életéből, a Királykút c. költemény után, olajf., 300 ft.

1861. dec. – 1862. jan. kiáll.: Tanulmányfő, olajf., 150 ft. – Tanulmányfő, olajf. – Tanulmányfő, olajf.

1862. febr. – márc. kiáll.: Anya gyermekkel, olajf., 200 ft.

1862. aug. – szept. kiáll.: Tanulmányfő, olajf.

1862. okt. – nov. kiáll.: Rákóczi Rodostóban, olajf., 250 ft. –

1864. febr. – márc. kiáll.: Tanulmányfő, olajf., 120 ft. – Tanulmányfő, olajf., 120 ft. – Zsuzsanna a fürdőben, olajf. 250 ft.

1864. jun. – jul. kiáll.: Tájkép, olajf. 120 ft.

Eisler Mikesa dr., Kir. aljárásbíró

VII. 290.

Grimm Rudolf

1864. okt.-nov. kiáll.: Mátyás király vadászaton, olaj/v. 150 ft.

~~Bécs IV. 250~~

Grimm Rezső

hagyatéki kiáll.

Munkamok

1915-16.

Sarosi sorsjatek

kiáll.

[illegible] – [illegible]
után.

Egyuttal azt is j[illegible]
mellékhajójánk egyik[illegible]
2 db faragott kő lepot[illegible]

Zsai[illegible]

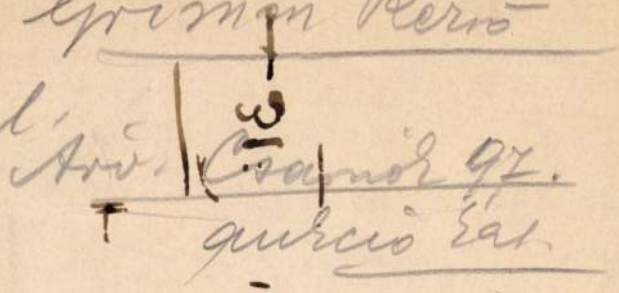

Grimm Rezsö

l'Arv. Csanok 97.

quercio Eat.

1889: VIII. 346. — 1890: VIII. 3[illegible]. — [illegible]
— 1892: III. 163. — 1893: IV. 261. — 1894: IV. 48. — 1895:
IV. 48. — 1896: IV. 48. — 1897: IV. 48. — 1898: IV. 48 L
~~Vétetett 1887-ben. — Magy. Képt. 472. — Ltsza 329.~~

L — 1900: IV. 48. — 1901: IV. 48. — 1903: IV. 48. — 1904: IV. 48. — 1905:
IV. 48.

F — Magy. Képt. 472. — Vj lelt. 329. — Vétetett
1887-ben 130 frért (260 K.) — Átvétetett 1887. decber
12-én. — 1905. átv. jegyzm. 312. — Száma az Orh.
Képtárban (sz. n. 1957.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeum-
ban.

Vét 1887

Mk 472
vyl. 329 295

Grimm Peter

Hul Jógs. arch (1861) Vény.
Egressy Gábor (1860) "

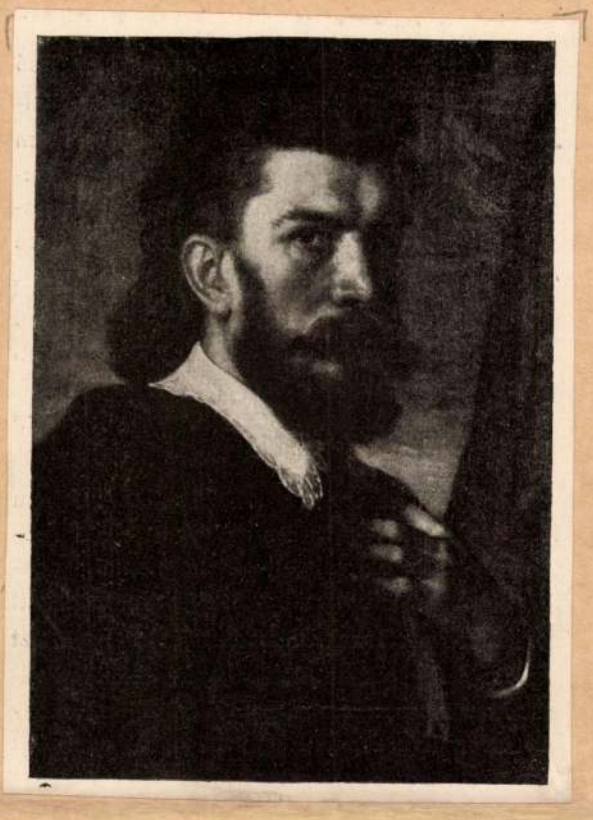

GRIMM Lerző: Grimm Gyula arcképe.
Budapest, Szépművészeti Múzeum

Grimm Kerső festő és grafikus szub. 1832
XII. 13. Pesten, magh. 1885 III. 6.
n. ö. ~~Hagyaszt~~ 74 és Bécsben
Rahlnál tanult; Kecskeméten] és
Pécsett rajztanár volt. Hanics
arcképet / ~~s nehány~~ Táj- és életképet
is festett.

/ rajzolt körl.

] Körmöcbányán

Magyar Shakespeare-tár

szerkesztő Bayer József

Bp. 1908

1. kötet 1. és 2. felv.

újabb repkényt fűzött művészi koszorújába, s azon jelenést, midőn mint álomjáró a későn felébredt lelki vád egész dühétől kínzatva lépett le a színről, minden nagyítás nélkül mondhatjuk: hogy remekül játszá! Első felvonás után s játék végével zajos tapsok közt hivatott ki *Bartha* úrral együtt, mely megtiszteltetésben ekkor *Fáncsy* és *Tóth* urak is részesültek.

Az igen szép fordítás, nagyon csinos, sőt résznyire pompás és drága új skót öltözetek is nevelék fényét ezen előadásnak.» (J. h. 50. sz. 397. lap.)

Macbeth, mint bérletszünetes előadás szerepelt s jövedelme 188 frt 10 kr. volt. E jövedelem egyike volt a junius havában elért legmagasabbnak, de mégis két más darabé (jellemzőleg a közönség izlésére!) jóval fölülmulta. Az egyik — szintén bérletszünettel adott — szindarab *Hinkó a hóhérlegény* volt, Birchpfeifer regényes játéka, mely 209 frt 45 kr. jövedelmet hozott «a jutalmazandó» *Telepy Györgynek*. A másik *Nestroy Lumpáci Vagabundusa*, mely mint vasárnapi előadás, 295 frt 3 krral gazdagítá a budai színészeket. E jövedelmek kellő értékelésére azonban még azt is megemlítjük, hogy volt oly előadás is e hóban, melyek közül az egyiknek 3 frt 58 kr. s a másiknak 6 frt 1 kr. volt az egész bevétele! (Pest vm. levéltárából.)

Ezen, a magyar Shakespeare-cultus történetében nagy jelentőségü *Macbeth-előadás szinlapját*, szöveghű másolatban itt közöljük. Eredetije teljes ívü s a Fáncsy-féle gyüjtemény őrizte meg az utókor számára. *r.*

Grimm Rudolf Shakespeare-arczképe.

A Vahot Imrétől szerkesztett *Napkelet* czimű szépirodalmi lap, 1860. évi május 27-iki 22-ik számában a M. S. nyomán ezeket írja: «A pesti műegylet jelen kiállításában, a műértők kellemesen lepettek meg hazánkfia Grimm Rudolfnak négy, olajban festett mellképe által. Ezekből kettő nőket, a harmadik egy külföldi színészt, a negyedik pedig (meglevő rajzok nyomán) Shakespearet ábrázolja. E helyen csak röviden érintjük meg, hogy e képek egyike a másikától teljesen eltérő s önálló felfogású szín s kezelésre nézve, mely körülmény a mesternek, a természet objectiv tanulmányozásából nyert sokoldalusságát fényesen tünteti ki. Azonfelül úgy látszik, hggy a művész erejének öntudatában kereste (különösen Shakespearen, s a szőke hajú nőn), a minél kényesebb, minél nehezebb arczszint, mintegy megmutatandó, hogy neki nem nehéz.

Ezúttal különben Grimmnek nem virtuozitását, hanem azon képességét akarjuk kiemelni, melynél fogva lelket önt az arczokba. *Így például Shakespeare arczának, de különösen szemének kifejezése megragadó.*

E képességnek tulajdonítható egyrészt azon nagy hatás, melyet a Grimm által festett arczképek legtöbbje a szemlélőre gyakorol.»

Ez arczkép — művészi értékére figyelem nélküli is — értékes megnyilatkozása annak a Shakespeare-cultusnak, mely az 50-es évek végével hazánknak úgylátszik nemcsak iróit, hanem művészeit is áthatotta.

Jellemző arra a közönyre, melylyel hazai művészetünk kiválóbb képviselőinek pályafutását kisérni szoktuk, hogy Grimm Rudolfnak életrajzi adataiból sehol semmit se találunk följegyezve.

Szana Tamás művében (Száz év a magyar művészet történetéből. Budapest 1901, 78, 105 és 122. lap) csupán annyit találunk, hogy a Marastoni-féle pesti magánakadémiának legtehetségesebb növendékei közé tartozott Lotz-czal és Szemlér Mihálylyal. Egy pár általános megjegyzés festményei tárgyáról s ezzel végez vele a magyar műtörténet. Még Wurzbach se tud róla semmit!

E sorainkkal a figyelmet ráterelvén tán sikerülni fog e Shakespeare-arczképét valamelyik fővárosi műbarát gyűjteményében fölfedezhetni. *r.*

Bacon apotheosise.

A baconisták nem nyugosznak, pedig újabb mondani valójuk nem igen van már. Mégis alig van hónap, hogy valamely fölszólalásuk ne foglalkoztatná a világot. Ime, egy új adalék: *Die Apotheose Bacon Shakespeares. Eine Studie von Prof. Gustav Holzer.* (Karlsruhe, Lex 8° 31 lap.) A szerző a józanabb fajtából való, de azért nem enged a tételéből, hogy t. i. Shakespeare összes műveit nem Will Shaxper, a tudatlan és műveletlen színész, hanem korának legnagyobb tudósa, Francis Bacon írta. De józansága főleg abban nyilvánul, hogy visszautasítja Donnelly titkos irását és Pott kisasszony «Promusát», sőt (20. l.) őszintén elismeri, hogy külső, a kétkedőket valóban meggyőző bizonyíték a Baconelmélet mellett eddig még nem akadt; de persze a belső bizonyítékok szerinte is teljességgel meggyőzők! A szerzővel polemizálni természetesen nem lehet, mert neki és híveinek oly philologiai logikájuk és módszerük van, melyhez mi prózai szakemberek nem ér-

M.D.K.

Grimm Vince

/ 1810 k. -1872/

Kard és Czoff, 1848. repr.

Pataky Dénes: Az 1848-49-es szabadságharc grafikai á
rázolásai 20. l

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

MDK

Grimm Vince

"Maradi ur a pesti csónakda előtt" Barabás u: Grimm Vince

Honderü, 1843. II.k. 32. A melléklet magyarázata.

MDK

Grimm Vinczе

Pest. Magyar Szinház. /1840 k./, akvatinta rk.

Schoen Csillaggyüjt. 1936. 41 l.

Grimm Vince

Szent Gudula kápolnája. Fenti korrajza Mellékelt a Pesti Divatlap 1944. II. évnegyedéhez.

Pótlás Szendrey-Szentiványi Lexikon 603

Grimm Vince kőrajzoló lapjához

1845. Harkány. Kőrajz har. fol.

Grimm Vince
Kőrajzoló
Harkány

Francia
5 Francs 1875

113

Av. U.v., muntelöbbi, de 1875 évszámrás A. vert

Rev. Fölkoszorú: LIBERTÉ EGALITÉ FRATERNITÉ
Középen u.a. kép, mint az előbbin

Alm 37.5 gr Sulz: 24.9 gr

Grimm Vince

litografus

litografiai az alábbi
műben. Ezek még 1849
előtt készültek, mert
a szabadságharc után
fenti Törökosszajba me-
nekült és pesti műhelye
megszűnt -

Haeufler 1854

II. 19. l. előtt, 50. l. u.
52. l. előtt (Die Umgebungen
von Buda-Pest von Ende des
13-17. Jahrhunderts), 90. l. előtt
(Türkischer Festzug am Rakos
im J. 1584.), 97. l. előtt (Ofen
und Pest, im J. 1649.), 104. l.
után (Török fürdők Budán), ₽

a 107. l. előtt
₽ (A szent Mihály kolostor vonjai ~~a Margit~~
és ~~szigeten~~, a főhercegi nyári lak a Margitszigeten)

K.H.ERZH.FRANZ FERDINAND V.OSTER

Grimm Vincze, kőrajzoló, kőnyomdász és műkereskedő; szül. 1810 körül, megh. 1872 jan. 16-án Pesten. 1843-ban kottanyomtató sajtó felállítására kért és kapott engedélyt, mire Dorottya-utczai műkereskedését Treichlinger J.-nek adta át. Kőnyomdáját csakhamar felvirágoztatta s már az 1843-iki pesti iparműkiállításon bronzérmet kapott. 1845-ben Rajzolatok az állatvilágból cz. alatt képeskönyvet adott ki, 1848-ban a magyar kormánytól bankjegyek készítésére nyert megbízást, amiért 1849-ben Törökországba menekült és áttért az izlamra. Sokáig Aleppoban élt, míg kevéssel halála előtt ismét visszatért Pestre.

Pesti Divatlap. 1844. 307. h. 59. l. — *Regélő.* 1843. 947. l. — II. 1073, 1079. l. — *Szinnyei József:* Magyar írók. III. 1473. h. — *Társalkodó.* 1843. 343. l. — *Vasárnapi Ujság.* 1872. 3. sz.

Grimm Vince

M.D.K.

Grimm Vince kőnypmdász és rajzoló

1810 k. -1872

1848-ban a kormánytól bankjegyek nyomására ka pott megbizást.

Politikai karikaturát is készitett:

Kard és Czoff felirással, kőrajzban jelent meg.

A szabadságharc leverése után Törökországbamenekült.

Aleppoban áttért a mohamedám vallásra,
Kevéssel halála után tért csak vissza Pestre.

Pataky Dénes: Az 1848-as szabadságharc gr fikai ábrázolá sai 179.1.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

M.D.K.

Grimm Vince:

Jaiosvitér és az óriás 1845.

Repro.

M.M.M. Évkönyve 1952, XXXV. Képtábla.

Grimm Vince
grafikus

A helységkalapácsa" illusztrációja

"

Nagy Lajos: Petőfi illusztrációk.
M. M. M. Évkönyve 1952. 152 l.

M.D.K.

Grimm Vince
grafikus

„János vitéz" illusztrációja
(1845)

Nagy Iszirsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve, 1952, 152 l.

M.D.K.

Grimm Vince
festő

„Aradi vészhapok"-at illusztrálja

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 143 l.

M.D.K.

Grimm Vince
festő

Rajzolatok az állatvilágban" című képes-
könyv."

Nagyszusza: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952. 142 l.

M.D.K.

Grimm Vince
grafikus

Jaios vitéz illusztrációja.

Nagy Lajos: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 139 l.

M.D.K.

Grimm Vince
festő

A helység kalapácsá"-hoz és a „Jaius vitéz"-hez rajzol borítólapillusztrációkat.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 142 l.

M.D.K.

Grimm Vince
grafikus

Petőfi illusztrációkat készít.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 139. l.

M.D.K.

Grimm Vince
grafikus

A helység kalapácsa" illusztrációja.

"

Nagy Iszsa: Petőfi illusztrációk.

M.M.M. Évkönyve 1952, 139 l.

M.D.K.

Grimm Vince
Grafikus

Petőfi illusztrátor

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 150 l.

Grimm Vince

laid

Bevilaqua Béla dr:
Grimm Vince Grafika.
1926 évf

Kremenyák-domb, csókai, ásatása

VIII·187.

Grimm Vince

illustrácioi a János vitézhez

repr.

Bar End Sza

205. l.

illustrácioi a hebyseg Kalapacsa c. Wahlemeinyéhez

repr. u. o. 240. l.

u.

— Lepold—Lippay 38. l. — Lepold K
gus 59. sz.

261. kép. *Pázmány Péter gyűrűje, 1620 körül.*

PÁLFFY KATALIN TALPAS KERES
részben aranyozott ezüst. Aranyozott Kri
testtel. Peremén későbbi felirat: PAUL
FORGACH DE GYMES EP R. E. A. C.
S. C. 1728. RENO CURAVIT. A lábon I
címer, a talp peremén a cimborum-kehe
(l. fentebb) egyező felirat. Ugyanitt nagy
bati hitelesítő bélyeg és mesterjegy.
Mag. 29·5 cm.
Nagyszombati ötvösmunka 1620 körül.
Ghimesi Forgách Pál gr. c. püspök, eszte
kanonok (1723—1746) hagyatékából.
Lepold Katalógus 77. sz.

Grimm U.

SINA SIMON, hódosi és kizdiai br.-
/Jelz:/Grimm.Nyomt.Pollak Testvérek
Pesten, 1863.15-17 cm.
Főv.Kvt.B.769/257.

RUDNAY SÁNDOR,hercegprimás,mellk
kőny.50-es évek.
17.5-22,22-31 cm.
KUN S.32.- 574.

Rudnay Sándor hercegprimás.
Könyom. 4°.
Lantos X. A. 644.—

RUDOLF TRÓNÖROKÖS,mellk.fénnyoma
nyomatu kartonra ragasztva,körül
górikus alakokkal,80-as évek.
20-26.5,24.5-32.5 cm.
Kun S.32.-577.

SCITOVSZKY JÁNOS,herceggrimás,me
kőny.1860-ból,17-20.5 cm./Széles
pirkeretben/
Kun S.32.- 597.

SCHEDIUS LAJOS,az esztétika taná
pesti egyetemen.1768-1847./Kőraj
egy ismeretlen tanitványától.183
M.T.Képcs.Kat/1922./.396.

Grimm Ursc

Erinnerung an Pesth u.Ofen im März 1838. Pest bei V.Grimm.Herausgegeben v.M.Trentsensky in Wien.Szines rajz.28-20.5 cm. ///Középen ágy,rajta két kisgyermek, az egyik mit sem sejtve,a másik sir,[illegible] előttük a habokban egy férfi, a vizből kinyuló karokkal,kétségbeesett arckifejezéssel.///

Főv.Kvt.Bq.769/62.

1631

MDK

Grimm Vince ,litografus -

nak is volt mükereskedése a [illegible] Dorotty-
tya-utcában. 1843-ban átadta Treichlinger-nek.

Ltáb IV. 109.1.

Grimm Vince körajzoló M.D.K.

7.) Türkischer Festaufzug am Rahos im J. 1584

8.) Epitkezés

9.) Régi magyarok

10.) Az alkuszok – 1844

11.) Kard és copf

Gerszi, A magy. köraj. 1960 146

Grimm Vince körajzoló M.D.K.

12.) Groteszk zenekaen együttes – 1845

13.) Fák Napoleon felirattal

14.) Komorufüz Napoleon felirattal

Gerszi, A magy. körajz. 1960 146

Grimm Vince

MDK

Divatképek, kőnyomat 48.5x32 cm.

Magyar Studio II. sukcio. 1923. 57.o.

Grafika. Litográfia

Grimm Vince litografáló nyomdájának ismertetése

Pesther Handlungszeitung, 1843. okt. 11. XVI. 64./254. Adlerstein: Pest. Ipar

Grafika, litográfia Vince
Batthyány István, Grimm ~~Rudolf~~

Honderü, 1843.1.k. 278.

Pesti Salon heti szemléje.

Grafika, litográfia Vince
Batthyány Imre, Grimm ~~Rudolf~~

Honderü, 1843. I.k. 278.

Pesti Salon heti szemléje.

Grafika, litográfia

Vina

Mailáth János, Grimm ~~Rudolf~~

Honderü, 1843. I.k. 278.

Pesti Salon heti szemléje.

Grafika.Litográfia

Grimm Vince litográfiái

Pesther Handlungszeitung,1844.
szept.4.XVII.54./215.

Festészet, XIX.sz.,önálló táblakép

Szomorkodó gyermek Grimm Vincétől.

Divatcsarnok, 1853.okt.16.57.1148.

Iró- és müvészélet.

Grimm Vince, festő

Divatcsarnok, 1853.okt.16.57.1148.

Iró- és müvészélet.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Grimm Vince
LOBOGÓ
1965 JAN 6.

1021

Petőfi Sándor János vitéz

Új képregényünk elé

Nehéz dolog lenne újat írni a legnagyobb magyar költőről, Petőfi Sándorról, akinek szilveszter éjfélkor ünnepeltük születésnapját.

Ha rágondolunk, gondolatban önkéntelenül is csinálunk egy röpke kis statisztikát műveiről és megdöbbenve állapíthatjuk meg: majdnem ezer költeményét, tizenegy elbeszélő költeményét, számos cikkét, levelét drámafordítását, naplóját őrzik összegyűjtött munkái! S ezután a kurta számvetés után még hitetlenebbül csóválja az ember a fejét: lehetséges lenne valóban, hogy ez a titáni költő csupán huszonhét éves volt, amikor a segesvári csatatéren örökre lehunyta a szemét?

Költői „zsengéi" közül magasan kiemelkedik a „János vitéz" című elbeszélő költeménye, amelyet a költő „verses népmesének" aposztrofált. Épp, ha betöltette huszadik életévét, amikor — egykorú krónikák adatai szerint *„néhány éjtszaka során papírra vetette a János vitézt"*. Kosztolányi Dezső is ezt állítja: *„Petőfi ezt a költeményét nagyon fiatalon, huszonegy éves korában írta, nagyon rövid idő, alig egy hét alatt, hat nap és hat éjszaka. Egy csodagyermek műve ez, melyen az egész világ csodálkozhat, mert egy népnek sincs és nem is volt ilyen lírai költője, aki huszonegy éves korában ilyen bensőséges humorral, ilyen áldott kedéllyel szemlélte volna az életet."*

Két emlékezetes János vitéz a színpadon: Palló Imre...

És mi lett a sorsa a János vitéznek? Íme néhány sor egy életrajzból: *„Amint a költő befejezte népies, elbeszélő költeményét, rögtön kiadó után nézett. Minden fáradozása hiábavaló volt. Emiatt nagyon elkedvetlenedett. Vahot Imre megkérdezte: mi baja? Petőfi haragosan válaszolá: egy nagyobb költeményt írtam, ennek a kiadónak, meg annak is felajánlottam, de bár Vörösmarty is a legmelegebben ajánlotta nekik: egyik sem akarja a kiadását elvállalni."*

Végül is ezer példányban megjelentette a vakmerő *Vahot Imre*, mindössze ezer példányban, de így is néhány hét alatt meghódította az egész országot. És a János vitéz — már a költő korai, tragikus halála után néhány évtizeddel — *Held Johann, Jean Herce, John Hero, Ivan Geroj* címmel a német, a francia, az angol és az orosz irodalomba is bevonult, miáltal olyan világhírű népi irodalmi hős lett, mint Tyll Ulenspiegel, és mások.

És nálunk a felszabadulás után, csupán 1958-ig legalább egymillió példányban jelent meg a János vitéz, amit a megboldogult Vahot Imre még csak ezer példányban mert a közjó elé bocsátani. És filmet is készítettek belőle, nem is egyszer: mindig óriási közönségsikert aratott. És *Kacsóh Pongrác* hasonló című daljátéka, amióta 1904-ben bemutatták a pesti Király Színházban — egyfolytában az egyik legnagyobb magyar színházi siker.

...és Sárdy János

Ki tudná elsorolni, hogy *Grimm Vince* és *Lotz Károly* óta hányan is illusztrálhatták ezt a halhatatlanná vált „verses népmesét"?

Kitűnő grafikusművészünkkel, *Zórád Ernővel* elkészítettük a „János vitéz"-ből született új képregényünket, amelyet január 20-án kezd közölni a Lobogó.

HUNYADY JÓZSEF

csak a vedes, hiszen a műanyag álarc, a fura öltözet jégkorongkapusainkat szinte „fantomokká" változtatja. Ez ma természetes. Bezzeg néhány évvel ezelőtt!? A fiatal kapuvédőnek, amikor a külföldiek mintájára, egészsége védelmében először jelent meg álarcban a pályán sok sértést kellett lenyelnie.

toppantak a levegőben, majd kat csúszva pottyantak a jégre, olykor a palánkok is döngtek, egy-egy összecsapás után törött hoki-ütőket szedtek össze a pályán. Mégis sportszerű, jó küzdelem volt.

A jéghokit nem kisasszonyok játsszák.

PÉTER RÓBERT

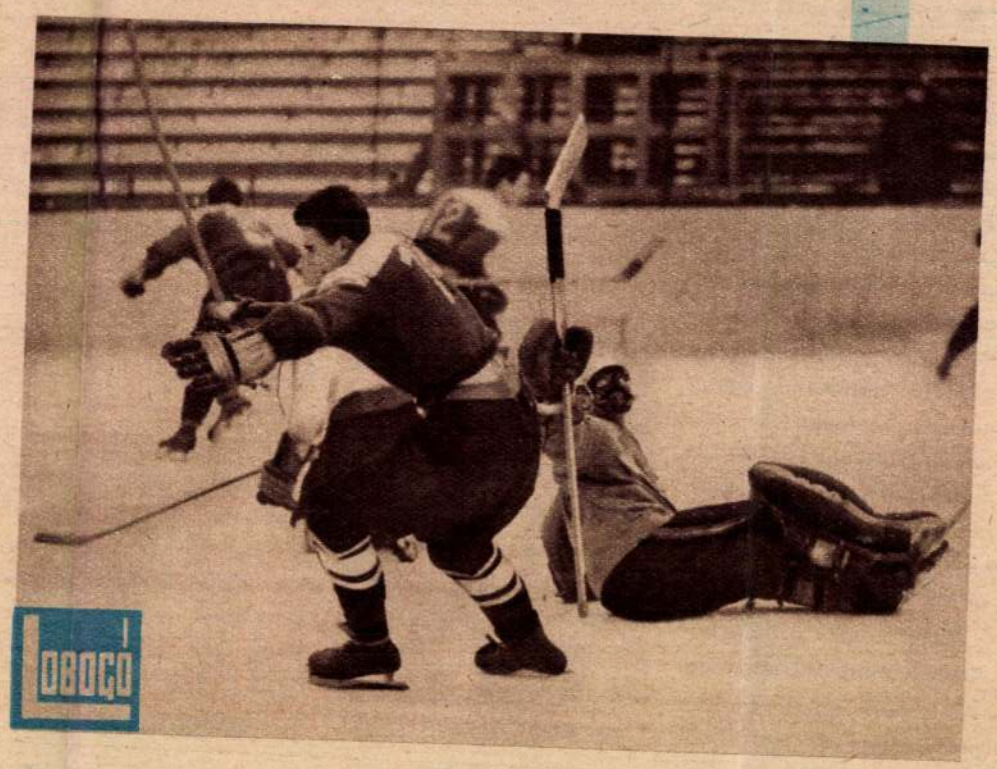

Gól!
A kapus a földön, a BVSC játékosok karjukat széttárva örvendeznek, benn van a második.

MDK

Grimm Vince

Csatkai E.: Májer István, a régi magyar kis-grafika szerény munkása. Kis-Grafika 1943. 4.sz.

Grimm Vince

l.

Szilágyi: Mag. nemzet

tört. X. 227. l.

578. l.

Grimm Vilmos
grafikus

l.

Szilágyi: Magy. nemzet
tört. IX. 472 l.

Nagyzlito 95 l.

Grimm Vince

GRIMM VINCE, műkereskedő, kőrajzoló és kőnyomdász. 1810—1872. L. Sz-Szi. Lex. I. —

SZÁLLITÓ

TELEFON 196.

KILIÁN

UTÓDA (NOSÉD

m. kir. egyetemi könyvkereskedése, IV. Váczi-

T. Magyarorsz. Műemlékek

Bélyegmentes a m. kir. pénzügyministerium 1881. n
igazgatósághoz 20081/881. sz. a. leérkezett rendelete ér

Szives áttekintés végett!

Rendelésre

1	Baur u. Kunst – Denkmäl

Grimm V.

Csak bizonyban
Grimmnél -

„*Erinnerung an Pesth u. Ofen im März 1838.* — Pest, bei *V. Grimm.* Herausgegeben v. M. Trentsensky in Wien". Két színezett kőnyomat. — Főv. Kvt. Bq. 769/62. és Bq. 769/63.

Nagyzlito 69. l.

Érzh. Stéphan zur [illegible]
és Lt. 4303. (szinezve).

„Pest am 13.t—18.t. Maerz 1838". Középen a Városház tér
[illegible] Körül 10 kisebb kép [illegible]

Grimm V.

Ofen u. Pest, im J. 1649. — Lith. V. Grimm. — jobbra alól „zu S. 52“. A kép jobb felső sarkában: „zu Seite 79“.

44

Nagyzlito 68, 69,

95

Buda látképe. „Ofen." — C. W. Medau & Co. in Prag. — Wopalensky lith." 170×115 mm. — Főv. Múz. Lt. 3899. —

Grimm Vince

lásd

Lay Bpestiparmüvkiáll.

57, 58. l.

70

ERZSÉ

űvészek

ES KIÁLL

ől április 3.

dij nincs

Grimm Vince

laid

Kremnegi Bp 28.1, 29.1.

I., Mészáros-ucca 10

Grimm Vince

elég sorjedelmes fel-
legyzés Ujházy Ferenc
adatai Eszott
Szép. Mur. - M. Mür.
Adattárba

Katonai legenypegyi könyvtárak, hazai

V. 68.

Grimm Vince

— (*Grimm Vincze,*) ki 1848 előtt itt egy könyomda birtokosa volt, s a legjelesebb sakkisták egyike, jan. 16-án meghalt. Grimm 1848-ban a magyar kormány által magyar bankjegyek készitésével bizatott meg s másképen is részt vett az akkori mozgalmakban; 1849-ben Törökországba menekült, hol áttért az Izlamra. Sok ideig Aleppóban tartózkodott, mig a politikai viszonyok fordultával ő is visszatérhetett hazájába, hol Pesten csendes visszavonultságban élt. A magyar koronajelvények elásatását Szemere, Házmán és Grimm vitték végbe. — Löventhal és Szénnel együtt ő képezte azon triumviratust, mely a párisi sakkkörön teljes diadalt nyert.

Vas. Lap. 1872. 34. l.

Grimm Vince

1839-ben fenti elnöklésével vetette meg a Budapesti) Sakk-kör alapját.

vod
Maróczy Géza:
A magyar sakkjátékosok. Magyarok a kulturáért. Szerkesztette Lukács György dr. Bp. 1929. 440. l.

Pesti (utóbb

Grimm Vince

1839-ben részt vett a Pesti Műegylet megalapításában, s annak első pénztárnoka volt. és a szűrő tagjává is megválasztották

P.M Évk. 1853-ra. 10. l.

Szegedy Róza VI. 139

Grimm Vince

iroda
2

Bevilaqua - Borsody Béla:
A magyar katonai vonat-
kozású zenetörténet és a
m. kir. Hadtörténelmi
Múzeum. Historia
1929. 10. l.

Bevilaqua Béla dr.
Grimm Vince. Grafika
1926.

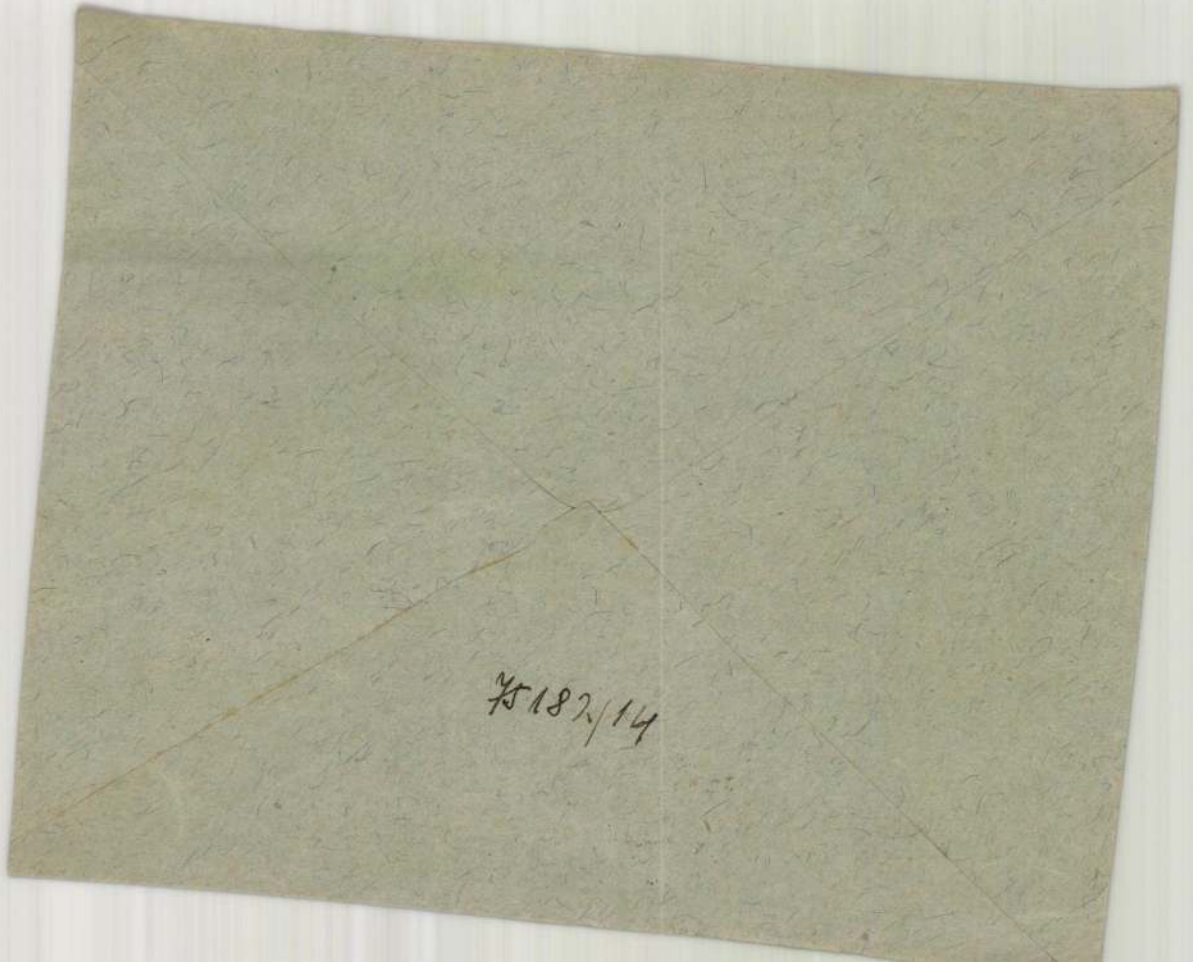

Grimm Vince

laid ohr

Dreschergzernek

70 · l -

~~Balta köbol, ooloni VIII. 172.~~

Grimm Vince

l

Glaser Karlsruhe

125, l

is 633. 2

Kiskunhalas, könyvtár IV. 118.

Grimm Vince, metsző

Petőfi Sándor „a helyszíg kalapácsa" c. költeményéhez a borítólapot a költő rajzolta. Az eredeti művek nem maradtak fenn, csak a nyomtatott változatok, Grimm Vince metsző munkái. (1844.)

(repr.)

Gabai Domonkos: Petőfi, a rajzoló. Tükör, Budapest, 1977. jan. 2.

Grimm Vince

Vietorist Grimm Vince, a korábbi műkereskedő követte a színes nyomással való kísérletezés terén. Könyomdáját 1842-ben rendezte be. Ebből az időből való a Fővárosi Nyilvános Könyvtárban őrzött egyik körlevele (71), melynek fejlécén színes nyomatban ábrázolja az általa készíttethető tárgyakat, rajzokat, középre foglalva címét: „Kunstanstalt, Steindruckerey und Rastrier-Anstalt von V. Grimm in Pesth. Königs-Gasse Nr. 136." Jelzése: „Lithochromiert bei V. Grimm". A levélfej négy színel — kék, piros, arany és fekete — van nyomva. Grimm Vince kották készítésével is foglalkozott, erre 1843-ban kapott engedélyt (72). 1845-ben „Rajzolatok az állat-világból" címmel az első ilynemű illusztrált magyar könyvet adta ki. Kossuth Lajos 1848-ban bankjegy-nyomdát állíttatott fel, melynek vezetését Landerer Lajosra bízta, míg a litográfiai osztály vezetője Grimm Vince volt, aki így a Kossuth-bankók készítésében is résztvett. Emiatt 1849-ben kénytelen volt Törökországba menekülni. A Kossuth-bankókon litográfiai úton csak az alapnyomásokat s a tónusnyomásokat készítették, míg a rajzos részeket s a betűket rézlapokról nyomták. Egyik eredeti rézlapját a Parlamenti Muzeum őrzi (73).

Grimm vállalkozásának sem lehetett sok sikere, mert 1846-ban már a Walzel-féle könyomda vezetője volt. A Vahot: Magyarföld és népei c., 1846-ban megjelent kiadványnak egri látképe alatt ugyanis a következő jelzést olvassuk: „Igazg. Grimm V. Nyom. Walzel A. F. Pesten."

Nagylit. 46

a fényképezés lett, amely ebben az időben kezdett elterjedni. A 60-as években már nem volt kőnyomdája, s szűkös viszonyok között halt meg.

Mellette más, kisebb-nagyobb jelentőségű nyomdák keletkeztek már a 30-as években. Ilyen *Szakmáry Józsefé*, akinek csak Budára szóló litográfus-igazolványa volt, ami abból a védekező beadványból tűnik ki, amit Walzel a Helytartótanácshoz a Schmid—Szakmáry-féle támadásra nyujtott be. Nyomdájából jobbára egyszerű nyomtatványok, névjegyek, elvétve portrék kerültek ki. Bedő Rudolf úr gyüjteményében a plakátnak egy korai, nyomdájából kikerült példányát találtuk. Ez a lap részben egymásra rajzolva, azokat a tárgyakat ábrázolja, amelyek nála kaphatók, illetve megrendelhetők. Szakmáry maga közepes tehetségű rajzoló volt.

A kromolitográfia meghonosításával *Vietorisz Antal* is kísérletezett, aki 1839. szeptember 29-én nyitotta meg az első magyar kromolitográfiai intézetet a Váczi-utcában (67). Első rajza egy női portré és Csanád vármegye térképe, az utóbbi színes nyomásban (68). Az Athenaeum elismeri az előbbi fogyatékosságát, de „az utóbbik megfelel minden méltányos követeléseknek, s különös figyelmet érdemel színes nyomtatásánál fogva". Vietoris Bécsben tanult, ahol Tizian, Rubens és Van Dyck műveit másolta (69), ami már magában véve megmagyarázza, hogy mi vezette őt a színes litografálás gondolatára. Wurzbach szerint több száz tájképet festett és tér-

Grimm

G. 3. *Vince*, kőrajzoló, könyvnyomdász és műkereskedő. * 1810 k., † Pest 1872 jan. 16. Bécsből került Pestre, hol műkereskedése, majd 1843-tól kő- nyomdája volt. 1848. az állami bank- jegynyomda litográfiai osztályának igazgatója volt, amiért 1849. Törökországba kellett menekülnie, hol két évtizedig szinte a pénznyomda szolgálatában állott. Kiváló szakember s maga is ügyes litografus volt

Ke. G. I. 418 l

...ek Jézussal és szentekkel:

...ónuson ülő Madonna gyermekét, kinek
...gja, jobb tenyerén tartja. Jobbján egy ~~[illegible]~~
...és Könyvvel ~~és~~ meg szt. Ferenc ~~[illegible]~~ Könyvvel és
...edig szent János és szent Antal áll. Alól,
...f vállán viszi a gyermeket, balra szt Bernard
...) kezeiben és jobbra szt. Luciát látjuk edény-
...ben emberi szemek vannak.

...nra, fölül félkörü, meretei 250 : 278 c/m.
...t 75 kr.
98.*)

A vadászeszközök közül egy lándsatipus isme-

Grimm Vince

Vázlatot ženit a
korona rejtez helyéret

Gracza V. 77. l.

karikája is kerek, majd a femezből hajlított gyűrűk tünnek föl, melyeknek a feje a karikához van forrasztva. Ezek mind idegen hatások. A tiszta római formák mindig öntöttek és arról ismerhetők föl, hogy a fejnél erősen le vannak lapítva. Ezeknél azután roppant változatos alakokkal találkozunk. Az eltérések a fejnél mutatkoznak, melyben borostyán, karneol büsztöket alkalmaznak. A későbbi tipust a profilált átmetszet jellemzi, melynek fején Mithras, oroszlán, skorpió, holló, ikrek, a zodiacus jegyei vannak belevésve, az anyag azonban még mindig öntött. Még későbbi tipus az, melynél a fej külön készül, a karika elveszti eddigi tömörségét s a fej erős profilt kap.

A fülönfüggőkben is sok a változat. Az első a hajlított sima vékony karika, mely kis kapocsban végződik; később ezt a karikát diszítik a reá alkalmazott különféle csüngőkkel, majd gyöngyöket, köveket foglalnak és és azok hátára forrasztják a fülbe akasztható kis hajlított sodronyt.

A hajtűknek három tipusát ismerjük: gombban végződő, gomb nélkül való és a diszített gombbal végződő tűket.

A nyaklánczok zsinór vagy szalag alakuak; ha karika alakú, úgy az mindig nyakékszer.

Budapest. T. 1460. II.

Az ország czimerével és allegorikus ábrázolásokkal diszitett keretbe foglalt lapon az elöntött Pestet és Budát látjuk a Duna közepén ágygyal, a melyben egy kis gyermek alszik, mig testvérkéje sir és a mely felé egy erőteljes férfi úszik. Felirata:

ERINNERUNG
AN PESTH UND OFEN.
im März. 1838.

alól balra: Pesth bei V. Grimm.
jobbra: Herausgegeben von M. Trentsensky in Wien.

Kny. chp., alányomással, mér. a keretnek 31: 40.3 cm.

Pécs. T. 694.

A középtérben elterülő város mögött hegyek látszanak, az előtérben pedig a szénás szekér mögött leány beszélget két földmivessel, mig a befogott lovak körül csikók ugrálnak. Felirata:

PÉCS

alól balra: Igazg. Grimm V.
jobbra: Nyomt. Walzel A. F. Pesten.

Kny., alányomással, mér. a vk. 12.7 : 27.9 cm.

Eger. T.4322.

A várost és környékét ábrázoló látkép körül külön szőlőlevél-keretekben fölül: a Piacz és a Vár, balra: a Fő egyház és az Érseki lak, jobbra: a Fürdő és a Török mecset, alól pedig: a Ciszterciták háza és a Liceum tere nyert elhelyezést. ~~[illegible]~~ Felirata:

EGER

alól balra: Igazg. Grimm V.
jobbra: Nyom. Walzel A.F. Pesten.

Kny., mér. a papirosnak 22: 30.2 cm.

112-93-64.

Grimm Vince

Petőfi S. A helység kalapácsa. Hősköltemény 4 énekben. Pest: Geibel [Buda: Egy. ny.] 1844. Kis 8° 68 l, 2 sztlan lev., ered. zöld v. mindkét er. képes borítéklappal.
1. kiad. 2 kőnyomatú címképpel (a színes borítékon levő torzkép P. műve) Grimm V.-től. Páratlanul ritka. Szép példány.

Lantos XIII. aukciója.
Bpest 1934.

„KARD és CZOPF
(Schwerdt und Topf).“

a vonalkereten belül balra: „Grimm V. sz.“
s jobbra: „Walzel A. F. nyomt.“

Könyomat, méretei a vonalkeretnek 15.9 : 22.3 c/m.
Köse rapólta: Grimm V.

Ltsa 8513.

198/94 № 2.

Gunylap:

A kard és czopf:

Balra a kétfejű sasos trónuson innen koronázási diszben áll V. Ferdinánd, ki István főhercseg nádor e kijelentése után: „Azért kezeskedem (Dafür stehe ich gut)" a „Szabadság (Freiheit)" okmányát a következő szavak kiséretében nyujtja át: „Miért ne adjam nekik, ők bizonyosan nemes hasznát veendik annak (Warum soll ich sie ihnen nicht geben, sie werden gewiss einen edlen Gebrauch davon machen)". Ennek láttára a bécsi udvaronczok, kik körül az egyik elesett, a király palástját s parókájoknak hajfonatait fogva, „Halt's fest, und wenn's den Zopf kosten sollte (Tartsátok meg jól, ha a czoffba kerülne is)" szavakkal igyekszenek a Királyt tettétől visszatartani. Egyikök azonban hajfonatát védve s ezeket mondva: „Völkerglück und Bürgerblut habe ich gerne auf's Spiel gesetzt, aber meinen Zopf riskire ich nicht (Népszerencsét és polgárvért szivesen koczkáztattam, de czoffomat nem reszkirozom)" menekül. Jobbra a nádor körül a felkelt magyarok követelik a szabadságot: „Most vagy soha! (Jetzt oder nie!). Felirata a kép alatt két sorban

Grimm Vince

A pesti Rakodó Piac
1841. c. kőrajza repr.

Beopestkávé I. 32. l.

Grimm Vinc.

„Nemzeti szivarok Pesten Gschwindt-nél
a Dohányzóhoz Postával szemközt".
„Két szivarozó", „Uri ucza." a fönnebbi felirat-ra
mutató alak. Plakátszerű.

1848 ea.

Jelzése jobbra lenn: „Grimm V. rajz."

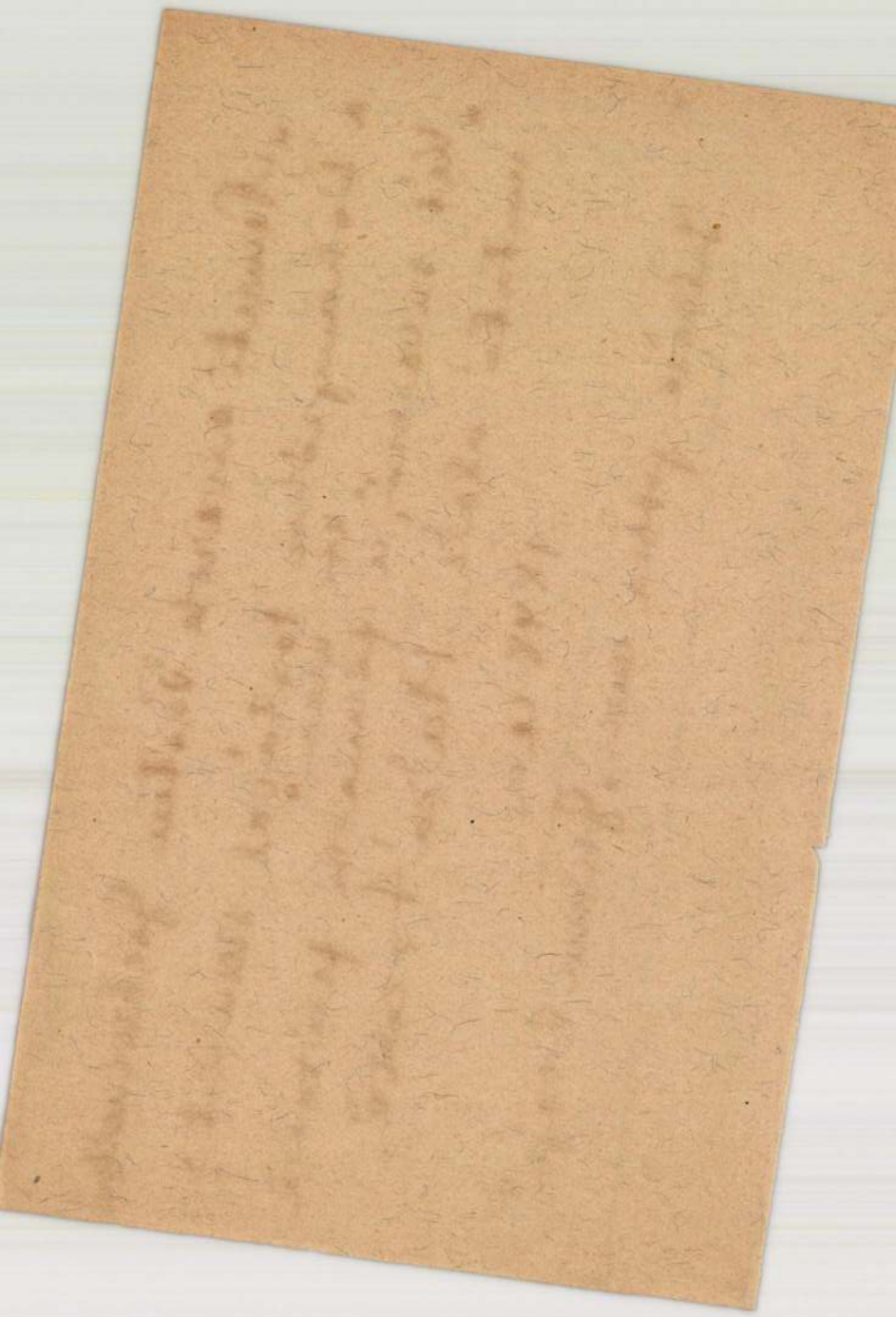

Ofen u. Pest, im J. 1649. – Lith. V. Grimm. –
jobbra alól „zu S. 52". A kép jobb felső sarkában:
„zu Seite 79." —

Grimm V.

Grimm Vince

wod

Der Spiegel

1844 I. 8. l.

laid

Sürch alatt

Ezt a levelezőlapot ne mellőzlassék eldobni, hanem kitöltve postára adni

T. Kiadóhivatal!

B. lapjukra előfizetek:

1/2 évre, 1 évre.*

A $\frac{300.000}{600.000}$* korona előfizetési díj feladhatása végett kérek befizetési lapot.

Tisztelettel

Név: .....

Foglalkozás: .....

Cím: .....

* A nem kívánt törlendő.

LEVELEZŐLAP

A „Magyar Művészet"

t. kiadóhivatalának

Budapest

VII., Rákóczi út 54.

Grimm ~~[illegible]~~ Vince
königsmo

Der Ungar 1845. märc. 9.
(Pesth-Ofner Neuigkeits-Bote)

Kalmár

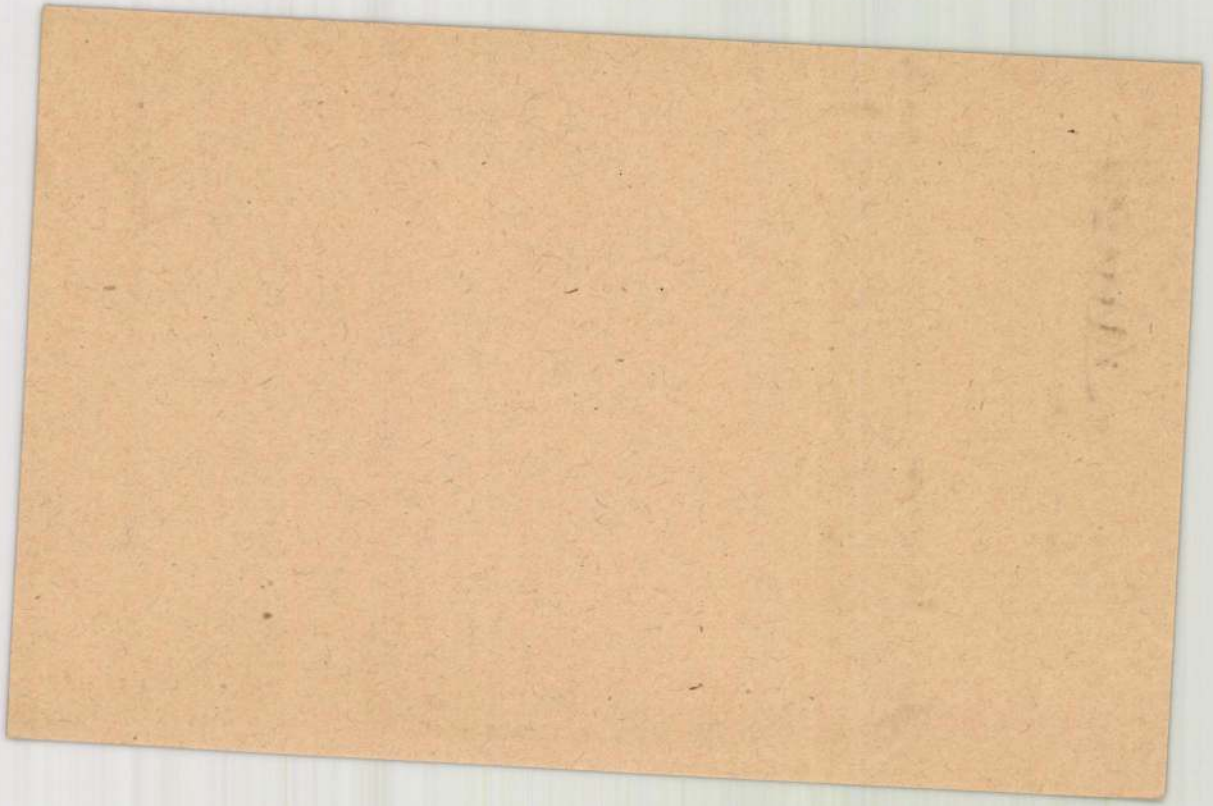

Grimm Vince litográfus

A magyar föld és népei c. album rajzait vitte át kőre.

Gerri, A magyar kőrajz. 1960 58

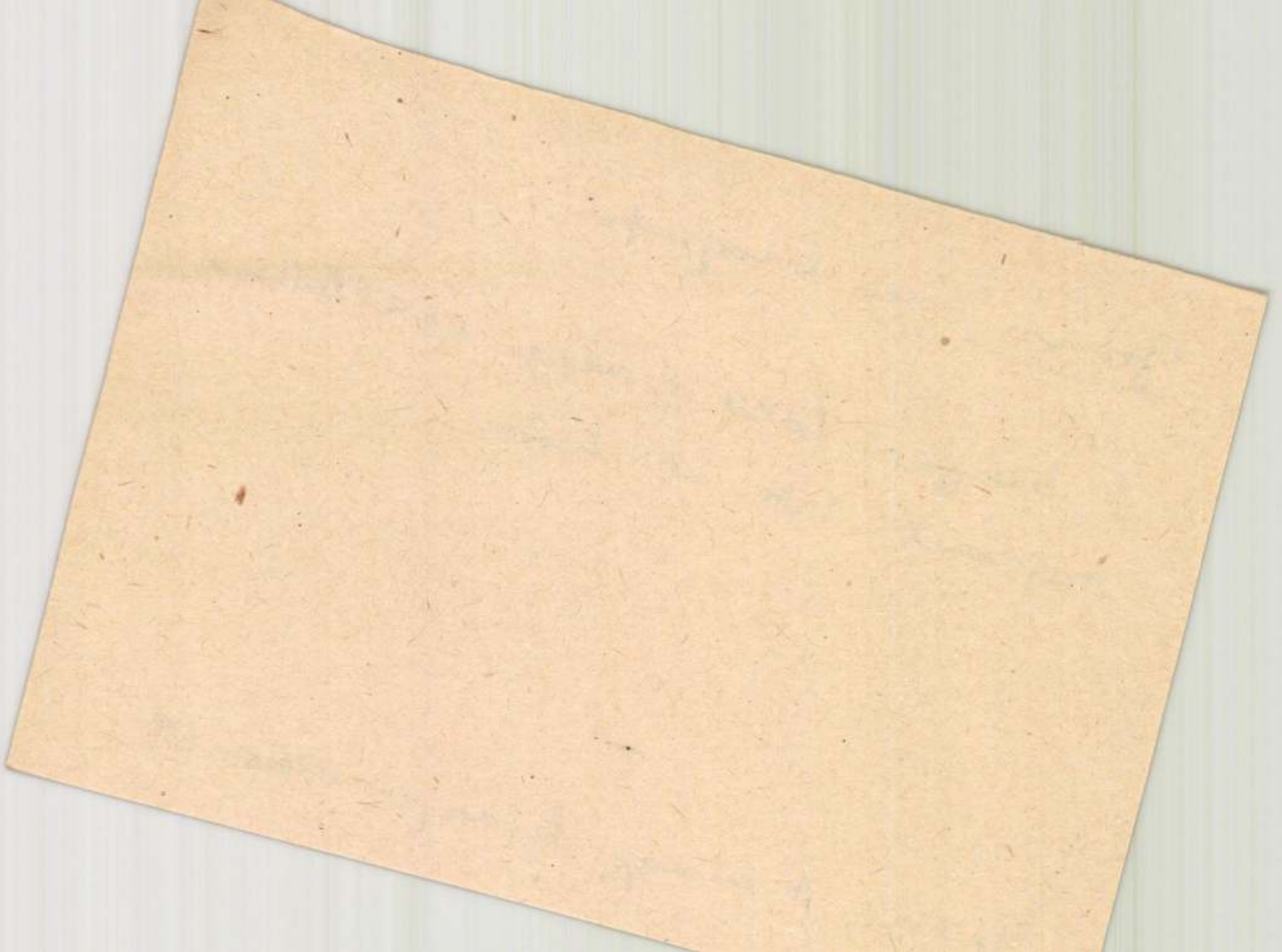

M.D.K.

Grimm Vince litografus

karikaturái emlitve

Törökországba emigrált a nabadság-

harc után.

Gerri, A magy. kőrajz. 1960 66, 71

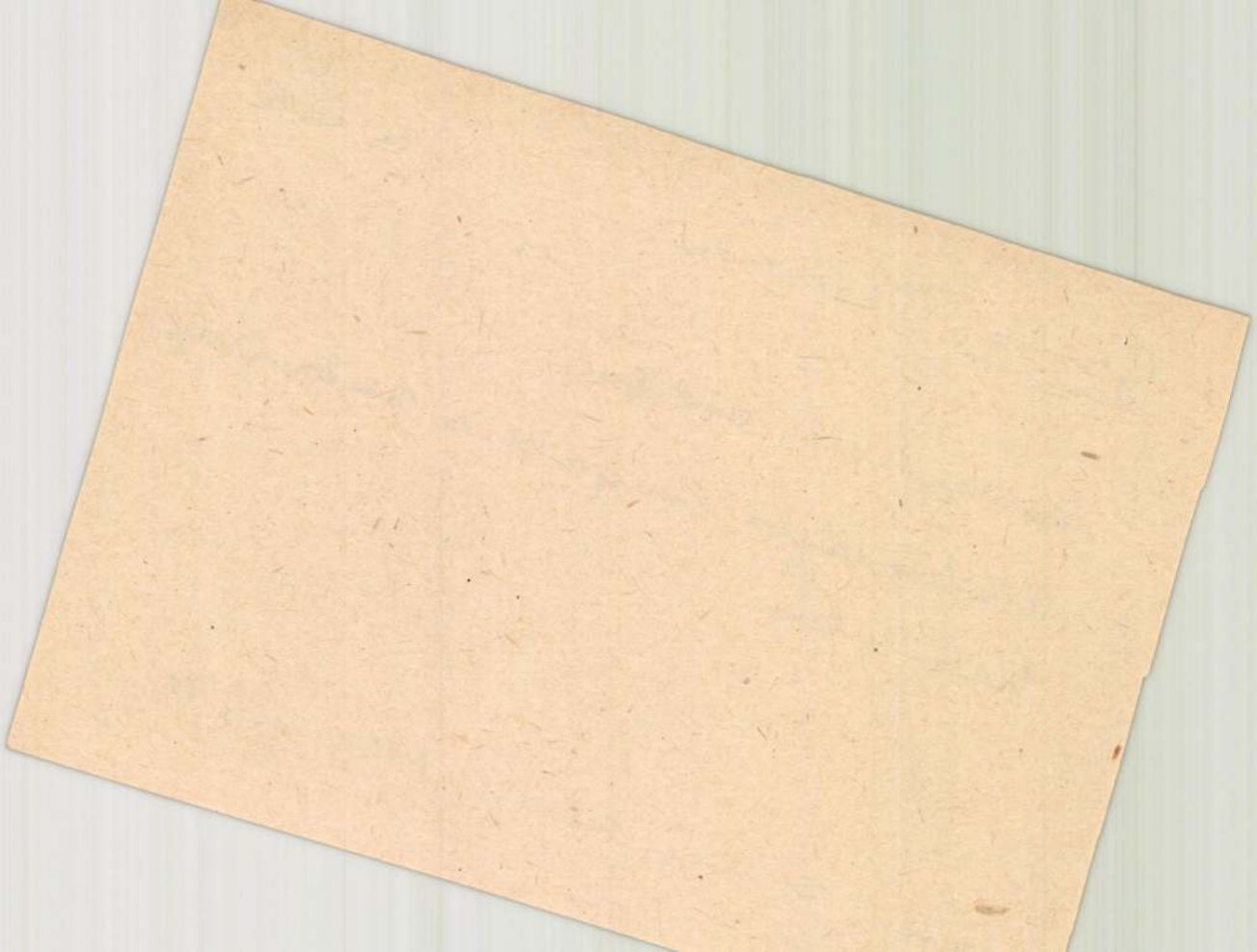

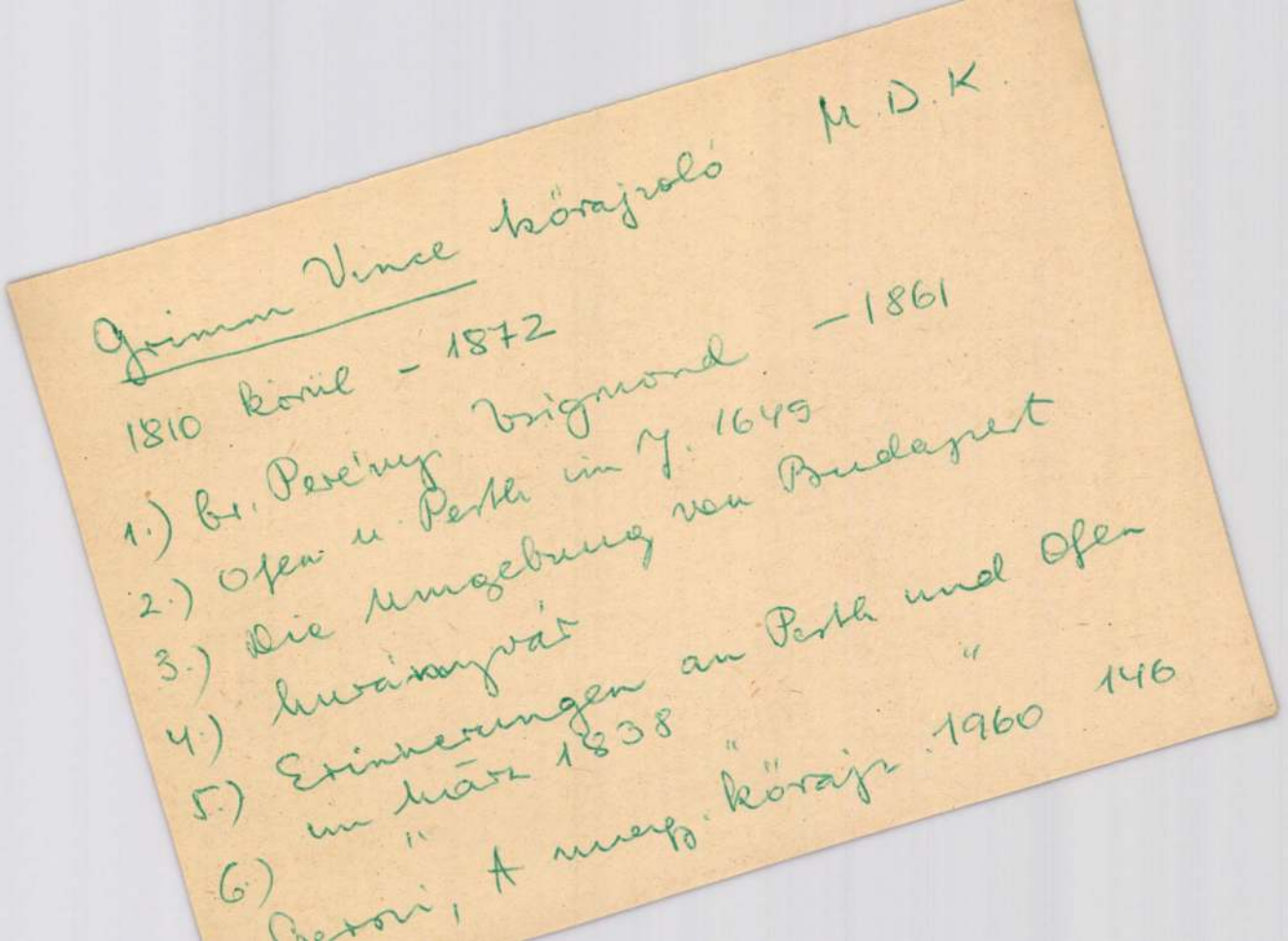

Grimm Vince körajzoló M.D.K.

1810 körül – 1872

1.) Br. Perényi Zsigmond – 1861

2.) Ofen u. Pesth im J. 1649

3.) Die Umgebung von Budapest

4.) Hurányvár

5.) Erinnerungen an Pesth und Ofen

im März 1838

6.) " " "

Szerszi, A magy. körajz. 1960 146

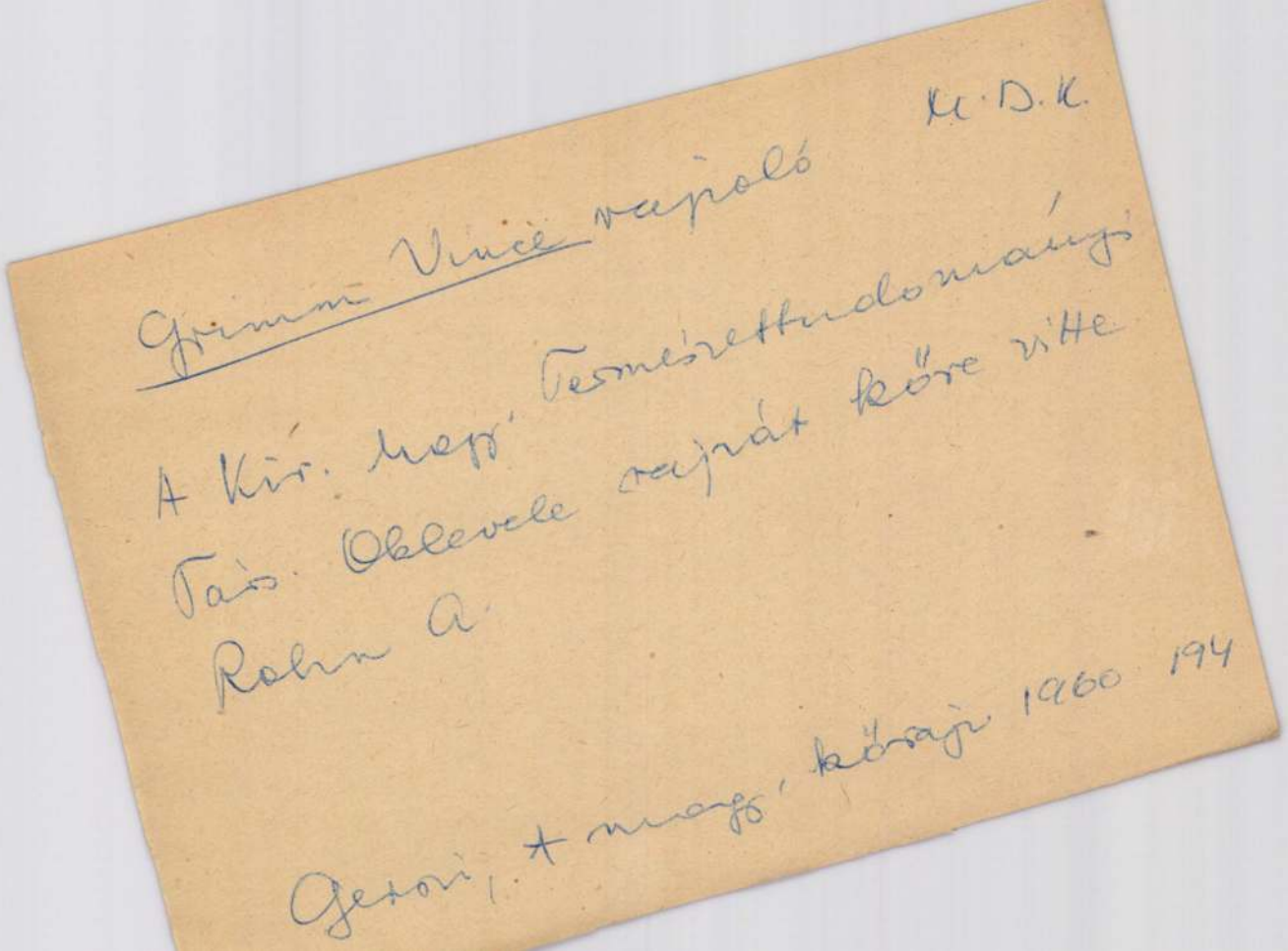

M.D.K.

Grimm Vince rajzoló

A Kir. Magy. Természettudományi Társ. Oklevele rajzát köre vitte

Rohn A.

Gerszi, A magy. kőrajz 1960 194

T. 1461. II.

Budapest.

Az ország czimerével és allegorikus ábrázolásokkal diszitett keretbe foglalt látképen az elöntött Budának egy része látható, a hol egy lovas férfi, egy gyermeket és egy asszonyt ment ki és a kitől balra egy leány kapaszkodik a falba. Felirata:

ERINNERUNG
AN PESTH UND OFEN.
im März. 1838.

alól balra: Pesth bei V. Grimm.
jobbra: Herausgegeben von M. Trentsensky in Wien.

Kny., chp. alányomással, mér. a keretnek 31.: 40.3 cm.

Grimm Vince, körajzoló, könyomdász és mükereskedő.

(1839. résztvett Pesti Műegyl alap-ban)

*1810 cca, +1872. I. 16. Pesten. 1843-ban kottanyomtató felállítására kért skapott engedélyt; könyomdáját hamar felvirágoztatta. 1845-ben Rajzolatok az állatvilágból c. alatt képeskönyvet adott ki. 1848-ban a m. kormánytól bankjegyek kénítésére nyert megbízást, amiért 1849-ben Törökországba menekült és áttért az iztámra, sokáig Aleppo-ban élt, míg kevéssel halála előtt ismét visszatért Pestre.

Pesti Divatlap 1844. 307. h. 59. l. – Regélő 1843. 947. l. – II. 1073, 1079. l. – Szinnyei J.: M. Irók III. 1473. l. Társalkodó 1843. 343. l. – Vas. Ujs. 1872. s. 14.

[A. – A.] V. ö. Barabás (Müv. I. 5. 18!)

Grimm Vince

bekanntlich in einzelnen Zellen eingesperrt sind) und haben gebeten, da eingesperrt zu werden, weil er das Trinken nicht lassen könne und sich dadurch in Armuth stürze. — Die Vorsteher mußten ihn natürlich abweisen, er kam aber mit seiner Bitte so oft wieder, daß sie sich endlich entschlossen, ihm dieselbe zu gewähren, wenn er ein Document unterschreiben wollte, daß er eben nur auf seinen eigenen Wunsch eingesperrt worden sei. Uebrigens erhielten die Gefängnißdiener Befehl, den Mann sogleich freizulassen, wenn er es wünsche. So kam der Mann, der nicht so viel Festigkeit besessen hatte, einem Glase Branntwein widerstehen zu können, in eine einsame Zelle dieses gefürchteten Gefängnisses und blieb darin zwei ganze Jahre. Nach dieser Zeit hatte seine Gesundheit so sehr gelitten, daß der Arzt empfahl, er möchte gelegentlich im freien Garten arbeiten. Dies that er; an einem Sommertage aber, als er eben fleißig in dem Garten grub, war die Gartenthür zufällig offen geblieben; kaum hatte er dies bemerkt, als er, nach dem unwillkührlichen Instinct jedes Gefangenen, seinen Spaten wegwarf und so schnell davon lief, als ihn seine Beine tragen wollten.

Wie die türkischen Großen sich Geld verschaffen.

In Smyrna erzählt man sich viele Anecdoten von Hussein Bey, dem Gouverneur, der für den raubsüchtigsten Geldzusammenscharrer im ganzen Reiche galt. Er besaß ein großes Haus mit Garten, welcher letztere vortreffliches Obst trug und in welchem er vor zwei Jahren eine sehr reichliche Kirschenernte hatte. Um die Kirschen nun recht vortheilhaft zu verkaufen, ließ er die vorzüglichsten Obsthändler kommen, um die Kirschen abschätzen zu lassen, und alle diese Leute beeiferten sich, die Früchte außerordentlich zu rühmen, um sich den Gouverneur günstig zu stimmen. Aber sie wußten nicht, mit wem sie es zu thun hatten; denn kaum haben sie ihm eine ungeheuer hohe Summe genannt, welche seine Kirschen werth sein sollten, als er sie bei dem Wort hielt und erklärte, sie würden sein Haus nicht eher verlassen, bis sie ihm die Kirschen zu dem von ihnen angegebenen Preise abgekauft hätten. Vorstellungen waren vollkommen vergebens, und die Leute mußten für ihre Schmeichelei büßen.

Eine liebliche Sage.

In der Nieder-Normandie steht der kleine Zaunkönig in besonderer Gunst, und jede Mutter empfiehlt dringend ihren Knaben, ja das Nest dieses kleinen Vogels zu schonen, denn er habe früher den Menschen mit Aufopferung einen großen Dienst geleistet, der ihm Anspruch auf ewigen Dank gebe; er habe nämlich das Feuer von dem Himmel auf die Erde heruntergebracht. Leider aber, setzt die Sage hinzu, verbrannte sich das Vögelchen so, daß es fast alle seine Federn verlor. Um den Armen wieder zu bekleiden, der ein Opfer der Liebe für seine Mitgeschöpfe geworden, vereinigten sich alsbald alle Vögel und jeder gab ihm eine Feder, nur der Kuckuk schloß sich von dieser Beisteuer aus, weshalb er denn ein Gegenstand des Hasses und des Abscheues geworden ist und alle Vögel ihn noch heute mit Spottgeschrei verfolgen, so oft er sich sehen läßt. Einige Vögel, z. B. der Distelfink, gaben dem kleinen Verbrannten sogar die schönsten Federn aus ihrem Gefieder und der Beschenkte, dessen schöne Federn gleichsam eine Königskrone bilden, erhielt von diesem Schmucke seinen Namen: Zaunkönig. — Das Rothkehlchen kam dem brennenden Vögelchen, dem es helfen wollte, zu nahe, so daß auch sein Gefieder in Brand gerieth, und daher hat es den schönen rothen Fleck an seiner Brust, von dem es den Namen erhielt.

Das junge Frankreich.

Ein Engländer schreibt: „Ich bin kein großer Bewunderer der jungen Männer in Paris, ich finde sie träge, eingebildet, eitel und arm; sie haben zu wenig Zeit und zu wenig Geld auf Eleganz und Vergnügungen zu verwenden, als daß sie anmuthig oder leidenschaftlich in ihrer Lebensweise sein könnten; überdies werden sie mit zu wenig Sorgfalt erzogen; sie schwanken deshalb fortwährend zwischen Gut und Schlecht herüber und hinüber und gehen leicht von einem System zu dem andern über; heute sind sie Verschwender und morgen Geizige, heute Republikaner, morgen Royalisten. Gegenwärtig bekümmert sich die pariser junge Herrenwelt, die sonst gegen Damen so artig war, um nichts als um Pferde und Tabackrauchen. Es ist vollkommen Mode, nicht mit Damen zu sprechen, sich vor ihnen nicht zu verbeugen, ihnen kaum Platz zu machen, wenn sie vorübergehen. Ausgenommen davon sind diejenigen, welche noch den großen Spaziergang in den Tuilerien besuchen; diese achten die Frauen noch, d. h. sie lieben dieselben. Sie kommen dahin, um die jungen Mädchen zu sehen, mit denen sie auf dem Balle tanzten. Sie gehen ehrerbietig an ihnen vorbei, denn nur hier haben die Damen ihre Herrschaft behauptet; überall sonst darf man sie übersehen und vergessen, sie zu bewundern. Diese große Promenade in den Tuilerien ist aber auch den eigentlichen Dandies fast verschlossen; hier schützen und unterstützen die Damen einander; sie sehen nur diejenigen freundlich an, welche sich dieser Auszeichnung durch die Achtung würdig machen, welche sie ihnen beweisen. Hierher bringen deshalb auch die Mütter ihre Töchter, die sie zu verheirathen wünschen, und die jungen Männer erscheinen, um diese Töchter zu sehen. Der Mann zeigt sich hier noch mit seiner Frau. Mit einem Worte, das Wenige, was von ritterlicher Artigkeit und von Achtung unter den Männern, was von Unschuld und ächter Weiblichkeit unter den Damen, was von ehelicher Liebe in der pariser Welt noch übrig geblieben ist, hat sich hierher geflüchtet."

Buntes aus der Zeit.

— Ein Richter von Texas hielt an einen zum Tode verurtheilten Mörder folgende Rede: John, die Sache verhält sich so: der Hof hatte nicht die Absicht, Euch vor dem Frühling aufknüpfen zu lassen; aber das Wetter ist sehr kalt, und unglücklicher Weise ist Euer Gefängniß sehr schlecht; die meisten Scheiben in den Fenstern sind zerbrochen, und die Kammer ist in einem so schlechten Zustande, daß man kein Feuer anmachen kann; auch ist die Zahl der Gefangenen so groß, daß man Euch nur eine Decke zu geben im Stande ist. Ihr werdet Euch also bis zum Frühlinge sehr unbehaglich finden. In Betracht dieser Umstände und wünschend, Eure Leiden so viel als möglich abzukürzen, verordnet der Hof im Gefühle seiner Humanität und des Mitleidens, daß Ihr morgen gleich nach dem Frühstücke aufgeknüpft werdet. — John dankte für das wahrhaft rührende Mitleiden des edlen Richters.

— Die Kupferstiche, welche der von dem Könige von Preußen anbefohlenen Ausgabe der Werke Friedrichs des Großen beigegeben werden sollen und von den ausgezeichnetsten Künstlern in England und Frankreich gefertigt werden, erfordern allein einen Geldaufwand von 80,000 Thlrn.

— Ein in seiner Art seltsamster Betrug ist vor einigen Tagen verübt worden: eine Frau, welche nicht Geschriebenes lesen kann, hat einem Mann auf ein unausgefülltes Wechsel-Blanquet eine Summe Geldes geborgt. Der Betrüger hatte ihr vorgeredet, daß es ein Wechsel über 1000 Gulden sei.

— In diesem Augenblicke herrscht ein ansteckendes Fieber in Berlin, das sogenannte „Thomas-Tyrnau-Fieber", so genannt von dem neuen Roman der Frau von Paalzow, um den man sich in den — Leihbibliotheken reißt, weil er Mode ist und weil es selbst den reichsten Leuten und den vornehmsten Damen nicht einfällt, das Buch selbst zu kaufen. In England und Frankreich würde sich eine Dame von Stande schämen, ein Buch aus einer Leihbibliothek auf ihrem Toilettetisch zu haben; warum ahmen unsre Damen diese ausländische Mode nicht nach? —

Local-Zeitung.

(Zufällig verspätete Einsendung.)

Der Pesther Kunstverein wird am 26. December l. J. um 9 Uhr Vormittags im adelichen Casino-Saale eine allgemeine Versammlung abhalten, wozu die pl. t. verhrl. Vereinsmitglieder geziemend eingeladen werden, welche zugleich zur baldigen Abnahme des für das laufende 1842 Jahr bestimmten Prämien-Blattes, mit den statutenmäßigen Erlag des für das kommende Jahr zu entrichtenden Actienbetrages pr. 5 fl. C. M. bei dem Vereins-Cassier Herrn **A. K. Klausz**, (Spiegel-Niederlage im k. städt. Theatergebäude,) hiemit neuerdings aufgefordert werden, bei welcher Gelegenheit denselben zugleich das gedruckte Namensverzeichniß der Vereinsmitglieder unentgeldlich verabfolgt wird.

Zugleich werden auch hiemit die in den am 20. und 22. November l. J. abgehaltenen allgemeinen Versammlungen gefällten wichtigeren Beschlüße ämtlich und auszugsweise zur allgemeinen Kenntniß gebracht: a) Ist von Seite der Versammlung der Vereins-Präses Herr Andreas v. **Fáy**, und der Ausschuß Präses Alexander v. Wagner einstimmig ersucht worden, ihre Aemter auch fernerhin bekleiden zu wollen, worauf auf die von Seite des Herrn Vereins-Präses gemachte Anzeige, daß der Herr Ausschuß-Präses wegen seiner Kränklichkeit bereits vor einigen Wochen schon resignirte, die Wahl des letztern in der nächsten Ausschuß-Sitzung laut Statuten vorzunehmen beschlossen wurde. b) Nach erfolgter Bestätigung des aus 40 Mitgliedern bestehenden Ausschußes, und des Vereins-Cassiers, sind noch folgende 10 pl. t. Mitglieder zum Ausschuße durch Stimmenmehrheit gewählt worden, als die Herren: Ludwig v. **Schedius**, Alexander v. **Hutiray**, Franz v. **Csanády**, Georg v. **Zsivora**, Samuel v. **Boczkó**, Graf Leo **Festetits**, Joseph v. **Oberdorf**, Johann v. **Heranus**, Samuel v. **Gegus** und Carl v. **Kiss**. c) Von denen um die Stelle des Secretärs bittschriftlich eingekommenen Individuen wurde Endesgefertigter durch Stimmenmehrheit zum Secretär gewählt. d) Endlich wurde beschlossen, daß die Kunstausstellung im nächsten Jahr annoch im Verlaufe des Pesther Medardi-Marktes abgehalten werden soll. Auf Anordnung der allgemeinen Versammlung

Alexander Ritter,
Vereins-Secretär.

Aemtliche Anzeigen.

Lizitation.

Im Wege wechselgerichtlicher Execution werden am 20. Dezember l. J. verschiedene Schnittwaaren, Frauen- und Männer-Kleiderstoffe, dann Seiden-, Baumwoll- und Leinen-Artikel u. s. w. in Ofen, Taban, Festungsaufffahrt, in der Simon Taub'schen Schnittwaarenhandlung lizitando an den Meistbietenden gegen baare Bezahlung verkauft.

Walheim,
Magistratsrath, als exequirender Richter.

Wechselgerichtliche Vorladung. (2)

9376. Da über die Zustellung der Vorladung ddo. 31. October l. J. Nr. 8954 in Sachen der Pesther Kaufleute Wurm und Heinrich gegen den Isak Gajzágó jun. aus Armenienstadt (Szamosujvár) bis zum 7. Dezember l. J. als den hiezu festgesetzten Tage kein Bericht eingegangen ist, so wird dem Geklagten im Sinne des § 213 II. Th. des W. G. B. hiemit angezeigt, daß die Tagsatzung für obige Klage auf den 31. Dezember l. J. 9 Uhr Früh anberaumt worden ist. — Gegeben zu Pesth den 9. Dezember 1842 aus der bei dem k. Wechselgerichte erster Instanz abgehaltenen Rathssitzung.

Concurse.

43264. Für die Gläubiger des Freiherrn Ignaz Eötvös v. Vásáros-Námény und seiner Gattin Anna, geb. Baroneffe Lilien, wird ein neuer Concurs-Termin auf den 13. März 1843 angeordnet, und zum Masse-Curator Sigmund Bük, von Felső-Pulya, zum Litis-Curator hingegen Johann Noszticzius ernannt; welches mit Bezugnahme auf das Intimatum vom 5. October 1841 sub 35325 hiemit zur öffentlichen Kenntniß gebracht wird.

Den 29. November 1842.

43265. Gegen Michael Prokob und seine Gattin Cäcilia Stanga aus Miskolcz wird der Concurs auf den 17 Jänner 1843 angeordnet, und zum Masse-Curator Samuel Pásztor, Magistratsrath, zum Litis-Curator hingegen Joseph Csabay, Fiscal, ernannt.

Den 29. November 1842.

44111. Gemäß der Anzeige des Biharer Comitates wird der gegen den Großwardeiner Juden David Willig unterm 22. April l. J. angeordnete Concurs, nachdem derselbe sich mit seinen Gläubigern freundschaftlich ausgeglichen, widerrufen. — Den 29. Nov. 1842.

43934 Gegen Michael Welser wird vom Biharer Comitate der Concurs auf den 25. Jänner 1834 angeordnet, und zum Masse-Curator Johann Zágonyi, Notär aus Székelyhid, zum Litis-Curator hingegen Ludwig Zilahy, Advocat, ernannt. — Den 29. November 1842.

1282. c
Hirdetés
Pesther Tageblatt 1842

Zu Weihnachts- und Neujahrsgeschenken
geeignete
Porzellan-Gegenstände
empfiehlt in großer Auswahl

Daniel Wanko,
M. Dorotheagasse N. 13.

Bei **Gustav Heckenast** in Pesth, so wie in allen übrigen Buchhandlungen Ungarns und Oesterreichs ist zu haben:

Neue patentirte Methode
des
Peter Jauffret,
Ackerbauer in Aix,
welche jedem Ackerbauer die ökonomische Verfertigung der Dünger an allen Orten nach Willkühr, in zwölf Tagen, ohne Vieh, und in steigenden Graden nach den verschiedenartigen Beschaffenheiten des Bodens lehrt. Aus dem Französischen wörtlich übertragen von H. H. Beißel. gr. 8. mit zwei Abbildungen in Steindruck. Preis 3 fl. C. M.

Buchner,
Merkantilisches Droguen- und Chemikalien-Wörterbuch. Lateinisch-deutsch und deutsch-lateinisch. gr. 8. Preis 1 fl. C. M.

Neuigkeiten
geeignet zu
Weihnachts- und Neujahrs-Geschenken
bei **V. Grimm,** Dorotheagasse Nr. 16.

Großes Theater für Kinder, mit Portal, Courtine, Decorationen und Figuren, in polirtem Kasten 12 fl. C. M.
Optische Zimmerreise,, mit 6 schön colorirten Ansichten, in elegantem Kasten 13 fl., dieselbe kleiner 6 fl.
Optische Lampe dazu 1 fl. 30 kr.
Eine große Auswahl von Spielen zur Unterhaltung und Belehrung für Kinder. Bausteine, Zerlegbilder, Gesellschaftsspiele, Bilderbücher, Kinderschriften, Albums, Stammbücher, Taschenbücher, Kalender.
Eine große Auswahl von Stahlstichen pr. Stück 4 kr.
48 Stahlstiche aus dem Leben Napoleons, in 4 eleganten Couverts 3 fl. 30 kr.
Souvenir de la Suisse. Schweizer Ansichten in Stahl gestochen Das Dutzend im eleganten Couvert 1 fl., complett 6 Duzend 5 fl.
Fourniture de Tapisserie. 12 kleine Tupfmuster im eleganten Umschlag 10 kr.
Feine Briefpapiere mit den verschiedensten Verzierungen, gedruckt und gemalt, der Brief zu 2 kr. bis 1 fl. Desgleichen Couverts-Oblatten mit Buchstaben und Devisen.
Elegante Cassettes mit Briefen, Couverts und Oblaten zu 1 fl 30 kr., 2 fl. 30 kr., 3 fl. und 4 fl.
Stahlfedern, viele Gattungen, das Duzend zu 6 kr. bis 30 kr.
Messingene Petschaften mit Buchstaben das Stück 30 kr.

Neue Musikalien für Piano-Forte allein:
Travnyik J., Egyesüljünk, Körtánez 30 kr.
Strauss J., Musik-Vereins-Tänze op. 140. 45 kr.
dto, dto. im leichten Styl 30 kr.
Heller St., Caprice brillant op. 27. 1 fl.
Hänten Fr., Les bords du Rhin. Grande Valse brill. op. 120. 1 fl.
dto. Variations brillantes (Roberto Devereux) op. 122. 1 fl. 8 kr.
Lickl C. G., Le petit Savoyard. Impromptu (Savoyarden Lied aus Linda) op. 67. 45 kr. C. M.

Nanette Ullmann,
Marchande des Modes in Pesth,
kleine Brückgasse, im v. Nemeshegyi'schen Hause, gegenüber der Einfahrt ins Gasthaus zur Königin von England, macht hiemit einem hohen Adel und hochgeehrten Publicum die ergebenste Anzeige, daß sie eine große Auswahl nach den Wiener und Pariser Journalen modernst angefertigten Damen-Kopfputzes vorräthig hat, und auch wöchentlich neue Sendungen aus Wien erhält, die sie zu äußerst billigen Preisen verkauft.

So eben ist bei **Gustav Heckenast** erschienen und zu haben:

Wien und die Wiener
in Bildern aus dem Leben.
Lexic. 8. Pesth 1842. **13. u. 14. (Doppellieferung)** in Umschlag geh. 20 kr. C. M.
Inhalt dieser Doppellieferung:
Das Milchweib — Die Streichmacher. — Leben und Haushalt dreier Wiener Studenten.
Kupfer-Beilagen:
Die Obstlerin. — Der Beinelstierer.
Erscheint in 24 bis 30 Lieferungen mit eben so viel Zeichnungen.

Galvanische Vergoldung und Versilberung ohne Apparat.

Fortgesetzte Beschäftigung mit diesen Arbeiten haben mich in den Stand gesetzt, Gold- und Silber-Auflösungen zu bereiten, mit welchen man mit sicherem Erfolge sowohl in Bezug auf Gelingen als auch auf Schönheit arbeiten kann.

Die Auflösungen sind zu haben bei Herrn Franz Amtmann, im gräfl. Cziráky-schen Hause in der Hatvanergasse zu folgenden Preisen:

Silberauflösung große Flasche 1 fl. — kr. C. M.
dto. kleine dto. — „ 20 „ „
Goldauflösung die Flasche 1 „ — „ „

Jeder Flasche ist die Gebrauchsanweisuug beigefügt.

Wer übrigens genauere Unterweisung im Vergolden und Versilbern mit und ohne galvanischen Apparat und in der Construction und Behandlung letzterer zu erhalten wünscht, kann dies in meiner Wohnung, Herrengasse im v. Pyrker'schen Hause Nr. 454 zu ebener Erde links von 1 bis 3 Uhr Nachmittags.

W. Petz.

K. Aerarial-Postamtsgebäude-Verkauf zu Ofen.

Zufolge einer am 23. März l. J. Z. 9535 erflossenen hohen k. ung. Hofkammer-Verordnung wird von Seite der hierortigen k. Oberpost-Verwaltung kund gegeben: daß das hier in der Wasserstadt, Hauptgasse auf dem Bombenplatze Nr. 231 befindliche Aerarial-Postamts-Gebäude am 9. Jänner 1843 im Wege einer öffentlichen Versteigerung veräußert, und hiebei der nach dem Localbefund ausgemittelte Schätzungswerth pr. 13119 fl. 52 kr. C. M. als Ausrufspreis angenommen werden wird

Das zu veräußernde Postamtsgebäude ist ein stockhohes Durchhaus, enthält an Flächenraum 394⅔ □Klafter, und besteht aus folgenden Localitäten, und zwar:

1) auf die Hauptgasse im 1. Stock aus 7 Zimmern, 1 Küche, 1 gepflasterten und mit Bretern belegten Schüttboden.

2) Zu ebener Erde aus einem über 7 Klafter langen Amtszimmer, nebst andern 5 Zimmern, 2 Küchen, 3 Holzschupfen, 1 Stall auf 20 Pferde, und einem darüber befindlichen Heuboden, 1 Geschirrkammer, 1 gesperrten Wagenremise auf 10 Wägen, 1 offene Wagenremise, 1 Pumpenbrunnen mit hinlänglichem Wasser und 1 Keller unter der ganzen Fronte.

3) Auf die Diligencegasse im 1. Stock aus 4 Zimmern, 1 Küche und 1 gepflasterter Boden; zu ebener Erde aber aus 1 großem Amtszimmer nebst 2 kleinen Zimmern und 1 kleinen Keller. Außerdem ist das ganze Haus mit einem Ableitungskanal versehen.

Kauflustige, die selbes vor der Versteigerung besichtigen wollen, haben sich deshalb an die gefertigte Oberpost-Verwaltung zu wenden, wo ihnen der in dem zu veräußernden Postamtsgebäude aufgestellte Wächter beigegeben werden wird, um unter dessen Anführung dasselbe genau in Augenschein nehmen zu können.

Uebrigens haben Kauflustige an dem obbestimmten Termin in den gewöhnlichen Lizitationsstunden mit einem 10prt. Reugelde versehen, in dem dermaligen Postamtsgebäude, Wasserstadt Schulgasse Nr 672 zu erscheinen. — Ofen den 12. Dezember 1842.

Von der k. Oberpost-Verwaltung.

Zu Weihnachts- und Neujahrsgeschenken
geeignete Galanterie-Gegenstände
empfehlen in großer Auswahl

August Thiel et Comp.,
Anfangs der Waiznergasse im v. Mocsony'schen Hause das dritte Gewölb in Pesth.

Kundmachung.
Der Temesvárer Schnellfahrts-Verein

hat hiemit die Ehre zur Nachricht zu bringen, daß vom 4. Dezember d. J. angefangen, und in der Folge jeden Sonntag Früh 4 Uhr sowohl von Temesvár über Szegedin nach Pesth, als auch von Pesth zugleich dieselbe Route ein bequem und gut eingerichteter Reisewagen nach Temesvár abfährt. Der Platzpreis für eine Person nebst 30 Pfd. Reisegepäck ist 12 fl. C. M.

Aufnahme in Pesth ist in der Schreibstube des

Anton Koszgleba,
Theaterplatz, im Baron Sina'schen Hause Nr. 152,
für Temesvár bei

Anton Szüts.

Bei **Gustav Heckenast** ist zu haben:

Fogház javitás.
Irták
B. Eötvös József és Lukács Móricz.
In Umschlag geheftet 3 fl. C. M.

Die lithographische Anstalt
des
A. Vietoris
liefert jetzt 100 Stück Visit-Karten und kleine Adressen je nach der Größe von
40—48 kr. CM.
Pesth, Grenadirgasse.

Marie Lombardi,
Marchande des Modes,
in der kleinen Bruckgasse, gibt sich die Ehre, einem hohen Adel und hochgeehrten Publicum ergebenst anzuzeigen, daß sie durch ihre in Wien wohnende Tochter M. Grasselli wöchentlich zwei Mal die neuesten und elegantesten, sowohl Pariser als Wiener Putzgegenstände erhält. Und daß sie für die gegenwärtige Wintersaison mit einer ganz besonderen Auswahl von Damenhüten nach dem letzten Journale, als auch Putz- und Negligée-Häubchen französischer Coiffüres, Chemisetten-Colliers und Manchetten sowohl von Brüßler als Blonden im reichhaltigen Vorrathe versehen ist. Mit dem Ersuchen sie mit dem mehrjährigen in sie gesetzte Vertrauen auch ferner zu beehren, verbürgt sie wie stets mit echter und möglichst billig gestellter Waare bedienen zu wollen

---

Wer

ganz ausgezeichneten Pecco-Thee zu haben wünscht, der kaufe sich bei **Feldbacher et Comp.**, obere Donauzeile Nr. 2, eine Büchse um einen Dukaten.

Austern,
Müscherl und
Caransebeser Schnecken
sind so eben angekommen bei B. Weisz et Comp.

Reisekalesche zu verkaufen.

Eine bequeme mit zwei Koffern und einigen sonstigen Behältnissen versehene Reisekalesche ist im k. k. Militär-Schiffamtsgebäude zu verkaufen.

Ein Fräulein,

welches in der französischen und deutschen Sprache, so wie in allen wissenschaftlichen Lehrgegenständen, wie auch im Zeichnen und schönen Handarbeiten Unterricht ertheilet, wünscht bei einer Herrschaft als Erzieherin placirt zu werden. Das Nähere beim Stephan Sztroiny, beeid. Advocaten, Kerepescher Straße Nr. 11 zu erfragen.

Fremden-Anzeige.

Königin v. Engl. HH. Remsi Effendi, Legations-Secretär. — Rayner u. Schlegl, Beamte. — Sauzka, Hofrath. — Droune u. Miskovszky, Kaufmann.

Jägerhorn. HH. Baron Revay. — Pabst u. Molnár, Beamte. — Wenczky, Grundherr. — Rohonczy, Rittmeister. — Thaller, Kaufmann.

Redacteur: Dr. S. Saphir. — Verleger: G. Heckenast.

Concurse.

46356. Gegen die Masse des verstorbenen Schneidermeister Johann Greisinger wird vom Felkaer Ortsmagistrate der Concurs auf den 3. April 1843 angeordnet, und zum Litis-Curator Gustav Weiß, Bezirks Fiskal bei der Administration der XVI Städte, zum Masse-Curator hingegen Jakob Arompf, Magistratsrath, ernannt.

45746. Gegen Michael Iznaz Hasselbach, angestellt bei der Preßburg-Tirnauer Eisenbahngesellschaft wird vom Preßburger Stadtmagistrate der Concurs auf den 20. Februar 1843 neuerdings angeordnet. — Den 20. Dezember 1842.

46934. Gegen Nicolaus Borbely de Leva, wohnhaft in Füge, wird vom Gömerer Comitate der Concurs auf den 7. März 1843 angeordnet, und zum einstweiligen Masse-Curator Anton Bodon, Gerichtstafelbeisitzer, zum Litis-Curator hingegen Gustav Dapsy, Advocat, ernannt. — Den 27. Dezember 1842.

45293. Vom Magistrate der Stadt Felsobánya wird gegen die Masse des daselbst verstorbenen Hausirers Elias Heller aus Miskolcz der Concurs auf den 2. März 1843 angeordnet, und zum Masse-Curator Georg Bészler, Stadtfiscal, ernannt.
Den 13. Dezember 1842.

45294. Von Seite des Gömörer Comitats wird gegen die Witwe des Johann Kuglics, Sabina Fábry in Hrusova, der Concurs auf den 27. Februar 1843 angeordnet, und zum Masse-Curator Raphael Frenyo, zum Litis-Curator Joseph Lubik, beeid. Advocat, ernannt. — Den 13. Dezember 1842.

47124. Gegen die Masse des verstorbenen Alexander Damaszkin, Gerichtstafelbeisitzer und gewesenen Bewohner von Buziás, wird vom Temeser Comitate der Concurs auf den 25. Februar 1843 angeordnet, zum einstweiligen Masse-Curator Andreas Ormos, Gerichtstafelbeisitzer, zum Litis-Curator hingegen Carl Küttel, Magistratual-Vicefiscal, ernannt.

46746. Gegen Globis alias Anton Kigel und seine Gattin Anna Ruzsa aus Palota, wird vom Veßprimer Comitate der Concurs auf den 20. Februar 1843 angeordnet, und zum Masse-Curator Johann Leposa, Stadt-Vorgesetzter, zum Litis-Curator hingegen Emerich Kupritz, Hon. Vicefiscal, ernannt — Den 27. Dezember 1842.

45745. Gegen die Masse des verstorbenen ältern Georg Richter, Zwilchfabrikanten, dann gegen den jüngern Emerich Nell, Siebmacher, und seine Gattin Christine Géczi wird vom Gyöngyöser Ortsmagistrate der Concurs auf den 3. März 1843 angeordnet, und im ersten Emerich Bóta, im letztern Johann Hommer, Magistratsräthe zu einstweiligen Masse-Curatoren, zum Litis-Curator hingegen für beide Michael Jakab, Advocat, ernannt.
Den 20. Dezember 1842

46368. Gegen den Bonyhader Kaufmann Paul Steindl wird vom Tolnaer Comitate der Concurs auf den 6. Februar 1843 angeordnet, und zum Litis-Curator Franz Kiss, Magistratual Vicefiscal, zum Masse-Curator hingegen Adam Illés, Ortsnotär, ernannt.
Den 20. Dezember 1842.

46357. Gegen Johann Dornyák aus Szokolcs wird vom Liptauer Comitate der Concurs auf den 13. März 1843 angeordnet, und zum Litis-Curator der Magistratual-Oberfiscal Daniel Detrich, zum einstweiligen Masse-Curator hingegen Georg Wavrek, Kammeral-Cassier zu Lykava, ernannt. — Den 20. Dezember 1842.

Heute ist große Vorstellung im Circus Gymnasticus.

Eröffnung der Cassa 3 Uhr. — Anfang der Vorstellung halb 4 Uhr. — Ende 6 Uhr.

Conférences françaises grammaticales et littéraires.

Ces Conférences dont l'ouverture est fixée au 1r. février prochain auront lieu tous les jours, (les dimanches exceptés) de 6 à 7 heures et demie du soir.

Elles offriront aux amateurs de la langue française et à toutes les personnes qui éprouvent le désir ou le besoin de cultiver cette langue l'occasion de s'y exercer par des conversations familières, par des lectures choisies faites à haute-voix, par des compositions et des traductions orales etc

Des personnes studieuses qui apprécient l'avantage d'être en relation habituelle avec des français pourront trouver dans la famille du professeur la table et le logement, ou la table seulement: Elles participeront dans ce cas gratuitement aux conférences.

Pour les conditions d'admission et autres renseignemens s'adresser de 10 heures à midi, Hatvanergasse Nr. 577 au 2e. étage.

Antwort ein für allemal!

Herr Zahnarzt Friedrich Turnovszky stellt im Intelligenzblatte zur Ofner Zeitung vom 5. d. M. die Frage: „Woher des G fertigten sechsjährige Praxis rühre?'

Da das Fragen Jedermann frei steht, und im vorliegenden Falle auch nicht mehr, als acht gute Groschen Einrückungsgebühr kostet, so fände ich hierauf eigentlich Nichts, als ein freilich schon stark verbrauchtes „Bon" zu erwidern.

Wollte sich jedoch Herr Friedrich Turnovszky gütigst in meine Wohnung (Dorotheagasse, Mack'sches Haus, 2. Stock, die Thüre links) bemühen, so würde ich auf alle Fälle bereit sein, Ihm nicht nur als Beweis meiner „sechsjährigen Praxis" die ämtlich bestätigten Physikats-Zeugnisse, sondern auch außerdem noch zum Belege meiner frühern, als k. k. Feldarzt geleisteten Militärdienste die vollgültigen Documente zu unterbreiten, wobei ich mich der kühnen Hoffnung hingebe, daß dieselben dann muthmaßlich meinen praktischen Erfahrungen eine kleine Gerechtigkeit widerfahren lassen werden.

Pesth, am 20. Jänner 1843.

Peter Pfeffermann,
Magister der Zahnheilkunde, Chirurg und Geburtshelfer.

Mehrere Tausend Gulden Conv.-Mze.

sind aus der Ludwig Reisinger'schen Concursual-Masse gegen Einlage von Staatspapieren oder sonstige giltige Hypothek gegen 6% auszuleihen bei

Ludwig v. Rósa,
Masse-Curator, Ofen, Festung im eigenen Hause

Stadt-Maierhof-Luftgebäude-Verpachtung.

Vom Magistrate der k. freien Hauptstadt Ofen wird bekannt gemacht, daß die Traiteur- und Schankgerechtigkeit im Stadtmaierhofgarten sammt den dazu gehörigen Gebäuden und Bestandtheilen, bestehend aus einem großen Tanzsaale, drei Nebenzimmern und Terasse im obern Trakt, nicht minder rückwärts im Hof ein Zimmer, eine große Küche sammt Speis, dann ein Theil der Kühstallung auf sechs nacheinander folgende Jahre, das ist: vom 1. April 1843 bis Ende März 1849 in Pacht gegeben werden wird.

Die betreffenden Lizitanten, versehen mit einem Reugelde von 14 fl. C. M, belieben in der am 28. Jänner 1843 abzuhaltenden Wirthschafts-Commissions-Sitzung Früh um 9 Uhr zum erwähnten Lizitations-Acte zu erscheinen; inzwischen können aber die Pacht-Bedingnisse in der hiesigen städt. Buchhalterei eingesehen werden.

Ofen, den 15. Jänner 1843.

Galvanische Vergoldung und Versilberung ohne Apparat.

Da es nicht Jedermann möglich ist, sich die zu diesen Arbeiten nöthigen Zinkstreifen leicht und ohne bedeutende Kosten zu verschaffen, habe ich solche vorgerichtet. Sie sind bei Hrn Franz Amtmann, im gräfl. Cziráky'schen Hause, in der Hatvanergasse zu 1 kr. C. M. das Stück zu haben, wo auch die von mir bereiteten, und durch guten Erfolg vielfach bewährten Gold- und Silberauflösungen jederzeit vorräthig sind.

W. Petz.

Schwarz und gefärbte Seiden-Sammt,

wovon ich ein vollkommenes Lager besitze, erlaube ich mir hiemit zu den billigsten Preisen zu empfehlen.

Ergebener
Johann Ludwig Fischer,
in der Wienergasse Nr. 199.

Sehr billige Glacée-Handschuhe

kurze und halblange zu 24, 30, 40 und 48 kr. C. M. von vorzüglich guter Qualität, so auch eine schöne Auswahl von Modebändern in Stück und nach der Elle zu besonders billigen Preisen empfiehlt die Handlung „zum silbernen Mond," im gräfl. Nákó'schen Hause (früher sieben Churfürsten) in der Waiznergasse.

Unvergleichbare Caffee-Maschinen in Glas,

deren vortheilhafte, so eben neu erfundene Construction den Beweis liefert, daß man in den bereits vorhandenen Caffeemaschinen den wahren Zweck beim Caffeekochen noch nicht erreicht hat. Die Niederlage davon ist in Pesth, in der Galanterie- und Nürnbergerwaarenhandlung des

Anton Testory,
Waiznergasse, neben Hotel Palatin.

Mehrere 1000 Stück fertiger Wäsche, bestehend in allen Sorten Männer-, Damen- und Kinderwäsche, Leintücher, Polster- und Tuchetüberzüge, Damen-Corsetten und die neuesten Schweizer Vorhang-Mousseline, empfiehlt die Handlung zum

Ypsilanti in Pesth.

Die Galanteriewaaren-Handlung zum Brief

empfiehlt so eben angekommene elegante Gegenstände bestehend in

Ballfächer,	Brosches,
Bouquethalter,	Ohrgehänge,
Colliers,	Wachsperlen,
Braceletes	

zu den billigsten Preisen.

Sonntag den 22. Jänner

und alle Sonntage im Carneval 1843 werden in den k. städt. Redouten-Sälen

masquirte Redouten

abgehalten werden.

Herr F. Morelly

wird das große Orchester dirigiren, und die neuesten und beliebtesten Compositionen vorzutragen die Ehre haben. — Gefertigter wird Alles aufbieten, um die Zufriedenheit der verehrten Theilnehmer zu erhalten. — Entrée-Billets zu 48 kr. C. M. sind zu bekommen bis zum Balltage Mittags im Gasthof zum Jägerhorn, und Herrn Wagner's Kunsthandlung auf dem Servitenplatz — Abend an der Cassa ist das Entrée 1 fl. C. M.

Carl Emmerling.

Ein geräumiges lichtes und trockenes

Gassenkeller-Magazin

so wie einige Gassenquartiere sind im Török'schen Hause in der Mondgasse zu vermiethen.

Echter Mocca-Caffee

in vorzüglichster Qualität und äußerst billigen Preis ist stets zu haben in der Spezereihandlung des

Anton Steinhardt,
zum Dampfschiff am Rathhausplatz in Pesth.

Nicht minder empfehlenswerth ist mein Lager von ausgezeichneten rothen und weißen

Ruster und Oedenburger Ausbruch-Weinen

in Bouteillen, welche sich wegen dem natürlichen feinen Aroma, Reinheit, Haltbarkeit und Billigkeit besonders auszeichnen.

Brennholz-Verkauf.

Zerreichen Scheiterholz bester Qualität die Klafter 21 fl, Buchen für die Hrn. Greißler geeignet 21 fl., Weißeichen für die Hrn. Bäcker geeignet 16½ fl., Weiches Scheiterholz, das ist Aspen und Pitten 12½ fl. wird im Holzgarten auf der Üllöerstraße rechts neben Köztelek anempfohlen.

Oriental-Seife

ist so eben wieder frisch angekommen und billigst zu haben bei

Caspar Tschögl,
zur Fortuna am Rathhausplatz in Pesth.

Fortepiano

von C. Graf aus Wien mit 6 Octaven und gut conservirt, ist billigst zu verkaufen bei dem Clavirmacher Herrn Seiler, am Eck der Wind- und Waggasse Nr. 146.

Herausgeber und Verleger: G. Heckenast. — Redacteur: Dr. S. Saphir.

Pesther Tageblatt 1843. 71 R

aussprechen, daß Mad. Niklas (Norma) und Dem. Caroline Ney (Adalgisa) mit Erfolg wetteiferten, die Palme des Abends zu erringen. Es war eine Aufführung mit der Jedermann zufrieden sein konnte. Mad Niklas war ausgezeichnet in Gesang und Spiele. Das Duett im 2. Akte mußte wiederholt werden unter einem gar nicht enden wollenden Applause; nur finde ich ganz unpassend, daß die Repetition fast jedesmal mit ungarischen Text gesungen wird; dies klingt so sonderbar, als wenn die ganze Oper ungarisch gegeben würde, und man eine Wiederholung deutsch sänge. Hr. Schott als Arovist, hat schon mit dieser einen Partie sich als erster Sänger eine Stellung verschafft. Mit vollem Effekte, sang er die gigantische Introduktions-Arie im ersten Akte, von noch größerer Wirkung war die Arie „Fluch den Römern", die auch stürmisch zur Wiederholung verlangt wurde. Herr Schott hat eine kraftvolle, umfangreiche Stimme, die besonders in den Mitteltönen immer mehr an Wohlklang gewinnt. Er wurde 4–5 Mal während der Vorstellung und am Schlusse gerufen. Herr Feubel hat den Sever schon weit besser gesungen als es heute der Fall gewesen; seine Stimme war angegriffen, doch hatte auch er einige Stellen, worin er zu glänzen suchte und nicht vergebens. Er wurde mit Mad. Niklas und Dem. Car. Ney öfter gerufen. Das Haus war stark besucht.

Reisinger

Geschichte. (Muth und Liebe.) Einer der reichsten Gutsbesitzer in Savona am Meerbusen von Genua, Matteo Pedamonte, stand 1830 auf dem Punkte, sich zu verheirathen, und diese Heirath bildete das Gespräch der ganzen Stadt. Luisa, seine Braut, liebte ihn, aber die Familie derselben, namentlich ihre Mutter, schien die Verbindung höchst ungern zu sehen. Kurz vor dem Tage, an welchem die Liebenden getraut werden sollten, flüsterte Luisa dem Geliebten zu: „erwarte mich diese Nacht um zwölf Uhr in Deinem Hause und entferne alle Deine Dienstleute; ich werde leise an Deine Thüre klopfen; öffne mir selbst; ich muß mit Dir sprechen." — Das Mädchen erschien pünktlich, und sagte zu Matteo: „ich komme zu Dir, weil ich Dich liebe, aber Dich nicht heirathen kann. Fliehe, Matteo, fliehe so schnell als möglich; der Gram würde mich getödtet haben, wenn ich nicht selbst Dir hätte sagen können, daß ich Deine Hand ausschlage, weil ich Dich liebe. Erinnere Dich Deines Vaters und bedenke, daß Deine schönen Olivenpflanzungen sonst meinem Vater gehörten. Ich weiß, daß Dein Vater sie für Spielforderungen annahm, die er an den meinigen zu fordern hatte; aber es ist Blut zwischen unsern Familien, Du weißt, daß Dein Vater den meinigen im Zweikampfe getödtet hat. Meine Mutter und meine Brüder hassen Dich und wünschen Deinen Tod. Du kamst und batest um meine Hand; meine Mutter bewilligte sie Dir, um desto leichter ihre Rache befriedigen zu können. Morgen sollen wir verbunden werden, von morgen an wird man Dir tropfenweise Gift reichen, um Dich allmählig zu tödten. Niemand wird sie beschuldigen; fliehe also Matteo; tritt nicht wieder in das Haus, in welchem Du Deinen Tod finden sollst; fliehe und laß mich morgen allein an den Altar treten." — Nach einiger Weigerung versprach Matteo zu fliehen, weil er die Geliebte nur auf diese Weise beruhigen konnte, aber er war fest entschlossen zu bleiben und der Gefahr zu trotzen. Der Trauungstag erschien, die Glocken klangen hell durch die Stadt; Luisa kniete bereits mit ihrer Mutter vor dem Altare und betete, Gott möge den Geliebten, den sie schon für fern hielt, mit seinem Schutze geleiten. Matteo aber erschien in der Kirche, die Trauung wurde vollzogen und die frohe Gesellschaft begab sich in das Haus des Bräutigams, wo ein kostbares Frühstück bereit stand. Ehe man sich zu demselben niedersetzte, nahm Matteo seine Schwiegermutter bei Seite und sagte: „ich bin der glücklichste Mensch auf Erden. Ihnen verdanke ich mein Glück. Zwar werde ich mich desselben nicht lange erfreuen, ich weiß es wohl, aber wer gäbe nicht ein langes Leben bereitwillig für einen Tag beglückter Liebe hin . . Ich weiß, daß Sie mich vergiften wollen und ich gebe mich ganz in Ihre Hände. Ein anderer wäre entflohen; ich bleibe und will in der Nähe meiner Luisa sterben . . Hier ist eine Schenkung aller meiner Besitzungen; sie gehören von nun an meiner Luisa. Hier ist auch ein sicher wirkendes Gift, das aber keine großen Schmerzen macht und keine Spur zurückläßt; nehmen Sie es, aber bewilligen Sie mir acht Tage; acht Tage wenigstens lassen Sie mich das Leben genießen." Die Schwiegermutter konnte diesen Worten nicht widerstehen; Thränen strömten aus ihren Augen; sie schleuderte das Gift von sich, sank Matteo in die Arme und sprach: „Vergessen wir die Todten!" — Das Hochzeitsfest war nun eines der heitersten, das man in Savona gefeiert hat, und die Einigkeit zwischen Matteo und seiner Schwiegermutter ist bis heute nicht getrübt worden.

— Der alte James Stuart (schreibt ein englisches Journal), dieser Verwandte des Prätendenten, der sein Leben durch Violinspielen auf den Dörfern fristen mußte, kann seine Wanderungen jetzt nicht mehr fortsetzen: er ist blind, und war zu Weihnachten 114 Jahre alt. Er ist ein Sohn des Generals John Stuart, hat der Schlacht bei Culloden beigewohnt, und führt den Namen Prätendent. Er war fünf Mal verheirathet, und wurde Vater von 27 Kindern, deren 10 im Dienste geblieben sind. Er hatte seine sämmtlichen Verwandten überlebt. Georg IV. hatte ihn unterstützt.

Neuigkeiten. Europa wird mit Nächstem den Großmeister aller Violinspieler kennen lernen. Es ist Rode-Gepp, der Tausendkünstler, der direct aus Philadelphia kommt, und, ein zweiter Philadelphia, die Musikfreunde von London und Paris, Wien und Berlin, Neapel und St. Petersburg in Erstaunen und Bewunderung versetzen will. Er behauptet, Paganini, Vieurtemps, Molique, Ernst, Beriot und Ole Bull nie gehört zu haben. Dessen ungeachtet wird er sich von seinen Zuhörern die obengenannten Namen und jede beliebige Composition dieser Meister zurufen lassen, und sie sogleich im Geiste dieser Künstler spielen, so daß man in Einem Concerte Paganini, Vieurtemps, Molique, Ernst, Beriot und Ole Bull zu hören vermeint. Er wird noch mehr bieten. Er wird improvisiren auf einer Violine, und man wird glauben, alle sechs Meister auf einmal zu hören! Herr Rode-Gepp soll ein Israelite aus Danzig sein, ein wirklich interessanter Künstler, der das größte Nachahmungstalent besitzt. In Liverpool soll er bereits ein solches Concert mit großem Beifalle gegeben haben. Englische Blätter nennen ihn aber nur einen Charlatan. — (Wiener Ztg.)

— (Pesth.) Aemtliche Nachweisungen veranlassen uns die Mittheilung unsers Berichterstatters im Betreff des Schlingengerichts zu widerrufen.

— Nach dem neuesten „Pesti Hirlap" haben die hiesigen Homöopathen sich vereinigt um die Erlaubniß nachzusuchen, daß an der hiesigen Universität mit höherer Genehmigung eine Lehrkanzel zur Verbreitung ihres neuen Systemes errichtet werden könne.

— Nach dem „Honderü" hat V. Grimm von Frankfurt eine neue eiserne Presse bringen lassen, mit der er die elegantesten Steindrücke liefert. — Seine Anstalt ist in der Königsgasse täglich zu besichtigen.

Wiener Börsen-Course.

20. Jänner 1843.

		Conv.-Mze.
Metaliques	à 5%	110¾
dto.	à 4%	101
dto.	à 3%	77¼
Anleihen vom Jahre 1839		283½
dto. dto. dto. 1834		724¾
Bank-Actien das Stück		1615
Eszterházy-Los		50
Kaiserliche Ducaten		102

Markt-Preise

der Körnerfrüchte in Pesth am 20. Jänner

Pesther Metzen, Groschen W. W.

Weitzen	130	—	145
Halbfrucht	—	—	105
Roggen	90	—	96
Gerste	72	—	82
Hafer	60	—	65
Kukurutz	86	—	94

Früchten-Preise.

Der Preßburger Metzen, Groschen W. W.

	Wieselburg den 12. Jänner			Baja den 7. Jän.		
	best.	mit.	ger.	best.	mit.	ger.
Weitzen	120	113	106	86	80	74
Halbfrucht	96	94	92	66	64	60
Korn	91	90	88	60	—	—
Gerste	66	60	58	40	—	—
Hafer	53	51	49	32	31	—
Kukurutz	110	105	100	44	—	—
Hirse	—	—	—	—	—	—

Bühnen-Repertoir.

Pesth, deutsches Theater.

Wasserstand der Donau:

in der Brunnmaschine zu Ofen am 20. Jänner

Früh 8 Uhr 9′ 9″ 3‴ ober 0.

Lotto-Ziehung.

Ofen am 18. Jänner 1843.

47 7 90 2 19

Wien am 11. Jänner 1842.

38 39 88 24 4

Meteorologische Beobachtungen an der Ofner königl. Sternwarte am 19. Jänner.

Zeit der Beobachtung	Barometer auf 0° Reaumur reducirt: Pariser Maaß	Wiener Maaß	Thermometer Reaumur	Wind	Witterung
9 Uhr Morgens	27, Zoll 822	28Zoll 7L. 1P.	— 0, 62	NW. Schwach	Viel Wolken
12 Uhr Mittags	„ „ 835	7 3	+ 2, 14	N. Sanft	Wenig Wolken
3 Uhr Nachmittags	„ „ 803	6 11	+ 1, 94	N. Sanft	Wenig Wolken
9 Uhr Abends	„ „ 799	6 10	+ 0, 76	N. Sanft	Wenig Wolken

Aemtliche Anzeigen.

Lizitation.

Montag am 23. Jänner 1843 werden in der Windgasse, neben dem Neugebäude vor dem Bräuhause, im Kaeszt'schen Hause, Früh um 9 Uhr mehrere politirte Meubeln, 1 seidenes Kanapee mit sechs Sesseln, ein anderes Kanapee mit sechs Sesseln, schöne Betten, Chifoniers, Tische, Kästen u. dgl. veesteigert.

Lizitation

Montag den 23. Januar l. J. und den darauffolgenden Tagen werden die zur M. Lampl'schen Cridal-Massa gehörige Waaren, bestehend in façonirten und glatten Modebändern, guten Näh- und Strickzwirn, alle Gattungen Handschuhe, weiße und gefärbte Strickwolle, verschiedene weiße Waaren, Schürzen, Sommer- und Winterstrümpfe, Fußsocken, Unterziehleibeln und Hosen, nebst vielen andern Bandkrämer-Artikeln sammt der Gewölb-Einrichtung mittelst öffentlicher Lizitation verkauft.

Das Verkaufslocale ist auf den Rathhausplatz, im Gamperl'schen Hause, und das Gewölb ist mit Aussteckung einer rothen Lizitationsfahne bezeichnet.

Wechselgerichtliche Vorladung. (1)

374. Johann Erhardt, dessen Aufenthalt unbekannt ist, hat zur Verhandlung der gegen ihn durch Joseph Molnár pto. 400 fl. C. M. anhängig gemachten Wechselklage am 28. Februar 1843 Früh um 9 Uhr vor dem k. Pesther Wechselgerichte erster Instanz zu erscheinen.

Gegeben zu Pesth aus der bei dem k. Wechselgerichte erster Instanz am 16. Jänner 1843 abgehaltenen Rathssitzung.

Wechselgerichtliche Vorladung. (1)

375. Johann Erhardt, dessen Aufenthalt unbekannt ist, hat zur Verhandlung der gegen ihn durch Nicolaus Delhaes pto. 2600 fl C. M. anhängig gemachten Wechselklage am 28. Februar 1843 Früh um 9½ Uhr vor dem k. Pesther Wechselgerichte erster Instanz zu erscheinen. — Gegeben zu Pesth aus der bei dem k. Wechselgerichte erster Instanz am 16 Jänner 1843 abgehaltenen Rathssitzung.

Pesther Tageblatt 1842

1127. e

ters oder der Gemahlin desselben ausrufen und vergoldete Stöcke schwingen, das Zeichen des Ranges ihrer Gebieter; Abends tragen sie Armleuchter mit brennenden Wachslichtern vor ihnen her. Die zweite Classe darf nur silberne Stöcke, aber keine Leuchter führen; die Diener der dritten haben Stöcke mit langen rothen Trodbeln und die vierte darf zwar Diener haben so viel als sie will, aber diese müssen ohne Stab und Lichte erscheinen: die vierte Classe muß der dritten und so fort ausweichen und überall Platz machen. — Ein junger Fähndrich, der vor Kurzem in Calcutta angekommen war, kam einst auf den Einfall, einen großen Affen, den er zum Geschenk erhielt, in dem Palankin seiner Mutter, in welchem er sich zu einem Freunde hatte tragen lassen, nach Hause zu schicken. Der Affe schlug mit einem Stocke aus einem Fenster heraus auf die Palankinträger, die darüber erschraken, mit dem Palankin fielen und entflohen. Vornehme Personen, welche dies Unglück sahen, stiegen sogleich aus ihren Palankin und eilten ihrem Freunde, den sie in dem umgeworfenen Palankin vermutheten, zu Hilfe, entsetzten sich aber nicht wenig, als sie einen Affen darin erblickten. In ihrem Aerger reichten sie eine förmliche Beschwerde gegen den Besitzer des Palankins ein, weil er erlaubt habe, daß sein Affe die nur ihm gebührenden Ehren usurpire, und sie ließen sich nur unter der Bedingung besänftigen, daß der Affe erschossen und der Fähndrich, der an Allem Schuld gewesen, zu seinem Regimente geschickt werde.

Die Geschichte mit dem Regenschirme.

An einem der letzten Regentage war der Herr von Balzac, der, wie alle großen Geister unsrer Zeit, einen Widerwillen gegen die Regenschirme hat, ausgegangen; der Regen fiel indeß so reichlich, daß Balzac, da er auch keinen Fiacre finden konnte, unter dem ersten besten Thorwege untertreten mußte. Mit einem Male bemerkte er, als er nach dem gegenüberstehenden Hause sah, eine Dame, die von Zeit zu Zeit die Gardine am Fenster zurückzog, um nach ihm zu sehen. „Die Dame ist sehr neugierig," dachte Herr Balzac, „hübsch ist sie aber auch," und er zupfte seinen Anzug soviel als möglich in Ordnung. Das Gesicht am Fenster zeigte sich im günstigsten Lichte jeden Augenblick, so daß Balzac auf mancherlei Gedanken kam. Er erinnerte sich, die Dame in der Oper gesehen zu haben, und dankte bereits dem Himmel für den glücklichen Platzregen. Wie sehr aber war er überrascht, als er einen Bedienten aus ihrem Hause mit einem Regenschirme auf sich zukommen sah und die Worte hörte: „meine Dame schickt Ihnen hier einen Regenschirm." Balzac, ganz verblüfft, fragte den Mann weiter nicht, sondern nahm den Regenschirm, grüßte galant die Dame, die noch immer hinter der Gardine am Fenster lauschte und entfernte sich mit Siegesfreude. Am andern Tage stand Balzac frühzeitig auf, zog den schwarzen Frack an, kaufte sich weiße Handschuhe, nahm den Regenschirm und machte sich auf den Weg, um der schönen Frau für ihre List und ihr Wohlwollen zu danken. Die Visitenstunde war aber noch nicht gekommen und er dachte bei sich, es wäre doch besser, wenn er den Regenschirm, der freilich sehr alt war, als Andenken behielte und einen neuen kaufte, um ihn der Dame als den ihrigen zurückzugeben. Mittags endlich ließ er sich bei der Dame anmelden, trat ein und überreichte den Schirm. Die Dame nahm denselben und stellte ihn bei Seite, ohne, wie es schien, die Veränderung zu bemerken. Nach einigen weitern Worten wagte Balzac die Andeutung, wie er glaubte, daß die Dame ihm den Schirm nicht ohne Absicht gesandt habe. Die Dame errieth, was er meinte und antwortete deshalb: „ich hatte allerdings eine Absicht, als ich Ihnen den Regenschirm sandte, und werde Ihnen dieselbe nicht verschweigen, da Sie selbst darauf anspielen: ich erwartete Jemanden, der gerade zu der Zeit, als Sie gegenüber unter der Thüre standen, ankommen sollte; da Sie mich genirten, so schickte ich Ihnen den Regenschirm, um Sie fortzubringen." — Was Balzac bei diesen Worten empfand, brauchen wir nicht besonders zu erwähnen.

Sonderbarer Haushalt.

Der nordamerikanische Gesandtschafts-Secretär Milton, in London, gehörte zu den bizarrsten Menschen, die es je gegeben. Sein Haus war in zwei Hälften getheilt; auf der einen sah man die elegantesten Meubles, kostbare Teppiche ꝛc., auf der andern dagegen flogen an der Decke des Zimmers Vögel umher, während am Fußboden Eidechsen krochen; ein ausgestopfter Neger stand neben der Thüre, ein Frauenkopf, an einer silbernen Kette aufgehangen, strahlte Abends durch die Augenhöhlen Licht aus und diente als Ampel. An den vier Wänden des Schlafzimmers, das mit schwarzem Sammt ausgeschlagen war, waren gelbe, große, brasilianische Schmetterlinge angesteckt, alte Rüstungen, Thierköpfe und Hirschgeweihe befestigt. Sein Bett war eine Hängematte, sein Waschbecken eine Schildkrötenschale und seine Nachtmütze ein persischer Shawl. Dabei hatte er die häßliche Gewohnheit, in stillen Nächten Waldhorn zu blasen oder seine Leute plötzlich durch Pistolenschüsse zu wecken. Er war ein Narr und ein sehr kluger Mann zu gleicher Zeit. Seine Berichte an die Regierung, die er in dem ersten, eleganten Theile seiner Wohnung schrieb, waren Muster. In Madrid wußte freilich Niemand, was man von ihm denken sollte. — Jetzt ist er durch Washington Irving ersetzt. —

Kleine Stadtpost.

Pesth. Gestern Morgens, zwischen 5 und 6 Uhr brach in einem einstöckigen, mit Schindeln eingedeckten Hause, dem Neugebäude gegenüber, plötzlich Feuer aus. Die Flammen griffen so schnell um sich, daß das ganze Dach in Flammen stand, bevor noch thätige Hilfe angewandt werden konnte. Den umsichtigen Bemühungen des k. k. Militärs, vorzüglich des unermüdet thätigen Artilleriecorps verdankt man die Rettung des Hauses und der anstehenden Gebäude. Die städtische Spritze Nro 5. zeichnete sich wieder durch Fülle und Dauer ihrer Wirksamkeit aus. Sie besitzt unstreitig den besten Mechanismus unter allen Spritzen Pesth's. — Um 8 Uhr ward man des Feuers Meister, trotz des starken, ungünstigen Windes. — Wie Noth thut es, alle alten Schindel-Deckungen der Häuser in Ziegel und Stein umzuwandeln!

— Die Ofner Fiacker übertreffen noch die Pesther an unverschämten Fahrpreisen! Jüngst wollten zwei fremde, mit dem Dampfboote angekommene Damen, welche am Ofner Brückenkopfe vom Regen überfallen wurden, in den Ofner Brücken-Gasthof fahren, und mußten dem herbeigerufenen Fiacker, der ihre Unkenntniß des Terrains benutzte, 1 fl. CM. für diese 20 Schritte lange Strecke bezahlen. Wie wir hören, ist der Fiacker von der Ofner Polizei für diesen Betrug gebührend bestraft worden.

Nachrichten.

Concurse.

38089. Gemäß der Anzeige des Beßprimer Comitates wurde der gegen den Assessor Franz Kamondy unterm 19. Juli l. J. sub 26617 angeordnete Concurs, nachdem es sich ausgewiesen hat, daß der Werth der Concursmasse um 9381 fl. und 23¼ kr. die darauf gestellten Forderungen übersteige, widerrufen. — Den 18. October 1842.

38305. Gegen den Tischlermeister Michael Hanke und seine Gattin wird vom Pesther Stadtmagistrate der Concurs auf den 18. November l. J. angeordnet, und zum einstweilign Litis-Curator Michail Szolcsanyi, Advocat, ernannt — Den 18. October 1842.

38335. Gegen den Schnittwaarenhändler Friedrich Görich wird vom Komorner Stadtmagistrate der Concurs auf den 14. Dezember l. J. angeordnet, und zum Masse-Curator Ignaz Leisz, dasiger Spezereihändler, zum Litis-Curator hingegen J. Amtmann, Oberfiscal, ernannt — Den 18 October 1842.

38336. Gemäß der Anzeige des Beßprimer Comitates wird gegen Johann Koch, Magistratsrath aus Beßprim, und seine Gattin Josepha Breuer der Concurs auf den 30. Dezember angeordnet, und zum Masse-Curator Stephan Devecsery jun., Senator, zum Litis-Curator hingegen Carl Csirke, Advocat, ernannt. — Den 18. October 1842.

38521. Gegen den Gärtner aus Felgyö Stephan Papeli wird vom Csongrader Comitate der Concurs auf den 13. Dezember l. J. angeordnet, und zum Masse-Curator Florian Balathy, Geschworner, zum Litis-Curator hingegen Ludwig Bene, Vicefiscal, ernannt. Den 18. October 1842.

38707. Gemäß der Anzeige des Oedenburger Comitates wird der gegen den Kreuzer Handelsmann Hermann Seidler unterm 27. Juni l. J. sub 24095 angeordnete Concurs widerrufen.

38714. Gegen die Masse des Franz Jóo, weil. Magistratsrath in Szatmár-Németi. wird vom dasigen Stadtmagistrate der Concurs auf den 19. Dezember l. J. angeordnet, und zum einstweiligen Masse-Curator Georg Soós, Magistratsrath, zum Litis-Curator hingegen Carl Nagy, Advocat, ernannt. — Den 18. October 1842.

Ankunft **Abfahrt**

der Dampfboote im Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends } **Täglich.**
Abfahrt nach **Wien** Früh 7 Uhr }
Ankunft von **Orsova** Vormittag den 6., 13., 17. Nov.
Abfahrt nach **Orsova** bei Anbruch des Tages den 4., 8., 12. Nov.

Der Remorqueur Erös fährt jede zweite Woche nach Semlin und Drenkova.

Tanz-Unterricht.

Zur geneigten Beachtung!

Alle mir zukommenden Aufträge ersuche ich in der Kunsthandlung der Herren Ehrenreich und Neumann auf dem Servitenplatz in Pesth gefälligst aufzugeben.

August Wolf,
Tanzlehrer.

Bei Joseph Wagner,

am Servitenplatz. im gräfl Teleky'schen Hause ist neu erschienen:

Portrait: Sr. Exc. Baron Alois Mednyánszky,

nach der Natur auf Stein gezeichnet von Franz Eybl. Pr. auf weißen Papier 1 fl. 20 kr. auf chinesischen P. 1 fl. 40 kr. C. M.

W. Korn,

Damenkleidermacher in Pesth,

in der Waiznergasse im Graf Nakó'schen Hause (vormals sieben Churfürsten) 1. Stock, empfiehlt sich allen hochverehrten Damen mit seinen, nach den Mustern der neuesten Pariser und Wiener Journale eben so geschmackvoll als eleganten und soliden Arbeiten so wie mit schneller und pünktlicher Effektuirung aller Aufträge.

Restaurations-Eröffnung.

Endesgefertigter zeigt hiemit ehrerbietigst dem hohen Adel und dem pl. t. Publicum beider Schwesterstädte an, daß er vom 4 November 1842 angefangen, die Restauration zum König von Ungarn in Pesth übernommen hat, für gute Küche, billigen Speis-Tarif und vortreffliche Weinsorten, nebst prompter und solider Bedienung wird er strengste Sorge tragen.

Dominik Robio,
Restaurateur.

Bei V. Grimm,

Pesth, Dorotheagasse Nr. 16 ist zu haben:

Donizetti, Linda di Chamounix.

Vollständiger Clavierauszug mit deutschen und italienischen Text 15 fl. C. M., — ohne Text 7 fl. 30 kr. C. M.

Strauss J., Die Fantasten.

Walzer op. 139. Für Pianoforte allein 45 kr, im leichten Styl 30 kr., vierhändig 1 fl. 15 kr. für Violin und Pianoforte 45 kr., für Flöte und Pianoforte 45 kr., für Violinquartett 1 fl., für Guitarre 30 kr., für Flöte 20 kr, für das Orchester 2 fl. 30 kr. C. M.

Wohlfeile Schafwollstoffe zu Frauenkleider und Ueberröcke, Herbst- und Winter-Umhängtücher, Hosen- und Westenstoffe

sind in großer Auswahl frisch angekommen in der Niederlage des Gefertigten, große Brückgasse, dem Theater gegenüber.

W. Wilh. Iszer.

Mehl-Einwinterungs-Anzeige.

Der Mehlverschleiß der Josephs-Walzmühle in der innern Stadt, blecherne Hutgasse Nr. 208, im Hause zur Weinpresse ist geneigt, zur Bequemlichkeit und zur Sicherstellung der Hauswirthschaften in Bezug auf die Mehleinwinterung letztere von heute an bis zum 15. März 1843 unter folgenden Bedingungen zu übernehmen: Die Hauswirthschaften lassen sich auf ein beliebiges Quantum und Gattungen von Mehl, Gries oder Kleien zu den am Tage der Bestellung bestehenden Preisen vormerken und bezahlen eine verhältnißmäßige Darangabe gegen einen Versicherungsschein, auf dem das bestellte Quantum und Gattungen verzeichnet sind, welche dann im Ganzen oder theilweise und zu jeder beliebigen Zeit gegen Bezahlung des verakordirten Preises abgeholt werden können Auf diese Weise werden die Hauswirthschaften der Sorge überhoben, das Mehl im größern Quantum aufzubewahren, und laufen dabei doch nicht Gefahr, ihren Bedarf bei Winterszeit und bei eintretendem Mehlmangel zu höhern Preisen bezahlen zu müssen. Auch ist reines Kornmehl zu bekommen. Derlei Bestellungen werden in der Königsgasse im dortigen Josephs-Walzmühl-Verschleiße, der Stadt Pesth gegenüber übernommen.

In der Spezereihandlung zum Eisbären

sind frisch angekommen und in vorzüglicher Qualität zu haben:

Aalfische marinirt,
Oliven grüne im Salz,
Caviar, russischer gepresster und Orsovaer,
Sardines de Nantes,
Veroneser Salami,
Amoli, französische Pflaumen geschält und ohne Bein,
Mandeln, französische in weichen Schalen,
Jamaica Rum, echt,
Feine Liqueurs und Punsch-Essenz,

von Letzteren halte ich stets ein Commissionslager aus der k. k. priv. Liqueurfabrik der A. Slubek's Witwe in Preßburg, und berechne solche bei größerer Abnahme zu dem bestehenden Fabrikspreise.

Joseph Lamotte,
am Eck der alten Post- und goldenen Handgasse in Pesth.

Ein ganz neuer höchst bedeutender Vorrath

von den modernsten Pariser Halsbinden à la George Sand, Eszterházy-Cravatts von färbigen und schwarzen Seidenstoffen, Schlangen-Wintermaschen von allen Farben, und den schönsten Stoffen, nebst allen Sorten Militär-Cravats ꝛc. liegt zur gefälligen Abnahme eines verehrungswürdigen Publicums bereit in der

Haupt-Cravatten-Fabriks-Niederlage

des

Ignaz Zograf,

zu den drei Pesther Mädchen, Waiznergasse in Pesth.

In demselben Etablissement werden auch Cravatts zum Ueberziehen und zur Reparatur übernommen, und da sich die Fabrik in demselben Hause befindet, so ist der Inhaber in die angenehme Lage versetzt, seine verehrten Abnehmer mit jeder beliebigen Quantität genannter Artikel in der kürzesten Zeit und zu dem billigsten Preis bedienen zu können. Er hofft um so mehr einen zahlreichen Zuspruch und die höchste Zufriedenheit eines hochverehrten Publicums zu erlangen, indem er in neuester Zeit mit seinem

Fabrikspersonale einen Wechsel vornahm, und vom Auslande einige Individuen acquirirte.

die in diesem Fache so Ausgezeichnetes leisten, daß dadurch hier jede Rivalität nothwendig verlieren und in Schatten gestellt werden muß.

Neue Cravatten-Fabrik.

Modernste, schönste, billigste Cravatten!

Der Endesgefertigte zeigt einem pl. t. Publicum hiemit ergebenst an, daß er ein reiches Lager von Herren-Cravatten und Chemisettes neuester Façon vorräthig habe und zu billigsten Preisen verkaufe. Es schmeichelt sich derselbe mit einem geneigten Zuspruche um so mehr, als es sein Bestreben ist, bei der anerkannten Eleganz und Solidität seiner Arbeit den pl. t. Herren Käufern zu beweisen, daß es gar nicht nöthig sei, zu einer Cravattenschneiderei

einige Individuen aus dem Auslande zu acquiriren,

so lange man in Pesth noch gut, schön, modern und solid arbeiten kann. Gefertigter, der seit mehreren Jahren sich eines reichen Zuspruchs und der größten Zufriedenheit von Seite der Herren Käufer erfreute, da er für die Handlung des Herrn Zograf Arbeiten lieferte, glaubt anzeigen zu dürfen, daß seine „ungarischen Fabrikate" durch keine Rivalität ausländischer Erzeugnisse in den Schatten gestellt werden können, und daß er durch Brodneid nichts verlieren werde, wenn ihm die Gunst eines verehrten pl. t. Publicums zu Theil wird.

Ernst Klein,
Cravatten-Fabrikant im deutschen Theatergebäude am Theaterplatz

Gründe-Verkauf.

Vom Magistrate der k. freien Hauptstadt Ofen wird bekannt gemacht, daß 53 Joch Gründe auf dem Adlerberg mittelst einer im Grundbuchsamte abzuhaltenden Lizitation am 7. November 1842 dem Meistbietenden verkauft werden. Kauflustige haben sich daher im besagten Amte Früh um 9 Uhr zum erwähnten Lizitations-Act einzufinden; inzwischen können aber die nähern Bedingnisse in der hiesigen städt. Buchhalterei eingesehen werden.

Ofen, den 18. October 1842.

Bei **Gustav Heckenast** in Pesth ist zu haben:

Jurende's vaterländischer Pilger für 1843

Die k. k. landesbefugte Fabriks-Niederlage von

Meubelstoffen u. Fussteppichen

aus Wien,

am Hohenmarkt Nr. 524 besucht den Pesther Leopoldimarkt mit einem großartig sortirten Lager von

Meubelstoffen,

in Ganzseide, Halbseide, Manilla, Bast, Schafwoll- und Garn-Damasten, gedruckten Wollenzeugen, geglätteten gedruckten Zitzen,

façonirte Schweizer Vorhang-Mousseline

im größten Sortiment, so wie mit dem

neuesten Tischdecken,

ferner mit einem reichen Lager in

Fuß-Teppichen

Hochflor und Velour prima Qualité für Salons,

so wie in

Teppichen zweiter Sorte und engl. double Cloths

für Appartements gewöhnlicher Benützung, ferner alle Arten Teppiche für Sitz- und Gesellschaftszimmer, für Soffa's, Betten, Secretärs und Arbeitstischen, und den

modernsten seidenen Wagenstoffen

Die Verkaufs-Niederlage befindet sich wie bisher am Josephsplatze im Muschischen Hause bei Herrn

J. N. Soukup aus Wien.

Lizitation.

Dienstag den 8. November 1842 früh um 10 Uhr werden am Fischplatz im v. Locatellischen Eckhause verschiedene Meubeln, namentlich politirte Better, Bettgewand, Kästen, Spiegel, Tische u. s. w. öffentlich versteigert.

Echt Mailänder Strachino Parmesan und Ementhaler Käse

sind so eben angekommen und billigst zu haben bei

Johann Mitterdorfer,
am Eck der Herrngasse zum Fischer.

Zwei Gewölbe

im Handelstandsgebäude an der Donauseite, die auch als Magazine verwendet werden können, sind täglich zu verlassen. Das Nähere kann man bei Hrn. C. L. Kramer, im Mercantil-Casino erfahren.

Echt

Mailänder Strachino

so eben angekommen bei

Ignaz Prückler,
Sebastianiplatz zum weißen Wolf in Pesth.

Mailänder Strachino, Tokayermost-Senf und Cremser Senf

sind angekommen bei

B. Weisz et Comp.
im Hause zum Stock im Eisen in Pesth.

Ausgezeichnetster

Carlowitzer Tropfwermuth

in ein Eimergebünd und in Bouteillen ist billigst zu haben bei

Liszka & Höffler,
Spezereiwaarenhändler in der Leopoldgasse „zum blechernen Hut" in Pesth.

Strachino Käse

ist zu haben bei

Liszka et Höffler,
in Pesth, Leopoldgasse im Hause zum blechernen Hut.

Karlowitzer Tropfwermuth,

(mousseux,)

ganz vorzüglicher Qualität, ist in Bouteillen und in kleinen Gebünden zu bekommen, in der in- und ausländischen Weinhandlung des

Anton Koszgleba,
Theaterplatz Nr. 152.

Bemerkung: Die Bouteillen müssen mit gleicher Aufmerksamkeit, wie bei stark mousserendem Champagner eröffnet werden.

Fremden-Anzeige.

Tiger. HH. Bachetz, Buday, Kurrevicz, Thalmayer. Haiu u. Feigelstoch, Kaufleute. — Hebor, Weinhändler. — Birovány, Rentier. — Graf Kornisch. — Baron Helmuth. — Hermann, Officier.

Weiß. Schiff. HH. Albachary, Demetrovits, Kin u. Hovanitzky, Kaufleute. — Herzog, Tuchmacher. — Schasching, Doctor. — Wukovits, Früchtenhändler.

Redacteur: Dr. S. Saphir. — Verleger: G. Heckenast.

Grimm V.

"Erinnerung an Pesth u. Ofen im März 1838. - Pest, bei V.Grimm. Herausgegeben v. M. Trentsensky in Wien". Két szinezett kőnyomat. Főv.Kvt.Bq.769/62, és Bq.769/63. -

91

Grimm V.

Ofen u. Pest, im J.1649. - Lith. V. Grimm. - jobbra elől "zu S. 52". A kép jobb felső sarkában: "zu Seite 79". -

Pest-Buda a' Török kiüzése előtt - Pest-Ofen vor Vertreibung der Türken. ----

elyt

á a-

bu-

r né-

na-

y

ai,

l,

-Walzel-

is

ódai

s-

re

l

j-

ó-

o-

ité-

Grimm Vince

Cásd

Farago Miksa: Adalékok a szabadsághare penzjegyeinek és jegynyomdájanak történetéhez. Numizmatikai Közlöny.

IX. 3-4. szám

rét. Jelzése: Kőre Rajz. Grimm R. Kiadja Pfeifer Ferdinánd.

23. Perényi Zsigmond báró arczképe. Felirata: Báró Perényi Zsigmond / 1848/9-ben a felső tábla elnöke. / Ívrét. Jelzése: Grimm 1861.

24. Posner Károly Lajos arczképe névaláírással. Ívrét. Jelzése: Grimm. Kiadta Vereby Soma.

25. Privatus Gelencsér arczképe névaláírással. Ívrét. Jelzése: Grimm 1862.

26. Augustinus Roskoványi arczképe 12 sor szöveggel. Ívrét. Jelzése: R. Grimm.

27. Sárosi Gyula arczképe. Felirata: Sárosi Gyula / életének utolsó évében † 1861. / Ívrét. Jelzése: Grimm R. Kiadta a költő emlékére barátja Vahot Imre (1861).

28. Sillye Gábor arczképe. Felirata: Sillye Gábor / Hajdú kerületi Kormányzó. / Ívrét. Jelzése: Grimm 864. Kiadta Vereby Soma.

29. Sina Simon báró arczképe névaláírással. Ívrét. Jelzése: Grimm (1863). Kiadta Vereby Soma.

30. Sina Simon báró arczképe. Felirata: Hódosi és Kizdiai Báró Sina Simon. Ívrét. Jelzése: Grimm.

31. Somssich Pál arczképe. Ívrét. Jelzése: Grimm 861. Kiadja Pfeifer Ferdinánd.

32. Stettner Lajos arczképe. Felirata: Stettner Lajos / Sz. kir. Nagyvárad Városának Polgármestere /. Ívrét. Jelzése: Grimm 864. Kiadta Vereby Soma.

33. Szalay László arczképe. Ívrét. Jelzése: Grimm. 1861. Kiadja Pfeifer Ferdinánd.

34. Szapáry Gyula gróf arczképe. 4.-r. Jelzése: Grimm.

35. Széchenyi István gróf anyjának arczképe. Felirata: Gr. Széchenyi István anyja / Szül. Gr. Festetics Julianna / Szül. okt. 30. 1753. megh. jan. 20. 1824. / Ívrét. Jelzése: Grimm. Kiadta Vahot Imre 1860-ban.

36. Széchenyi István gróf arczképe. Felirata: Gróf Széchenyi István / élete utósó (így) évében. / Ívrét. Jelzése: Gasser mellszobra után kőre rajzolta Grimm (1860).

37. Szőnyi Pál arczképe névaláírással. Kis ívrét. Jelzése: Grimm R. 1864. Kiadta Vereby Soma.

38. Teleki László gróf arczképe. Felirata: Gróf Teleki László / sz. 1811. Febr. 11. † 1861. Máj. 8. / 4.-r. Kiadja Pfeifer Ferdinánd.

39. Thaly Kálmán arczképe. Ívrét. Jelzése: Grimm.

40. Thaly Kálmán arczképe névaláírással. 4.-r. Jelzése: Grimm.

41. Tisza Kálmán arczképe. Ívrét. Jelzése: Grimm 861. Kiadja Pfeifer Ferdinánd.

42. Gróf Zichy Pál Ferenczné arczképe.

43. Magyar írónők arczképcsarnoka. Nagy ívrét, szürke alapnyomással. Jelzése: Kőre rajz. Grimm R. Kiadja Pfeifer Ferdinánd.

44. A mohácsi csata. Than Mór festménye után kőre rajzolta Grimm R. Nagy ívrét, sárga alapnyomással. A »Hölgyfutár« 1857. évi műlapja.

45. Ámor és Psyche, Brocky Károly festménye után. Ívrét. A Képzőművészeti Társulat albumlapja. 1861.

46. Szép Ilonka. Orlai-Petrics Soma festménye után kőre rajzolta Grimm Rudolf. A Képzőművészeti Társulat albumlapja. 1862.

47. Jelenet »Az ember tragédiájá«-ból. Ívrét. Rajzolta Than Mór, kőre rajzolta Grimm. A Képzőművészeti Társulat albumlapja. 1863.

48. Rákóczi Rodostóban. Ívrét. Jelzése: Kőre rajz. Grimm R.

49. Visegrád romjai Magyarországban. Német magyar és franczia felirattal. Színes kőnyomat; ívrét. Jelzése: Nach d. Natur aufgenom. v. R. Grimm. lith. v. F. X. Sandmann.

Az Ország Tükre. 1864. 226. l. — 1865. 205, 271, 283, 294, 307. l. (képekkel.) — *Budapesti Viszhang.* 1852. 298. l. — *Családi Kör.* 1864. 1153. l. — *Ernst Lajos:* A magyar történeti festészet. Budapest, 1910. 76. l. — *Ernst-Múzeum.* Ideigl. katalogus. Budapest, 1912. — *Ernst Lajos és Lázár Béla dr.:* Az Ernst-Múzeum kiállításai. X. Magyar biedermeier-művészet. Budapest, 1913. 18—19. l. — *Ezredéves orsz. kiállítás.* A képzőművészeti osztály képes tárgymutatója. Budapest, 1896. 122. l. — *Évkönyve,* A Magyar Képzőművészeti Társulat —. 1861 és 1862. Pest, 1863. 19. l. — *U. az:* 1863. Pest, 1864. 18, 76, 77, 81. l. — *U. az:* 1864. Pest, 1865. 63. l. — *Figyelő.* 1872. 332. l. — *Kacziány Ödön:* Grimm Rezső. *Művészet.* 1912. 211—215. l. — *Keleti Gusztáv:* Festészet és szobrászat. (Matlekovits S.: Az 1896. évi ezredéves kiállítás eredménye. Budapest, 1898. IX. k.) 224. l. — *Képzőművészeti Szemle.* 1879. 30, 80. l. — *Kiáll. lajstromok.* — *Mihalik József:* A Kassai Múzeum gyűjteményeinek leíró lajstroma. Kassa, 1903. 7. l. — *Művészet.* 1911. 107, 152, 193, 194. l. — *Napkelet.* 1858. 16. l. — *Ney Ferencz:* Az első magyar festészeti akadémiát gyámlító társulat évkönyve. I. f. 1846—1851. Pest, 1852. 31—32. l. — *Peregriny János dr.:* A M. N. Múzeum képtárának leíró katalogusa. Budapest, 1900. 107, 468—469. l. — *Szana Tamás:* Száz év a magyar művészet történetéből. Budapest, 1901. 78, 105, 122. l. — *Tört. Képcsarnok* műtárgyainak leíró lajstroma. Budapest, 1907. 142. l. — *Tört. Képcsarnok* grafikai kiállításának leíró lajstroma. Budapest, 1907. 84. l. — *Vasárnapi Ujság.* 1858. 21. l. — 1859. 93. l. — 1860. 226, 401. l. — 1861. 189, 574. l. — 1864. 62. l. — 1885. 182. l.

Pesti Divatlap. 1844. 307. h. 59. l. — *Regélő.* 1843. 947. l. — II. 1073, 1079. l. — *Szinnyei József:* Magyar írók. III. 1473. h. — *Társalkodó.* 1843. 343. l. — *Vasárnapi Ujság.* 1872. 3. sz.

Grin (Grinn, Grün) László, ötvös. 1697-ben avatták mesterré Pozsonyban. Meghalt 1711-ben.

Mihalik József: Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 88, 91, 122. l.

Grinzenberger Kristóf, építő. A XVII. század második felében Schrevogl Erenbert, a kremsmünsteri kolostor apátjának udvari építőmestere volt. A kolostor 1687-ben Budán a várban házhelyet kapott és ezen a telken G. építette fel a papok házát. Ez az épület a legutóbbi időkig változatlanul fennállott, míg újabban Klotild főherczegnő részére vásárolták meg s díszesen átépítették.

Bleyer Jakab: Utazás a Dunán Linztől Budáig, meg vissza. *Századok.* 1901. 69—73. l. — *Lehner, Tassilo:* Reisebilder aus dem XVII. Jahrhundert. Salzburg, 1900. VII. 127. l.

Griselini, rajzoló. Műve: Pars Bannatvs in Districtu Meadie. Rézmetszet. Folio. Jelzése: Griselini del. C. Schütz sc.

Tört. Képcsarnok grafikai gyűjteménye, Budapest.

Gritner, fametsző a XVIII. század végén Magyarországon. Művei: Szent István király, amint koronáját a boldogságos Szűznek felajánlja és a Szent Jobb. Mindakettő a következő műben: Oratio de reliquiis Sanctorum ab I. S. (Innocentio Simonchicz), Vacii, é. n.

Szilágyi István: Adalék a magyarországi képzőművészek névsorához. *Tört. Tár.* 1880. 161. l.

Gro György, ötvöslegény. 1668—1672-ig Rhutt Sámuel (l. o.) brassai mesternél tanulta az ötvösséget.

Gyárfás Tihamér: A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 52. l.

Gro (I.) Imre (Emerich), ötvös. 1559-ben Nagyszebenben lett mesterré.

Fabricius Károly: Vázlatok az erdélyi szászok ipari tevékenységéről. *Arch. Ért.* 1879. 65. l. — *Gyárfás Tihamér:* A nagyszebeni ötvösök mesterjegytáblája. *Arch. Ért.* 1910. 413. l. (Mesterjegye közölve a 410. [illegible] Hermannstädter Goldschmie-

évi pozsonyi országgyűlés. Felirata: Inclyti Status Et Ordines R. Hungariae In Comitiali Sessione Congregati Posonii 1836. Rézmetszet, folio. Jelzése: A. J. Groitsch del et sculpt. Posonii 1837.

Tört. Képcsarnok grafikai gyűjteménye, Budapest.

Grončić Máté, dalmát festő. Raguzában született a XV. század elején. 1454 november 8-án Raguzában készítette el végrendeletét, melyet halála után, november 21-én hirdettek ki. Eszerint műhelyének berendezését tanítványának, Vukacnak, többi ingóságát fivérének, Miklósnak hagyományozta.

Kukuljević-Sakcinski, Iván: Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb, 1858—1860. 109. l.

Gross András, ötvös. 1749-ben lett mesterré Nagyszebenben.

Gyárfás Tihamér: A nagyszebeni ötvösök mesterjegytáblája. *Arch. Ért.* 1910. 416. l. (Mesterjegye közölve a 412. lapon.)

Gross Béla, festő; szül. 1835 febr. 4-én Miskolczon; megh. 1914 okt. 15-én Budapesten. Tanulmányait 1850-ben Pesten a Marastoni-féle akadémiában kezdte, 1853-ban pedig Bécsben Waldmüller tanítványa lett. 1854-ben Münchenbe ment, hol 1855-ig tartózkodott. Ekkor hazajött, 1858-ban azonban ismét az osztrák fővárost kereste fel s 1860-ban a bécsi képzőművészeti akadémián fejezte be tanulmányait. 1860—69-ig Pesten működött, ekkor azonban Bécsbe költözött, hol 1881-ig lakott s ez idő alatt csaknem minden bécsi tárlaton részt vett. Az 1873. évi bécsi világkiállításon kilencz képpel volt képviselve. 1881-ben visszatelepedett Budapestre s azóta állandóan itt élt. Kiválóbb művei: Andrássy Gyula gróf és neje arczképei; Andrássy György arczképe (1861); Drótostót (1861), Károlyi István gróf tulajdona; Tanulmányfő (1861), Károlyi Gyula gróf tulajdona; Szent Margit, Klotild főherczegnő tulajdona stb. Művei közül Női arczkép (1887; a művész nejének képmása) és Paraszt anyóka (1886) a Szépművészeti Múzeum és Adler Mór festőművész arczképe (1900) a Történelmi Képcsarnok tulajdona.

A pesti műegylet tárlatain a következő műveivel vett részt:

1857. decz.—jan. kiáll.: Tanulmányfő, olajf., 50 frt.

1858. jan.—febr. kiáll.: Egy megkoszorúzott leány, olajf., 60 frt. — A koldus, olajf., 70 frt.

1858. jún.—júl. kiáll.: Tanulmányfő, olajf., 70 frt. — Oláh nő, olajf., 60 frt.

1860. aug.—szept. kiáll.: Tanulmány, olajf., 130 frt. — Tanulmány, olajf., 100 frt.

1861. jan.—febr. kiáll.: Tanulmányfő, olajf., 100 frt. — Tanulmányfő, olajf., 100 frt. — Tanulmányfő, olajf., 100 frt. — Tanulmányfő, olajf., 100 frt.

1861. júl.—aug. kiáll.: Arczkép, olajf. — Arczkép, olajf.

Grimm Vince

Gúnykép az 1848-as
törvények átadásáról
Fenti litografiája
Nyomták Walzel A.
pesti nyomdájában

repr

Jó Br Rá

57. l.

MDK

Grimm V.

Schoen 1948, 21, 22 l.

Grimm Vince, grafikus

Művészet, III., 1904. 170-176.

Bayer József: A pesti müegylet...

Grimm Vince
festő

M.D.K.

„János vitéz" címlapillusztrációja
"

Nagy Csuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 156 l.

Grimm Vince, grafikus.

L: Than Mór

Petrecki Á: Képzőművének a szab. harban 1297-1299

Élet és Tudomány, Bp. 1980. okt. 10. XXXV/41

"Kőmíves Pallér Grimmer Péter Uram" MDK

a XVIII. sz. közepén kolozsvári nemesember, építési vállalkozó a Bánffy kastély (bonchidai) építőmestere volt.

Bíró József: A bonchidai Bánffy-kastély Cluj 1935

Grimm Vince

d.

Hópm. Mur. graf

ont. 25. kiáll

Grimm Vince

Lied

Lay Bręt i pewnuwki all

57.-l.

ERZSI

űvészek

ES KIÁL

ől április

dij nincs

MDK

Grimm Vince mükereskedö

1839 folyamán ö is mint Trefort és barátai külföldön szerzett tapasztalásaikat az itthoni müvészeti élet fellenditésre törekedtek gyümölcsöztetni s a német Kunstvereineknek mintájára 1839-ben /nov.lo./ megalakitották a Pesti Müegyletet.

dr. Biró Béla: Pesti müvészeti közélet száz év elött. Képzömüvészet. 193o. 35. sz. 241.l.

MDK

Grimm V., litografus

Walzel Ábrest Frigyes Pestre származott bécsi litografus intézetében mint a legjobbak közül való magyar litografus rajzolta köre müveit.

Walzel Frigyes Ágost, litografus.
XÉKÁLI B.G.II. 604.l.

MDK

Grimm Vince

A Pesti Műegylet egyik megalapitója.

Báyer József: A pesti műegylet kezdeményezői és első megtámadói.

Művészet 1904. 170-176.l.

MDK

Grimm Vince

Aláirásokat gyüjt 1840-ben a Müegylet megalapitására.
Még ez évben az ő fáradozásának köszönhető, hogy a Vigadó-épület folyosóin sikerül egy 180 képből álló kiállitást létrehozni.

Ltáb.I. 113.1.

MDK

Grimm Vince "szépmüáros"

Lestyán Sándor: Pesti Casino 1837. Ujság 1938.I.16.
8.1.

Grimm Vince litográfus M.D.K.

A magyar Bankjegynyomda litográfiai osztályának vezetője volt a forradalom idején. A nyomdát Debrecenbe is követte.

Gerézi, A magy. könyv. 1960 39

Grimm Vince

műkereskedő

Biró Béla dr. Pesti művészeti közélet szás év ett. Képzőművészet 1930. 35 sz.

1839-ben rezitvett a Pesti Müegylet alapításában.

)dott gyógyászati segédeszközöknek az O. T. B. A.
pénzügyminiszter csak az esetben engedélyezi, ha
használja, a természetes megrongálódást valószínüvé
y. segédeszköz szükségességét igazolni.

sára (a gyógyászati segédeszköz engedélyezése, illetve
osi vizsgálatnak alávetni.

kban áll esetenként ellenőrizni, hogy a kiutalt (vagy
engedélyező rendeletben megnevezett igényjogosult

niféle visszaélés esetén jelen rendelet 41. és 42. §-aiban

fent közölteken kivül a 40.000/1923. sz. népj. min.

---

sei, kérelmei: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Budapest, 1932. — 3439.

Grimm Vince

litografus

Szentiváni Gyula dr

Szerelmey Miklós. Petrovics Elek emlékkönyv

Bpest 1934. 112. l.

Bécs.

A háttérben balra látj
jobbra a szobrokkal ékesite
templom bontakozik ki, az e
Felirata
balra: Fürst Esterhazys
jobbra: Vue du Palais e

legalól középütt: Vienne ch
fölül jobbra: 23.

Szines rm., mér. a

Grimm Vince

lág 1

a régi B. és P.

Lay Bestiparnuvkiák

70. l.

1935

ÁNT E

festőmu

TEMÉNYE

árcius 24-t

Belépőd

Igazgató: Schmidek Tibor dr.

1691.	60.000	1741.	63.000	1776.	
1692.	20.000	1742.	75.000	1777.	
1693.	20.000	1743.	50.000	1778.	
1694.	25.000	1744.	3.000	1779.	
1695.	4.000	1745.	4.000	1780.	
1696.	2.000	1746.	4.000	1781.	
1697.	3.000	1747.	15.000	1782.	
1698.	4.000	1748.	4.000	1783.	
1699.	4.000	1749.	250.000	1784.	
1700.	5.000	1750.	75.000	1785.	
1701.	500	1750/a.	7.500	1786.	
1702	5.000	1750/b.	15.000	1787.	
1703.	5.000	1750/c.	10.000	1788.	
1704.	2.000	1750/d.	2.500	1789.	
1705.	800	1750/e.	15.000	1790.	
1706.	300	1750/f.	30.000	1791.	
1707.	1.300	1750/g.	125.000	1792.	3
1708.	23.000	1750/h.	65.000	1793.	1

1.500	1571.	3.000
2.500	1572.	3.000
1.500	1573.	4.000
3.000	1574.	3.000
100.000	1575.	10.000
1.000	1576.	25.000
20.000	1577.	3.000
1.500	1578.	5.000
2.500	1579.	5.000
2.5000	1580.	10.000
1.500	1581.	5.000
1.500	1582.	10.000
2.500	1583.	10.000
1.500	1584.	7.000
1.000	1585.	2.000
2.500	1586.	8.000
30.000	1587.	2.500
30.000	1588.	8.000
10.000	1589.	8.000
4.000	1590.	6.000
500	1591.	10.000
25.000	1592.	3.000
25.000	1593.	5.000
25.000	1594.	3.000
25.000	1595.	13.000
50.000	1596.	30.000
1.000	1597.	8.000
15.000	1598.	25.000
2.500	1599.	100.000
1.000	1600.	210.000
2.500	1601.	30.000
18.000	1602.	5.000
10.000	1603.	13.000
500	1604.	15.000
	1636.	25.000
	1637.	10.000
	1638.	13.000
	1639.	2.500
	1640.	8.00
	1641.	2.500
	1642.	4.000
	1643.	2.500
	1644.	15.000
	1645.	9.000
	1646.	4.000
	1647.	6.000
	1648.	13.000
	1649.	13.000
	1650.	50.000
	1650/a. ..	3.000
	1650/b. ..	5.000
	1650/c. ..	10.000
	1650/d. ..	170.000
	1650/e. ..	30.000
	1650/f. ..	100.000
	1650/g. ..	3.000
	1650/h. ..	2.500
	1650/i. ..	2.500
	1650/j. ..	8.000
	1650/k. ..	4.000
	1651.	4.000
	1652.	250.000
	1653.	225.000
	1654.	15.000
	1655.	2.000
	1656.	3.000
	1657.	500
	1658.	6.000

Grimm Vince

litogr.

l.

Biró-Barabás

222. l.

VASÁRNAP

25

Kath. Ajs. Vilmos
Prot. Vilmos

Izr. Thamusz 1. Ros Khod.

HÉTFŐ

26

Kath. János és Pál
Prot. János és Pál

KEDD

27

Kath. László
Prot. László

SZERDA

28

Grimm Vince

nepumiárns

vod

Les Pbreg

1268

vesség.

patrón.

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

i festő.

ól.

n.

alról, hátra kötött kezekkel egy fa mellett,
csáfkár testőrségének vezére, ki egy kissé
tszellemülve néz az ég felé. Haja, szeme és
ma, bajusza és szakálla leberetvált. Teljes-
csak hágyékát kötötték kendővel
fatörzshöz két nyilvesszőt erősítettek ugyanazzal
a melylyel a szentnek kezeit kötözték meg.
vidék.

méretei 192 : 116 cm.

i Anneumból.

Ar. Képt 286.

Pólya József aj. 1859.

Grimm Vince

litografus

vagepe a bankjegy-

nyomdában.

Faragó Miksa:

A Kossuth-bankók

kora

Brest, é. n. 115. l.

Grimm Vince

1846.

Laid

Medve Imre

csomagjaban

álló helyzetben. Magyar, XVIII. sz. —
, XVIII. Jh.

ót vértezetben, vállán köpeny, fején föveg,
iterfigur, farbige Holzschnitzerei, stehend
1. 92 cm.

. Osztrák, XVIII. sz. — Der heilige Rochus,

zetes szinezésü, a ruha aranyozott. Balkezé-
nfigur. Holz. Deutsch, XVIII. Jh.

z. eredeti festés és aranyozáss .l. — Maria

. négyzetes talapzaton. Osztrák, XVIII. sz.
terreich, XVIII. Jh.

upakkal és verettel. XIX. sz. — Pfeife und
l Beschlag. XIX. Jh.

Bécs, empire. — Stutzuhr, Palisanderholz,

X. sz. — Pfeife, Ton, Ungarisch. XIX. Jh.

füllel. XIX. sz. — Zwei Schalen mit Unter-

anyfoglalatban. Francia, XVIII. század. —
t. Französisch, XVIII. Jh.

y Frigyes lovon. Bronzveretes, négyzetes
on, Buchsbaumholz, Kaiser Friedrich d.

Grimm Vince

l -

Mag NM, Cent Wall

27 l - 28 t

56 2.es

1948

Grimm Vince

L

Mag NM Cent

56-C.

k összeirásából

t anyag

Muzeuma, Szekszárd.	Belügy A-csom.	300
	" " "	299
, Budapest.	" B- "	126
Budapest.	" " "	141
on.	" D- "	337
	" " "	338
	" B- "	417
tje, Budapest.	" " "	143
entföldi Muzeum, Bp.	Kultusz	
önyvtár, Veszprém.	Belügy A-csom.	298
uzeum", Kecskemét.	Sorolatlan	
eti Muzeuma, Budapest.	"	
um, Obuda.	"	
ori Muzeuma, Budapest.	"	
eti és Ásatási Intézete, Bp.	"	
ög. Karának Debreceni zta, Hajdu m.	Földmüvelésügy	614
pest.	"	778

Grimm Vince

l.

Krana 1890

49. l.-

4180/1920 sz.

NAGYMÉLTÓSÁGU

A győri székesegyház
99/1920 sz. al. kelt nagybecsü
tisztelettel kérem Nagyméltósá
fejében a győri székesegyház g
és a Székeskáptalantól teljesi
mervényeket ide visszajuttatni

Fogadja Nagyméltóság
tását.

Győr, 1920 évi novem

Grimm Vince

l.

Rabad Lüvenet

1949. 274. l.

~~p. XII. 3. 1920.~~

STÜHMER

Grimm Vince

l.

Szabad Művészet

1948. 3 sz.

70. l.

Ferenc császár korabeli 30 krás

IX. 80.

Grimm Vince

t. Schoen 1948

31. t.

34. t.

Grimm Vince

L.

Novák V.

30 l.

84

T alsó nárát

ázadból.

áté 27. r. 56.). prog. Ant.

T tövében

sztus felé ~~sorlegeket tartó~~ két angyal rö-
e fölött a mondatszalagon I. N. R. J. olvas-
ezi. A ~~keresztelőt~~ feszület T ~~előtt~~, melynek ~~alján~~ T Má-
uró, kalapács és koponya hever; balról
zeit szétvetve néz a keresztre L ~~és~~ keresz- L mig
lagot ECCE AGNVS DEI felirattal; jobb-
fel összekulcsolt kezeit és egy püspök
Az ábrázoltak fejét dicsfény övezi és
ztorbotot magához szorit ~~a~~ infula ván.
katona köti le figyelmünket. Az égbolt

895: VII. 19-én 600 lirán. (269 frt. 10 kr.)
II. 31-én (246/95.)
az 54347/95 min. számot. 538 20

Grimm Vince

lásd

Szemere Bertalan
összegyűjtött munkái
Bp. 1869.
E mű ismertetésében
is emlitve fenti, aki
azon négy személy
közé tartozott, akik
tudták, hogy a koronát
1849. Orsova mellett
hol ástak el.

Magyar Sion
1869. VII. 709. l.
713. l. 714. l.
A koronát 1853. találták
meg. Szemere B. naplójának erta részét közli
a Magyar Sion.

Grimm köztársásági
érzelmű volt. Az elrejtés helyét
Grimm tervezetta, s a kapot Szemerének
adatta.

k a hegyes vidék közepén elnyúló völgy-
teszi. A város épületei közül a balra
, melynek közelében a lyceum épülete áll
cisterczitát, a minoritát s a ferencziek két
k s az irgalmasok egyházát s legszélről
tkép felett a „Piacz" és a „Vár"; balra a
ak"; jobbra: a „Fürdő" és a „Török mecset"
" és a „Liceum tere" van a szőlőlevelek-
ünntetve. Felirata a főkép alatt:

"

nm V."

lzel A. F. Pesten."

agyobb átmérői 16.6: 21 cm.

2

112/93 № 64.

Eger:

E képcsoport ~~[illegible]~~ főalakját
ben fekvő Eger város látkép
a fő s székesegyház válik ki
a csillagdával. Ettől jobbra
tornyú templomát s a szervitá
a várat szemlélhetjük. E la
„Fő egyház" és az „Érseki
s alól a „Ciszterciták ház
ből alkotott keretekben felt

„Eger

alól balra: „Igazg. Grn
s ~~[illegible]~~ jobbra: „Nyom. W

Könyomat, legn

Ltsa T. 432

G r i m m V i n c e, műkereskedő, kőrajzoló és kőnyomdász. 1810-1872. Ld. Sz-Szi. Lex. I. és értekezésünk.....l.

-
s
ve-
kr

m
on-
lent-
er-

ő-
táj-
zon-
n
j-

/XX/ Egy-két tájképe után készült ugyan kőrajz,az ötvenes években,de ezek az ő euvre-jében is jelentéktelenek.

Hekler: Ungarische Kunstgeschichte

Grimm Vince

l.
Arv. Csarnok 109. aukc.
Gat

Krems h. n. IV. 88.

Grimm Vince

GRIMM VINCE. Theorie der nützlichen Künste. Lehrgedicht. (8-r. 50 l.) Pest, 1849. Gedr. bei Landerer u. Heckenast.

Hat darab táncrend az 1830-as évekből

Holtós O. tul.

Ki. (2). 621.

Grimm Vince

V. Grimm's
Kunst und Industrie Comp.t
Pesth
Dorothea Gasse No. 16.

Grimm V.

"Erinnerung an Pesth u.Ofen im März 183[illegible]
ben v.M.Trentsenszky in Wien".Két szine[illegible]
és Bq.769/63.-

(——.) ~~Dif~~ Vásáros Naményi E... ...yar académ...
stb. – Pest 1860. Könyom. 4º. – ... X. A. 578. –

Erdős Poleszni Endre kegyesrendi t...
szabadsághős./1814-1890./Kőrajz.
M.T.Képcsarnok Kat./1922./

Eszterházy György herceg,szines kő...
mat 90-es évekből /próbalenyomat./
21.5-35.5 cm.
Kun S.Arcképjegyzék 32.-162...

...3.-Pest,bei V.Grimm.Herausgege-
...ett kőnyomat.Főv.Kvt.Bq.769/62,

Grinzenberger Kristóf

építész

Gentzmüeml.

11. l.

n.kir.minister 1909.évi május 4.én.
adóhivatalhoz intézett rendeleté-
nása:

szánu rendeletemmel a bártfai régi
ifolyólag, a Balla és Fodor kassai
zágos Bizottsága ellen indított
sai ügyvéd ur részére törvényszéki
öltség fejében utalványozott Hu-
lér kifizetésére vonatkozó rende-
zem. Budapest, 1909. május hó 4. A
.Lippich Elek s.k., min.tanácsos.

Grinzenberger Kristóf

építő

L.

Szudrey - Szentiványi

604. l.

,t, melytől jobbra a szent Tamás
edig a szövetséges csapatok
ással szemben. Felirata a

N.

dete: 1. Gran és befejezése:

cm.

Grinzenberger Kristóf

építész

l.

Tanulmányok Bp.

múltjából X.

4, 5. l.

Grinzenberger Kristóf, építő. A XVII. század második felében Schrevogl Erenbert, a kremsmünsteri kolostor apátjának udvari építőmestere volt. A kolostor 1687-ben Budán a várban házhelyet kapott és ezen a telken G. építette fel a papok házát. Ez az épület a legutóbbi időkig változatlanul fennállott, míg újabban Klotild főherczegnő részére vásárolták meg s díszesen átépítették.

Bleyer Jakab: Utazás a Dunán Linztől Budáig, meg vissza. *Századok.* 1901. 69—73. l. — *Lehner, Tassilo:* Reisebilder aus dem XVII. Jahrhundert. Salzburg, 1900. VII. 127. l.

Grinzenberger Kristóf

épitész

berverte a Bp.

I. Disztér 4–5 sz.

régi házat.

Háboru előtti és

utáni fein képe ki-

állitva

a Műszaki Egyetem

Épitéstört. Tanszékének

kiállitásan

1950. nov.

Igen sulyosan

sérült.

Rosbébszázsef

min. szo. tanácsos

vagyonkerelő-gondnok

Grinzweig János

Kardcsiszár
1605 Kassa

l. Arch. Ert.
1911. 383 l.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezek
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mi
királyság megváltó eszméjének. És fegy
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hivein
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomi
sok ezer embertársamon, joggal kérhete
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszm
nek semmit, amig igazolt embereim
Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

GRIOI PAP IMRE

A MÖLLER ÁLTAL TERVEZETT
HELYREÁLLÍTÁST VEZETTE
(RODOSTÓ : "RÁKÓCZI EBÉDLŐHÁZA")

Dr Szabó Pap Lóránt: Beszámoló törökországi
magyar emlékek állapotáról
Müemlékvédelem, 1975. 4. sz. 230-234. l.

M. D. K.

GRIONI Antal építész

Ybl (?) által tervezett egykori Frivoldszky villa (Svábhegy) átalakítása 1908

Ybl Ervin: Ybl Miklós 120.,

Grioni Antal MDK

VIII.Üllői ut 6965/b hrsz.4.em.ház.

Magánépitési engedélyek Budapesten.
Vállakozók Közlönye 1907. máj.1.5.o.

MDK

Grioni Antal épitész

Magánépitkezések. É.I. 1910.jun. 12. 251. l.

MDK

~~I. E: Tanulmányok Bpest multjából. xxxxxxxxxxxxxx~~
~~B.H. 1934. jun. 17. 21. 1.~~

Grioni Antal MDK

Logodi u. 1772. hrsz. em.ház.

Magánépitési engedélyek Budapesten.
Vállalkozók Közlönye 1906. márc. 28.5.o.

MDK

Grioni Antal épitész

Épitőipar, 24.sz. 1910. jun. 12. 251 l.

Ø

Grioni Antal

épitéz

l.

Schoen 1948

41. l.

Pozsony vármegye VI. 227

Grimmer Péter

Építőmester. Feltehetően kolozsvári kármazású nemesember. 1750 - 1753 Bonchida, lovardát és istallót épít, az elsőt 2000, a másodikat 1300 forintért.

B. Nagy Margit: Renesánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

3021.

Grimmer Péter

1752: Válaszút, istállót és vendégfogadót épít. 1754: Lendilóna, megvizsgálja a Teleki kastély falait és boltozatát.

B. Nagy Margit: Lenepszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

302 l

Grimmer Péter

építész

Fontos bolyaszári építész volt Báró József művészettörténeti kutató kutatási eredményei szerint

Ujság

1935 VIII. 31

GRIMMER Péter építőmester

Bonchida, Bánffy-kastély 1751-52

AH 1995 99.

Grimmer Péter

Bonchidán a lovarda és istálló építé-
sénél használja a kolozsvári egyházi
építészet formaelemeit 1750-53-as évek-
ben.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Er-
délyben, Bukarest, 1970.

243 l.

Grimmer Péter

kolozsvári épitész

XVIII. sz

l.

Biró József: A

zsibói kastély.

Bp. 1942. 5. l.

— sárkányos pillértő 13, 8, CXXVI 3
— oszloptörzsek 152, CXXIV 2 CXXIV 1 (Ercsiből)
— csavart oszlop 153
— pillértöredékek CXXV 2–4
— párkánytöredékek CLVI 2, CLVII 2, CLVIII 1–2
— szalagfonatos töredék 156, 157*
— keretrészletek CLV 6, CLVI 2–3, CLIX 1–2 CLX 3
— sárkányfejes párkány 189. jegyz.
— alakos pillér 99, 181, CXCIV 1–2
— alakos mellvéd 159, 165 219, CXXVI 4
— Szt. Imre- és Szt. Gellért-dombormű 14, 131, 181, 182
— Péter és Pál apostol-dombormű 131
— oltárfülke ívmezeje CLVII 1

Grimmer Péter

kolozsvári építész

XVIII.

l.

Biró Erdkart

60. P.

1942

Grimmer Péter

Könives 1754

l. f

Birógernyeszegi

zi. l.

1938

n egy parasztleány tart pihenőt, ki az
armányt visz haza. Jobb kezét csipő-
r kendővel kötötte be, szük ujjú rékli-
ék, szoknyája piros. Mögötte rét te-
ek és itt-ott dús lombozatú fácsoportok
kerités képez birtokhatárt és a háttér-
olt felhős.

: 49.3 cm.
sulat téli tárlatán az 1902: XII. 20-
n. (907/902).

Grimmer Péter

l.

Biró Erdmüv

130 l.

1941

Grimmer, Peter

Magyar Művészet

1934. 369. l.

S.t Iacques a la ville de Cologne [illegible]

agosky Sœur du Comte de Serin et
ékely, dont elle a tres genereusement
s don uant les Ordres pour luy
ateau de Montgats resistant vigou
s et Im periaux et aux plus fortes
emis

[illegible] fe

Gúracs László

A művész a Fiatal könyv-
terverők" kiállításán részt
vett.

Mihlós Pál: Fiatal könyvterverők kiállítása.
Tükör, 1977. augusztus 14 - 3 lap.

Ø Grinagel János

Nül. Porsonyban, 1783-ban
vatkozott be.

lásd Fleischer Bées 47 l.

Azután következik az esemény előadása, végül a bűnbánatra felhívás, vagy ha győzelemről szólt az ének, akkor hálaadás.[74])

A XVII. század második felében már tekintélyes irodalma van annak a kérdésnek, hogy mikép verjék ki a törököt Európából. Ezek az elméleti, politikai és haditaktikai művek, valamint a kor divatos politikai jóslatai mély betekintést engednek a kor szellemébe, teljessé teszik a barokk eszmevilágának képét, egyszersmind magyarázatot adnak a felszabadító hadjáratok megindulásának politikai világára. Míg nálunk Zrinyi Miklós, a költő, horvát bán dorgálja honfitársait, de azért bízik a nemzet erényeiben, és a magyarság erősítésében, a zsoldos hadak eltávolításában és a nemzeti védősereg felállításában látja a török kiűzésének biztosítékát, addig a Nyugat ostorozza a nemzeti ellentéteket és a keresztes hadjárat európai megindításával akarja a törököt nemcsak Magyarországról, hanem egész Európából kiverni. De erre egyrészt megfelelő alkalomra, másrészt szervező erőre volt szükség. Az 1663. évi szentgotthárdi csatában Montecuccoli seregében már 4000 francia is harcol a török ellen. Mégis az 1683. évi török támadás idején a pápaság hatalmas akciója nélkül a Szent Liga nem jöhetett volna létre.

GRINBITLER, Morton I. CRIBILIE

Grincsisin Artur, festi

Új Tüv. 2003. 9. p. 5.

SZERZŐDÉSBEN RÖGZÍTETT FO
JÓVÁHAGYOTT OM-TÁM
szigorú számadási nyomta

Kedvezményezett: ..... címe: .... Adóazonosító száma: ..... Pénzintézet: ..... Pénzforgalmi jelzőszáma:	T O Á cí M m sz A

Teljesítés időpontja: év hó nap	Bizonylat kelte: év

A .....számú szerződés .
javaslatában rögzített .....számú felad

Költségnemek	**OM-támogatás (Ft)**	**Saját rá (F**
Működési költségek		
Személyi juttatások és járulékai		
dologi költségek		

M.D.K.

Grünwaller
Köpenagó

Pécsi mester volt.

Dr. Harcos Ottó: 6000 éves Pécs
Dunántúli Napló, 1957. ápr. 7-5 lap

Grindt József Ágoston

1785-86-ban mór rajztanárkodott Székesfehérváron.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormüvészet a 18-19 század fordulóján, Budapest, 1972

681

G

MDK

Johann Michael Grinesz, aranymüves

eleinte Györben müködött ahol a Bencések Muzeumában/ felsö -gymnásium/ egy az ö kezétöl származó "Pazifikale" található. 1732-benmár Pesten található, nagy tekintélye van és 1759.ujjáalapitott arany- és ezüstmüvesek céhének kommiszáriusa.

Mint mester 1732-töl van emlitve.

/Illusztr. 133.l./

Dr.Horváth Henrik: Pester Goldschmiede-Barokk.
A Mügyüjtö.-Der Kenner. 1931. V.évf. 5. sz. 13o-134.L.

Gringer,Johannes,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosegének jegyzéke:"Gringer,Johannes,Stillingen,Schwarzwald,1693". 116.old.13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona.9. - Xantus János Múz.Győr,1967
A Győri Múz.Évkönyve

Gringer J./Johannes/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Stillingen, Tirol:Gringer J." 123.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz.Évkönyve

Johannes gringer,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő cén legénykönyvéből,October 1692 Jahr utan:"Anno 1693 ist frembt gesezen Johannes gringer au3 den schwaritzwaldt Von stillingen". 108.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Kantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz.Évkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

GRINGLER JÁNOS, ácsmester

1770-ben Engel József könyvnyomdász Pécsett néhány forinttal tartozott Grindlernek. Engel kérésére a városi tanács úgy intézkedet, hogy ezt az összeget az ácsmester az olaszi plébánostól vegye fel, aki a könyvnyomtatásokért még nem fizetett Engelnek. 169.old. 10.jegyz

KOPASZ GÁBOR: Régi pécsi kőzmüves mesterségek 167.old

A Janus Pannonius Máz. Évkönyve, XVI. 1971.
Pécs, 1972

MDK

ifj Grünhaber Albert Münantalos (Nagyhárszy)

1909. Tróantalt, (saját terv.) állít ki

Debreceni Iparmův. Kiállítás vezetője. - D. 1909. 11. l.

5 11

GRINWALD / GRÜNWALD

M.D.K.

Grinzenberger József, kőmüves

a tiszaörsi templom épitésénél 1783-ban mint Francz József egri épitőmester pallérja dolgozik.

Heves negye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: DercsényiDezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 332-33 old.

GRINZENBERGER József kőmüves pallér. A tisza-
őrsi templom épitésénél 1783-ban mint --+
Francz József egri épitőmester pallérja
11 munkással dolgozik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Grinzenberger Kristóf építőmester

vezetésével épült a Crembsmünster-

apátság palotája a Dísz téren.

Budapest története III.Bp.Akad.kiadó 1975

733.old.

Grinzenberger Kristóf.

MDK

Disztér 4-5. Kremsmünsteri ház.

Épitette Venerio Ceresola és Grinzenberger Kristóf 1743-tól a Batthyány -családé, később pápai nunciatura. 1898-ban Sehőmer Ferenc alakitotta át. Helyreállitása 1950ben és uj homlokzata Meczner Lajos tervei alapján 1953 ban készült el.

ZAKARIÁS G.SÁNDOR: BUDAPEST. Bp. 1961.

17.1.

Grinzenberger Kristóf MDK

1700 körül épitette a budai Disztér 4-5 sz. házat /ma a Müemlékek Országos Felügyelősége/.

67.o.

Borsos -Sódor - Zádor: Budapest. Bp.1959

MDK

Grinzenberger Kristóf kőmives mester

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

1853. decz.—1854. jan. kiáll.: A művész életéből, olajf., 80 frt.

1854. máj.—jún. kiáll.: Tájképek (2 drb.), olajf., egyenként 20 frt.

1854. jún.—júl. kiáll.: Arczkép, olajf. — Esti tájkép, olajf., 45 frt.

1854. júl.—aug. kiáll.: Veszedelmes természettanulmányozás, olajf., 60 frt.

1854. aug.—szept. kiáll.: Arczkép, olajf.

1854. szept.—okt. kiáll.: Arczkép, olajf.

1854. okt.—nov. kiáll.: Erdei tájkép, olajf., 100 frt.

1854. nov.—decz. kiáll.: Életkép, olajf., 50 frt.

1854. decz.—1855. jan. kiáll.: Pihenő parasztnő, olajf., 60 frt.

1855. jan.—febr. kiáll.: Arczképek, olajf.

1855. jún.—júl. kiáll.: Madonna a gyermek Jézussal, olajf., 350 frt.

1856. aug.—szept. kiáll.: Arczkép, olajf. — Arczkép, olajf.

1857. febr.—márcz. kiáll.: Férfi tanulmányfő, olajf., 80 frt. — Női tanulmányfő, olajf., 130 frt.

1857. máj.—jún. kiáll.: Harczos, olajf., 150 frt.

1857. szept.—okt. kiáll.: Tanulmányfő, olajf., 100 frt.

1857. decz.—jan. kiáll.: Az erő, olajf., 150 frt. — Fürdő nő, olajf., 200 frt.; megvette a műegylet.

1858. febr.—márcz. kiáll.: Arczkép, olajf.

1858. aug.—szept. kiáll.: Női tanulmányfő, olajf., 150 frt.

1858. decz.—jan. kiáll.: Bacchus papnője, olajf., 150 frt.; megvette a műegylet.

1860. máj.—jún. kiáll.: Női tanulmányfő, olajf., 150 frt. — Arczképtanulmány, olajf. — Arczképtanulmány, olajf. — Női tanulmányfő, olajf., 150 frt.

1860. okt.—nov. kiáll.: Bacchus papnője, olajf., 200 frt.

1861. jan.—febr. kiáll.: Mátyás király életéből. A Királykút cz. költemény után, olajf., 300 frt.

1861. decz.—1862. jan. kiáll.: Tanulmányfő, olajf., 150 frt. — Tanulmányfő, olajf. — Tanulmányfő, olajf.

1862. aug.—szept. kiáll.: Tanulmányfő, olajf.

1862. okt.—nov. kiáll.: Rákóczi Rodostóban, olajf., 250 frt. — Tanulmányfő, olajf.

1864. febr.—márcz. kiáll.: Tanulmányfő, olajf., 120 frt. — Tanulmányfő, olajf., 120 frt. — Zsuzsanna a fürdőben, olajf., 250 frt.

1864. jún.—júl. kiáll.: Tájkép, olajf., 120 frt.

1864. okt.—nov. kiáll.: Mátyás király vadászaton, olajf., 150 frt.

A Képzőművészeti Társulat tárlatain 1881-ben állított ki utoljára.

A művész kőrajzai a következők:

1. Aul József arczképe (balra fordulva). 4.-r. Jelzése: Grimm. Kiadta Vereby Soma.

2. U. az (jobbra fordulva; térdkép). Ívrét. Jelzése: Grimm 1861.

3. Bartakovics Béla egri érsek arczképe. Felirata: Kisapponyi / Bartakovics Béla / egri érsek. / Ívrét. Jelzése: Grimm 861. Kiadja Pfeifer Ferdinánd.

4. Batthyány Lajos gróf arczképe. Felirata: Gróf Batthyány Lajos / szül. 1806— † 1849 Octob. 16. / Ívrét. Jelzése: Grimm 861. Kiadja Pfeifer Ferdinánd.

5. Csányi László arczképe. Felirata: Csányi László / 1849-ben közlekedés és közmunkák minisztere. / 4.-r. Jelzése: Grimm. 1861. Wagner József tulajdona.

6. Deák Ferencz arczképe névaláírással. Ívrét. Jelzése: Grimm 861. (Eybl után). Wagner József tulajdona Pesten.

7. Deák Ferencz arczképe. Felirata: Deák Ferencz / az 1861. évi országgyűlésre egyhangulag megválasztott / pest-belvárosi képviselő. / (Teljes alak.) Ívrét. Jelzése: Grimm 861. Kiadta Wagner József Pesten.

8. Dessewffy Emil gróf arczképe. Felirata: Gróf Dessewffy Emil. 4.-r. Jelzése: Grimm.

9. Egressy Gábor arczképe névaláírással. 4.-r. Jelzése: Kőre rajz. Grimm Rudolf (1860). Melléklet a »Hölgyfutár«-hoz. Ugyanez aláírás nélkül is megjelent.

10. Esterházy Pál herczeg arczképe. Felirata: Galanthai / Herczeg Esterházy Pál. / 4.-r. Jelzése: Grimm 1864.

11. Falk Miksa arczképe. 4.-r. Jelzése: Grimm 863. Kiadta Bárány J.

12. Festetics György gróf arczképe. Felirata: Tolnai / Gróf Festetics György. / Ívrét. Jelzése: Grimm (1863). Kiadta Vereby Soma.

13. Festetics Tasziló gróf arczképe. Felirata: Tolnai / Gróf Festetics Tasziló / Tábornok. / Ívrét. Jelzése: Grimm (1863). Kiadta Vereby Soma.

14. Finkmann Justus arczképe. Jelzése: Grimm. Kiadta Vereby Soma.

15. Garibaldi arczképe. Ívrét.

16. Kisfaludy Sándor fiatalabbkori arczképe a Himfi lanttal. Ívrét. Jelzése: Rajz. Grimm R. Kiadta: Vahot Imre 1860.

17. Kont. Ívrét. Jelzése: Rajzolta Grimm Rezső.

18. Lisznyai Kálmán arczképe. Felirata: Lisznyai Kálmán / † Febr. 12. 1863. / Ívrét. Jelzése: Grimm. Kiadta Vereby Soma.

19. Lits Antal arczképe névaláírással. Ívrét. Jelzése: Grimm 863.

20. Nagy Mihály arczképe. Felirata: Nagy Mihály / Superintendens. / Ívrét. Jelzése: Grimm 863. Kiadta Vereby Soma.

21. Nagy-Sándor József magyar tábornok arczképe. Ívrét. Jelzése: Grimm 861. Kiadja Wagner József.

22. Palóczy László arczképe. Felirata: Palóczy László / az alsóház korelnöke / sz. 1783. Okt. 14. — † 1861. Ápr. 27. / Ív-

volt. Neve utoljára 1783-ban fordul elő a czéh irataiban. Egyik munkáját Mihalik József a kassai evang. tót egyház ötvösművei között találta fel és határozta meg. Ez egy 130 mm. hosszú, 90 mm. széles és 80 mm. magas ellipszis alakú ezüst szelencze, vésett felirattal és 1826 évszámmal. A szelencze azonban régibb a feliratnál s G. műve, mely a kassai liliomon kívül az ötvös mesterjegyével is el van látva.

Mihalik József: Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900. 306—307. l. — *U. az:* A Kassai Múzeum gyűjteményeinek leíró lajstroma. Kassa, 1903. 235. l. — *Pallas Lexikon.* XVII. 625. l.

Grim János Pál, bécsi születésű ötvöslegény, G. Jeremiás bécsi ötvös fia. 1716-tól négy évre Huszár János György (l. o.) pozsonyi mesterhez szegődött, aki 1720-ban szabadította fel.

Mihalik József: Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 122. l.

Grim, l. még *Grimm.*

Grimberg János, festő. A XVIII. század elején Trencsénben dolgozott, művei közül azonban egy sem ismeretes. Andrássi Pál bárónak 1713-ban Trencsénben történt temetése alkalmából hét czímert festett selyemre. Darabjáért egy frt és 15 denárt, összesen tehát 8 frt és 75 denárt kapott.

Thaly Kálmán: A B. Orlay és Gr. Serényi család zábláthi levéltárából. *Tört. Tár.* 1898. 277—279. l.

Griming Domokos, ötvös. G. Simon szobrász (l. o.) fia. 1730 körül Kassán született. Az ötvösséget Schuller János (l. o.) kassai mesternél 1745—1750-ig tanulta. 1762-ben mint kassai mestert említik.

Kemény Lajos: Műtörténeti adatok Kassa multjából. *Arch. Ért.* 1906. 56. l. — *Mihalik József:* Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900. 326. l.

Griming Simon, szobrász. A XVIII. század első felében Kassán élt, hol 1723-ban nyert polgárjogot. 1733-ban szobrokat készített az eperjesi szent Józsefről nevezett ferenczrendi kolostor részére. Kemény Lajos úgy véli, hogy G. faragta a kassai Máriaszobrot is. Az ő műve a kassai Domonkos templomban levő Rozália oltár (1746). Meghalt 1759 jún. 17.

Budapesti Hírlap. 1904 máj. 3. (Régi kassai mesterek). — *Kemény Lajos:* A renaissance és roccoco Kassán. *Arch. Ért.* 1899. 114. l. — *U. az:* Újabb adatok Kassa műtörténetéhez. *Arch. Ért.* 1900. 75. l. — *U. az:* Kassai építőmesterek. *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye.* 1904. 176. l. — *U. az:* Műtörténetei adatok Kassa multjához. *Arch. Ért.* 1910. 95. l. — *U. az:* Műtörténeti adatok Kassa város levéltárából. *Arch. Ért.* 1910. 266. l. — *U. az:* Művészet. 1910. 90. l.

Grimm Márton, ötvöslegény. 1740—1745-ig Kassán Schuller Jánosnál (l. o.) tanult.

Mihalik József: Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900 326. l.

Grimm Rezső (Rudolf), festő és kőrajzoló; szül. 1832-ben Pesten, megh. 1885 márcz. 6-án Budapesten. Iskoláit Pesten végezte s tíz éves volt, mikor a pesti rajztanodába került, hol Landau Alajos tanította. 1847-ben a Marastoni-féle akadémiába lépett, hol 1850-ig képezte magát. Utóbb Bécsbe ment s az akadémián Rahl Károly tanítványa volt. Innen visszatérve évekig Pesten élt, hol főleg arczképfestéssel és kőrajzolással foglalkozott. Ez időtájt sokszor megfordult a báró Podmaniczky-családnál, s itt ismerkedett meg későbbi nejével, aki a bárói családnál franczia nevelőnő volt. Pesti időzése alatt készült egy nagyobb életképe, a Búsongó leány, melyet 700 frtért a Képzőművészeti Társulat vett meg a tagok között való kisorsolásra. Ezután Bécsbe ment, de a császárvároshoz fűzött reményei nem teljesültek, mindene odaveszett s ő egy év mulva nejével Pozsonyban húzódott meg. Felesége ismét nevelőnő lett, ő pedig, hogy útiköltséget szerezzen, szobafestők részére dekorativ munkákat végzett. Pozsonyból Pestre jött, innen pedig Erdélybe utazott, hol egy főúri családnál arczképeket festett. A megrendelés teljesítése után bizonyára visszatért Pestre, a 60-as évek vége felé azonban már Kecskeméten volt, ahol a községi és felekezeti iskolánál mint rajztanító működött. A rajztanítás mellett arczképeket is festett Kecskeméten, honnan a 70-es évek elején Pécsre távozott s az állami főreáliskolánál vállalt állást. Azonban itt sem maradhatott sokáig. Lassankint az üldözési mánia egy neme fejlődött ki benne, s az elborult elméjű művészt a lipótmezei tébolydába szállították, hol hosszas szenvedés után, 53 éves korában húnyt el.

Művei közül Palóczy László és Joachim József hegedűművész arczképe a Történelmi Képcsarnok, a Konyhai csendélet a Szépművészeti Múzeum, Aphrodite a habokon a Kassai Múzeum, Egressy Gábor és Hugó Károly arczképe az Ernst-Múzeum tulajdona. Szemlér Mihály festő és neje arczképei 1859-ből Szemlér Lőrincz dr. (Budapest), egy női arczképe Bäcker Béla dr. (Budapest), Lovak cz. képe Kohner Adolf báró (Budapest) és egy férfi arczképe Molnár Károly (Kecskemét) birtokában vannak.

A pesti műegyletben következő műveit állította ki:

1852. évi kiáll.: Arczkép, olajf.

1853. szept.—okt. kiáll.: Gyászoló gyermek, olajf., 35 frt. Kisorsolás czéljából megvette a műegylet, s megnyerte Fleischl Dávid, Pesten.

1853. okt.—nov. kiáll.: A fogoly, olajf., 150 frt.

1853. nov.—decz. kiáll.: Tanulmányfő, olajf., 60 frt.

ries, Ausztrália egyik angol hivatalnoka és Harry Downing, ausztráliai fotografus néhány bennszülött rendőr kiséretében nekivágtak Uj-Guinea angol fennhatóság alatt álló részének, a pápuák lakta Pápuaországnak, hogy betekintsenek az emberevők titkaiba. A magyar Biró Lajos, akit a magyar olvasóközönség — megkülönböztetésül regényiró névrokonától — Biró-támol néven ismer, élő kőkorszakbeli embereknek nevezte el Uj-Guinea bennszülötteit, akik között életének jó egy évtizedét töltötte volt. Taylor könyvét lapozgatva, igazat kell adnunk Biró Lajosnak. Valóban kőkori viszonyok közt él az a nép, amely fejét fűből készitett hajdisszel ékesiti, ahol a varázsló tiszteletdiját kókuszdióban rójják le, ahol az italt bambuszpalackban, az ételnemüt primitiv agyagedényekben tartják, ahol a gyilkos kakadutolldisszel hivalkodik, a halottakat magas póznákon nyugvó helyekre fektetik és megvárják, mig az idő és az elemek fölbomlasztják a tetemet, ahol a nők koponya-amuletteket viselnek. Kőkor, amelyet a modern kulturember az iszonyat és csodálkozás érdeklődésével követ nyomon Taylor szines, eleven leirásai nyomán.

FOLYÓIRATOK.

A SAJTÓ. *(Tudományos folyóirat a sajtó és a hirszolgálat jogi, gazdasági, szociális, müszaki és történelmi kérdéseiről. Szerkeszti Wünscher Frigyes dr. Kiadóhivatal: Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedése. A Magyar Távirati Iroda nyomdájának nyomása. I. évf. 1. szám. Előfizetési ára egy évre 10 P.)* Fontos, a mi viszonyaink között hézagpótló s a nagyközönséget — amely a sajtó misztériumával szemben mindenkor megkülönböztetett érdeklődést tanusit — is bizonyára lebilincselő (havi?) folyóirat első száma látott most napvilágot. Ebben a folyóiratban az arra leghivatottabb szakemberek taglalják a sajtó elméleti és gyakorlati problémáit: a sajtójog tévedéseit, a sajtó gazdasági vonatkozásait, a sajtó szociális összefüggéseit, a sajtó müszaki problémáit és történelmét. A jelen számban például a külügyminisztérium sajtófőnöke, *Bárdossy* László beszámol a sajtófőnökök nemzetközi genfi értekezletéről, *Kelényi* Ottó, főváros könyvtáros, a pestbudai hirlapirodalom multját tárgyaló érdekes cikksorozatot kezd meg, cikkek ismertetik a romániai és a németországi ujságirói viszonyokat és roppant gazdag hirrovat teljesiti ki a számot. A lap politikamentes s igy remélhetőleg végre sikerül majd a magyar ujságiró társadalmat — legalább szociális érdekei védelmére — egy táborba terelnie.

EGYETEM. *(Szépirodalmi és tudományos folyóirat. Főszerkesztő: Pongrácz Kálmán. Felelős szerkesztő: Solymosi József. Kiadja a Debreceni Egyetemi Kör. Havi folyóirat. I. évfolyam, 1. szám. 1926 december.)* Érdekes kezdeményezése a debreceni egyetemi ifjuságnak és duplán érdekes a mai időkben, amikor annyi egyéb szempont és érdek szokta az Alma Mater fiait a komoly munkától elvonni. Komoly tanulmányok és szépirodalmi adalékok szinesen váltogatják egymást ebben a számban, amelyben a főszerkesztő irta novellán kivül ugyancsak az ő tollából világos okfejtést találunk a magyar protestantizmus problémáiról. Fáy E. Béla Pirandellóról, a forradalmárról közöl eleven ismertetést. Találunk ezenkivül hosszabb tanulmányt az uj felsőház körül felmerült jogfolytonossági kérdésről, valamint kedves emlékezést a debreceni diákok hires gerundiumáról.

MAGYAR IRÁS. *Raith* Tivadar modern irodalmi és művészeti lapja hetedik évébe lépett. Ritka teljesitmény ez Magyarországon, ahol a legtöbb folyóirat már az első számok után kénytelen megjelenését beszüntetni. Abban a nagy fergetegben, ami a háboruutáni magyar irodalomra lecsapott s amely nagy és több évig fennállott folyóiratokat semmisitett meg, ez a bátorszavu revü volt az egyetlen, amely nemcsak hogy fenn tudott maradni, hanem terjedelemben és tartalomban is állandóan gazdagodott.

SZÉPHALOM. *(A Szegedi Egyetem folyóirata. Megjelenik Zolnai Béla szerkesztésében.)* A vidéki egyetemek kulturmissziójukat, nagyon helyesen, abban is látják, hogy olyan szellemi orgánumokat teremtsenek a maguk centrumában, amely nemcsak a saját szükebb körük irodalmi életébe visz be eleven lüktetést, hanem az egész ország szellemi tevékenységére, szépirodalmi, filozófiai és tudományos munkásságára vonzást gyakorol s ezzel elősegiti az irodalomnak azt a termékenyitő decentralizálását, amelyet az elszakitott részek külön magyar irodalmai már megindítottak. Igy keletkezett a mult évben a Pécsi Egyetem folyóirata, a *Symposion*, amely egészen egyéni karaktert adott magának azzal, hogy egy személytelen, testetlen idealizmus felé törő, magasabb esztétikai kultura ápolását tüzte ki célul. A plátói ideától egészen Stephan *George* imposszibilis szimbolizmusáig s az uj francia klasszicizmus poesie purejéig az irány minden megnyilvánulását felöleli ez a nemes absztrakciók hüvös magaslatain járó folyóirat. Sokkal praktikusabb célt tüzött maga elé a *szegedi Egyetem* s a szegedi irók egyesült fáradozása révén megszületett *Széphalom*, amelynek első száma már szép példáját is adja a kitüzött cél megvalósitásának. A folyóirat, *Kazinczy* Frigyes hires kuriájáról, a széphalmi kastélyról célzatosan választotta a *Széphalom* cimet. Amint akkor *Széphalom* volt az ébredő magyar irodalom középpontja és csak később adta át a vezető szerepet Pestnek, ugy szeretné most ez az Uj Széphalom a Pesten kettészakadt irodalmat a tradiciók nemes alapján álló és a modern szellemiség progresszsiv irodalmát egy ideális és művészi békében egyesiteni. Régi és uj irodalom, öregek és fiatalok szintézise, ez a célja a Széphalomnak, amelynek első számában *Vargha* Gyula és *Szabolcska* Mihály versei mellett ott van *Kosztolányi* Dezső, *Juhász* Gyula és *Oláh* Gábor neve s az utódállamok magyar költészetének képviseletében is megjelenik *Reményik* Sándor. *Móra* Ferenc önmagában egyesiti a magyar hagyománytiszteletet és a progressziv gondolkodást. *Zolnai* Bélának, a lap szerkesztőjének érdekes cikke, aki az irodalomtudomány uj eszközeivel és értékelésével állapitja meg *Ady* irracionális uj romantikájának átörő, gátszakitó jelentőségét a modern magyar irodalom érdekében az epigonok költészetében megcsontosodással fenyegető Petőfi—Arany-féle klasszicizmussal szemben. *Teleky* Pál gróf értékes Bevezetője, *Huszti* József filozófiai tanulmánya Plátó eszmei államáról, *Mészöly* Gedeon 1792-ből való kedves régi irása: Mátyási frankfurti utazása s rendkivül gazdag és a modern Nyugateurópa legfrissebb szellemi mozgalmai felé orientálódó szemle és kritikai rovat egésziti ki a külső megjelenésben is rendkivül előkelő és izléses folyóiratot, amely a *Szegedi Városi Nyomda* felkészültségét dicséri.

Grimm Vince

MUZSIKA.

A Literaturának ezt az állandó mellékletet TÉREY SÁNDOR szerkeszti

Isoz

Beethoven művei és a régi pesti hangjegykereskedők.

Irta: Isoz Kálmán dr.

a Magyar Nemzeti Muzeum Széchenyi Országos Könyvtárának főkönyvtárosa.

Amennyire beválik az a szállóige, hogy mondd meg kik a barátaid: tudom ki vagy, annyira igaz az is, hogy: mutasd a könyvkereskedők leltárát: tudom mekkora a város müveltsége. Ebből a szempontból a Beethoven-kultusz egyik fokmérője a pesti hangjegykereskedők Beethoven kótakészlete.

A 18-ik század legvégén Weingand és Köpff könyvkereskedő, majd Leidemann Sámuel, a «Szép magyar nőhöz» cimü bolt tulajdonosa árultak Pesten kótát. A 19-ik század első, hivatásos és nagyobb arányu hangjegykereskedője Leyrer József könyvkereskedő volt, aki a Vereinigte Ofner und Pester Zeitungban 1802 óta hirdette könyv- és hangjegykészletének lajstromát. Ezek 2, 4, sőt 8 lapos jegyzékek voltak. Beethoven nevével először az 1802 február 17-iki következő rövid hirdetésben találkozunk: «Neu angekommene Musikalien für Flöte, Klavier und Violin von verschiedenen Autoren: als Beethoven, Pleyel, Haydn, Cramer, Gyrowetz und andere.» Legközelebb Haydn oratoriumait és Mozart zongoraművei nek első összkiadását (a Breitkopf-félét) ajánlja. Majd az ápr. 4-iki háromlapos jegyzékében a következőket hirdeti: «Beethoven: Allemandes pour 2 Viol. & Basse 48 xr.; Grande Symphonie op. 21, 3 fl. 45 xr.; 6 Quatuors op. 18. 3 fl.; Concert op. 19. 3 fl. 45 xr.; Trio op. 11. 2 fl.; Sonate op. 23. 1 fl. 20 xr.; Sonate op. 17. 1. fl. 30 xr.; Sonate avec Violon op. 24 fl. 30 xr.; Grand Quintette [piano] avec Oboe, Clar. Bass [on] & Cor. op. 16. 3 fl.; Gli uomini di Prometeo. Ballo. 3 fl. 30 xr.; 7 Variationi No. 9. 44 xr.; Serenata op. 25. 2 fl. Az április 4-iki négylapos jegyzékben csak egy mű szerepel: 3 Sonates op. 2. 3 fl., mig a május 9-iki hirdetményben a neves zeneszerzők és művészek arcképei között Beethovenét nem találjuk. Ily arányban hirdet Leyer tovább is, de az üzlet kezd rosszul menni. 1804-ben már igen rövidek a hirdetései s a H betünél elakad. Esztendőre ugyan közhirré teszi, hogy a bécsi Industrie Comptoirnak ő az egyedüli pesti képviselője, de ez már nem lenditett sorsán és 1806 augusztus 25-ikén elkótyavetyélik üzletét. Leyernél az Industrie Comptoir felette érdekelve volt s mikor az egyedüli bizományos sorsát a Comptoir tulajdonosai látták, sietve kértek a pesti tanácstól a maguk számára üzletnyitási engedélyt. Ezt azért kapták meg, mert az egyik bécsi cégtárs Pesten telepedett meg, társat vett maga mellé és «Industrie Comptoir von Josef Schreyvogel et Comp. zu Pest» cimen a szépmivárus boltjukat megnyitották 1806 julius 3-án. Már szeptember 25-ikén hirdetik az ujságban, hogy náluk kapható a: Sinfonia Eroica op. 55 mint «No III delle Sinfonie» és kérnek érte 9 forintot.

Schreyvogel révén Pest közvetlenül belekapcsolódott az egyik legjobbnevü bécsi kiadócég érdekkörébe. S ez a cég hozta Pestet, mint kiadóhelyet, egy alkalommal Beethovennel kapcsolatba. A Rasumowszky-kvartettek, miután Beethoven Breitkopfot azok kiadására nem tudta megnyerni, az Industrie Comptoirnál jelentek meg. Ez a cég a pestivel egyet alkotván, a cimlapon kiadóként ezeket a neveket lehet olvasni: «Vienne aux Bureaux des Arts e d'industrie; à Pesth chez Schreyvogel & Comp.» (Altmann Vilmos készségesen ismeri el, hogy Nottebohmnak igaza lesz. ha a későbbi kiadót, I. Riedl-t, a cég utódjának teszi meg. A dolog ugy áll, hogy Riedl már eredetileg tagja volt a cégnek. Schreyvogelnek a pesti cégből Bécsbe való visszatérte után ennek üzletrészét 1814-ben vette meg Rabus Zsigmond, a pesti társ, bukása után pedig, hosszas per végén, 1815-ben jutott Riedl az itteni Industrie Comptoir birtokába.)

Lépésről-lépésre nem követhetjük a pesti Industrie Comptoir müködését. Az biztos, hogy megszüntéig szorgalmasan kinálta hangjegyeit s amennyit ezekből Pesten és a magyar vidéken elhelyezett, annyira szolgálta Beethoven kultuszát. A pesti «Kir. Városi Szinház»-at Beethoven muzsikájával nyitották meg 1812-ben, s amint fokozatosan fellendült a városi élet, ugy növekedett a hangversenyek száma, amelyeken mindgyakrabban fordul elő Beethoven neve. Különösen a kamarazene-hangversenyek műsorán lehet megfigyelni, hogy bizonyos opusok rendszeresen megismétlődnek, aminek a tetszésen kivül az a kissé prózainak látszó, de rendkivül természetes oka is volt, hogy azt játszották, aminek a kótája megvolt! Viszont az a kótájuk volt meg, amit a szépmivárusok kináltak.

Ha a pesti Industrie Comptoirnak a Rasumowszky-kvartettek kiadásánál való szere-

pével szivesen büszkélkedünk, ezenkivül még egy, bár aránytalanul szerényebb méretü és jóval későbbi, de kizárólag pesti Beethoven-kiadványról kell megemlékeznünk. Ennek megértéséhez előre kell bocsátanunk, hogy a város fellendülésével kapcsolatban a szépmivárus boltok száma is gyorsan megszaporodott. Kezdi a sort Lichtl Károly 1822-ben, nyomába lép Miller Károly, Conci M., majd Tomala Ferdinánd; a harmincas években Grimm Vince, Wagner József, nem is emlitve azokat a könyvkereskedőket, kik mellékesen hangjegyeket is árultak, mint pl. Hartleben Konrád Ferdinánd vagy Liedemann Sámuel, a már emlitett kereskedő.

Lichtl Károly 1828-ban meginditja a «Museum» cimü zenei folyóiratát, helyesebben füzetes vállalatát, mely 2 és 4 kezes zongoradarabokkal fog az előfizetőknek kedveskedni, kik 20 krajcáron kapják e füzeteket, mig bolti áruk 45 krajcár lesz. Miller Károly nem lett volna pesti kereskedő, ha a következő hónapban (okt.) rá nem dupláz Lichtlre s előfizetést nem hirdetne a Musikalisches Magazin c. füzetes kiadványára, mely ugy kezdők, mint haladott játszók számára, a legkiválóbb külföldi és hazai szerzőktől szintén 2 és 4 kezes zongoradarabokat fog tartalmazni. Miller e kiadványért egyaránt 22 krajcárt kér 3 ives füzetenként. Az első füzet, mely 1829-ben jelent meg, nem kezdhette méltóbban, mint Beethovennel, kinek egy «Andante moderato»-ját tette kiadványa első helyére.

Ez időtől kezdve nem annyira a szépmivárusok kinálták Beethoven halhatatlan remekeit, mint inkább a szépmivélvezők keresték azokat az árusoknál. *Isoz Kálmán.*

Országos zeneünnepély Beethoven-centennárium.

Beethoven halálának 100-ik évfordulója alkalmából a kultuszkormány égisze alatt országos zeneünnepélyt rendez a magyar társadalom. A társadalmi bizottság élén *Apponyi* Albert gróf, *Hubay* Jenő dr. és *Dohnányi* Ernő állanak. A bizottság titkára Bubik Árpád. Az ünnepségek március 25-től április 4-ig tartanak a fővárosban, a vidék 10 városában májusig. A budapesti ünnepek programmja a következő:

Március 25-én, délelőtt 11 órakor megnyitó ünnepély a Zeneművészeti Főiskolában. Megnyitóbeszédet gróf *Klebelsberg* Kunó dr. tart, mig az ünnepi beszédet *Apponyi* Albert gróf mondja. A megnyitóünnepélyen előadásra kerül a *Hiszekegy* és *Isten dicsősége* cimü és még egy vegyeskar.

Március 26-án, este 8 órakor theâtre parée lesz az Operaházban. Itt a *Missa Solemnist* adják elő.

Március 27-én, este ½9 órakor a Zeneművészeti Főiskolában kamarazene-est lesz. Műsor: Fuvola-trió, Das Glück der Freundschaft, *Kreutzer-szonáta (előadja Hubay* Jenő dr. és *Dohnányi* Ernő dr.), *vonósnégyes Cis moll,, op. 131. (Waldbauer—Kerpely.)*

Március 28-án, este fél 8 órakor filharmóniai hangverseny: *I. és V. szimfóniák, Es-dur zongoraverseny. (Dohnányi Ernő.)*

Március 30-án zongora-szonátaest: Es-dur op. 7. D-moll op. 31. Nr. 2., Fis-dur op. 78. «Mondschein» op. 27., C-moll op. 111. *(Dohnányi Ernő.)*

Április 2-án, este 7 órakor *az Operaházban III. Leonora-nyitány, Fidelio.*

Április 4-én, este fél 8 órakor a Zeneművészeti Főiskolában *hegedüverseny és IX. szimfónia.*

Május 1-én Martonvásáron leleplezik Beethoven szobrát (Dreher Jenő ajándéka) s előadják a C-dur misét.

Május 7-én a Várszinházban Beethoven magyar vonatkozásu darabjait adják elő az 1800. évi első előadás emlékére.

A vidéken Szeged, Debrecen, Miskolcon és még hét városban lesznek Beethoven-ünnepségek.

A debreceni két Beethoven-ünnepen (április 20., május 4.) *Klebelsberg* Kunó gróf és *Petry* Pál államtitkár tartanak bevezető beszédet.

Szinképzene. (Farblichtmusik.)

Berlin, 1927 febr.—március.

Megvallom, nagy kétellyel — nem, nem kétellyel, majdnem bizonyossággal — mentem erre a László Sándor-féle vetitett szinképes hangversenyre. Megvallom, meggyőztek. Meggyőztek az uj műfaj lehetőségéről, de meggyőződtek egyben annak kis jelentőségéről és kilátástalan jövőjéről is. László zongorázza e célra szerzett zongoradarabjait sötét szinpadon, miközben egy vászonra a László által konstruált *fényzongora* segitségével mozgó és változó szinfoltokat vetitenek. Ezek a szinfoltok nem ábrázolnak semmi tárgyat, vagy személyt, tehát az u. n. *abszolut festészet* családjából valók és mint ilyenek lépnek házasságra a tőlük 99 százalékig idegenfaju zenei hangokkal. A házasságot közvetitő *eugenetikus* László apostolául szegődött e frigynek és szóval, meg irásban magyarázza, hogy a hangok és szinek között összefüggés van. Hivatkozik efféle költői kifejezésekre: «Die Sonne tönt», «telt és fakó zenekari szinek», «sötét hang, világos hang» stb. Ezek a *képes* kifejezések neki — ugy látszik — szeget üthettek a fejébe és ő *szószerint* veszi a képes kifejezéseket (talán a szeget mégsem) és igyekszik e képeket valóságban mellékelni zenei előadásához. Mit szólna azonban hozzá, ha ugyanilyen alapon és jogon a «*meleg* tónusu hegedüs» játékát, vagy a «Carmen perzselő forróságu taktusait» *fütési* produkciókkal kisérné valaki egy *hőzongorán*, egy nagyszerüen *felépitett* tétel előadását a pódiumon épitkezési aktusokkal illusztrálnák, a trombita, vagy pikoló egy-egy «*élesen hasitó*» hangjánál a hallgató fantáziáját egy kis reális hasogatással segitenék müködésbe hozni. Kodály földszagu harmóniáihoz, Delibes *illatos* melódiáihoz szageffektusokat szolgáltatna holmi *illatzongora*, száguldó futamoknál, *repülő* stakkatóknál mozgó pamlagok emelnék és ejtegetnék a hallgatót, aki Verdi *édes* melódiáihoz cukros vizet kapna, viszont Csajkowszky *felvillanyozó* ritmusainak hallgatása mellett leydeni palackok kisülését is kénytelen volna testén átengedni, hogy fantáziája a kivánt müködésbe jöjjön.

No de, tréfa ide, tréfa oda, a változó szinképek csakugyan szépek voltak és, mivel zenekiséret nélkül a mozgásaik, a változásaik kevésbé lettek volna értheték, ez a két itélet együtt megadja az uj műfaj létjogát. Hol van hát a hiba? Miért mondom mégis,

hogy ennek a műfajnak csak nagyon-nagyon korlátolt lehetőségei vannak?! Azért, mert a zenének minden más tulajdonságáról, ami nem az u. n. *hangszin*, lemond. Már pedig a zenének jelentőségben talán századik tulajdonsága a szinesség. A zenében van első sorban *forma*, hisz a zene talán maga a formába öntött kozmosz. A belső forma az, amivel a zene lelki tartalmát kifejezi. Azután van mindaz, ami a formát kitölti: harmónia, melódia, polifónia, dinamika, ritmus. Mindez együtt már teljes, tökéletes megnyilatkozása a muzsikának, ha a hangszintől teljesen el is tekintünk. A hangszin, mint önálló jelenség, csak a mult század nagy zenekari érdeklődése folytán jutott lassankint érvényre. De ha az igaz, nagy alkotásokat nézzük: Bach, Mozart, Schubert, Beethoven, Brahms és a wagneri műveket nyugodtan elvonatkoztathatjuk a szinektől. Zongorára átirva, vagy egyszerüen kottáról leolvasva: a maguk formai *épületével*, témáik *plasztikájával* harmóniáik belső *mélységével*, érzelmi *dinamikájukkal*, melódiájuk *vonalával*, ritmusuk *mozgást* jelentő elevenségével hangszinek nélkül tökéletesek maradnak. *Épités, plasztika, mélység, dinamika, vonal, mozgás:* mindezek hiányoztak is László Sándor zenei kompozicióiból. László — igen helyes művészi érzékkel — kis szinfoltokból összerakott zongoradarabokat irt erre a célra, a francia impresszionistákkal rokonhangzásuakat, de hiányzott belőlük, dacára pl. a szonáta- és rondó formáknak, az épités változatossága és aránya. Nélkülöztük épigy a témák plasztcitását; de mit is lehetne kezdeni a szinfolt-vásznon egy olyanféle plasztikus témával, mint az V. Szinfónia, vagy a III. Szinfónia főtémái, vagy akármelyik beethoveni, brahmsi téma, vagy akármelyik wagneri vezérmotivum, talán az egy Loge-motivum (tűzvarázs) kivételével. Nélkülöztük a harmóniák *bachi* erejét. A *harmónia* a zenében már komplexum, még pedig *egyidejüségbe olvasztott* egység; ennek a vásznon *egy térüségbe* vetett szinkomplexum felelne meg, ahol azonban az egyes szineket külön is látnók, együtt is, ahogy ez a harmónia hangjával történik. Némileg kifejezhető a vásznon a zene dinamikája fényerősséggel, de csak szük határok között. Hiányzott a melódiák ivelése; mit is lehetne pl. egy olyasféle melódiavonallal csinálni, mint az V. szinfónia II. tételének elejétől végig *egyszinü* csellómelódiája. A szinutánzás, vagy szinpárhuzamosság itt is teljesen felmondja a szolgálatot. Épigy a ritmus, a mozgás sem fejezhető ki a szinképvásznon. Ime csak ennyiről kell lemondania a szinképzenésznek a muzsika összetevőiből, ahogy ha nem is tudatosan, és elvileg, de helyes művészi érzékkel gyakorlatilag, a kitünő zongorista és muzsikus László Sándor már le is mondott; s mindezt miért: azért a tagadhatatlanul kellemes bizsergésért, amit a szinképzenélésnél érzünk.

Kardos István.

Turandot Berlinben.

Puccini ujdonság! Furcsa, kissé történelmi alkalomnak érezzük. A Bohème, Tosca, Pillangó nagyszerü *triptikona oly varázslatos* gyorsasággal vált ujdonságból zenetörténelemmé, manapság már egy kissé multtá is, de mindenesetre az operairodalom köztudottan szerves anyagává, hogy szerzőjüknek fizikai továbbélését és alkotó munkálkodását szinte fantasztikusnak éreztük. De ujabb alkotásait — őszintén szólva — nem a nagy művek elé küldött izgalmas kiváncsisággal, hanem a régi szépségek teremtője iránt való személyes tisztelet mellett, bizonyosfoku melankolikus kételkedéssel vártuk. Most, hogy Puccini fizikailag is a multé, még furcsább volt ujdonságot hallanunk a régen közkincs, a Bohème—Tosca—Pillangó-triász alkotójától.

A halottak sebesen nyargalnak — mondják. Nem igy van! Az élet vágtat el őrült iramban a meghaltak felett. S az élet, a muzsika mai izgalmas élete a Turandot alkotóját már annak fizikai életében is messze tulnyargalta irányával, az egész verizmussal együtt; ahogy azóta tulvágtatott a nemrég még bevehetetlenül modernnek hangoztatott Richard Strausson is. Strauss nagy germán elődje: Wagner az a zseni volt, aki a vágtató fejlődés élén robogott a Rienzitől a Parsifalig, legelől rohant, egyedül és mégis biztonságosan, messze a *jelen* horizontján tul, utat vágott és mutatott, annak a fejlődésnek, amely másokat oly könnyen utólér és el is hagy. Puccini nagy latin elődje: Verdi is lépést tudott tartani a muzsika fejlődésével, mialatt egy állandó belső elmélyülésen is keresztülment az Otellóig és Falstaffig. A három fiatalkori Puccini-opera a maga idejében tagadhatatlanul korszerü volt. A verizmus az olaszok ellenvetése akart lenni a szimbolikus és fantasztikus Wagnerizmussal szemben.

De milyen utat tettünk meg azóta! Azóta Debussy, Strawinsky, Schönberg, Bartók, Hindemith jöttek és az uj ember ujfajta lelki titkait feszegették és szavukra mindnyájan figyelmesek lettünk, az uj ember — mi magunk — furcsa és még el nem mondott lelki titkaira. Puccininak vagy önmagát kellett volna megtagadnia, vagy lemaradnia a rohamban. Igaz művész volt, nem tagadta meg önmagát.

Pedig a hattyudalnak elzengett *Turandot* témájának világa eltér az összes többi Puccini-művek reális, szinte hétköznapi világától. De ez a világ: a *mese* naiv világa nem a Puccinié. Mi volt szép a Puccini régi operáiban? Nem a naturalisztikus jövés-menés közjátékai, sem a dialógusoknak ma már — Wagner óta — olcsón megszerezhető zenekari drámaisága, hanem az a néhány igaz emberi megnyilatkozás, ami egy-egy meghatóan őszinte szavu áriából szól hozzánk a napi élet forgatagából. Nem ember feletti *hősök*, nem *ideák* tragikus összeütközésének *kérlelhetetlensége* dübörög, vagy jajgattatja meg a hőst, mint a német zenei héroszoknál; Puccini alakjainak sorsa: a napi életben sürgő *egyszerü* ember küzködése a kiszámithatatlan *véletlenekkel*. Ezért hat ugy meg Rodolphe és Mimi naiv szerelmi ébredése, majd igaz emberi fájdalmuk az érdemetlenül reájuk sujtó emberi szomoruságban, *Tosca* igaz emberi bánata bajbakerült szerelmeséért, az elhagyott kis gésa igaz hűsége és ragaszkodása. Mindnyájukkal a sors véletlene játszik, nem pedig saját tragikus jellemük, belső lelki harcaik hozzák rájuk megmásithatlan végzetüket. Ezt az őszinte *kisemberi* hangot a mese világába átplántálni nem lehet. A mese nem a kisember *élete*, hanem a kisember teljesülhetetlen *álma* a hősi életről. Ha pedig ezt az álmot a